

1.okt. | 2010

Den finansielle krise

- Kreditpakkens gennemførelse

The financial crisis

- *Credit package implementation*

Sisse Vestergaard

Ann Søholm Jørgensen

Økonomisk vejleder: Finn Østrup
Juridisk vejleder: Frederik Meding

Copenhagen Business School
Cand.merc.(jur.)

Anslag: 249.133

Abstract

In connection with the credit crisis, Denmark has introduced a credit package to avoid a credit crunch. The object of the thesis is to establish the framework under which the credit package has been created. To establish this framework, economic theories regarding the social costs carried by the state in connection with bankruptcies and EU state aid rules will be used. When the framework has been established, a dogmatic legal interpretation of the objective of the credit package, the provisions for conversions, and the following effects, will be produced.

Hereafter the thesis theoretically analyses whether the purpose of the credit package has been fulfilled. The analysis is based upon surveys from the National bank and a joint analysis on small and medium sized businesses' experience conducted by the Greens Analyses institute in collaboration with Dagbladet Børsen. The analysis ends with an interpretation of the recently completed "stress test" of the European financial markets.

An analysis of two case examples where the banks are participating in the credit package is then carried out. The examples used are Skælskør Bank and Amagerbanken. These two case examples are used to show, to what end, the credit package has had the intended effect on the banks or not.

Finally the thesis has analyzed the effects that occur, when banks cancel voting restrictions and ownership limits, with the aim to establish whether it is a reasonable demand by the state or not.

The possibility of the credit package being used for state aid as hybrid tier opens the possibility for agreement based and forced conversion. If conversion is chosen or forced to the banks, they have to cancel voting restrictions and ownership limits.

The thesis concludes that a credit crunch has occurred in the interbank market and that households and businesses have difficulties obtaining financing as there is a freeze in bank loans. The credit package has been introduced in order to open up the lending market.

Based on the analysis in the thesis it can be concluded, that the strengthening of the financial market has succeeded but the financial possibilities for households and businesses has not yet reached the intended goal.

Abstract	1
1.0 Introduktion til specialet.....	5
1.1 Introduktion til emnet	5
1.2 Fokusområde	6
1.2 Problemformulering	6
1.4 Struktur og metode	6
1.5 Teori	9
1.5.1 EU-retten og Lissabontraktaten.....	9
1.5.2 Retsdogmatisk metode	11
1.6 Afgræsning	12
1.7 Kildekritik	13
2.0 Statslig indblanding.....	14
2.1 Indledning.....	14
2.2 Den finansielle sektor	14
2.3 Asymmetrisk information.....	15
2.3.1 Adverse selection	15
2.3.2 Risiko	17
2.3.3 Bank-run.....	19
2.3.3.1 Bagehots regel.....	20
2.3.3.2 Diamond-Dybvig modellen.....	21
2.4 Kreditklemme eller ej	22
2.5 Statslig indblanding i det finansielle system	24
2.5.1 Positive effekter ved regulering.....	25
2.5.2 Negative effekter ved regulering	27
2.5.2 Statens indblanding i forbindelse med kreditpakken.....	29
2.5.3 Alternative tiltag i forbindelse med kreditpakken	29
2.5.3.1 Statsbank	30
2.5.3.2 Rådgivningsselskab til pengeinstitutterne	31
2.5.3.3 Fusion.....	31
2.6 Sammenfatning.....	32
3.0 Statsstøtte	34
3.1 Indledning.....	34
3.2 Statsstøttebestemmelserne	34
3.2.1 Godkendelsesprocedure af statsstøtteforanstaltningerne.....	36
3.3 Kommissionens meddelelser	37
3.3.1 Bankmeddelelse I.....	38

3.3.1.1 Midlertidig fravigelse af tidligere praksis under krisen	39
3.3.2 Bankmeddelelse II	40
3.4 Danmarks anvendelse af statsstøttereglerne	41
3.5 Sammenfatning	42
4.0 Kreditpakken	44
4.1 Indledning	44
4.2 Forhandling af lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud	44
4.2.1 Lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud	46
4.2.2 Ændring ved BEK. nr. 228 af 27/03/2009	46
4.2.3 Ændring ved lov nr. 338 af 01/05/2009	47
4.2.4 LBK nr. 876 af 15/09/2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter	48
4.3 Kreditpakkens anvendelsesområde	48
4.3.1 Incitamenter for pengeinstitutterne til tilbagebetaling af kapitalindskuddet	49
4.4 Retsdogmatisk fortolkning	51
4.4.1 Formålsfortolkning af kreditpakken	52
4.4.2 Præciserende fortolkning af kreditpakken § 8, stk. 6 og 7	53
4.5 Sammenhold af kreditpakken og BEK. nr. 228 af 26/03/2009	56
4.6 Påvirkede pengeinstitutterne politikernes beslutning?	59
4.7 Sammenfatning	61
5.0 Har kreditpakken virket?	62
5.1 Indledning	62
5.2 Nationalbankens udlånsundersøgelse	63
5.3 Greens Analyseinstituts undersøgelse	66
5.4 Pengeinstitutternes modstandskraft	69
5.4.1 Den europæiske stresstest	70
5.4.1.1 Europæisk stresstest af de tre danske pengeinstitutter	73
5.4.1.2 Kritik af den europæiske stresstest	74
5.4.1.3 Informationsbehov efter den europæiske stresstest	76
5.4.2 Sikkerhedstest af danske pengeinstitutter	77
5.5 Sammenfatning	79
6.0 Praktiske og teoretiske effekter af kreditpakken	80
6.1 Indledning	80
6.2 Praktiske eksempler på deltagelse i kreditpakken	80
6.2.1 Skælskør Bank	80
6.2.2 Amagerbanken	83
6.3 Teoretisk selskabsret	87

6.3.1 Den nye selskabslov og definition af kapitalselskab	87
6.3.2 Stiftelse af et aktieselskab	87
6.3.3 Selskabets vedtægter	89
6.3.3.1 Ændringer af selskabets vedtægter.....	90
6.3.4 Værnsregler - stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter.....	91
6.3.4.1 Indførslen af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter	91
6.3.4.2 Ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter.....	93
6.4 Beføjelser der opnås af private kontra staten som investor	96
6.5 Frasalg af statens andel af pengeinstitutterne	98
6.6 Sammenfatning	100
7.0 Konklusion	101
8.0 Perspektivering	103
9.0 Litteraturliste.....	105
10.0 Bilag	109

1.0 Introduktion til specialet

1.1 Introduktion til emnet

På nuværende tidspunkt befinder verdensøkonomien sig i en jungle af økonomiske og juridiske initiativer samt forslag, som skal forbedre den gældende regulering. Initiativerne skal være medvirkende til at få kontrol på den krise, der hersker over den globale økonomi, samt forsøge at forhindre fremtidige finansielle kriser.

I 2007 startede den finansielle krise ved, at investorer led tab på investeringerne i forbindelse med de amerikanske subprimelån. Den finansielle krise spredte sig til andre landes finansielle markeder, og i efteråret 2007 måtte den engelske bank Northern Rock anmode om at få tilført kapital for at kunne modstå bank-runs¹. I september 2008 indgreb den amerikanske stat i det finansielle marked ved at overtage de to realkreditinstitutter, Fannie Mae og Freddie Mac. Det afgørende vendepunkt for krisen blev, at den amerikanske stat lod Lehman Brothers gå konkurs, trods der herskede en forventning om redning. Da den forventede redning af Lehman Brothers ikke indtrådte, gik der chokbølger igennem verdensøkonomien, og den finansielle krise spredte sig som ringe i vandet og ramte Europa.

Den danske økonomi blev også tydeligt påvirket af den globale finansielle krise, og der hersker stor usikkerhed om, hvor dyb og langvarig den finansielle krise bliver. Krisen har udviklet sig i bølger, hvor den første bølge medførte usikkerhed på interbankmarkedet. Denne usikkerhed kom til udtryk ved, at indskyderne ville trække kapitalen ud af pengeinstitutterne, hvorved muligheden for bank-runs opstod. For at minimere usikkerheden og genskabe den finansielle stabilitet gennemførte staten den første statsstøttede hjælpepakke, bankpakke I, som indeholdte en ubegrænset indskydergaranti². I forlængelse af krisen oplevede pengeinstitutterne store tab, som medførte nedskrivninger, hvorved kapitalgrundlaget forværres. For at minimere risikoen for, at sunde og solide pengeinstitutter gik konkurs, gennemførte staten endnu en statsstøttede hjælpepakke, kreditpakken³, som indeholder muligheden for statsligt kapitalindskud.

¹ Et bank-run er, når flere indskydere trækker deres indskud ud af pengeinstituttet på samme tid på grund af dårlige nyheder eller usikkerhed på markedet.

² Indskydergarantien indebærer, at staten indtil 30. september 2010 garanterede ubegrænset for alle indskud i pengeinstitutterne, der tilmeldte sig ordningen.

³ LBK nr. 876 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter, også kaldet bankpakke II.

1.2 Fokusområde

Ved indførelsen af kreditpakken opstod muligheden for konvertering af hybrid kernekapital, der tilføres pengeinstitutterne via det statslige kapitalindskud. Interessen for specialets emne opstod, da Skælskør Bank valgte at benytte den aftalebaserede konvertering og derved blev den første statsejede bank siden Landmandsbanken i 1920'erne.

Pengeinstitutterne har en central og vigtig rolle i samfundet og påvirker forskellige aktører på det finansielle marked. Aktørerne, der fokuseres på i specialet, er staten, aktionærene, brugerne af pengeinstitutterne og selve pengeinstitutterne. Disse aktører udgør tilsammen samfundet. Aktørerne mærker forskellige ændringer i forbindelse med indførelsen af kreditpakken, og disse ændringer udgør den samlede samfundseffekt af kreditpakken.

Staten påvirkes som investor i pengeinstitutterne samt som udsteder af kreditpakken. Pengeinstitutterne påvirkes, idet staten agerer långiver ved at indskyde statsligt kapital, og pengeinstitutterne mærker effekter herved. Aktionærene oplever en ændring i investeringsforholdene, og virksomheder samt husholdninger oplever en ændring af deres finansieringsmuligheder.

1.2 Problemformulering

På baggrund af ovenstående beskrivelse af den finansielle krises udvikling findes det derfor relevant at undersøge og analysere de effekter, kreditpakken har haft på aktørerne i det finansielle system i Danmark.

Hvilke juridiske rammer er lagt til grund for statens udarbejdelse af kreditpakken, hvordan har muligheden for tilførsel af statsligt kapitalindskud været en virkningsfuld foranstaltning, og hvilke effekter har anvendelsen medført?

1.4 Struktur og metode

Specialets struktur er således, at kapitel 2-3 undersøger, hvorfor staten har indført kreditpakken, kapitel 4 analyserer kreditpakkens indhold, og kapitel 5-6 analyserer, hvilke virkninger kreditpakkens indførelse har medført. Det enkelte kapitel behandler et delemne indenfor specialets problemstilling og er udarbejdet på baggrund af relevante juridiske og økonomiske teorier. Ved denne metode opnås et samlet integreret speciale, hvor kapitlerne i samspil gør det muligt at

besvare problemformuleringen. Hermed udarbejdes ikke et klassisk cand.merc.(jur.) speciale med en juridisk, økonomisk og integreret del. Grunden hertil er, at kreditpakken udgør et juridisk indgreb på et økonomisk problem, hvilket ligger op til en integreret analyse.

Specialet omfatter teori inden for fagområderne EU-ret, dansk ret, adfærdsteori samt økonomisk teori omkring regulering af finansielle system.

Nedenfor fremgår en introduktion af specialets kapitler, som skal danne forståelse af, hvad kapitlernes formål er, og hvorfor delemnet findes interessant at behandle. Hvordan kapitlet udarbejdes vil fremgå af indledningen i det enkelte kapitel.

2.0 Statslig indblanding

Kapitlets formål er at klarlægge, hvorfor staten regulerer det finansielle system.

Indledningsvis undersøges pengeinstitutternes rolle i samfundet, hvilke faktorer der medfører markedssammenbrud, samt en diskussion af kreditlemmeproblematikken i forbindelse med den nuværende finansielle krise. På baggrund heraf føres en diskussion om, hvorfor staten regulerer det finansielle marked samt de positive/negative effekter heraf. Kapitlet afrundes med en diskussion af alternative statslige tiltag, der kan være aktuelle ved finansielle kriser.

Kapitlet giver en forståelse af, hvorfor det finansielle marked reguleres, og skaber forståelse af kreditpakkens indførelse.

3.0 Statsstøtte

Kapitlets formål er, at klarlægge de fællesskabsretlige rammer Danmark har benyttet ved udstedelse af kreditpakken, samt konkludere om disse rammer er opfyldt.

Idet staten indskyder kapital i pengeinstitutterne, kommer EU-reglerne om statsstøtte i spil. På baggrund heraf er det centralt at analysere de traktatfæstede statsstøtteregler for at skabe klarhed over bestemmelsernes indhold og anvendelse. Endvidere analyseres Kommissionens ændrede praksis for anvendelsen af statsstøttereglerne i forbindelse med krisen. Den ændrede praksis skal ligges til grund for specialets besvarelse af problemformuleringen, idet denne ny praksis udgør rammerne for medlemsstaternes udarbejdelse af virkningsfulde hjælpepakker. I

slutningen af kapitlet analyseres Danmarks benyttelse af statsstøttereglerne samt Kommissionens godkendelse heraf.

Kapitlet skal i sin helhed danne baggrund for rammen omkring statsstøtte og skal sammen med kapitel 2 danne baggrund for kreditpakkens indførelse.

4.0 Kreditpakken

Formålet med kapitlet er at fastlægge gældende ret omkring kreditpakkens anvendelsesområde, herunder formålet med selve kreditpakken ved hjælp af den retsdogmatiske metode, der forklares nedenfor i teori afsnittet. Desuden ønskes gældende ret om konvertering af hybrid kernekapital klarlagt, herunder de effekter der opstår i forbindelse med konverteringen.

Kapitlet indeholder en kort tidslinje over, hvordan udviklingen af kreditpakken har forløbet siden vedtagelse i primo februar 2009 til i dag.

Kapitlet skal i sin helhed danne det retslige grundlag for kreditpakken, således at der skabes en forståelse af baggrunden for udstedelse af kreditpakken.

5.0 Har kreditpakken virket?

Formålet med kapitlet er at undersøge, hvorvidt kreditpakkens formål er opnået.

Kapitlet består af tre forskellige analyser af det finansielle marked. Der er tale om Nationalbankens udlånsundersøgelse, Greens Analyseinstituts undersøgelse af små og mellemstore virksomheders opfattelse af lånemuligheder på det finansielle marked samt Niro Invests undersøgelse af sikkerheden og modstandskraften på det danske finansielle marked i forbindelse med endnu en lavkonjunktur.

Kapitlet skal på baggrund af ovenstående undersøgelser søge at besvare, om kreditpakken har opnået det ønskede formål.

6.0 Praktiske og teoretiske effekter af kreditpakken

Kapitlets formål er at undersøge den praktiske betydning af kreditpakkens indførelse, og hvilken betydning ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter medfører.

Kapitlet indeholder de effekter, Skælskør Banken og Amagerbanken har oplevet i forlængelse af deltagelsen af kreditpakken, og hvilke virkninger kreditpakken har haft i disse to pengeinstitutter. Efterfølgende foretages en teoretisk analyse af, hvilke effekter der opstår, når pengeinstitutterne ophæver stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter i forbindelse med konvertering. Dette findes relevant, da der har været diskussion om, hvorvidt fjernelse af værnsreglerne ville få indvirkning på pengeinstitutternes ledelse og aktionærer. Desuden undersøges statens beføjelser i forhold til en privat investors beføjelser.

Kapitlet skal i sin helhed give et indtryk af de selskabsretlige effekter, kreditpakken har på pengeinstitutterne.

7.0 Konklusion

I dette kapitel sammenfattes de ovenstående kapitlers sammenfatninger, således at der udarbejdes en samlet konklusion på specialets problemformulering.

1.5 Teori

Formålet med nedenstående afsnit er at fremsætte den teoretiske ramme, som specialet opererer inden for samt ud fra. Nedenstående teori danner baggrund for specialets analyse.

1.5.1 EU-retten og Lissabontraktaten

Formålet med EU er at forme et indre marked med frihed, sikkerhed og retfærdighed. For at nå denne målsætning udarbejdes traktater gældende for medlemsstaterne, således at der sikres nationale regler, som er forenelige med fællesskabsretten. I begyndelsen var formålet at lave et samlet økonomisk fællesmarked, men i dag er det grundlæggende mål at opretholde et fællesmarked for erhvervslivet.⁴

Den 1. december 2009 trådte Lissabontraktaten i kraft. Lissabontraktaten blev i første omgang betegnet reformtraktaten men skiftede senere navn til Lissabontraktaten, da traktaten er underskrevet på et topmøde i Lissabon. Lissabon-traktaten indførtes som en ændringstraktat, der bygger oven på de gældende traktater. Der er derfor ikke tale om en forfatningstraktat, som

⁴ Sørensen (2008;38).

indfører en hel ny traktat, som erstatter de nuværende traktater.⁵ EU- og EF-traktaten benyttes derfor stadig, dog med de ændringer Lissabontraktaten medfører.

EF-traktaten er i forbindelse med Lissabontraktaten blevet omdøbt til Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF). Denne ændring i traktatens titel begrundes med, at der ikke længere er tale om EF og Fællesskaberne, men EU og Unionen.

EU har centrale målsætninger, hvor blandt andet konkurrencepolitikken er en vigtig målsætning for at realisere det indre marked. De centrale konkurrencebestemmelser fremgår af Lissabontraktatens art. 101 EUF (tidl. art. 81 EF), 102 EUF (tidl. art. 82 EF) og 107 EUF (tidl. art. 87 EF). Art. 101 EUF og 102 EUF er bestemmelser omkring konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug af dominerende stilling. Art. 107 EUF regulerer statsstøttebestemmelser til virksomheder og erhvervsgræne, som skal være medhjælpende til at forhindre urimelige konkurrencefordele.

Lissabontraktaten art. 13 EU (tidl. art. 7 EF) indeholder unionens institutioner, som er Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Europa-Kommissionen, Den Europæiske Unions Domstol, Den Europæiske Centralbank og Revisionsretten.

I specialet benyttes meddelelser udstedt af Europa-Kommissionen (herefter Kommissionen), da det er denne institution, der godkender medlemsstaternes ansøgning om statsstøtteordninger. Lissabontraktaten art. 17 EU (tidl. art. 213 EF), stk. 1 omhandler Kommissionen, og dennes formål er:

Kommissionen fremmer Unionens almene interesser og tager passende initiativer med henblik herpå. Den drager omsorg for gennemførelsen af traktaterne og de foranstaltninger, der vedtages af institutionerne på grundlag heraf. Den fører tilsyn med gennemførelsen af EU-retten under Den Europæiske Unions Domstols kontrol. Den gennemfører budgetter og forvalter programmerne. Den udøver koordinerings-, gennemførelses- og forvaltningsfunktioner på de betingelser, der er fastsat i traktaterne. Bortset fra den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og de øvrige tilfælde, der er nævnt i traktaterne, varetager den Unionens repræsentation udadtil. Den er initiativtager til Unionens årlige og flerårige programmering med henblik på indgåelse af interinstitutionelle aftaler.

⁵ Web 4: EU-oplysningen.

Kommissionen tager initiativet til at udstede en retsakt, det vil sige udarbejde et forslag. Desuden har Kommissionen til opgave at indbringe medlemsstaterne for Domstolen, såfremt det findes, at den nationale lovgivning ikke er i overensstemmelse med EU-retten. Kommissionen skal endvidere administrere visse politikker i EU, for eksempel Konkurrence- og landbrugspolitikken.⁶

Kommissionen udøver derved både lovgivende og udøvende magt, som i EU-retten ikke indeholder en klar adskillelse.

1.5.2 Retsdogmatisk metode

I specialet benyttes den retsdogmatiske fortolkning i en formålsfortolkning og en præciserende fortolkning. Formålsfortolkningen har til formål at fastlægge formålet med kreditpakkens udformning, således at dette formåls virkning kan analyseres. Den præciserende fortolkning fortolker udvalgte bestemmelser i kreditpakken for at kunne fastlægge bestemmelsernes formål og hensigt. I den præciserende fortolkning vil forarbejder og formålsbestemmelser inddrages, og det bliver derfor en subjektiv fortolkning. Udgangspunktet for denne fortolkning er, at der er tale om en sproglig tekst, som indgår i loven. Formålet med en præciserende fortolkning er at komme så tæt på bestemmelsens mening.⁷

Den retsdogmatiske metode består af fire væsentlige retskilder: Regulering, retspraksis, retssædvaner og forholdets natur. Den opstillede rækkefølge søger ikke at opstille en rangorden, da en sådan ikke eksisterer imellem retskilderne. Rækkefølgen klarlægger blot den korrekte rækkefølge i forbindelse med at arbejde med den retsdogmatiske fortolkning.⁸

- **Regulering:** Lissabon-traktaten, Lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter⁹, selskabsloven¹⁰, Lov om finansiel virksomhed¹¹, Lov om værdipapirhandel¹².
- **Retspraksis:** Administrativ praksis, herunder Kommissionens meddelelser. Der er ikke domsafsigelse inden for kreditpakkens område, hvorfor der ikke kan medtages retspraksis i ordets forstand.
- **Retssædvaner:** Der findes ikke retssædvaner for kreditpakken.

⁶ Sørensen (2008;47).

⁷ Blume (2009;178).

⁸ Nielsen og Tvarnø (2005;27).

⁹ LBK nr. 876 af 15/09/2009 Bekendtgørelse af lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

¹⁰ LOV nr. 470 af 12/06/2009 Lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven).

¹¹ LBK nr. 467 af 29/04/2010 Bekendtgørelse af lov om finansiel virksomhed med senere ændringer.

¹² LBK nr. 795 af 20/08/2009 Bekendtgørelse af lov om værdipapirhandel m.v. med senere ændringer.

- **Forholdets natur:** Almindelige retsgrundsætninger og generelle principper. Forholdets natur benyttes, når der er rets tomt rum.

Da der kun forekommer regulering inden for specialets problemstilling, vil den retsdogmatiske metode blot benyttes på reguleringen.

Der eksisterer en indbyrdes rangorden mellem reguleringstyperne også kaldet forrang. Principet kaldes *lex superior*. Det betyder, at indenfor dansk regulering har Grundloven forrang over almindelige love, der derudover har forrang for bekendtgørelser. En bekendtgørelse er en bindende administrativ retsforordning, der er udstedt med hjemmel i lov. Bekendtgørelser udarbejdes internt i det pågældende ministerium, og derfor forekommer der sjældent forarbejder til bekendtgørelserne, medmindre at udstedelsen har været behandlet i folketingsudvalg. Når en bekendtgørelse skal fortolkes, gøres dette ud fra en objektiv fortolkning på grundlag af bekendtgørelsens tekst. Dette er begrundet i, at det er væsentlig nemmere at ændre en bekendtgørelses tekst, hvis formålet med bekendtgørelsen ikke opfyldes. Den ydre ramme for fortolkningen af bekendtgørelsen vil være den lov, der hjemler bekendtgørelsen.¹³

Et andet princip indenfor regulering er *lex specialis*, som benyttes, når en speciel regel går forud for en generel regel.¹⁴ Kreditpakken anses som værende en speciel regel i forhold til lov om finansiel virksomhed og selskabsloven, som under normale omstændigheder regulerer pengeinstitutterne.

Den retsdogmatiske fortolkning fastlægger gældende ret inden for den lovgivning og de bestemmelser, der er genstand for fortolkningen.

1.6 Afgræsning

Specialets fokusområde er pengeinstitutter i Danmark. Der er en bevidsthed om, at kreditpakken gælder for alle kreditinstitutter, som det også fremgår af kapitel 4. Specialet er fokuseret på pengeinstitutter, da specialet har fundet det interessant, at behandle de effekter pengeinstitutterne og disses brugere oplever i forbindelse med den finansielle krise og indførelsen af kreditpakken.

¹³ Blume (2009;120).

¹⁴ Nielsen og Tvarnø (2005;206).

Kreditpakken indeholder både kapitalindsud af hybrid kernekapital, som er specialets fokusområde, og tegningsgarantier i forbindelse med kapitalrejsning. Sidstnævnte er ikke behandlet, da denne mulighed er en anden forgrening af kreditpakken, som ikke henvender sig til specialets fokusområde.

Specialet afgrænser for brugen af Nationalbankens udlånstal efter april 2010. Specialets forfattere er bevidste om, at Nationalbanken har offentliggjort udlånsundersøgelse for 3. kvartal 2010 den 15. september 2010, som viser at udlån er stigende i 3. kvartal. På grund af offentliggørelsen er så tæt på specialets afleveringsdato, er denne undersøgelse ikke medtaget i specialet.

Kommissionen har udsendt tre meddelelser i forbindelse med den finansielle krise. Specialet behandler meddelelserne om garanti og kapitaltilførsel men afgrænser fra meddelelsen om værdiforringede aktiver (2009 C72/01), da meddelelsen ikke findes relevant i forhold til specialets fokusområde.

1.7 Kildekritik

I specialet er benyttet et antal artikler fra dagspressen omkring emnet. Artiklerne er benyttet for, at den nyeste diskussion omkring problemfeltet kunne medtages, da specialet behandler et område, der er under stor bevågenhed fra samfundet. Specialets forfattere er bevidste om, at der kan være en vis usikkerhed forbundet med brugen af dagspressens artikler, da artiklerne kan afspejle journalisternes holdning og ikke blot fakta.

2.0 Statslig indblanding

2.1 Indledning

For at kunne fastlægge grunden bag statens indblanding på det finansielle marked foretages der i første del af kapitlet en analyse af de faktorer, der er medvirkende årsager til finansielle kriser. For at gøre dette foretages der en analyse af den usikkerhed, der opstår i den finansielle sektor under finansielle kriser. Analysen tager udgangspunkt i asymmetrisk information, herunder adverse selektion, risiko og bank-runs. Efterfølgende diskuteres hvorvidt den danske økonomi har befundet sig i en kredittklemme, og om diskussionen stadig er relevant i dag. Efterfølgende diskuteres fordele og ulemper ved statens indblanding i det finansielle system både generelt og med fokus på kreditpakken. Diskussionen tager sit udspring i de samfundsmæssige omkostninger, der er forbundet med et pengeinstituts konkurs. Til sidst i kapitlet udarbejdes en sammenfatning af, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at regulere det finansielle system.

2.2 Den finansielle sektor

Den finansielle sektor består af kreditinstitutter, herunder pengeinstitutter. Pengeinstitutterne har en dobbelt rolle i samfundet, da der dels er tale om en privat virksomhed, der driver forretning, men også en virksomhed som har en samfundsmæssig rolle, idet pengeinstitutterne formidler kapital i form af långivning, tager imod lån og formidler betalinger. Denne dobbelte rolle betyder, at pengeinstitutter er omfattet af massiv regulering i forhold til andre ikke finansielle virksomheder. Pengeinstitutter løser en væsentlig opgave i samfundsøkonomien ved at sikre finansiering til kreditværdige virksomheder og husholdningen, hvormed der skabes grundlag for vækst og beskæftigelse.¹⁵ For at varetage denne opgave kræver det, at pengeinstitutternes kapitalgrundlag er tilstrækkeligt for at kunne modstå de tab, der kan følge ved konjunkturomslag. Desuden spiller pengeinstitutterne en rolle i samfundet ligesom andre danske virksomheder i forhold til beskæftigelse, vækst, skattebetaling m.m.

Undersøgelser viser, at lande med et velfungerende finansielt system oplever større vækst og velstand end andre lande, og derfor er det vigtigt med et konsolideret finansielt system i Danmark for at bevare et velfærdssamfund.

¹⁵ Web 1: Den endelige politiske aftale.

I forbindelse med den finansielle krise har pengeinstitutterne oplevet en ændring i markedsvilkårene, som har medført, at der er øget usikkerhed på interbankmarkedet og mellem kunder og pengeinstitut. Dele af denne usikkerhed stammer fra den øgede asymmetriske information, der er opstået på det finansielle marked i forbindelse med den finansielle krise.

2.3 Asymmetrisk information

Asymmetrisk information er en del af principal/agent teorien. Asymmetrisk information opstår i enhver forhandlingssituation, hvor de forhandlende parter er i besiddelse af forskellig viden, der er relevant for den pågældende situation. Denne skævhed af viden besværliggør fordelingen af varer og ydelser, idet parterne forhandler på forskellige grundlag. Dog er der store transaktionsomkostninger forbundet med at opnå samme vidensniveau, hvilket medfører, at der oftest forhandles på baggrund af forskellig viden. Derfor indregnes der en risiko i prisen, da parterne er opmærksomme på denne forvriddning af viden.

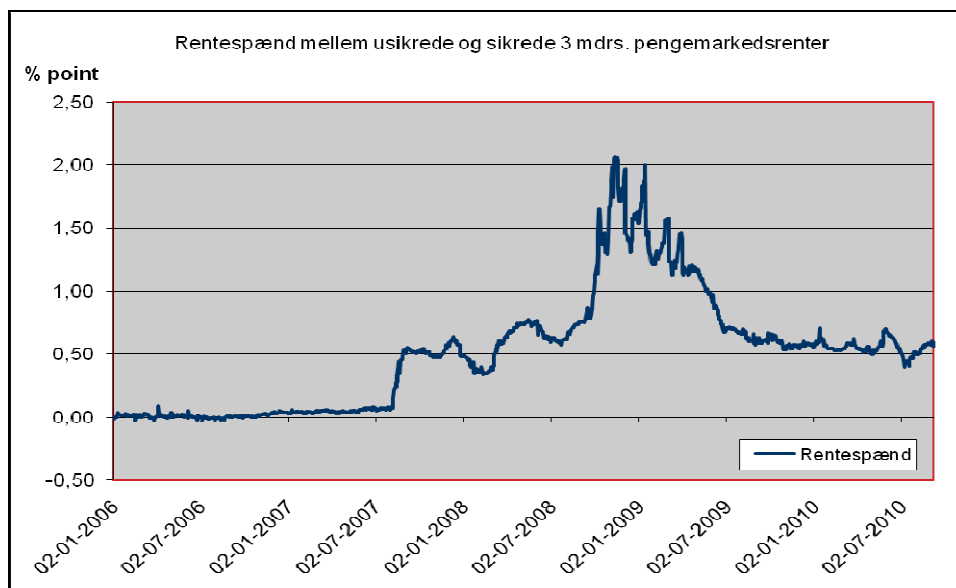
Asymmetrisk information er relevant at behandle i forhold til specialets problemstilling, da det er skævvridningen af informationsniveauet, der kan være en medvirkende faktor til regulering.

Den manglende viden, der opstår ved asymmetrisk information på markedet, kommer til udtryk ved usikkerhed, der spejler sig i adverse selection, som er skjult viden både i forhold til interbankmarkedet og overfor pengeinstitutts kunder. Nedenfor vil denne usikkerhed danne baggrund for de faktorer, der er i forhold til asymmetrisk information og dertilhørende usikkerhed.

2.3.1 Adverse selection

Adverse selection er den engelske betegnelse for skjult viden, som er en del af teorien om asymmetrisk information, idet der oftes i en forhandlingssituation vil forekomme viden, der holdes skjult af den ene part. Adverse selection medfører en øget usikkerhed, da parterne ikke med sikkerhed kan vide, om de besidder alt viden omkring den anden part. Usikkerheden kom til udtryk på interbankmarkedet under den finansielle krise ved, at pengeinstitutterne skjulte viden omkring deres solvens. Dette medførte en usikkerhed omkring, hvilke pengeinstitutter der var solvente, og hvilke der var insolvente. Dette resulterede i at pengeinstitutterne holdt igen med udlån til hinanden, da usikkerheden på interbankmarkedet var højere end under normale markedsvilkår.

Den finansielle krise medførte, som netop beskrevet, en øget usikkerheden omkring, hvilke pengeinstitutter der var solvente og insolvente. Denne usikkerhed på interbankmarkedet kom til udtryk ved et forøget rentespænd mellem den sikrede og usikrede rente. Som det fremgår af nedenstående graf 2.1, af rentespændet i perioden den 2. januar 2006 til 2. juli 2010, har rentespændet været større under den finansielle krise end før krisens indtræden. Grafen er udarbejdet på baggrund af renten på usikrede og sikrede 3 måneders lån, henholdsvis CIBOR¹⁶ og CITA swap¹⁷, da det er disse renter, der hyppigst benyttes på interbankmarkedet. CIBOR er et benchmark for, hvilken rente de forskellige pengeinstitutter kan vælge at handle til, dog er det ikke et krav, at pengeinstitutterne skal benytte renten. Da interbankmarkedet ikke fungerer optimalt, fastfryser pengeinstitutternes udlån som en konsekvens af de ændrede markedsvilkår.

Graf 2.1.

Kilde: Nordea Analytics, 7. september 2010

Usikkerheden på interbankmarkedet spredte sig til de internationale finansielle markeder. Det danske marked har tidligere oplevet usikkerheden fra de internationale markeder i forbindelse med Roskilde Banks konkurs, da der er forbundet store transaktionsomkostninger ved at fremskaffe viden internationalt omkring pengeinstitutter. Da Danmark er et lille land sidestilles hele det finansielle system med konkursen i et pengeinstitut, og der dannes derved en formodning om, at alle pengeinstitutterne i Danmark har samme problemer, som det konkursramte pengeinstitut. Når usikkerheden om det danske finansielle marked øges, får pengeinstitutterne proble-

¹⁶ CIBOR er en forkortelse for Copenhagen Interbank Offered Rate og er et udtryk for renten på udlån pengeinstitutterne imellem.

¹⁷ CITA swap er en forkortelse for Copenhagen Interest T/N Average, hvor T/N-rente er Tomorrow/Next-renten, som banker låner til over natten.

mer med at indhente finansiering fra de udenlandske markeder. At mindske denne usikkerhed er en af grundene til, at Danmark foretager reguleringer af den finansielle sektor.

På baggrund af ovenstående analyse kan det konkluderes, at der i forbindelse med den finansielle krise opstod en kreditklemme på interbankmarkedet, idet pengeinstitutterne ophørte med udlån til hinanden på grund af den øgede usikkerhed på markedet. Analysen kommer derudover frem til, at denne usikkerhed øges, idet pengeinstitutternes holder viden om instituttets solvens skjult. Denne usikkerhed fremgår på grafen over rentespændet, da usikkerheden fremgår af renten som et udtryk for risikoen på markedet.

2.3.2 Risiko

Risiko er en faktor, der hører sammen med at drive finansiell virksomhed. Pengeinstitutterne har tre risici, der skal tages højde for i forbindelse med forretningsgrundlaget:

- **Kreditrisiko** er forbundet med låntagere, som ikke kan opfylde betalinger på lån, dette fører til, at pengeinstitutterne er nødsaget til at foretage nedskrivninger på lånet.
- **Markedsrisiko** er den risiko, der er forbundet med markedsværdien af et pengeinstituts aktiver, såsom valuta eller derivater.¹⁸
- **Renterisiko** udgør risikoen for tab som følge af renteændringer på det finansielle marked og udgør en væsentlig del af pengeinstitutternes markedsrisiko.¹⁹

Under den finansielle krise er det først og fremmest kreditrisikoen, der har haft betydning for de tab de danske pengeinstitutter har oplevet. Pengeinstitutterne har nedskrevet på udlån, da projekter er gået i stå eller blevet stoppet på grund af manglede finansiering i lyset af den finansielle krise. Låntager kan ikke opfylde betalingerne, og derved bliver nedskrivninger den eneste mulighed for pengeinstituttet til at dække tabene. Disse nedskrivninger har været medvirkende til, at en del pengeinstitutter, herunder Skælskør Bank og Amagerbanken, har oplevet et forværret kapitalgrundlag.

Som nævnt ovenfor under afsnittet om asymmetrisk information, så er den øgede risiko i forbindelse med finansielle kriser en forgrening af adverse selection, som er skjult viden. For at mindske den skjulte viden der er forbundet med en kunde eller et givne projekt, foretager pen-

¹⁸ Et derivat er en kontrakt afledt af prisen på et underliggende gode.

¹⁹ Danmarks Nationalbank 1 (2009).

geinstitutterne en risikovurdering af låntager. Risikovurderingen er med til at fastlægge den usikkerhed, der er forbundet med den pågældende låntager, og denne skal sikre, at pengeinstitutterne ikke vurderer risikoen for lav eller høj. Herefter fastsættes renten på baggrund af den udarbejdede risikovurdering. Renten er dog kun et estimat, da der er høje transaktionsomkostninger forbundet med indhentning af information. Skulle pengeinstituttet indsamle information, hvormed den præcise risiko fastsættes, ville omkostning være højere end renten, der afspejler denne usikkerhed. Hvis pengeinstituttet har store engagementer, kan dette medføre en øget kreditrisiko, da store engagementer er forbundet med en større risiko.²⁰

Markedsvilkårene før indtrædelsen af den finansielle krise indeholdt en over-positivisme, som medvirkede at pengeinstitutterne førte en for lempet kreditpolitik og derfor fik projekter ikke den korrekte kreditvurdering. Prisen for denne lempelige kreditpolitik opleves på markedet i form af store nedskrivninger på projekter. I forbindelse med den finansielle krise har der været en ny grad af usikkerhed, som markedet oplever som nye markedsvilkår. Det finansielle marked tilpasser kreditvurderingerne efter de markedsvilkår, der er i øjeblikket. I lyset heraf har pengeinstitutterne foretaget stramninger i kreditpolitikken, som har medført en strengere kreditvurdering af både husholdninger, virksomheder og andre pengeinstitutter for netop at undgå den øgede kreditrisiko. En stramning i udlånspolitikken hos pengeinstitutterne kan afspejle pengeinstituttets ønske om at overholde kapitalkrav frem for et udtryk for kundernes reelle kreditrisiko. Denne risiko kan medvirke, at lavkonjunkturen forstærkes, og den finansielle krise derved forlænges, og derved skabes en negativ spiral.²¹

En mulighed for at undgå store tab og dermed nedskrivninger er, at pengeinstituttet spreder investeringerne, således at forretningsgrundlaget ikke er afhængigt af for eksempel én kunde eller en bestemt branche.²² Risikospredning i forhold til kunderne er den ene mulighed, men også spredning af forretningsområderne er en mulighed. En måde at opnå optimal risikospredning er at adskille de spekulative områder inden for det finansielle marked fra de almindelige områder.²³ Dette medvirker at risikoen mindskes, og gennemsigtheden på markedet øges. I USA blev investeringsbanker og almindelige banker underlagt forskellige regelsæt i forbindelse med indførelsen af den amerikanske lovgivning, The Glass-Steagall Act i 1933. The Glass-

²⁰ Jensen m.fl. (2010;74).

²¹ Web 1: Den endelige politiske aftale, bilag 1: Om behovet for kapitaltilførsel til kreditinstitutterne.

²² Jensen m.fl. (2010;75).

²³ Plesner (2010).

Steagall Act opdelte det finansielle system, således at de almindelige bankers mulighed for at investere blev begrænset, mens investeringsbankernes mulighed for at spekulere for indlånernes penge ligeledes blev begrænset. The Glass-Steagall Act blev ophævet i 1999, og dette medførte, at det finansielle system igen kom til at bestå af komplicerede produkter.

Denne reguleringsform er dog ikke optimal, idet der ikke forekommer optimal risikospredning. Dette begrundes med, at udlån til projekter og kunder vil blive placeret i samme afdeling, trods at der er forbundet større risiko med projekter kontra mindre kunder. Desuden ville stordriftsfordelene ved at drive et samlet pengeinstitut gå tabt ved denne opdeling af pengeinstitutterne. Dette medfører en øgning af bankernes omkostninger, som vil komme til udtryk overfor kunderne i form af rentestigninger og forhøjet gebyr, hvilket ikke er samfundsmæssigt optimalt.

2.3.3 Bank-run

Definitionen af bank-run er, at indskyderne trækker penge ud af det pågældende pengeinstitut, fordi usikkerheden omkring likviditeten i pengeinstituttet er stor. Idet pengeinstitutterne ikke har så tilpas stor likviditet, at der kan udbetales til alle indskydere, oplever pengeinstitutterne, at de ikke kan tilbagebetale indskyderne og derfor må erklæres konkurs. Grunden til at pengeinstitutterne ikke har den fornødne kapital til at udbetale samtlige indskud er, at bestanddelen af indskuddene er investeret på markedet. Selvom det kun er få indskydere, der begynder at trække indskud ud af pengeinstitutterne, så er der en tendens til, at andre indskydere gør det samme, således at hele det finansielle system rammes. Ved at det finansielle system rammes af denne form for usikkerhed, kan det pågældende lands økonomi også påvirkes.

Den usikkerhed, der knyttes til bank-runs, kan begrundes i asymmetrisk information mellem kunderne og pengeinstitutterne. Denne opstår enten ved et rygte eller i forbindelse med dårlige nyheder for et givent pengeinstitut, branche eller sektor. Indskyderne har ingen mulighed for at indhente information om, hvorvidt rygten eller nyheden er sand eller falsk, og vil derfor reagere på den usikkerhed, der er forbundet med rygten eller nyheden. Bank-runs kan dels skyldes kapitaludstrømninger til udlandet eller en psykologisk betinget tilstand af panik.²⁴

Risikoen for bank-runs, set fra pengeinstituttets side, kan have en indvirkning på, hvorledes udlånspolitikken fastlægges, da pengeinstitutterne bliver nødt til at indregne denne risiko i forretningsgrundlaget. Tidligere var "frygten" for bank-runs en del af den naturlige markedsdisci-

²⁴ Østrup (2008;33).

plin, som medførte, at pengeinstitutterne havde et fornuftigt forretningsgrundlag uden for stor en bestanddel af usikre investeringer. Den naturlige markedsdisciplin er et udtryk for, at markedet sørger for, at der ikke laves for risikofyldte investeringer, da pengeinstitutterne er bekymrede for de konsekvenser sådanne investeringer kan have. Markedsdisciplin er ligeledes et udtryk for ansvarlighed, og det er pengeinstitutternes ansvar, at der udarbejdes et fornuftigt og ansvarligt forretningsgrundlag. Markedsdisciplinen skal mindske risikoen for, at der opstår bank-runs og derved konkurser, samtidig med at pengeinstitutter holder solvensprocenten høj, så fremtidig modgang kan modstås.

I forbindelse med den finansielle krise var der opræk til, at indskyderne i de danske pengeinstitutter ville foretage udtræk, og dette kunne resultere i bank-runs. Staten forhindrede dette ved at gennemføre bankpakke I, som indførte ubegrænset indskydergaranti i pengeinstitutterne. Bankpakke I ophører den 30. september 2010, hvorefter den danske indskydergarantifond hæves fra 300.000 kr til 750.000 kr. Dette skal være med til at sikre den finansielle stabilitet efter ophævelsen af bankpakke I.

Nedenfor behandles to økonomiske teorier omkring, hvilke foranstaltninger der kan træffes for at undgå bank-runs.

2.3.3.1 Bagehots regel

Walter Bagehot skrev i 1873 *Lombard Street*, som sidenhen er blevet klassisk økonomisk litteratur. Publikationen indeholdt en beskrivelse af den finansielle og bankmæssige verden herunder med emner omkring ledelse i forbindelse med finansielle kriser. Bagehots regel foreskriver, at centralbanker, i krisetider, skal låne ubegrænset til pengeinstitutter, der er solvente²⁵, dog til en højere rente end normalt og derved fungere som *lender of last resort*. Ved at centralbankerne tilfører kapital til de ramte pengeinstituttet, skabes der ro i det finansielle system, således at der kan vedtages mere permanente og vedvarende løsninger, der kan bekæmpe den pågældende krise. Som nævnt ovenfor, kan pengeinstitutterne ved sådan udlån få en forventning om, at lige meget hvad der sker, vil staten redde dem. Dette kan skabe en moral hazard situation, hvor pengeinstitutterne ikke er påpasselige med investeringer og det øvrige forretningsgrundlag. Moral hazard problemstillingen analyseres nedenfor i afsnit 2.5.2. Dog mener Bagehot, at problemstillingen kan løses ved, at centralbankerne udlåner til en høj rente, således at det ikke er rentabelt

²⁵ Definitionen af solvens er evnen til at tilbagebetale gæld.

for det pågældende pengeinstitut at låne penge fra centralbankerne.²⁶ Indskuddene fra centralbankerne skal udelukkende være medhjælpende til at dække likviditetskriser i forbindelse med indskydernes udtræk af kapital, således at indskuddene ikke bliver en redning af allerede insolvente pengeinstitutter. Bagehots regel har været benyttet af centralbanker rundt omkring i hele verden i mere end 125 år og er ligeledes benyttet i forbindelse med den finansielle krise i form af vedtagelse af kreditpakken, hvor staten udlåner kapital til pengeinstitutterne til en høj rente.

2.3.3.2 Diamond-Dybvig modellen

I 1983 fremsættes en model af Professor Douglas W. Diamond og Professor Philip Dybvig, som indeholdt en holdning om, at bank-runs i sig selv kan være med til, at et pengeinstitut bliver insolvent, selvom det ellers ikke ville være tilfældet.²⁷ Diamond-Dybvig modellen bygger videre på Bagehots-regel. Pengeinstituttet har valget mellem at anbringe i et aktiv med lang løbetid (for eksempel investeringsprojekter der giver positivt afkast) eller i reserver, som intet afkast giver, men som til gengæld hurtigt kan omdannes til likviditet. Kombinationen af de to kan være medvirkende til at skabe et ustabil system. Modellen omhandler pengeinstitutters sammenblanding af illikvide aktiver og likvide passiver, som skaber selvopfyldende panik blandt indskyderne i pengeinstituttet.

Modellen opstiller et spil, hvor investeringer løber i 3 perioder. Periode 0 er den periode, hvor investeringerne bliver foretaget. Investeringen modnes i periode 2, og spillet går ud på, hvornår hvilke indskydere trækker deres investering tilbage. Der er to typer af spillere: type 1 som trækker sin investering tilbage i periode 1, og type 2 der helst vil lade investeringen løbe indtil modningstidspunktet i periode 2. Der er to scenarier i spillet:

Scenarie 1: I dette scenarie trækker type 1 sin investering tilbage i periode 1. Type 2 lader sin investering stå indtil modningstidspunktet. Pengeinstituttet har i dette scenarie kapital til at betale type 1, der ønsker at trække investeringen tilbage. Pengeinstituttet forbliver derved solvent, og der er ingen usikkerhed på markedet omkring pengeinstituttet.

Scenarie 2: I dette scenarie trækker både type 1 og 2 deres investeringer tilbage i periode 1. Hvis både type 1 og 2 trækker deres investeringer tilbage, har pengeinstituttet ikke den fornød-

²⁶ Østrup (2008; 394).

²⁷ White (1999;122).

ne kapital til at tilbagebetale begge typer, og derved opstår der usikkerhed om, hvorvidt pengeinstituttet er insolvent. Denne usikkerhed spreder sig til andre indskydere, og derved opstår bank-run. Hvis for stort et antal af indskydere tilbagetrækker deres investeringer i periode 1, så vil staten gribe ind.²⁸

Da staten vil interferere i spillet, hvis scenarie 2 opstår, er der en indbygget indskydergaranti i modellen. Indskydergarantien skal modvirke bank-run, og de effekter sådanne medfører. Ved statsligt indgreb, udlignes investeringens afkast, således at alle typer får det samme i afkast. Derved fjernes incitamentet for type 2 til at trække investeringen tilbage i periode 1, da type 2 er sikret et afkast og derfor vil vente til periode 2, hvor investeringen er moden.

Modellen er en analyse af, hvad der skete i forbindelse med den finansielle krise, og vedtagelsen af bankpakke I har netop indført en ubegrænset indskydergaranti, som sikrede indskydernes indskud.

2.4 Kreditklemme eller ej

Ovenfor er forskellige faktorer i forbindelse med usikkerhed analyseret for at danne baggrund for, hvad der kan forårsage finansielle kriser. I forbindelse med den finansielle krise opstod spørgsmålet om, hvorvidt Danmark var på vej mod en kreditklemme, da forbrugere og virksomheder oplevede, at det var svært at opnå finansiering af projekter. Nedenstående diskussion indeholder synspunkter for og imod, at der har været en kreditklemme på udlånsmarkedet.

En kreditklemme kan være en effekt af en økonomisk eller finansiell krise, som forårsager, at låntagere ikke kan opnå samme muligheder for finansiering, som hvis der ikke var krise.

Finansrådet udtalte i december 2008, at det ville blive svært for både forbrugere og virksomheder at opnå finansiering fra pengeinstitutterne, hvis der ikke blev grebet ind i det finansielle system fra statens side. Finansrådet oplyste endvidere, at 4 ud af 10 virksomheder har oplevet, at det er sværere at opnå finansiering, og at dette skyldes, at pengeinstitutternes kapitalgrundlag ikke var godt nok.

Daværende Økonomi- og Erhvervsminister Lene Espersen fremlagde under forhandlingerne af kreditpakken, at hvis det enkelte land ikke gør sit yderste for at sikre, at de finansielle instituti-

²⁸ White (1999;127).

oner kommer op at køre igen, så øges krisens dybde og omfang. Desuden fremgik det af forhandlingerne, at hvis der ikke blev grebet ind i pengeinstitutternes adgang til ny kapital, så ville der ske en yderligere stramning af lånevilkårene, idet pengeinstitutterne ville skulle slanke balancen for at opbygge et højere kapitalgrundlag. Økonomi- og Erhvervsministeren nævnte, at der skal oprettes en foranstaltning, som kan modvirke at Danmark ender i en kreditklemme, som vil ramme samfundsøkonomien. Hvis samfundsøkonomien rammes, vil dette medføre stor arbejdsløshed og manglende vækst.

På baggrund af ovenstående udtalelser fra Finansrådet og Økonomi- og Erhvervsministeren kan det konkluderes, at Danmark var på vej mod en kreditklemme inden vedtagelsen af kreditpakken.

Årsagen, til at Danmark bevægede sig mod kreditklemmen, var, at pengeinstitutterne led store tab på udlån i forbindelse med den finansielle krise. Disse tab har medført nedskrivninger, hvilket har skabt en værdiforringelse af pengeinstituttets egenkapital og dermed svækket pengeinstitutternes kapitalgrundlag. Svækkelse af kapitalgrundlaget medfører, at pengeinstitutterne ikke er modstandsdygtige overfor eventuelle tab, og uden adgang til ny kapital er pengeinstitutterne nødsaget til at slanke balancen gennem en stramning af disses udlånspolitik for at styrke kapitalgrundlaget. Denne opstramning af udlånspolitikken ville medføre, at det kunne blive sværere for husholdninger og virksomheder at låne penge, hvilket hæmmer vækstgrundlaget og dermed beskæftigelsen.

Ovenstående var et af formålene bag kreditpakkens vedtagelse, og problematikken er ligeledes en del af Kommissionens lempelse omkring statsstøtte.

Dansk Industri udtaler modsætningsvis, at der er behov for at hjælpe de særlig hårdt ramte brancher med finansiering af projekter. Dansk Industri udtaler endvidere, at det har været deres opfattelse, at der siden 1. kvartal 2009 har været en kreditklemme på det finansielle marked.²⁹ Trods dette viser analysen af adverse selection, at der i højere grad er en fastfrysning af kapitalmarkedet, som udspringer fra en kreditklemme på interbankmarkedet.

²⁹ Nyholm (2010;1).

Nationalbankdirektør, Nils Bernstein, afviser dog, at der er en kreditklemme i Danmark, da pengeinstitutterne er polstret i tilpas grad, og det er derfor op til pengeinstitutterne at sørge for udlån til forbrugere og virksomheder.³⁰ Mangel på udlån skyldes derfor ikke en kreditklemme.

På baggrund af ovenstående argumenter for og imod kreditklemme kan det konkluderes, at Danmark har været på vej imod en kreditklemme. Det fremgår ud fra analysen af adverse selection, at der opstod en kreditklemme på interbankmarkedet. Denne kreditklemme medførte, at udlånsmarkedet har mærket en fastfrysning, hvor forbrugere og virksomheder ikke har kunnet opnå finansiering.

2.5 Statslig indblanding i det finansielle system

Som det fremgår ovenfor, så regulerer staten det finansielle system i høj grad. Nærværende afsnit indeholder en analyse af de positive/negative effekter ved regulering af det finansielle marked.

Overordnet regulerer staten det finansielle system igennem lovgivning for at sikre et effektivt, stabilt og sundt kapitalmarked.³¹ Pengeinstitutter er omfattet af tungere regulering end andre private virksomheder i Danmark. En årsag til denne regulering af det finansielle system er, at pengeinstitutterne har en central samfundsmæssig rolle, idet pengeinstitutterne medvirker i dagligdagstransaktioner såsom kreditgivning, betaling med dankort osv. En anden årsag til regulering er sikringen af et gennemsigtigt og pålideligt finansielt system i forhold til husholdninger og virksomheder. Kravet om gennemsigtighed og pålidelighed skal mindske de omkostninger kunderne ellers ville have i forbindelse med indhentning af information om det givne pengeinstituts forhold. Det er vigtigt med et velfungerende finansielt system, da et land med moderne økonomi ikke er effektivt uden et stabilt og sundt finansielt system. Det betyder, at det finansielle systems sundhed danner grundlaget for et lands velstand.³² Staten skal sikre, at det finansielle system indeholder mindst mulig usikkerhed, idet denne usikkerhed, som det fremgår ovenfor, kan være medvirkende til, at det finansielle system rammes af krise.³³

³⁰ Nyholm (2010;10).

³¹ Hubbard (2005;312).

³² HM Treasury (2009;3 og 17).

³³ Hubbard (2005;310).

2.5.1 Positive effekter ved regulering

Statens baggrund for at regulere i forbindelse med kriser i det finansielle system er, at det kan have store samfundsmæssige omkostninger, hvis pengeinstitutter går konkurs. Dette fremgår i Geneva Rapporten "The Future of Financial Regulation"³⁴, som er skrevet af ledende økonomer med det formål at give lederne af verdensøkonomierne råd og vejledning omkring fremtidig regulering. Rapporten foreskriver, at en af årsagerne til at der er bankkriser, er fordi de sociale omkostninger ved systemisk finansiell konkurs er højere end omkostningerne for det individuelle pengeinstitut. Regulering skal modvirke, at staten oplever disse sociale omkostninger. De sociale samfundsmæssige omkostninger, der kan være i forbindelse med finansielle kriser, er følgende:³⁵

1. Ressourceforbruget er for stort, hvis den enkelte husholdning eller virksomhed skal indhente information om pengeinstitutters soliditet.
2. Informationstab om kunden, som kan gøre det sværere for kunden efter krisen at opnå finansiering.
3. Kædereaktionen, som medfører et pengeinstituts konkurs, kan ramme andre pengeinstitutter, således at disse kommer til at lide tab eller mangle kapital.
4. Lavere beskæftigelse og vækst.

Punkt 1 kan henledes til ovenstående diskussion omkring adverse selection, som også kan komme til udtryk i forbindelse med forholdet mellem pengeinstitut og forbruger/virksomhed. Da forbruger/virksomhed ikke med sikkerhed ved, om pengeinstituttet har lagt alt information om forholdene i pengeinstituttet frem til offentligheden, bliver denne nødt til at indhente og undersøge alle forhold omkring pengeinstituttet, inden der foretages forhandlinger med dette. Omkostningen ved denne informationsindhentning er samfundsmæssig stor. Regulering er medvirkende til at sænke denne usikkerhed, idet der fastsættes nogle krav, som pengeinstituttet skal leve op til. Disse krav medfører, at der skabes en tillid til pengeinstitutterne på baggrund af statens regulering. Denne tillid er en positiv effekt, idet den medfører, at forbrugeren/virksomheden ikke finder det nødvendigt at foretage yderligere informationsindhentning.

Omvendt omhandler punkt 2, situationen hvor det er informationen omkring den enkelte låntager, der går tabt i forbindelse med pengeinstituttets konkurs. Den viden og information, der er

³⁴ Web 2: Geneva Rapporten.

³⁵ Østrup (2008;51).

opbygget igennem samarbejdet mellem låntager og pengeinstituttet, går tabt i forbindelse med at pengeinstituttet lukkes ned. Dette videnstab vil give låntager problemer med at opnå finansiering i et nyt pengeinstitut, da dette ikke har kendskab til låntageren. Denne situation med videnstab er endnu en social omkostning, som staten ikke ønsker at bære. Regulering bliver en positiv effekt, når den sikrer, at pengeinstitutter i videst mulige omfang fortsætter eller fusioneres, således at viden ikke går tabt.

Det tredje punkt omkring den kædereaktion, der kan opstå imellem pengeinstitutterne i forbindelse med konkurs, relateres til risikoen for bank-runs jf. afsnit 2.3.3. Regulering kan medvirke til at mindske risikoen for bank-runs i form af lovgivning, der beskytter indskydernes kapital, også kaldet en indskydergarantiordning. I forbindelse med den finansielle krise vedtog Danmark bankpakke I, som øgede loftet for indskydergarantien. Denne form for regulering kan give det finansielle marked tid til at sikre kapitalgrundlaget, uden frygten for at indskydere trækker kapital ud af pengeinstituttet.

En anden årsag til at staten gennemfører regulering, som forhindrer at pengeinstitutterne går konkurs, er at sikre tilliden fra det internationale bankmarked til den danske finansielle sektor. Hvis et pengeinstitut går konkurs, kan dette påvirke de udenlandske finansmarkeders risikovurdering af danske pengeinstitutter, da der er en opfattelse om, at udlandet anskuer det danske finansielle marked som værende en samlet enhed.³⁶ Herved påvirkes interbankmarkedet, som beskrevet i ovenstående afsnit 2.3.1. Usikkerheden, der er forbundet med denne form for kædereaktion, spredes til det finansielle system, og det kan skabe problemer for flere pengeinstitutter end det ene, der har problemer.³⁷ På baggrund heraf tildeles regulering en positiv effekt.

Det sidste og fjerde punkt er, den effekt et pengeinstituts konkurs vil have på væksten og beskæftigelsen. Pengeinstituttet besidder flere samfundsmæssige roller, og en af dem er, at pengeinstituttet bidrager med beskæftigelse og vækst i Danmark ligesom andre private virksomheder. Hvis pengeinstitutterne går konkurs, så vil dette ramme beskæftigelsen igennem afskedigelse af medarbejdere og derved også nedskære muligheden for at bidrage til udvikling og vækst.

Ud over de samfundsmæssige omkostninger staten bærer i forbindelse med et markedssvigt på det finansielle marked, har forskellige økonomiske teoretikere udviklet økonomiske teorier i forhold til statens lovgivende rolle i samfundet.

³⁶ Østrup (2008;47).

³⁷ Freixas og Rochet (2008;310).

Økonomen John Maynard Keynes går ind for statsindgreb, således at der sikres et samlet udbud og efterspørgsel. Staten skal være medvirkende til at fastlægge skatter og udgifter, så der sikres optimalitet i samfundet. Keynes er enig med Bagehot om, at staten, Nationalbanken og centralbankerne skal fungere som *lender of last resort* og derved være villige til at låne penge ud til kriseramte pengeinstitutter for at undgå de samfundsmæssige omkostninger, der er forbundet med pengeinstitutters kollaps.

For at kunne undersøge hvilken form for regulering der er ønskværdig, vil der nedenfor fremgå, hvilke negative effekter regulering kan medføre.

2.5.2 Negative effekter ved regulering

På samme måde som at regulering medfører positive effekter, kan der også foretages regulering, hvorved der kan opstå negative effekter.

Den klassiske liberalist Adam Smith og den nyliberalistiske Milton Friedman er begge imod, at der foretages statsindgreb, da de går ind for fri konkurrence samt et selvregulerende marked. De mener, at markedet er selvregulerende og derved selv vil ende i en ligevægt uden statslig indblanding. Friedman mener, at den statslige rolle skal bestå i skabelsen af vilkår, der sikrer frihed på markedet. Smith og Friedman går ikke ind for regulering men en mere liberal tankegang om *survival of the fittest*, hvor de pengeinstitutter, der ikke kan stå, skal falde. Under et foredrag på Copenhagen Business School den 26. januar 2010 fremlagde Cand.merc.aud Aksel Tarras Møller sin egen positive holdning om det fri markedssystem, hvor den finansielle verden er selvregulerende, således at markedet selv sorterer de svage pengeinstitutter fra. Denne holdning støtter derved Friedmans økonomiske teorier om fri konkurrence, samtidig med at der også fremkommer en liberal holdning om, at markedet selv sorterer de svage pengeinstitutter fra.

I forbindelse med, at det finansielle system reguleres, kan der opstå moral hazard. Moral hazard er ligesom adverse selection en forgrening af principal-agent teorien omkring asymmetrisk information. Moral hazard er den engelske betegnelse for skjulte handlinger og opstår, når principalen ikke har mulighed for at observere agentens handlinger, og agenten derved ikke bærer risikoen, der er forbundet til dennes handlinger. At der ikke er mulighed for monitorering udnytter agenten, og derved handler denne som oftes efter eget ønske, hvilket sjældent er i overensstemmelse med principalens.

Moral hazard problematikken ses i den finansielle sektor, når ledelsen i pengeinstituttet tillægger sig en risikobetonet adfærd, som er resultat af den manglende overvågning. Denne mulighed opstår, idet pengeinstituttet ofte har spredt ejerkreds, og dette betyder, at der er mange små aktionærer i ejerkredsen. Disse små aktionærer vil have store omkostninger forbundet med informationsindsamling om forholdene i det givne pengeinstitut. Desuden har de små aktionærer ikke stor mulighed for at påvirke ledelsens beslutninger i retning af aktionærernes interesser. Da aktionærerne ikke har indflydelse, er der større chance for at ledelsen fører en risikobetonet adfærd, som følger egen interesse.³⁸ Ledelsens risikobetonede adfærd kan udledes af moral hazard problematikken, som opstår i det finansielle system, når "Too big to fail"-doktrinen træder i kraft. Doktrinen udtrykker, at nogle pengeinstitutter mener, at de er så store, at staten vil redde dem i forbindelse med krisesituationer. Hvis doktrinen indtræder, så opstår moral hazard, idet ledelsen ikke bærer risikoen for egne handlinger, hvilket giver ledelsen incitament til en mere risikobetonet adfærd.³⁹ Professor Per H. Hansen fra CBS udtaler⁴⁰, at han ikke tror, at en redning af et pengeinstitut automatisk vil føre til, at dette pengeinstitut i fremtiden vil påtage sig større risici og derved øge chancen for senere konkurs. På baggrund heraf kan det konkluderes, at Per H. Hansen ikke mener, at moral hazard og "Too big to fail"-doktrinen er sammenhængende. Per H. Hansen udtaler dog, at redningen af ét pengeinstitut kan skabe en forventning om, at alle pengeinstitutter forventer at blive reddet i forbindelse med problemer, og hermed opstår "Too big to fail"-doktrinen. Disse problemstillinger diskuteres i kapitel 6 under ophævelse af værnsreglerne.

Regulering kan være medvirkende til at begrænse moral hazard effekten, hvor der skabes incitament til pengeinstituttets ledelse om at tillægge en mindre risikobetonet adfærd. En anden mulighed for at mindske effekten er at give aktionærerne større mulighed for at monitorere ledelsens handlinger. Disse to muligheder mindsker moral hazard problematikken og giver mulighed for at strømline ejerkredsen og ledelsens målsætninger. En mulighed for at mindske moral hazard er for eksempel monitorering. Monitorering gør, at aktionærerne kan overvåge ledelsen og derved agere bremseklodser i forhold til risikobetonet adfærd. Dog har indskyderer i pengeinstitutter ikke mulighed for at lave monitorering af pengeinstitutterne, og derfor skal lovgivningen være med til at sikre indskydernes kapital.⁴¹

³⁸ Gorton og Millqvist (2009:29).

³⁹ Østrup (2008:47).

⁴⁰ Web 3: Per H. Hansens blogindlæg på boersen.dk.

⁴¹ Bebczuk (2003:118).

Udover moral hazard effekten ved regulering kan en snæver regulering ligeledes medføre, at pengeinstitutterne ikke kan køre forretningen hensigtsmæssig fra virksomhedssynspunktet. Dette argument fremfører Aksel Tarras Møller ligeledes ved foredraget. Som det er nævnt ovenfor, så har pengeinstitutterne en dobbelt rolle, idet der både er en samfundsmæssig rolle men også en rolle, der består af at drive virksomhed og tjene penge. Hvis det finansielle marked reguleres for meget, så hæmmes den fri konkurrence, og dette vil gå ud over samhandlen og produktionen ifølge Smith og Friedman. Aksel Tarras Møller er ligeledes enige med Smith og Friedmann om, at der skal være mere plads til handlefrihed på det finansielle marked.

På baggrund af ovenstående kan regulering medføre mange positive effekter, hvoraf nedbringelse af de sociale omkostninger er en væsentlig faktor. Dog kan regulering også medføre negative effekter i form af moral hazard. Det er vigtigt i forbindelse med udarbejdelsen af lovgivningen, at der findes en balance, hvor de positive effekter er høje, samtidig med at markedet stadigvæk bibeholder handlefriheden. Opnås denne balance, skabes der rammer, som sikrer beskyttelse mod de komplekse produkter, samtidig med at den finansielle virksomhed ikke hæmmes.

2.5.2 Statens indblanding i forbindelse med kreditpakken

I forbindelse med at den finansielle krise ramte Danmark, valgte staten at vedtage hjælpepakker. Årsagerne til at staten vedtog kreditpakken var, at pengeinstitutterne havde behov for en styrkelse af kapitalgrundlaget. Kreditpakken er af midlertidig karakter og ophører derfor, når den finansielle krise ophører. Ovenfor er de samfundsmæssige omkostninger, som staten bærer i forbindelse med markedssvigt, analyseret, og disse effekter er baggrunden for, at staten skal regulere det finansielle marked i krisetider. Kreditpakkens anvendelsesområde og formål analyseres i kapitel 4.

2.5.3 Alternative tiltag i forbindelse med kreditpakken

Et af problemerne omkring vedtagelsen af regulering er, at det oftest er på baggrund af erfaringerne fra tidligere kriser, der fremsættes lovforslag. Det betyder, at den vedtagne regulering vil rette sig mod kriser, der har været, og ikke fremadrettet mod at undgå nye kriser. Da to kriser sjældent er ens, så er det nærmest en umulighed at regulere med erfaringerne fra tidligere. På

denne baggrund vil regulering af kriser altid rette sig mod tidligere kriser og ikke fremtidige kriser. Søren Plesner udtrykker ligeledes i Finans/Invest, at den fremtidige regulering skal være mere målrettet mod governance og mindre mod government, som vil medvirke, at der er mindre statslig indblanding men derimod en ansvarlig ledelse, hvor aktionærene har mere indflydelse. Desuden skal pengeinstitutterne ikke være større, end at de er *small enough to fail*, således at markedet finder tilbage til den naturlige markedsdisciplin.⁴²

I forbindelse med forhandlingerne om kreditpakken har nogle af de politiske partier fremlagt alternative eller supplerende forslag til kreditpakken. Tiltagene vil belyses i nedenstående afsnit, hvorefter der samlet vil tages stilling til forslagernes fordele/ulemper.

2.5.3.1 Statsbank

Socialdemokratiet foreslog i sensommeren 2009, at en statsbank skulle etableres for at holde liv i virksomheder i Danmark. Socialdemokratiets forslag lød på, at statsbanken skulle have en kapital på 50 mia. kr., og denne kapital skulle finansieres af overskuddet fra kreditpakken samt ved salg af statsobligationer. Statsbanken skulle agere pengeinstitut for de virksomheder, der ikke kunne opnå finansiering fra de almindelig danske pengeinstitutter, således at det blev en form for redningsbank, hvor virksomheder, som ellers måtte dreje nøglen om, kunne skaffe finansiering. Socialdemokratiets bevæggrund for at etablere en statsbank var, at der mistes for mange arbejdspladser ved, at virksomhederne lukkes ned på grund af manglende finansiering.

Forslaget om en statsbank kan være et risikabelt projekt, da de virksomheder, som ikke kan opnå finansiering i et almindeligt pengeinstitut, kan søge om finansiering i statsbanken. Socialdemokratiet udtaler, at der ingen risiko er ved statsbanken, da det kun er de sunde og veldrevne virksomheder, der kan opnå finansiering i statsbanken. Der bør udvises en vis tiltro til de almindelige pengeinstitutter, og deres vurdering af virksomheders mulighed for finansiering. Den finansielle krise er dog et udtryk for, at det finansielle system har været for rundhåndet med kreditgivningen, og dårlige projekter og virksomheder har opnået finansiering. Dette problem er det finansielle system ved at rette op på, og derfor oplever virksomheder, at det kan være sværere at opnå finansiering til projekter som før den finansielle krise. Hvis statsbanken oprettes og derved interferer i det finansielle system, kan det give et skævt marked for finansiering. Hvis de

⁴² Plesner (2010;12).

almindelige pengeinstitutter oplever, at virksomheder, som ellers var afvist for finansiering, godt kan opnå finansiering hos statsbanken, kan dette være medvirkende til, at de almindelige pengeinstitutter igen slækker på kreditvurderingskravene, hvorved der endnu engang opnås finansielle forhold, hvor alle projekter finansieres, som til sidst kan ende med et nyt markedsammenbrud. Hvis de almindelige pengeinstitutter igen slækker på kreditvurderingskravene, så er der opstået en moral hazard effekt, da pengeinstitutterne ikke forholder sig til risikoen ved blot at udlåne kapital. Et af problemerne ved en statsbank er, at der stadig er mulighed for at vurdere et projekt bedre, end det viser sig at være. Hvis projektet således medfører nedskrivninger, så er det skatteborgerne i Danmark, der skal betale regningen. Denne risiko er staten ikke villig til at løbe, da det ikke er den rigtige måde at løse den finansielle krise og de ringe i vandet, sådan kan medføre.

Brancheorganisationen Dansk Industri støtter ikke ideen om en statsbank, på trods af at statsbanken ville være til for medlemmerne af Dansk Industri. Administrerende direktør Jens Klarskov udtaler, at det ikke er i Dansk Industris interesse, at samfundet indrettes med statsbanker.

2.5.3.2 Rådgivningsselskab til pengeinstitutterne

Et andet forslag blev fremlagt af Det Radikale Venstre, som lød på at etablere et selskab, der skal rådgive pengeinstitutterne og sikre, at de vil finansiere flere virksomheder og projekter, således at der sættes gang i økonomien. De Radikale er klar over, at de mest kompetente medarbejdere til kreditvurdering sidder i pengeinstitutterne, og formålet med et rådgivningsselskab er at give sparring til de medarbejdere, der arbejder med kreditvurdering i pengeinstitutterne. Ved at etablere et rådgivningsselskab til pengeinstitutterne sker der en massiv statslig indblanding i det finansielle system. Denne indblanding kan være både god og dårlig, men som udgangspunkt er det finansielle system et privat marked med private virksomheder. Kreditpakken er medvirkende til, at det finansielle system går fra et privat til et mere offentligt marked, og derfor kunne det næste skridt, med at staten skal drive rådgivningsvirksomhed, også tages.

2.5.3.3 Fusion

Der har tidligere i Danmark været en holdning om, at hvis et pengeinstitut var på vej mod konkurs, så blev dette fusioneret med et andet pengeinstitut, og derved undgik staten at bære de førømtalte sociale omkostninger ved konkurs. Nuværende Finansminister udtalte i november 2009, at han har tiltro til, at de danske pengeinstitutter kan håndtere konsolidering, således at

der i fremtiden vil være færre pengeinstitutter. I Danmark er der i øjeblikket omkring 130 pengeinstitutter, og dette antal ser Finansministeren falde i fremtiden. I Finansministerens udtalelse fremgår det, at staten ikke vil gå ind og diktere, hvor mange pengeinstitutter Danmark skal have. Da Danmark har mange pengeinstitutter på et geografisk lille område, betyder det, at der er en del relativt små pengeinstitutter, og hvis disse kan klare de høj- og lavkonjunkturer, der er på det finansielle marked, så er der ingen hindring for, at disse kan overleve og videreføre forretningen. Jo flere pengeinstitutter forbrugerne har at vælge imellem, jo større er konkurrencen. Nationalbankdirektør Nils Bernstein udtaler til Jyllandsposten den 19. august 2010, at de små pengeinstitutter kan have svært ved at overholde de nye reguleringstiltag og administrative krav, der kan blive stillet i fremtiden for at undgå fremtidige kriser.⁴³ Dette kan være en årsag til, at Danmark i fremtiden eventuelt vil bestå af færre pengeinstitutter.

De tre alternative reguleringsmetoders effekter kan diskuteres. Forslagene om indførelse af en statsbank eller et rådgivningsselskab til pengeinstitutterne findes ikke at være gode løsninger til de problemer, som Danmark har befundet sig i under den finansielle krise. Forslaget med statsbanken kan medvirke, at der bliver tale om en skraldespandsbank, som modtager ansøgninger om finansiering for de projekter, der ikke kan opnå finansiering i de almindelige pengeinstitutter. Det finansielle marked skulle gerne opnå stabilitet, som medfører at gode og sunde projekter kan opnå finansiering, og derved gøres en eventuel statsbank overflødig. Tiltaget med et rådgivningsselskab bliver svært at forestille sig, da pengeinstitutterne allerede har de mest kompetente risikovurderingsekspertter. Rådgivning af disse medarbejdere virker ikke som løsningen på problemerne i det finansielle system. Det sidste tiltag er den liberale løsningsmodel, som indebærer fusion mellem pengeinstitutterne. Dette tiltag bliver allerede benyttet af for eksempel Skælskør Bank og Max Bank. Tiltaget er en god løsning, da der ingen sociale omkostninger er for staten i forbindelse med fusion.

2.6 Sammenfatning

På baggrund af ovenstående kapitel kan det konkluderes, at den finansielle sektor besidder en vigtig rolle i det danske samfund. Under finansielle kriser opstår der en usikkerhed, der stammer fra de ændrede markedsvilkår, som opstår i lyset af kriser. Informationsstrømmene ændres på grund af den øgede usikkerhed, som påvirker det finansielle marked. På baggrund af analysen, der tog udgangspunkt i asymmetrisk information, herunder adverse selection, kan det konkludere-

⁴³ Nyholm (2010;1).

res, at der opstod en kreditklemme på interbankmarkedet grundet ophør af udlånene pengeinstitutterne imellem. Den øgede usikkerhed konkluderes at være en effekt af den øgede asymmetriske information, der opstår under krisen. Den finansielle krise har øget pengeinstitutternes tab på udlån, idet husholdninger og virksomheder på grund af krisen ikke har været i stand til at tilbagebetale lån. Derved svækkes pengeinstitutternes kapitalgrundlag, og muligheden for bank-runs opstod, idet pengeinstitutterne måtte foretage store nedskrivninger på lånene. Nedskrivningerne øgede usikkerheden for, hvorvidt pengeinstitutterne gik konkurs. Denne mulighed for bank-runs medførte, at staten fandt det nødvendigt at gribe ind, hvilke medførte gennemførelsen af bankpakke I. På baggrund af diskussionen, kreditklemme eller ej, kan det konkluderes, at kreditklemmen på interbankmarkedet har medført en fastfrysning af pengeinstitutternes udlånsvirksomhed til husholdninger og erhverv. Staten har yderligere reguleret i form af gennemførelsen af kreditpakken, som indfører muligheden for statsligt kapitalindskud, for netop at optø fastfrysningen af udlånsmarkedet, idet væksten og beskæftigelsen i Danmark hæmmes. Idet kreditpakken indfører statsligt kapitalindskud, skal denne udarbejdes på baggrund af EU's statsstøttebestemmelser. Ud fra analysen af de positive/negative effekter ved regulering kan det konkluderes, at statens mål er at finde den balance, hvormed de samfundsmæssige omkostninger minimeres, samtidig med at pengeinstitutterne har handlefrihed til at drive virksomhed.

3.0 Statsstøtte

3.1 Indledning

De EU-retlige statsstøttebestemmelser kom i spil i forbindelse med den finansielle krise, da medlemslandene oplevede et behov at udarbejde foranstaltninger, der kunne hjælpe de finansielle markeder tilbage til stabilitet. I forbindelse hermed har Kommissionen udsendt meddelelser, som fastlægger de rammer som medlemslandene kan benytte ved statsstøttebaserede foranstaltninger.

Kapitlet indeholder analyse af statsstøttebestemmelserne samt de krav Kommissionen lægger vægt på ved godkendelse af medlemsstaternes foranstaltninger. I analysen behandles ligeledes Kommissionens udsendte meddelelser, som danner rammerne for, hvilken praksis der anvendes under den nuværende krise. Til sidst i kapitlet analyseres Kommissionens godkendelse af de danske statsstøttebaserede hjælpepakker. Kapitlets analyse skal give et overblik over rammerne for statsstøtte og hjemlen til kreditpakkens udstedelse.

3.2 Statsstøttebestemmelserne

I 2008 begyndte den globale finansielle krise at tage til i styrke og fik en alvorlig indvirkning på den finansielle sektor i Europa. I lyset af den finansielle krise opstod en generel svækkelse af tilliden på interbankmarkedet, som begrundes i den usikkerhed, der forekommer ved vurderingen af kreditrisikoen i de enkelte pengeinstitutter nationalt og internationalt. Denne usikkerhed medførte, at pengeinstitutterne ikke længere var indstillet på at låne til hinanden.⁴⁴ Dette har medført, at der er opstået en kreditklemme på interbankmarkedet, som har videreudviklet sig til en fastfrysning af udlånsmarkedet til kunder i pengeinstitutterne. Situationen påvirker også de sunde pengeinstitutter, da de nye markedsforhold har gjort det betydeligt vanskeligere at tilvejebringe likviditet, da der ikke er tillid i sektoren.

Idet der er risiko for, at fundamentalt sunde pengeinstitutter rammes af finanskrisen, og på baggrund af den indbyrdes afhængighed, der eksisterer på det europæiske finansmarked, anerkender Kommissionen, at medlemsstaterne kan finde det nødvendigt at træffe passende foranstalt-

⁴⁴ Bankmeddelelsen I, pkt. 1.

ninger for at sikre stabiliteten i det finansielle system.⁴⁵ I forbindelse hermed har Kommissionen gennemført 2009/c 83/01, *Midlertidige EF rammebestemmelser for statsstøtte, der ydes for at lette adgangen til finansiering under den nuværende finansielle og økonomiske krise*, som udvider de eksisterende muligheder og derved gør det lettere for medlemsstaterne at yde statsstøtte til det finansielle system.

Meddelelsen indeholder retningslinjer for en række supplerende, midlertidige muligheder, som medlemsstaterne har for at yde statsstøtte.⁴⁶ Kommissionen ligger vægt på, at det er staten, der skal sikre, at statsstøtte, der ydes til den finansielle sektor, ikke blot hjælper pengeinstitutterne, men at støtten kommer samfundsøkonomien som helhed til gode. Statsstøtten bør derfor målrettes således, at pengeinstitutterne genoptager deres normale udlånsvirksomhed, når dette er muligt.

For at nå det overordnede formål om finansiell stabilitet og opretholdelse af kreditstrømme har mange medlemsstater fundet det nødvendigt at oprette foranstaltninger, hvormed det gøres muligt for pengeinstitutterne at ansøge om tilførsel af kapital fra staten. For at gøre dette, ansøger medlemsstaterne Kommissionen om gennemførelse af hjælpepakker, hvorigennem den finansielle sektor kan modtage offentlig støtte. Kommissionen har udsendt tre meddelelser i forbindelse med krisen, der hver omhandler de tiltag, medlemsstaterne finder nødvendige. Disse omhandler garantier, kapitaltilførsel og behandling af værdiforringede aktiver. Meddelelserne skal sikre, at medlemsstaterne opretter hjælpepakker ud fra samme retningslinjer og med samme formål, således at det sikres, at der ikke sker en konkurrencefordrejning mellem medlemsstaterne og hermed pengeinstitutterne.

Statsstøtte er ikke en mirakelkur, men en støtte der kan være med til at løse de aktuelle problemer i den finansielle sektor, hvis ydelsen sker målrettet og indgår som en del af en samlet indsats.⁴⁷ Dette begrundes i, at støtten kan være med til at genskabe tilliden på interbankmarkedet og dermed åbne op for långivningen.

⁴⁵ Bankmeddelelsen I, pkt. 4.

⁴⁶ Kommissionens meddelelse (2009/C 83/01).

⁴⁷ Kommissionens meddelelse (2009/C 83/01).

Reglerne for statsstøtte omfatter tre artikler i EU-traktaten. Disse er henholdsvis:

- Art. 107 (tidl. 87 EF), som indeholder forbud mod statsstøtte og undtagelser fra forbuddet,
- Art. 108 (tidl. 88 EF) som rummer procedure for vedtagelse af retsakter om statsstøtte; Kommissionens beføjelser, og
- Art. 109 (tidl. 89 EF) som indeholder procedure for vedtagelse af retsakter mht. anvendelse af art. 107 og 108 m.v.

Definitionen af statsstøtte fremgår af art. 107, stk. 1:

Bortset fra de i denne traktat hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrence vilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelige med fællesmarkedet idet omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

Bestemmelsen indeholder tre kriterier, der skal være opfyldt, før statsstøttebestemmelserne finder anvendelse. For det første skal initiativet støttes via statsmidler. For det andet skal støtten være selektiv, hvilket betyder, at den retter sig til en bestemt sektor, eller at der er et budgetloft for støtten, som gør, at ikke alle har adgang til støtte på lige objektive vilkår. For det tredje skal den støtteberettigede via støtten opnå en bedre stilling på markedet end konkurrenterne og hermed påvirke samhandlen på det indre marked. Som udgangspunkt er enhver tænkelig form for statsstøtte uforenelig med det indre markedet og derfor ikke lovlig. Dog findes der nogle hjemlede undtagelser i bestemmelsens stk. 2 og 3, som kan medføre godkendelse af statsstøtteforanstaltninger. Før medlemsstaterne kan gennemføre lovlig statsstøtte, skal der ansøges om gennemførelse af initiativet hos Kommissionen, som derefter vurderer, om støtteforanstaltningen kan godkendes. Derfor er det vigtigt at være opmærksom på, om statsstøttereglerne sættes i spil allerede i idé-fasen, når der ønskes gennemført nye initiativer, således at der allerede i idé-fasen kan søges om godkendelse.

3.2.1 Godkendelsesprocedure af statsstøtteforanstaltningerne

Art. 108 anerkender Kommissionen som godkendelsesmyndighed i statsstøttesager, yderligere udløses der en anmeldelsespligt i bestemmelsens stk. 3. Bestemmelsen gør det klart at: *Kommissionen skal underrettes så betids om enhver påtænkt indførelse eller ændring af støtteforanstaltninger, at den kan fremsætte sine bemærkninger hertil.* Dette betyder, at medlemsstaterne allerede i de indledende faser af oprettelsen af nye ordninger skal vurdere, om denne falder ind

under statsstøttebestemmelserne og derfor skal godkendes af Kommissionen. Når det ligger klart, at den planlagte ordning falder ind under traktatens statsstøttebestemmelser, skal denne som udgangspunkt anmeldes til Kommissionen. Det følger af proceduren, at medlemsstaterne først må gennemfører ordningen, når Kommissionen har godkendt denne. Ved godkendelse tages stilling til om foranstaltningerne er nødvendige og relevante for at nå det tilsigtede mål. Det er op til det enkelte medlemsland ved anmeldelsen at sikre beviser for, at kravene til statsstøtte er opfyldt. Der er nogle situationer, hvor anmeldelsespligten ikke er obligatorisk, dette gælder blandt andet, hvis ordningen falder ind under Kommissionens forordning om de minimis-støtte eller forordningen om gruppefritagelse.

Nogle af de generelle principper, der skal overholdes i forbindelse med anvendelsen af traktatens statsstøttebestemmelser, er, at der ikke må ydes mere støtte end, hvad der er strengt nødvendigt for at nå det legitime mål, der tilsigtes. Derudover skal enhver form for konkurrencefordrejning undgås eller minimeres mest muligt. Ydermere skal alle generelle statsstøtteforanstaltninger være:

Klart målrettede for effektivt at kunne afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i økonomien stå i rimeligt forhold til problemet og ikke være mere vidtgående, end påkrævet og udformet på en sådan måde, at negative følgevirkninger for konkurrenter, andre sektorer og andre medlemsstater minimeres.⁴⁸

Det er vigtig i forhold til det indre markeds funktion, at disse kriterier opfyldes og stemmer overens med de grundlæggende frihedsrettigheder i traktaten, herunder diskrimination, da der ellers kan opstå uønskede situationer, som eksempelvis kan medfører konkurrencefordrejning. Overholdelse af disse kriterier er med til at sikre det indre markeds funktion og behovet for ensartede regler på fællesskabsplan jf. bankmeddelelse I, pkt. 16.

3.3 Kommissionens meddelelser

I forbindelse med den finansielle krise har Kommissionen udsendt meddelelser, som skal være med til at sikre gennemsigtighed, forudsigelighed og ligebehandling mellem medlemsstaterne, når de ansøger om godkendelse af støtteforanstaltninger henledt til den finansielle sektor. Meddelelserne er med til at skabe en forudsigelighed omkring de kriterier, Kommissionen ligger vægt på i vurderingen, og hvilke oplysninger, der er behov for, for at kunne godkende medlemsstaternes statsstøtteforanstaltninger. Kommissionen har, i forbindelse med den finansielle

⁴⁸ Bankmeddelelse I, pkt. 15.

krise, udarbejdet meddelelsen 2008/c 270/02, *Statsstøttereglernes anvendelse på foranstaltninger truffet over for pengeinstitutter i forbindelse med den aktuelle globale finanskris*e (herefter bankmeddelelse I), hvis formål er at redegøre for de kriterier, som er relevante ved vurderingen af, om generelle ordninger kan anses som værende forenelige med traktaten.⁴⁹

I forbindelse med den finansielle krise har Kommissionen ikke fundet den undtagelse, der tidligere er benyttet til godkendelse af nationale statsstøtteforanstaltninger, tilstrækkelig, jf. bankmeddelelse I som indeholder en midlertidig fravigelse af Kommissionens tidligere praksis. Derudover fastlægger meddelelsen overordnede retningslinjer for, hvad medlemsstaternes ordninger som minimum skal opfylde, før Kommissionen kan godkende støtteforanstaltningerne. Til sidst indeholder meddelelsen specifikke retningslinjer for henholdsvis oprettelse af garantiordninger eller rekapitalisering af pengeinstitutter.

3.3.1 Bankmeddelelse I

Kommissionen udsendte bankmeddelelse I i forbindelse med, at den globale finansielle krise tog markant til i styrke og fik alvorlig indvirkning på EU's finansielle sektor. Grundlaget for, at Kommissionen fandt det nødvendigt at udsende bankmeddelelse I, var primært omfanget af krisen, som også ramte fundamentalt sunde pengeinstitutter, og dette var medvirkende til, at de europæiske finansmarkeder ligeledes blev ramt, da der er stor indbyrdes afhængighed mellem finansmarkederne. Set i lyset af dette anerkender Kommissionen, at medlemsstaterne kan finde det nødvendigt at sikre stabiliteten i det finansielle system via gennemførelse af statsstøtteforanstaltninger, som åbner op for tilførsel af statsligt kapital. jf. bankmeddelelse I, pkt. 4.

Ved national anvendelse af statsstøttereglerne for at imødekomme krisen, er Kommissionen nødt til at sikre sig, at sådanne foranstaltninger ikke skaber unødige konkurrencefordrejning mellem pengeinstitutterne på markedet eller giver anledning til negative følgevirkninger i andre medlemsstater jf. bankmeddelelse I, pkt. 5. For at sikre dette indeholder bankmeddelelse I retningslinjer for oprettelse af sådanne foranstaltninger, samt adfærdsregler for de pengeinstitutter der modtager statsstøtten jf. bankmeddelelse I, pkt. 27.

⁴⁹ Bankmeddelelse I, pkt. 5.

3.3.1.1 Midlertidig fravigelse af tidligere praksis under krisen

Kommissionen har under den nuværende finansielle krise fundet det nødvendigt, midlertidigt at ændre tidligere praksis for anvendelse af statsstøttereglerne. Kommissionen har tidligere godkendt statsstøtte til kriseramte individuelle virksomheder efter traktatens art. 107, stk. 3, litra c, men under den nuværende krise har Kommissionen valgt at forlade denne praksis for en periode jf. bankmeddelelse I, pkt. 6, til fordel for traktatens bestemmelse i art. 107, stk. 3, litra b.

Undtagelsesbestemmelsen i art. 107, stk. 3, litra c, som udgør Kommissionens tidligere praksis, lyder således: *Støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrane eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.*

Hvorimod bestemmelsens litra b, som Kommissionen har tiltrådt under den finansielle krise, når og kun når der ydes statsstøtte, der er henvendt til finanssektoren, lyder således: *Støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleuropæisk interesse eller **afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi.***

Det er særligt bestemmelsens 2. led, der finder anvendelse. Begrundelsen for Kommissionens valg af den nye praksis findes i bankmeddelelse I, pkt. 9, hvori det fremgår at: *I lyset af den alvorlige karakter, som den aktuelle krise på finansmarkederne har fået, og dens mulige virkninger for medlemsstaternes samlede økonomi, finder Kommissionen, at der under de nuværende omstændigheder kan gøres brug af art. 107, stk. 3 litra b, som hjemmel for støtteforanstaltninger, der træffes for at imødegå denne systemiske krise.*

Anvendelse af den nye bestemmelse betyder, at Kommissionen og medlemsstaterne opnår en øget grad af fleksibilitet, hvilket stemmer overens med medlemsstaternes pres om hurtig gennemførelse. Herudover er der ikke noget entydigt svar på, hvorfor Kommissionen har valgt at forlade den tidligere praksis, der er dog forskellige elementer, der delvis kan lægges til grund for den midlertidige ændring.

Nogle af de væsentligste grunde er, at der i traktatens art. 107, stk. 3, litra c forekommer en reference til begrebet "fællesskabets interesse", der er ikke en direkte reference til dette begreb i art. 107, stk. 3, litra b, hvilket alt andet lige betyder, at Kommissionen og medlemsstaterne har et større spillerum i forhold til krisestøtte.⁵⁰ Desuden indeholder litra c et centralt princip om engangsstøtte, hvilket betyder, at bestemmelsen ikke tillader ny støtte inden for en periode på 10 år. Derudover giver bestemmelsen ikke mulighed for at yde støtte til nyoprettede virksom-

⁵⁰ Fog (2009:136)

heder, ved nyoprettede menes virksomheder der er yngre end tre år. Til sidst giver bestemmelsen kun mulighed for at yde støtte til små og mellemstore virksomheder, hvilket gør, at der ved tildeling af støtte til store virksomheder skal ske særskilt anmeldelse til Kommissionen for hver enkelt virksomhed. Dette vil forhindre den hurtighed og fleksibilitet, som Kommissionen har via anvendelse af art. 107, stk. 3, litra b. Set i lyset af de konsekvenser den systemiske finansielle krise kan skabe, ved at Kommissionens proces er langsommelig, giver det basis for anvendelsen af art. 107, stk. 3, litra b. Kommissionen mener, at det er væsentligt for at imødekomme krisen, at der sker hurtig behandling af de ansøgte foranstaltninger. For at dette kan lade sig gøre, har Kommissionen sikret, at når der ligger en fuldkommen ansøgning, vil beslutningen om godkendelse ske inden for 24 timer eller i løbet af weekenden jf. bankmeddelelse I, pkt. 53.

3.3.2 Bankmeddelelse II

De specifikke retningslinjer, medlemsstaterne skal overholde ved oprettelse af støtteordninger, som giver finanssektoren mulighed for at søge om rekapitalisering, er beskrevet i *Rekapitalisering af pengeinstitutter under den aktuelle finanskriser: Støttens begrænsning til det nødvendige minimum og sikkerhedsforanstaltninger mod uforholdsmæssige konkurrencefordrejninger*⁵¹ (herefter bankmeddelelse II). Kommissionen har udsendt bankmeddelelse II i forlængelse med bankmeddelelse I, da pengeinstitutterne og medlemsstaterne har udtrykt et ønske om tydeligere retningslinjer for godkendelsesfasen af de forskellige former for rekapitalisering jf. bankmeddelelse II, pkt. 3.

Bankmeddelelse II uddyber, hvilke kriterier ordningerne skal opfylde, og hvordan Kommissionen vil foretage afvejning heraf for at sikre, at målene er opfyldt. Nogle af kriterierne, der lægges særlig vægt på, er en markedsorienteret forrentning, bestemte adfærdsregler og regelmæssig revision.

Ved at der betales en markedsorienteret forrentning for kapitalindskuddet, sikres det, at mulighed for konkurrencefordrejning mindskes mest muligt. Hvis nogle medlemsstater låner ud til en lavere rente end markedsrenten, og dette ikke særskilt kan begrundes i pengeinstitutters risiko-profil, vil der skabes et scenarie, som er præget af konkurrencefordrejning på det indre marked. Kommissionen vil foretage en afvejning, hvor det undersøges, hvordan medlemsstaten i den pågældende foranstaltning har taget højde for dette. I forbindelse med at pengeinstitutterne får tildelt kapitalindskud, skal der stilles krav til disses adfærd på markedet. Eksempler herpå er, at

⁵¹ Kommissionens meddelelse (2009/C 10/03).

der forekommer begrænsninger i udbyttebetalinger, ledelsens aflønning, eller at der ikke må føres en aggressiv markedsføringsstrategi i forbindelse med kapitalindsuddet. Kommissionen ligger særlig vægt på, hvordan foranstaltningen har medtaget dette, og hvordan kapitalindsuddets anvendelse sikres i forhold til foranstaltningens overordnede formål. Derudover skal der fastsættes et krav om regelmæssig revision, hvilket skal være medvirkende til, at staten kan sikre, at kapitalen anvendes til det tilsigtede formål. Samtidig giver revisionen staten mulighed for at overvåge af deres investering.

3.4 Danmarks anvendelse af statsstøttere reglerne

Danmark har vedtaget hjælpepakker i forbindelse med den finansielle krise, som hver har et særpræget formål, dog med den fælles målsætning at skabe finansiell stabilitet og opretholdelse af kreditstrømmene i det finansielle system. Gennemførelsen af hjælpepakkerne er foretaget med hjemmel i art. 107, stk. 3, litra b, 2. led, hvis formål er at, *afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi*. Undtagelsen kan ikke anvendes på ubestemt tid, blot så længe der er tale om en krisesituation. Dette betyder, at de ordninger, medlemsstaterne gennemfører med hjemmel i art. 107, stk. 3, litra b, skal op til overvejelse med passende mellemrum, og de skal afskaffes, når den økonomiske situation i den pågældende medlemsstat tillader det.

Den først hjælpepakke var LBK nr. 1003 af 10. oktober 2008 med senere ændringer, *lov om finansiell stabilitet*⁵² (herefter bankpakke I) vedtaget. Bankpakke I løber over en periode på to år og har til formål at genskabe tilliden i banksektoren. Bankpakke I er en garantiordning, idet staten i forbindelse med bankpakke I stiller en garanti for alle indlån og simple fordringer i de danske pengeinstitutter. Med loven stiftes det statslige aktieselskab Finansiell Stabilitet, som i dagligtale kaldes statens skraldespandsselskab. Finansiell Stabilitet har til opgave at overtage forpligtelserne i nødlidende pengeinstitutter. Bankpakke I er gennemført i overensstemmelse med Kommissionens bankmeddelelse I.

I forlængelse af bankpakke I har Danmark gennemført LBK. nr. 876 af 15/09/2009,⁵³ *lov om statsligt kapitalindsud i kreditinstitutter* (kreditpakken), som blev vedtaget den 3. februar 2009. Baggrunden for, at staten har ønsket at investere kapital i pengeinstitutterne er, at disse

⁵² Lov nr. 1003 af 3. oktober 2008 med de ændringer, der følger af lov nr. 68 af 3. februar 2009 og § 2 i lov nr. 338 af 1. maj 2009.

⁵³ Lov nr. 67 af 3. februar 2009, med de ændringer, der følger i lov nr. 338 af 1. maj 2009.

løfter en vigtig opgave i samfundsøkonomien. Pengeinstitutterne er med til at sikre kreditværdige virksomheder og husholdningers mulighed for anskaffelse af finansiering, hvorigennem der skabes vækst, beskæftigelse og stabilitet i den danske samfundsøkonomi.

Danmark har i overensstemmelse med traktatens regler anmeldt kreditpakken til Kommissionen for at opnå godkendelse af denne. Kommissionen udsendte en pressemeddelelse⁵⁴ den 3. februar 2009, hvori den danske kreditpakke godkendes. I pressemeddelelsen udtaler konkurrencekommissær Neelie Kroes, at *hjælpepakken er et effektivt middel til at imødegå risikoen for kreditstramning i Danmark i denne krisetid. Kommissionen er tilfreds med de sikkerhedsforanstaltninger mod konkurrencefordrejninger, der er indbygget i den.*

Derudover lagde Kommissionen vægt på, at kreditpakken er en nødvendig, proportional og passende foranstaltning, der er med til at afhjælpe de systemiske vanskeligheder, som opstår i forbindelse med virksomheders og husholdningers adgang til finansiering. Kreditpakken opfylder ligeledes de retningslinjer, som Kommissionen har udarbejdet i bankmeddelelse I og II jf. pressemeddelelserne IP/08/1495 og IP/08/1901. Kreditpakken er tidsbegrænset, markedskonform og indeholder sikkerhedsforanstaltninger mod misbrug, hvilket stemmer overens med kravene fra Kommissionen. På baggrund heraf har Kommissionen konkluderet, at kreditpakken er et godt middel mod den alvorlige forstyrrelse, der forekommer i den danske økonomi, og er derfor forenelig med EF-traktatens art. 107, stk. 3, litra b.

3.5 Sammenfatning

På baggrund af kapitlets analyse af statsstøttebestemmelserne kan det konkluderes, at medlemsstaterne skal benytte EU-bestemmelserne ved udarbejdelse af hjælpepakker, hvor der ydes statslig støtte. Statsstøttebestemmelserne udgør rammerne for udformningen af hjælpepakkerne. Idet Kommissionen har erkendt et øget behov for indførelsen af hjælpepakker i forbindelse med den finansielle krise, har Kommissionen udsendt meddelelser indeholdende retningslinjer for udarbejdelsen af disse. Ved analysen af bankmeddelelse I blev det klarlagt, at Kommissionen ikke fandt deres tidligere anvendelse af statsstøttebestemmelserne tilstrækkelig, hvilke førte til en midlertidig fravigelse af disse. Dette har medført, at medlemsstaterne særligt skal anvende 2. led i undtagelsen, der findes i art. 107, stk. 3, litra b, som lyder: *afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi.* Ændrede har medført større rammer, idet undtagelsen indeholder større fleksibilitet i forholdet til Kommissionen og medlemslandene, idet der ikke er tale om engangsstøtte.

⁵⁴ Kommissionens pressemeddelelse (IP/09/206).

Danmark har gjort brug af denne undtagelse i forbindelse med gennemførelsen af kreditpakken, som er opbygget på baggrund af statsstøttebestemmelserne. Kommissionen har godkendt de danske hjælpepakker og har udtalt i denne forbindelse, at kreditpakken er en passende, nødvendig og effektivt ordning til løsning af de finansielle problemer i Danmark.

4.0 Kreditpakken

4.1 Indledning

For at foretage analysen af kreditpakkens anvendelsesområde, belyses udviklingsprocessen fra gennemførelsen af lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter (herefter lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud) samt senere udstedelser af bekendtgørelser, da det er sammenskrivningen af disse, der udgør den nugældende kreditpakke. Analysen af lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud med senere ændringer skal klarlægge Danmarks udnyttelse af de europæiske statsstøtteregler. Efterfølgende udarbejdes en retsdogmatisk fortolkning af kreditpakkens formål samt en præciserende fortolkning af kreditpakkens § 8, stk. 6 og 7, hvori konverteringsmulighederne er reguleret. Den retsdogmatiske fortolkning tager udgangspunkt i kreditpakkens forarbejder, således at lovgivers tanker bag udformningen benyttes til fortolkning. Herved udledes gældende ret for kreditpakken.

Kreditpakkens bestemmelser om tvangsmæssig konvertering sammenholdes med bestemmelsen om aftalebaserede konvertering af hybrid kernekapital, som fremgår af bekendtgørelsen nr. 228 af 27/03/2009, *Bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti*. Efter denne analyse udarbejdes en diskussion for vedtagelse af bekendtgørelsen to måneder efter gennemførelsen af kreditpakken. Analysen indeholder ydermere en diskussion om, hvorvidt de danske pengeinstitutter har påvirket politikernes beslutning om indførelsen af den aftalebaserede konverteringsmulighed.

Kapitlets hovedområde er kreditpakkens og bekendtgørelsens bestemmelser omkring konvertering af hybrid kernekapital, og de effekter konverteringen medfører.

4.2 Forhandling af lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud

Lovforslaget⁵⁵ til lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud blev fremsat den 21. januar 2009 til første behandling i Folketinget. I fremsættelsestalen til lovforslaget, afholdt af daværende Økonomi- og Erhvervsminister Lene Espersen, fremgik et ønske om hurtig behandling af hensyn til den finansielle situation i Danmark. Under forhandlingerne af lov nr. 67 om statsligt kapitalind-

⁵⁵ Lovforslag nr. 102 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

skud i Folketinget i januar 2009 var der bred enighed om, at Danmark havde behov for en kreditpakke. Dog modsatte Enhedslisten sig, som det eneste parti, lovforslaget. Enhedslistens modstand bestod som udgangspunkt i, at partiet mente, at regeringen med kreditpakken forgyldte pengeinstitutterne i stedet for at afhjælpe de reelle økonomiske problemer.⁵⁶ Enhedslisten mener, at staten giver kapital væk til pengeinstitutterne. Dette er ikke tilfældet, idet pengeinstitutterne betaler en forholdsvis høj rente for det statslige kapitalindskud, og derved tjener staten penge på den udlånte kapital. Som Økonomi- og Erhvervsministeren udtalte under forhandlinger, så er der tale om en statslig investering, som skal forrentes og tilbagebetales.⁵⁷ Prisen for at modtage statsligt kapitalindskud er gennemsnitligt sat til 10 pct., men der forhandles individuelle aftaler og vilkår med det enkelte pengeinstitut. Pengeinstitutterne med lavest risiko får den billigste rente og pengeinstitutter med høj risiko vil skulle betale en højere rente. Dette hænger sammen med, at staten forlanger en risikopræmie, der er i overensstemmelse med den risiko, der er forbundet med lånet.

Liberal Alliance valgte at tilslutte sig lovforslaget og var derigennem med til at få vedtaget lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud. Dog udtaler Liberal Alliance under forhandlingerne til loven, at det findes betryggende, at staten ikke bliver direkte medejer af pengeinstitutterne, som det har været på tale ved andre forslag til hjælpepakker. Udfaldet af kreditpakken halvandet år efter vedtagelse er, at staten er blevet kontrollerende aktionær i Skælskør bank. Dette er meget ulig den liberale holdning, hvor begrænset statsmagt er at foretrække.

I overensstemmelse med Erhvervs- og økonomiministerens opfordring skete der hurtig behandling af lovforslaget, der kunne vedtages ved 3. behandling den 3. februar 2009 med ikrafttrædelse den 4. februar 2009.

Nedenfor vil de ændringer til lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud analyseres, således at der dannes en tidslinje over de foretagne ændringer. Dette gøres for at finde frem til den nu gældende lov, som er den, der henvises til som kreditpakken.

⁵⁶ Lovforslag nr. 102. Forhandlinger. Møde nr. 44 den 22.01.2009, pkt. 8.

⁵⁷ Lovforslag nr. 102. Forhandlinger. Møde nr. 44 den 22.01.2009, pkt. 138.

4.2.1 Lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud

Vedtagelsen af lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud ændrede lov om finansiel virksomhed omkring indregningen af hybrid kernekapital i pengeinstitutternes kernekapital. Ændringen medførte, at pengeinstitutterne fremover kan indregne op til 50 pct. hybrid kernekapital i kapitalgrundlaget. Der er indsat to yderligere grænser, 35 pct. og 50 pct. For at måtte indregne hybrid kernekapital efter disse grænser skal den hybride kernekapital have forskellige egenskaber som for eksempel, at der kan ske konvertering. Grænserne fremgår af lov om finansiel virksomhed nr. 467 af 29/04/2010 § 129, stk. 2-4. I forbindelse med de nye grænser for hybrid kernekapital indførtes tilmed den tvangsmæssige konvertering af hybrid kernekapital til aktie-, garanti eller andelskapital. Finanstilsynet kan, jf. kreditpakken § 8, stk. 6, kræve den hybride kernekapital omdannet til aktiekapital, hvis pengeinstituttet kommer i vanskeligheder. Formålet og ordlyden for kreditpakken § 8, stk. 6 fortolkes nedenfor ved den retsdogmatiske fortolkning.

I lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud er der givet hjemmel til Økonomi- og Erhvervsministeren, så denne kan foretage ændringer til loven i form af udstedelse af bekendtgørelser. Nedenfor vil det klarlægges, hvilke tilføjelser Økonomi og Erhvervsministeren har gennemført siden lovens ikrafttrædelse.

4.2.2 Ændring ved BEK. nr. 228 af 27/03/2009⁵⁸

Økonomi- og Erhvervsministeren har gjort brug af muligheden for at udstede bekendtgørelser. Den første ændring skete ved udstedelse af bekendtgørelse nr. 228 af 27. marts 2009, *Bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti (herefter bekendtgørelsen)*.

Bekendtgørelsen indeholder forskellige ændringer, dog findes det særligt interessant, at der indføres mulighed for indgåelse af aftalebaserede konvertering, hvor pengeinstitutterne på egen opfordring kan anmode om at konvertere hybrid kernekapital til aktiekapital. Muligheden forudsætter, at kernekapitalen udgør mere end 35 pct. af den samlede kernekapital. Det er interessant, at pengeinstitutternes hybride kernekapital kan konverteres uden instituttet er kommet i

⁵⁸ Ændret ved bekendtgørelse nr. 769 af 27/07/2009 *Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration mv. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti*.

vanskeligheder, da dette er forudsætningen for, at Finanstilsynet kan anvende den tvangsmæssige konvertering.

Nedenfor vil bestemmelserne i henholdsvis kreditpakken og bekendtgørelsen blive sammenholdt, således at der udarbejdes en analyse af forskellene, og hvad disse forskelle får af effekter for pengeinstitutterne og staten. Ændringen af bekendtgørelsen i juli 2009 medførte, at bestemmelsen omkring den aftalebaserede konvertering blev ændret. Denne ændring analyseres ligeledes nedenfor.

4.2.3 Ændring ved lov nr. 338 af 01/05/2009⁵⁹

Senere er der kommet ændringer til lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud, ved gennemførelsen af lov nr. 338 af 01/05/2009, som er en ændringslov. Denne indeholder ændring af blandt andet lov om statsligt kapitalindskud. Loven blev fremsat som lovforslag nr. 176 til 1. behandling i folketinget den 31. marts 2009 og indeholder justeringer af Lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud.

Den væsentligste tilføjelse til lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud er indførelsen af stk. 7 i § 8, som indeholder følgende:

Såfremt der indgås aftale om aftalebaseret konvertering, jf. stk. 6, skal kreditinstituttet senest på den førstkommende ordinære generalforsamling træffe beslutning om at ophæve stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter.

Før denne indførelse var der ikke i lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud krav om ophævelse af pengeinstitutternes stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, som udgør institutternes værnsregler. Nedenfor i kapitel 6 vil betydningen af ophævelse af værnsreglerne blive analyseret således, at det kan konkluderes, hvilke effekter dette nye krav medfører.

Desuden fremgår det af forarbejderne til lov nr. 338, at bemyndigelse til Økonomi- og Erhvervsministeren, om at kunne fastsætte nærmere regler for konvertering, gælder i alle tilfælde

⁵⁹ Lov om ændring af lov om en garantifond for indskydere og investorer, lov om finansiel stabilitet og lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

af konvertering af den indskudte statslige hybride kernekapital, det vil sige både tvangsmæssig og aftalebaseret konvertering.⁶⁰

4.2.4 LBK nr. 876 af 15/09/2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter

Der er ikke foretaget yderligere ændringer siden udstedelsen af LBK nr. 876 af 15/09/2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter, som udgør kreditpakken. Lovbekendtgørelsen sammenskrev lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud og ændringerne gennemført ved lov nr. 338 af 01/05/2009. På baggrund heraf kan det konkluderes, at det er denne bekendtgørelse, der udgør den nugældende kreditpakke.

Dog er det interessant at foretage en fortolkning af de væsentlige ændringer, der er indført i kreditpakken, for at undersøge effekterne af disse. For at kunne gøre dette undersøges kreditpakkens anvendelsesområde nedenfor.

4.3 Kreditpakkens anvendelsesområde

Vedtagelsen af kreditpakken har medført, at staten kan tilføre kreditinstitutter statsstøtte i form af ny kapital via hybrid kernekapital eller udstedelse af tegningsgarantier i forbindelse med kapitalrejsning jf. kreditpakken § 1, stk. 1. Som det fremgår af kapitel 3, har regeringen udarbejdet kreditpakken på baggrund af de retningslinjer, som Kommissionen har udstedt i forbindelse med den finansielle krise. Det er særligt bankmeddelelse I og II, der er lagt til grund for kreditpakkens udarbejdelse, herved er kreditpakken i overensstemmelse med statsstøtteregele.

Kreditpakken retter sig mod kreditinstitutter. Kreditinstitutter er defineret som pengeinstitutter, realkreditinstitutter og Danmarks Skibskredit jf. kreditpakken § 1, stk. 3.

Kreditpakken er opdelt i 6 kapitler, som hver behandler et særskilt område af loven. Disse er følgende:

Kapitel 1 Lovens anvendelsesområde m.v.

Kapitel 2 Størrelsen på indskuddet af hybrid kernekapital

Kapitel 3 Ansøgningskrav og behandling af ansøgninger

Kapitel 4 Betingelser og vilkår for indskud af hybrid kernekapital

⁶⁰ Lovforslag nr. 176, bemærkninger til lovforslaget, pkt. 2.2.

Kapitel 5 Tilsyn og sanktioner

Kapitel 6 Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

Pengeinstitutterne skal ansøge om at blive optaget i kreditpakken, for derefter at kunne benytte sig af mulighederne i kreditpakken, som anvendes til sikring af kapitalgrundlaget. For at pengeinstitutterne kan ansøge om indskud af hybrid kernekapital, skal pengeinstituttet opfylde lov om finansiel virksomheds solvenskrav på 8 pct., pengeinstituttets individuelle solvensbehov og et eventuelt højere fastlagt solvenskrav jf. kreditpakken § 4, stk. 1. Ved indskud af hybrid kernekapital skal pengeinstituttet opnå en kernekapitalprocent på mindst 12 på det tidspunkt, hvor aftalen indgås jf. kreditpakken § 8, stk. 1. Det forhøjede krav til kernekapitalprocenten skal sikre, at pengeinstitutterne har en tilstrækkelig robusthed og derved kan modstå tab i de kommende år.⁶¹

Fristen for pengeinstitutterne til at ansøge om indskud af hybrid kernekapital er den 30. juli 2009. Fristen er fastlagt af Kommissionen og gælder som udgangspunkt for alle medlemsstater. Dette er gjort for at skabe et ensartet grundlag for alle medlemsstaterne. Staten har pr. 1. januar 2010 udbetalt ca. 46 mia. kr. til 43 kreditinstitutter, hvoraf langt størstedelen er pengeinstitutter.

Specialets fokus er kreditpakkens kapital 4, som omhandler betingelserne og vilkårene for indskud af hybrid kernekapital, nærmere betegnet kreditpakken § 8, stk. 6 og 7 omkring konvertering af hybrid kernekapital og kravene herfor. Disse vil blive analyseret nedenfor ved en retsdogmatisk fortolkning, da det ønskes klarlagt, hvad formålet og hensigten med bestemmelserne er.

4.3.1 Incitamenter for pengeinstitutterne til tilbagebetaling af kapitalindskuddet

I kreditpakken er der indbygget incitamenter for pengeinstitutterne til at tilbagebetale kapitalindskuddet. Et af incitamenterne fremgår af § 8, stk. 2, nr. 10, *kreditinstituttet skal betale en rente til staten, der fastsættes individuelt for hvert enkelt pengeinstitut*. Der indgås aftale mellem det givne pengeinstitut og Økonomi- og Erhvervsministeriet omkring rentebetaling for det enkelte pengeinstitut jf. bekendtgørelsen § 7, stk. 2. I bankmeddelelse II, pkt. 31, fremgår det, at Kommissionen råder medlemsstaterne til at forlange en tilstrækkelig høj forrentning af statens

⁶¹ Lovforslag nr. 102, Bemærkninger til lovforslaget, pkt. 2.3.

kapitalindskud. Dette stemmer overens med Bagehots regel, analyseret i kapital 2, som lyder på, at der skal ske udlån til høj rente, så pengeinstitutterne har incitament til at udskifte den statslige kapital med privat kapital, så snart dette er muligt.

Et andet incitament til indfrielse af kapitalindskuddet fremgår af kreditpakken § 8, stk. 4, 1. led, *Et kreditinstitut må ikke udbetale udbytte til og med 30. september 2010*. Da pengeinstitutternes aktionærer vil stille krav om, at der hurtigst muligt bliver mulighed for udbyttebetaling, vil der fremkomme et pres fra aktionærkredsen om, at så snart det er muligt, skal kapitalindskuddet tilbagebetales, således at der igen kan betales udbytte. Kommissionen udtrykker i bankmeddelelse I, pkt. 20, fodnote 2, at formålet med incitamenterne for tilbagebetaling af statsindskuddet er at få statsindskuddet erstattet med privat kapital, således at det finansielle system vender tilbage til normale markedsvilkår.

I forbindelse med høring af lovforslaget til kreditpakken er Den Europæiske Centralbank (herafter ECB) blevet hørt. Kommentarer til udtalelsen fra ECB fremgår af det supplerende høringssvar udsendt den 2. februar 2009. I dette fremgår det, at der er fastsat to incitament, som skal sikre tilskyndelse til, at pengeinstitutterne afvikler kapitalindskuddet.⁶²

De to incitament er:

- Stigende rentebetaling, hvis pengeinstituttet udbetaler udbytter. Dette skal skabe incitament for, at det statslige kapital bliver udskiftet med privat kapital, således at pengeinstituttet igen kan opnå overskud og derved udbetale udbytter.
- Indfrielse af kapitalindskuddet bliver dyrere efter det femte år. Det betyder, at der kan ske indfrielse til pari (kurs 100) de første 5 år, mens det i det 6. år skal ske til kurs 105, og fra det 7. år til kurs 110. I og med det statslige lån i forvejen er forholdsvis dyrt, er dette element et væsentligt incitament til hurtig tilbagebetaling.

Incitamenterne er positive i forhold til hurtig indfrielse, da de ikke presser pengeinstitutterne til at indfri indskuddet i dårlige tider, men først når markedsvilkårene er vendt tilbage til normale tilstande.

⁶² Web 1: Den endelige politiske aftale, Bilag 2.3: Incitament til exit og restriktioner på udbytte.

Enhedslisten forholdt sig kritisk til de økonomiske incitamenter til tilbagebetaling under udvalgsarbejdet.⁶³ Økonomi- og Erhvervsministeren svarer, at formålet med kreditpakken er, at staten midlertidigt stiller kapital til rådighed for pengeinstitutterne. Der er ikke fastsat et fast indfrielsestidspunkt eller mulighed for staten til at kræve indfrielse, da dette ville forhindre pengeinstitutterne i at kunne indregne kapitalindskuddet i kernekapitalen. I stedet for et fast indfrielsestidspunkt er der indarbejdet incitamenter til tilbagebetaling af kapitalindskuddet. Pengeinstitutterne har mulighed for at tilbagebetale indskuddet til staten efter 3 år jf. kreditpakken § 8, stk. 8.

Hvis et pengeinstitut ønsker at medregne hybrid kernekapital op til grænsen på 50 pct., så medfører dette nogle krav til kapitalen jf. LFV § 129, stk. 2. Kravene er blandt andet, at der ikke må være incitamenter til indfrielse af hybrid kernekapital, der er medregnet op til 50 pct. Da aftalen mellem staten og pengeinstitutterne indeholder incitamenter til tilbagebetaling, så kan pengeinstitutterne umiddelbart ikke medregne mere end 15 pct. hybrid kernekapital i kapitalgrundlaget. Dog er der indført en bestemmelse i LFV § 129, stk. 6, hvor hybrid kernekapital indskudt i pengeinstitutterne i forbindelse med kreditpakken er undtaget for reglerne om, at der ikke må indeholdes incitamenter til tilbagebetaling. Pengeinstitutterne må derfor medregne hybrid kernekapital efter alle 3 grænser, henholdsvis 50 pct., 35 pct. og 15 pct. jf. § 129, stk. 2, 3 og 4.

Hvis pengeinstitutterne ikke overholder de betingelser og vilkår, der er fastsat i kreditpakken, så har Finanstilsynet sanktionsmuligheder, som består af muligheden for at give advarsler til pengeinstituttet og bestyrelsesmedlemmer, eller direktøren kan afsættes jf. kreditpakken § 13. Sanktionsmuligheden skal være medvirkende til at skabe incitament for pengeinstitutterne til at overholde formålet med kreditpakken. Der er dog ikke tale om en alvorlig sanktionsmulighed, og dette kan være medvirkende til, at pengeinstitutterne blot bruger kapitalindskuddet, som det findes mest rentabelt fra pengeinstituttet og ikke samfundets synsvinkel.

4.4 Retsdogmatisk fortolkning

Den retsdogmatiske fortolkning skal udlede gældende ret for kreditpakken § 8, stk. 6 og 7 for at undersøge, hvilken betydning indførelsen af den aftalebaserede konvertering har i forhold til den tvangsmæssige konvertering. For at nå frem til dette udarbejdes først en formålsfortolkning

⁶³ Lovforslag nr. 102, Udvalgsbehandling, spm. 15.

af kreditpakken, efterfulgt af en præciserende fortolkning af kreditpakken § 8, stk. 6 og 7, for til sidst at kunne udlede gældende ret, og hvilken betydning ændringen har haft. Denne fremgangsmåde er i overensstemmelse med den retsdogmatiske metode.

4.4.1 Formålsfortolkning af kreditpakken

I forbindelse med den finansielle krises påvirkning af den danske økonomi har Danmark vedtaget og gennemført kreditpakken, hvorigennem pengeinstitutter kan søge om statslige kapitalindskud. Som nævnt ovenfor er kreditpakken udarbejdet på grundlag af Kommissionens to bankmeddelelser.

Af bankmeddelelse I pkt. 34 fremgår, *at en systemisk foranstaltning mod krisen, kan være at indføre en rekapitaliseringsordning, således at pengeinstitutterne kan tilvejebringe offentlige midler, således at kapitalgrundlaget styrkes. Kapitaltilførslen skal hjælpe til med at undgå negative systemiske følgevirkninger af finanskrisen.* Her gives hjemmel til medlemslandene fra Kommissionen til at udarbejde foranstaltninger, som giver pengeinstitutterne offentlige midler til styrkelse af kapitalgrundlaget.

Af lovforslaget til kreditpakken fremgår, at formålet med kreditpakken er, *at styrke kapitalgrundlaget i penge- og realkreditinstitutter og dermed tilvejebringe finansiell robusthed, så sunde virksomheder og husholdninger kan få finansieret deres aktiviteter. Samtidig skal virksomhedernes og borgernes tillid til den finansielle sektor styrkes.* Desuden ønskes det, *at give kreditinstitutterne mulighed for, at etablere en finansiell stødpude og derved skabe luft i kreditinstitutternes udlånspolitik.* I kreditpakken fremgår formålet om at skabe luft i udlånspolitikken af § 8, stk. 2, nr. 1. Statens formål med kreditpakken er at sikre fastholdelse af finansiering af sunde projekter, således at økonomien holdes i gang under den finansielle krise. Dette formål er overensstemmende med Kommissionens tilladelse til medlemslandene.

Formålet med kreditpakken er at holde økonomien kørende, således at der ikke opstår en kreditklemme i den danske økonomi. Regeringen vurderede, at en måde, hvorpå økonomien holdes i gang, er ved at sikre, at sunde projekter kan opnå finansiering hos pengeinstitutterne. For at kunne opfylde den kontinuerlige finansiering blev der fremsat forslag til kreditpakken, hvor staten kunne indskyde kapital, således at kapitalgrundlaget styrkes og stabiliseres i pengeinstitutterne. Desuden var formålet, at kapitalindskuddene skulle bidrage til at normalisere

udlånspolitikken og dermed mindske risikoen for en selvforstærkende negativ spiral mellem den finansielle sektor og samfundsøkonomien i øvrigt.⁶⁴ Formålene skulle medvirke, at pengeinstitutterne klarede den finansielle krise på bedst mulige måde, da det vil have konsekvenser for samfundet, hvis pengeinstitutterne går konkurs.

4.4.2 Præciserende fortolkning af kreditpakken § 8, stk. 6 og 7

Som det fremgår ovenfor i kapital 1, er de væsentligste støttepunkter for en præciserende fortolkning kontekst og formål, og efter denne fortolkning kan gældende ret udledes. Da det er interessant at udlede gældende ret for kreditpakken § 8, stk. 6 og 7, fortolkes bestemmelserne efter denne metode for derefter at kunne udlede gældende ret. Kreditpakken § 8, stk. 6 behandles forud for stk. 7.

Kreditpakken § 8, stk. 6 indeholder følgende:

I tilfælde, hvor et kreditinstituts hybride kernekapital udgør mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, kan Finanstilsynet kræve kapitalen omdannet til aktiekapital, såfremt kreditinstituttet kommer i vanskeligheder.

Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om konvertering.

Omdannelse af hybrid kernekapital medfører ikke pligt til at afgive overtagelsestilbud efter reglerne i § 31 i lov om værdipapirhandel m.v.

Bestemmelsen indeholder 3 led og analyseres led for led.

Første led indeholder muligheden for tvangsmæssig konvertering, som kan benyttes af Finanstilsynet, hvis det pågældende pengeinstitut kommer i vanskeligheder. I udvalgsbehandlingen af lovforslag 102 defineres vanskeligheder således: "Begrebet vanskeligheder omhandler den situation, hvor Finanstilsynet vurderer, at der er nærliggende risiko for, at instituttet ikke vil opfylde lovens solvenskrav."⁶⁵ Begrebet vanskeligheder omfatter således forhold, som Finanstilsynet vil skulle inddrage i sin vurdering af instituttets finansielle og solvensmæssige situation. Ud over at pengeinstituttet skal være i vanskeligheder, så skal den indskudte hybride kernekapital udgøre mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, før konverteringen kan benyttes. Hybrid

⁶⁴ Web 1: Den endelige politiske aftale.

⁶⁵ Lovforslag nr. 102, forhandlinger, Bilag 13: Supplerende høringsnotat til punkt D.11 fra Erhvervsudvalget.

kernekapital kan have forskellige egenskaber og underlægges derfor forskellige grænser. En af egenskaberne ved hybrid kernekapital, der udgør mere end 35 og maksimalt 50 pct., er, at kapitalen kan konverteres til aktiekapital jf. LFV § 129, stk. 2, nr. 1. Det supplerende høringssvar til punkt D.11 indeholder to krav, som pengeinstituttet skal overholde i forbindelse med, at hybrid kernekapital overstiger 35 pct. og derved kan blive genstande for konvertering. Disse krav er, (i) at der ikke er noget selskabsretligt, der forhindrer at konverteringen kan ske, og (ii) at generalforsamlingen ophæver eventuelle stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, eller i det mindste godkender en vedtægtsændring, hvoraf det fremgår, at der er truffet beslutning om ophævelse af eksisterende stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, hvis Finanstilsynet kræver, at den hybride kernekapital konverteres til aktiekapital. Hvis de to ovenstående krav ikke er opfyldt, kan hybrid kernekapital højst udgøre 35 pct. af kernekapitalen i pengeinstituttet, såvel på tidspunktet for ansøgningen som efterfølgende.

Andet led består af muligheden for, at Økonomi- og Erhvervsministeren kan fastlægge yderligere regler for konverteringen. Når pengeinstituttet vælger at tiltræde kreditpakken, så forhandles en individuel aftale mellem regeringen og pengeinstituttet. I denne aftale fastlægges aftalevilkårene nærmere for det enkelte pengeinstitut, herunder rentesatsen jf. kreditpakken § 8, stk. 5 jf. § 8, stk.2, nr. 10. Det er denne bemyndigelse til Økonomi- og Erhvervsministeren, som giver ret til at udstede bekendtgørelser, som blandt andet fastlægger yderligere regler om tvangsmæssige og aftalebaseret konvertering.⁶⁶

Tredje led indeholder en undtagelse for staten mod at skulle afgive overtagelsestilbud til aktieminoriteten i pengeinstituttet, hvilket normalt er reguleret i VHL § 31, hvor følgende fremgår: *Overdrages en aktiepost direkte eller indirekte i et selskab, der har en eller flere aktieklasser optaget til handel på et reguleret marked eller en alternativ markedsplads, til en erhverver eller til personer, der handler i forståelse med denne, skal erhververen give alle selskabets aktionærer mulighed for at afhænde deres aktier på identiske betingelser, hvis overdragelsen medfører at erhververen*

- 1) *kommer til at besidde flertallet af stemmerettigheder i selskabet,*
- 2) *får ret til at udnævne eller afsætte et flertal af selskabets bestyrelsesmedlemmer,*
- 3) *får ret til at udøve en bestemmende indflydelse over selskabet på grundlag af vedtægterne eller aftale med denne i øvrigt,*

⁶⁶ Lovforslag nr. 176, Bemærkninger til lovforslag til § 3.

- 4) *på grundlag af aftale med andre aktionærer kommer til at råde over flertallet af stemmerettighederne i selskabet eller*
- 5) *kommer til at kunne udøve bestemmende indflydelse over selskabet og kommer til at besidde mere end en tredjedel af stemmerettighederne.*

Bestemmelsen om overtagelsestilbud i LFV er vedtaget for at sikre, at aktieminoriteten har en mulighed for at sælge aktierne i den pågældende virksomhed, hvis eksempelvis den nye aktiemajoritet ikke har samme visioner for virksomheden som den forhenværende majoritetsaktionær. Denne mulighed får aktieminoriteten ikke, hvis staten bliver aktionær i pengeinstituttet. Bestemmelsen, som undtager staten fra forpligtelsen om at skulle afgive tilbud til minoriteten, er indsat på baggrund af, at staten kun skal være midlertidig aktionær med det ene formål at hjælpe pengeinstituttet tilbage på rette kurs. Bestemmelsen gælder i alle formerne for konvertering, og det betyder, at staten er undtaget tilbudspligten både ved tvangsmæssig og aftalebaseret konvertering.⁶⁷ Bestemmelsen er endvidere vedtaget, da det ikke er formålet, at staten skal forblive aktionær i pengeinstituttet, og der er derfor tale om en midlertidig foranstaltning.

Som nævnt ovenfor i afsnit 4.2.3, blev stk. 7 indsat i kreditpakken § 8 i forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 338 den 1. maj 2009.

Kreditpakken § 8, stk. 7 indeholder en effekt, som fastlægger de ændringer, pengeinstitutterne skal foretage ved konvertering af kapitalindskuddet. Bestemmelsen lyder således:

Såfremt der indgås aftale om aftalebaseret konvertering, jf. stk. 6, skal kreditinstituttet senest på den førstkommende ordinære generalforsamling træffe beslutning om at ophæve stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter.

At beslutningen om ophævelse af værnsreglerne først skal træffes på den førstkommende ordinære generalforsamling, er indsat af praktiske årsager, idet flere af de danske pengeinstitutter havde afholdt ordinær generalforsamling, da loven blev vedtaget.⁶⁸ Ved at der træffes beslutning om ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, fås den praktiske betydning, at staten tildeles en indflydelse, der stemmer overens med dennes ejerandel. Bestemmelsen giver sammen med § 8, stk. 6, 3. led staten mulighed for at beskytte det indskud, der er foretaget i det pågældende pengeinstitut, idet staten ikke forpligtes af at tilføre yderligere kapital og derfor

⁶⁷ Lovforslag nr. 176, Skriftlig fremsættelse.

⁶⁸ Lovforslag nr. 176, Tilføjelse til tillægsbetænkning.

ikke ender som eneaktionær, sammenholdt med stk. 7 hvormed staten tildeles beføjelser, der stemmer overens med dens ejerandel. Dette medvirker, at staten er bedre rustet til at påvirke pengeinstituttet i positiv retning, således at pengeinstituttet kan vende tilbage til at være et sundt pengeinstitut med tilpas robusthed. På baggrund heraf øges muligheden for, at pengeinstituttet kan indfri kapitalindskuddet.

Bestemmelsen får dog mere betydning end blot praktiske årsager. Dette analyseres nedenfor i kapitel 6.

Det skal bemærkes, at ordlyden i stk. 7 henviser til *aftalebaseret konvertering*, jf. stk. 6. Dog fastlægger stk. 6 den tvangsmæssige konvertering, hvor Finanstilsynet kan kræve kapitalindskuddet konverteret til aktiekapital. Hvis alene ordlyden fortolkes, skal pengeinstitutterne kun ophæve stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, når en konvertering af den hybride kernekapital sker på egen opfordring, det vil sige ved anvendelse af den aftalebaserede konvertering. Dette kan fortolkes modsætningsvis, således at pengeinstituttet ikke ved den tvangsmæssige konvertering skal fjerne stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter. Dog fremgår det af lovforslag 176, Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, at *det er en forudsætning for statens indskud af hybrid kernekapital, der vil kunne omfattes af bestemmelser om enten tvangsmæssig eller aftalebaseret konvertering til aktie-, andels- eller garantkapital, at den øverste myndighed i kreditinstituttet som led i indgåelse af aftalen mellem staten og kreditinstituttet træffer beslutning om at ophæve eventuelle stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter.*

På baggrund heraf udledes gældende ret for ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter at være underlagt samme forpligtigelser, uanset om det er den tvangsmæssige konvertering i kreditpakken § 8, stk. 6, eller om det er den aftale baserede konvertering i kreditpakken § 8, stk. 7, der finder anvendelse.

4.5 Sammenhold af kreditpakken og BEK. nr. 228 af 26/03/2009

Ovenfor i den præciserende fortolkning af kreditpakken § 8, stk. 6 fremgår det, at Finanstilsynet kan kræve den indskudte hybride kernekapital konverteret til aktiekapital, hvis pengeinstituttet skulle komme i vanskeligheder. Konverteringen kan kun foretages på Finanstilsynets foranledning jf. kreditpakken. Dog sker der en ændring heraf ved indførelsen af den aftalebaserede konvertering i forbindelse med indsættelsen af stk. 7 i § 8 i kreditpakken. Nedenfor foretages en analyse af de to begreber tvangsmæssig og aftalebaseret konvertering.

To måneder efter vedtagelsen af kreditpakken udstedte Økonomi- og Erhvervsministeren bekendtgørelse nr. 228 af 26/03/2009⁶⁹ med hjemmel i kreditpakken.

Bekendtgørelsen fastlægger ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti.

Bekendtgørelsen § 5 indeholder Konvertering af kapitalindskud og ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter m.v. Ordlyden i bekendtgørelsen § 5, stk. 1 er som følger:

Stk. 1. Udgør et kreditinstituts hybride kernekapital på tidspunktet for aftaleindgåelse mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, kan Finanstilsynet kræve den del af kapitalen, der udgør mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, omdannet til aktie-, garanti- eller andelskapital, såfremt kreditinstituttets kommer i vanskeligheder, hvor kreditinstituttet ikke længere opfylder solvenskrav, eller hvor Finanstilsynet vurderer, at der er nærliggende risiko herfor, jf. § 8, stk. 6 i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud.

Bekendtgørelsen § 5, stk. 1 er overensstemmende med kreditpakken § 8, stk. 6, da begge bestemmelser vedrører den tvangsmæssige konvertering. Bestemmelsernes ordlyd er ikke overensstemmende, men formål og hensigt er ens. Bestemmelsen i § 5, stk. 1 indskriver definitionen af vanskeligheder, hvor det er nødvendigt at fortolke på § 8, stk. 6 for at nå frem til lovgivers hensigt med begrebet vanskeligheder. Fortolkningen af vanskeligheder i § 8, stk. 6 fremgår ovenfor, og denne stemmer overens med ordlyden i § 5, stk. 1. En anden forskel i ordlyden i de to bestemmelser er, at § 5, stk. 1 foreskriver, at der kan ske tvangsmæssig konvertering, hvis hybrid kernekapital udgør mere end 35 pct. af den samlede kernekapital på *tidspunktet for aftaleindgåelse*. Kreditpakken § 8, stk. 6 giver Finanstilsynet mulighed for at konvertere, når hybrid kernekapital udgør mere end 35 pct. af kernekapitalen. Hvis dette fortolkes, så kan der ske konvertering, jf. kreditpakken, når hybrid kernekapital udgør mere end 35 pct., mens der, jf. bekendtgørelsen, kan konverteres, hvis hybrid kernekapital udgør mere end 35 pct. ved aftaleindgåelsen, det vil sige allerede fra begyndelsen af aftalen. Det betyder, at hvis et pengeinstitut har mindre end 35 pct. hybrid kernekapital ved aftaleindgåelse, så kan der ikke ske konvertering, jf. bekendtgørelsen, mens der godt kan ske konvertering, jf. kreditpakken. Ens for de to bestemmelser er dog, at der først kan ske tvangsmæssig konvertering, når eller hvis et pengeinstitut kommer i vanskeligheder. Derved bliver grænsefladen omkring tidspunktet for hybrid kernekapitals procentmæssige andel af kernekapitalen irrelevant.

⁶⁹ Senere ændret ved BEK. nr. 769 af 27/7/2009.

Bekendtgørelsen § 5, stk. 2, 3 og 4 indeholder kravene i forbindelse med konverteringen, herunder forholdene omkring stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter. De tre bestemmelser er sammenlignelige med kreditpakken § 8, stk. 7 og 8. Bekendtgørelsen stk. 2 og 3 indeholder det samme krav som kreditpakken stk. 7 om, at hvis kapitalindsuddet konverteres, så skal stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter ophæves ved generalforsamling. Bekendtgørelsen stk. 4 er overensstemmende med kreditpakken stk. 8, og der henvises til denne bestemmelse i bekendtgørelsen stk. 4.

I bekendtgørelsen § 5, stk. 6 fremgår det, at hvis pengeinstituttet selv anmoder om konvertering, så kan 20 pct. af kapitalindsuddet konverteres. Sådant krav henvises der ikke til i kreditpakken, hvor der blot står, at kapitalen kan kræves konverteret, hvis den udgør mere end 35 pct.

Da bekendtgørelsen trådte i kraft den 26. marts 2009 var ordlyden af § 5, stk. 5 som følger:

På anmodning af et kreditinstitut, hvis aktier er optaget til handel på et reguleret marked, kan økonomi- og erhvervsministeren indgå aftale om, at det statslige kapitalindsud kan konverteres til aktiekapital, i tilfælde af at kreditinstitutets samlede hybride kernekapital skulle komme til at udgøre mere end 35 pct. af kreditinstitutets kernekapital. Eventuelle stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter skal være ophævet og registreret, jf. stk. 3.

Som nævnt ovenfor, så blev bekendtgørelsen ændret i forbindelse med vedtagelsen af BEK. nr. 769 af 27/07/2009. Ændringen medførte en ny ordlyd til § 5, stk. 5, som lyder: *På anmodning af et kreditinstitut, hvis aktier er optaget til omsætning på et reguleret marked, kan økonomi- og erhvervsministeren indgå aftale om, at det statslige kapitalindsud kan konverteres til aktiekapital, i tilfælde af at kreditinstitutets samlede hybride kernekapital skulle komme til at udgøre mere end 35 pct. af kreditinstitutets kernekapital. Kreditinstitutet skal senest på den førstkomende ordinære generalforsamling træffe beslutning om at ophæve stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter. Ophævelsen skal senest have virkning fra tidspunktet for konvertering.*

Ændringen medfører, at der skabes overskuelighed for, hvornår værnsreglerne skal ophæves, og hvornår dette skal være gældende fra. I bekendtgørelsen henvises til stk. 3, som indeholder, hvornår det skal være besluttet, at værnsreglerne ophæves samt virkningstidspunktet, og der henvises endvidere til stk. 2, som indeholder, at værnsreglerne skal ophæves, hvis et pengeinstituts hybride kernekapital udgør mere end 35 pct. ved aftaleindgåelsen. Ændringen til bekendtgørelsen har medført, at der er skabt mere overskuelighed over, hvorvidt der skal træffes beslutning om fjernelse af værnsreglerne senest på førstkomende ordinære generalforsamling, og at ophævelsen skal have virkning fra konverteringstidspunktet.

4.6 Påvirkede pengeinstitutterne politikernes beslutning?

Økonomi- og Erhvervsministeren har igennem kreditpakken fået bemyndigelse til at fastsætte yderligere regler omkring ansøgningskrav, udtalelse fra revisor, behandling af ansøgningerne samt fastsættelse og beregning af renten i aftalerne med pengeinstitutter. Desuden har ministeren fået bemyndigelse til at indgå aftale med pengeinstitutterne samt fastsætte yderligere vilkår for disse aftaler. Bemyndigelsen har Økonomi- og Erhvervsministeren benyttet til at udstede bekendtgørelse nr. 228 om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti. Bekendtgørelsen indfører, som det fremgår ovenfor, en mulighed for pengeinstitutterne til at konvertere det statslige kapitalindskud, også kaldet den aftalebaserede konvertering.

Under udvalgsbehandlingen af lovforslaget til kreditpakken fremgår det, at Finansrådet ønsker en bekræftelse af, *at staten og kun staten kan udøve retten til at konvertere fordringerne ifølge den hybride kernekapital til aktier i banken.*⁷⁰ Dette ønske fra Finansrådet bliver ikke kommenteret under udvalgsbehandlingen. Finansrådet, som er brancheorganisation for de danske pengeinstitutter, ønskede hermed ikke, at der blev indført mulighed for aftalebaseret konvertering og formålet med kreditpakken var da også, at konverteringen skulle benyttes i de tilfælde, hvor pengeinstitutterne kom i vanskeligheder og derved være en beskyttelse af det statslige kapitalindskud. I forbindelse med forhandlingerne til bekendtgørelsen fremgår det ikke, at Finansrådet har modsat sig indførelsen af den aftalebaseret konvertering, og årsagen til denne holdningsændring fra Finansrådet fremgår ikke af høringssvarene i forbindelse med vedtagelsen af bekendtgørelsen. En af grundene til at konverteringen var forbeholdt Finanstilsynet var, at regeringen ikke ønskede, at staten skulle ind og drive finansiel virksomhed, og derfor var det kun i yderste tilfælde, at kapitalindskuddet skulle konverteres. Det er dog fundet nødvendigt med aftalebaseret konvertering, begrundelse herfor fremgår nedenfor.

Udstedelsen af bekendtgørelsen har skabt debat i dagspressen om, hvorvidt bekendtgørelsen er udstedt på korrekt grundlag. Da ministeren i kreditpakken § 8, stk. 6, 2. led er tildelt bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om konvertering, er der intet til hinder for, at ministeren udsteder en bekendtgørelse, som åbner for en aftalebaseret konvertering. Daværende Økonomi- og Erhvervsminister Lene Espersen udtaler, at udstedelsen af bekendtgørelsen indeholdende aftalebaseret konvertering vil være med til at forbedre ratingbureauernes vurdering af den hy-

⁷⁰ Lovforslag nr. 102, Udvalgsbehandling, D.12.

bride kernekapital i pengeinstitutterne, således at de danske pengeinstitutter bliver styrket, når de modtager statsligt kapitalindskud.⁷¹

I dagspressen i april 2009 anklages Danske Bank for at have haft indvirkning på gennemførelsen af bekendtgørelsen med aftalebaseret konvertering. Danske Banks ordførende direktør Peter Straarup udtaler, at Danske Bank ikke har påvirket den politiske proces, men at Danske Bank ved de individuelle forhandlinger omkring aftale om statsligt kapitalindskud har udtrykt ønske om mulighed for at konvertere indskuddet på pengeinstituttets foranledning. Dette fremgår ligeledes af selskabsmeddelelse nr. 6/2009 fra Danske Bank, som er udsendt den 31. marts 2009. Da Danske Bank først har ansøgt om deltagelse i kreditpakken fire dage efter udstedelsen af bekendtgørelsen, så kan der ikke have været indledt forhandlinger om vilkår for aftalen med staten, og derved kan Danske Bank ikke have haft påvirket den politiske proces omkring vedtagelse af bekendtgørelsen.

I forbindelse med specialets udarbejdelse blev der ansøgt om aktindsigt i forhandlingerne om den vedtagne bekendtgørelse. Ansøgningen blev godkendt primo september 2010, og af aktindsigten fremgår det, at Danske Bank ikke har været hørt under forhandlingerne til bekendtgørelsen. Det er forskellige organisationer, der er blevet hørt, og ingen af disse har kommenteret på problematikken i forhold til den aftalebaserede konvertering. Det virker derfor ikke sandsynligt, at Danske Bank har påvirket den politiske proces. Økonomi- og Erhvervsministeren udtaler da også, *at det ikke er rigtigt, at regeringen har ændret reglerne som følge af ønsker fra en enkelt virksomhed.*⁷² Både Danske Bank og Økonomi- og Erhvervsministeren udtaler, at der vil ske en forbedring i ratingbureauernes vurdering af pengeinstitutterne, når hybrid kernekapital kan konverteres på foranledning af det enkelte pengeinstitut. Det er et fornuftigt rationale, da konverteringen skaber mulighed for pengeinstitutterne til at sikre kapitalgrundlaget, og derved er der større sikkerhed, som medfører en øget rating.

Økonomi- og Erhvervsministeren udtaler, at den aftalebaserede konvertering har en pris for pengeinstitutterne, således at staten tilføjer et tillæg til den rente, pengeinstituttet allerede betaler. Den aftalebaserede konvertering bliver en form for ekstra forsikring, da pengeinstituttet til enhver tid kan vælge at konvertere det statslige kapitalindskud, således at pengeinstituttet får

⁷¹ Grünbaum (2009).

⁷² Hüttemeier (2009).

aktiekapital i stedet for hybrid kernekapital. Konverteringen kan for eksempel bruges til, at pengeinstituttet betaler af på dårlige lån.

4.7 Sammenfatning

I forbindelse med kreditpakken indskyder staten hybrid kernekapital i pengeinstitutterne. I forbindelse med vedtagelse af lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud er der indført yderligere to grænser for, hvor meget hybrid kernekapital må udgøre af kernekapitalen. Grænserne fremgår af LFV § 129 og lyder på henholdsvis 15, 35 og 50 pct. Imellem grænserne 35 og 50 pct. er det et krav, at den hybride kernekapital kan konverteres til aktiekapital. Efter vedtagelsen af lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud udsendte Økonomi- og Erhvervsministeren BEK. nr. 228 af 27/03/2009. Kreditpakken indeholder den tvangsmæssige konvertering og efter udstedelsen af bekendtgørelsen ligeledes en aftalebaseret konverteringsmulighed. Finanstilsynet kan kræve det statslige kapitalindskud konverteret, hvis pengeinstituttet kommer i vanskeligheder, eller hvis Finanstilsynet har en formodning om, at pengeinstituttet er i vanskeligheder. Pengeinstitutterne kan på egen foranledning vælge at konvertere det statslige kapitalindskud. Hvis pengeinstituttet benytter sig af denne mulighed, så kan op til 20 pct. af kapitalindskuddet konverteres. I begge tilfælde af konvertering skal pengeinstituttet ophæve stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, således at staten får indflydelse svarende til investeringen. Ministeren har hjemmel i kreditpakken til at fastlægge yderligere regler omkring det statslige kapitalindskud herunder ansøgning og konvertering. Specialet indeholder en diskussion af, hvorvidt bekendtgørelsen er udstedt på korrekte grundlag, samt hvilken påvirkning de danske pengeinstitutter har haft på denne udstedelse. Diskussionen konkluderer, at ministeren har den fornødne hjemmel til at udstede bekendtgørelsen, samt at de danske pengeinstitutter ingen indflydelse har haft på bekendtgørelsen. Bekendtgørelsen indfører den aftalebaserede konvertering, og begrundelse for dette er, at ratingbureauerne vil give pengeinstitutterne med det statslige kapitalindskud en højere rating, når pengeinstitutterne har mulighed for at styrke kapitalgrundlaget ved konvertering.

5.0 Har kreditpakken virket?

5.1 Indledning

Kapitlet har til hensigt, at undersøge om kreditpakkens formål, der lyder: *kapitalinskuddet har til formål at skabe luft i instituttets udlånspolitik*, jf. § 8, stk. 2, nr. 1, er opfyldt. Derudover undersøges kreditpakkens generelle formål om at sikre optøning af det finansielle marked. En optøning af det finansielle marked skal være medvirkende til at skabe et stabilt grundlag for vækst og beskæftigelse til gavn for samfundsøkonomien.

For at undersøge om der er sket en forøgelse af udlån siden gennemførelsen af kreditpakken, foretages der først en analyse af de danske pengeinstitutters udlånstal. Dette gøres ved anvendelse af Nationalbankens data for udlån i Danmark. Derudover medtages Nationalbankens udlånsundersøgelse, som udkom første gang med data fra 4. kvartal 2008.

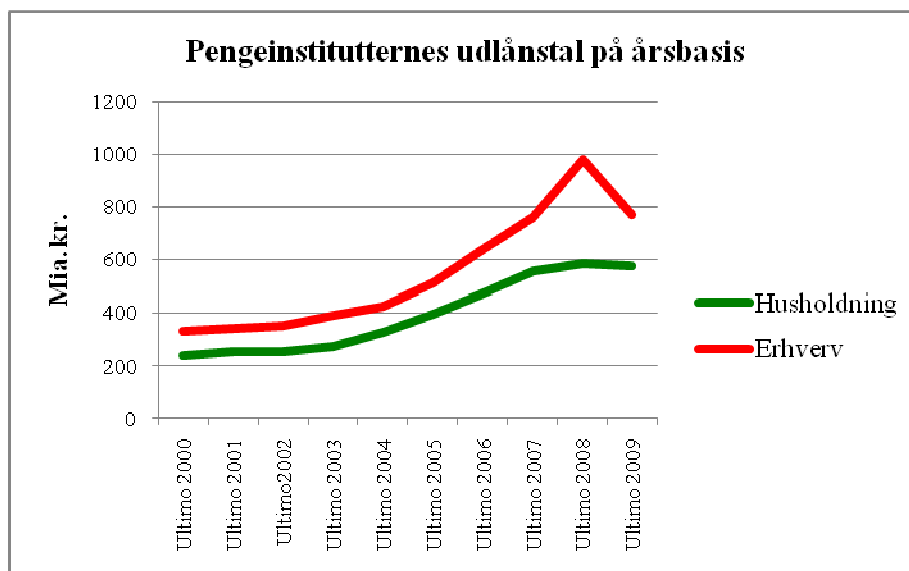
Herefter ønskes det undersøgt, hvordan de små og mellemstore virksomheder har oplevet perioden før og efter gennemførelsen af kreditpakken. Grunden til, at der ses bort fra store virksomheder, er, at det er mere retvisende at foretage målinger på små og mellemstore virksomheder, da disse ikke kan foretage samme interne omstruktureringer, som store virksomheder har mulighed for. For at gøre dette tages der udgangspunkt i en analyse udarbejdet af Greens Analyseinstituts i samarbejde med Dagbladet Børsen, hvori der undersøges, hvorvidt små og mellemstore virksomheder har mærket en forskel i form af lettere adgang til lånefinansiering i pengeinstitutterne efter vedtagelsen af kreditpakken. Analysen skal belyse, hvorvidt kreditpakken har opfyldt dens formål, eller om statens kapitalinskud er anvendt anderledes end påtænkt.

For at undersøge om kapitalen er anvendt anderledes, foretages der en analyse af den europæiske stresstest, der blev offentliggjort i slutningen af juli 2010, da en analyse heraf medvirker til at forklare, hvordan kapitalinskuddene er anvendt. I forlængelse af den europæiske stresstest analyseres en analyse af sikkerheden og modstandskraften i forhold til endnu en nedadgående økonomi blandt de danske pengeinstitutter udarbejdet af Niro Invest. Dette findes nødvendigt for at give et retvisende billede af den danske finansielle sektor, idet kun de tre største pengeinstitutter deltog i den europæiske stresstest. I slutningen af kapitlet vurderes kreditpakkens virkning ud fra analysens resultater.

5.2 Nationalbankens udlånsundersøgelse

For at undersøge virkningen af kreditpakken undersøges pengeinstitutternes udlånstal, da disse giver et billede af, hvilken kreditpolitik pengeinstitutterne anvender, herunder om den er stram eller lempet. For at undersøge dette anvendes Nationalbankens udlånsundersøgelse. Nationalbanken har søgt inspiration i udlandet, hvor udlånsundersøgelser benyttes i høj grad. På baggrund heraf kan det vurderes, om pengeinstitutterne har ændret deres kreditpolitik efter indførelsen af kreditpakken i starten af februar 2009. Der forekommer ikke udlånstal, der er baseret på størrelsen af virksomheden, der udlånes til. Derfor foretages analysen på baggrund af pengeinstitutternes samlede udlånstal til indlændinge og ikke udlån specifikt til små og mellemstore virksomheder. For at skabe et billede af hvordan pengeinstitutternes udlånspolitik har udviklet sig, undersøges pengeinstitutternes udlånstal for de sidste ti år. Ydermere er det interessant at analysere udlånstallene fra 4. kvartal 2008 og frem til 2. kvartal 2010, da det er indenfor denne periode, at den finansielle krise tog til i kraft og styrke i Danmark, og Nationalbanken derfor begyndte at udarbejde udlånsundersøgelser.

Nedenfor vises en graf over de danske pengeinstitutters samlede udlån til henholdsvis husholdninger og erhverv siden ultimo 2000 og frem til ultimo 2009.

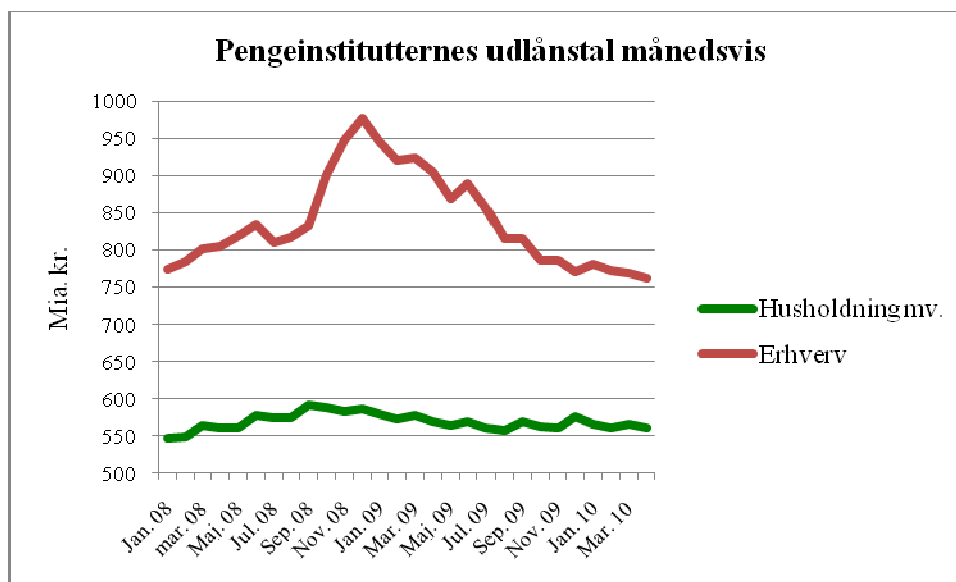
Graf 5.1

Kilde: Nationalbanken

Grafen giver et billede af, hvordan forholdet mellem udlån til husholdningen og erhverv har været over de sidste 10 år. Det er tydeligt, at pengeinstitutterne har størst udlån til erhverv sammenlignet med udlånene til husholdning. Forholdet mellem de to former for udlån følges

pænt ad fra starten af 2000 og frem til 2008. I perioden frem til 2008 ligger udlånet til erhverv gennemsnitligt 26 pct. over udlån til husholdning. I denne periode forekommer der et spænd med et max på 31 pct. i 2003 og et minimum på 22 pct. i 2005. I 2008 sker der et voldsomt skel imellem kurverne, her er forholdet mellem de to udlånsformer størst. Pengeinstitutterne har samlet i år 2008 et udlån til erhverv på 978,3 mia. kr., som svarer til 41 pct. mere end udlån til husholdningerne, der samme år udgjorde 586,8 mia. kr. Det store spænd mellem kurvene sker i 2008, hvor den finansielle krise begynder at tage til i styrke. For at udrede hvilke begrundelse der kan være for dette spring, udformes en kurve over kriseperioden måned for måned.

Grafen nedenfor giver et billede af pengeinstitutternes udlån fra januar 2008 og frem til april 2010.

Graf 5.2

Kilde: Nationalbanken

For at begrunde stigningen anvendes Nationalbankens udlånsundersøgelse, som første gang udkom i 4. kvartal 2008 og dermed landede midt i krisen. Nationalbanken har sidenhen foretaget udlånsundersøgelsen for hvert kvartal, hvoraf den seneste er fra 2. kvartal 2010. Undersøgelsen er kvalitativ og foretages ved, at kreditcheferne i de deltagende institutter besvarer spørgeskemaer vedrørende ændringerne i deres udlån og udlånspolitik. Undersøgelsens deltagere består af de 16 største danske pengeinstitutter.⁷³ Spørgeskemaerne indeholder 10 spørgsmål, der hver har fem svarmuligheder samt mulighed for at tilføje kommentar. Cheferne angiver, hvor-

⁷³ De 16 største pengeinstitutter udgør: Danske Bank, Nordea Bank Danmark, Jyske Bank, Sydbank og FIH Erhvervsbank, Nykredit Bank, Spar Nord Bank, Forstædernes Bank, Amagerbanken, Fionia Bank, Arbejdernes Landsbank, Alm. Brand Bank, Sparbank, Vestjysk Bank, Ringkjøbing Landbo-bank og Sammenslutningen Danske Andelskasser.

dan deres kreditpolitik har været i det netop afsluttede kvartal, samt hvilke forventninger de har til næste kvartal. Hermed gives der et billede af den kreditpolitik, pengeinstitutterne anvender og vil anvende i fremtiden.

I undersøgelsen har pengeinstitutterne angivet, at 4. kvartal 2008 har medført stramning af kreditpolitikken, særligt ved udlån til erhvervsvirksomheder. Stramningerne i 4. kvartal 2008 kan især tillægges ændringerne i pengeinstitutternes risikobedømmelse samt forventningerne til økonomien generelt. I forbindelse hermed er pengeinstitutternes risikovillighed faldet markant i lyset af krisen. Stramningerne påvirker erhvervsudlån ved, at priserne hæves i form af renter og gebyr. Disse stramninger forventer pengeinstitutterne at fortsætte med i 1. kvartal 2009. Desuden angiver over halvdelen af pengeinstitutterne i undersøgelsen, at de har skærpet kravene til sikkerhedsstillelse i forbindelse med udlån til erhverv. Dette omfatter blandt andet højere krav til kautionering, hæftelse og virksomhedspant.

Disse udsagn stemmer dog ikke overens med, hvordan grafen for udlånstallene ser ud. Grunden hertil er, at der skal meget til at flytte den udestående lånemasse. En stramning i kreditstandarderne kan derfor være lang tid om at slå igennem på udlånstallene. Derudover oplevede realkreditinstitutterne en stigning i efterspørgslen på udlån, idet kunderne selv ønskede at omlægge deres opsigelige banklån om til uopsigelige realkreditlån. Det var også i denne periode, at Nationalbanken nedsatte udlånsrenten, dette skete i december 2008, som forsat faldt støt frem til marts 2009. Desuden gennemføres bankpakke I i oktober 2008, hvilket var med til at skabe tillid til det danske finansielle system.

Ud fra grafen virker det ikke som om, cheferne har ændret deres holdning, trods gennemførelsen af kreditpakke i februar 2009, idet grafen er støt faldene i perioden efter 1. kvartal 2009. Dette stemmer også overens med Nationalbankens udlånsundersøgelse, hvori det angives, at pengeinstitutterne foretager yderligere opstramninger af kreditpolitikkerne i 1. kvartal 2009. Dette begrundes med en forværring af risikobilledet på det finansielle marked, hvilket medfører, at risikobedømmelserne generelt er højere, end pengeinstitutterne havde forventet i det foregående kvartal. Samlet set forventer pengeinstitutterne kun at foretage nogle moderate stramninger i 2. kvartal 2009.

I overensstemmelse med pengeinstitutternes udmelding i 1. kvartal har de ikke ændret væsentligt i deres kreditpolitik overfor erhvervsvirksomheder i 2. kvartal 2009. Ydermere har deres risikovillighed ikke ændret sig væsentligt, hvilket har medført, at ingen af pengeinstitutterne forventer at ændre deres kreditpolitik i 3. kvartal. Højest vil de foretage nogle mindre ændringer af kreditvilkårene i forhold til udlån til erhverv. Denne holdningsændring fremgår ligeledes på grafen, da denne begynder at udligne sig mere og mere og ikke falder med samme fart som i begyndelsen af 2009.

Pengeinstitutterne har stort set ikke ændret deres kreditpolitik overfor erhverv siden slutningen af 2008, begyndelsen af 2009, og frem til 2. kvartal 2010. Dette betyder, at pengeinstitutterne fastholder de stramninger, de foretog ved årsskiftet 2008/2009. Dette ses også ud fra grafen, idet udsvingene bliver mindre. Samlet set er der flere indikatorer, der tyder på, at finansieringsmulighederne ikke er blevet bedre efter gennemførelsen af kreditpakken. Ovenforstående analyse af pengeinstitutternes udlånstal har tydeliggjort, at det ikke er blevet lettere for små og mellemstore virksomheder at skaffe finansiering. Dette begrundes med, at pengeinstitutterne ikke har ændret den stramme kreditpolitik, de indførte i slutningen af 2008 og starten af 2009. Kreditpakkens formål er netop at lette adgangen for virksomheders finansierings muligheder af gode og sunde projekter, dog er dette ikke sket, idet pengeinstitutterne ikke har lempet på deres stramme kreditpolitik efter indførelsen af kreditpakken.

Hvis gennemførelsen af kreditpakken havde haft den ønskede effekt, ville der forekomme et udslag på grafen i form af en stigning i perioden efter gennemførelsen af kreditpakken, dog er dette ikke tilfældet.

På baggrund af pengeinstitutternes udlånstal vurderes det, at kreditpakken ikke har haft den ønskede effekt og ikke har opfyldt formålet. For at undersøge denne påstand nærmere foretages der en analyse af, hvordan de små og mellemstore virksomheder har oplevet markedet i forhold til at skaffe finansiering. Dette gøres med udgangspunkt i Greens Analyseinstituts undersøgelse.

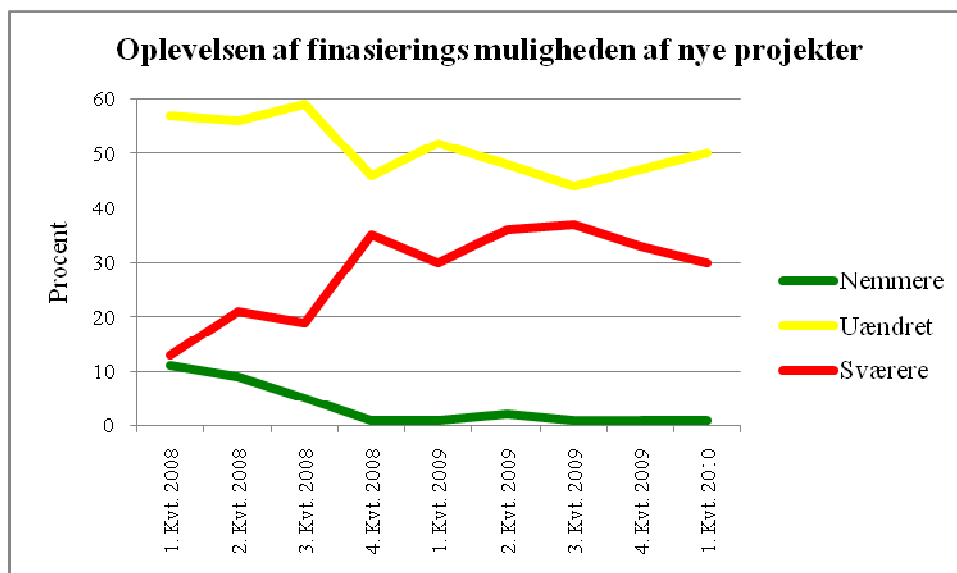
5.3 Greens Analyseinstituts undersøgelse

Greens Analyseinstitut er en selvstændig enhed, der ejes af Dagbladet Børsen A/S, hvis målsætning er at udvikle og udforme nye temaer til dataindsamling og analyse for Dagbladet Børsen A/S. Greens Analyseinstitut ønsker at skabe et uafhængigt, troværdigt og objektivt grundlag for analyse, der kan understøtte nyheder og derigennem tilegne værdi for avisen og dens læsere.

Greens Analyseinstitut har foretaget en undersøgelse for Dagbladet Børsen, hvori det undersøges, hvordan små og mellemstore virksomheder har oplevet det finansielle marked efter gennemførelsen af kreditpakken. Undersøgelsen bygger på spørgeskemaer, som er udsendt i perioden den 22. februar – 19. marts 2010. Spørgeskemaerne indeholdt en række spørgsmål, som blev sendt ud til 2392 små og mellemstore virksomheder, heraf besvarede 581 af virksomhederne, hvilket svarer til 24,3 pct. Spørgsmålene svares kvartalvis, og afhængig af spørgsmålet er spændefladen fra 1. kvartal 2008 – 1. kvartal 2010. Undersøgelsen fremgår i bilag 1.

Analysen starter med at undersøge, hvordan virksomhederne har oplevet muligheden for, at få pengeinstitutterne til at finansiere nye projekter, opkøb eller lignende. Hertil svarer kun 1 pct., at de i perioden fra 4. kvartal 2008 og frem til 1. kvartal 2010 har oplevet, at finansieringen er blevet nemmere. Denne oplevelse stemmer godt overens med analysen af pengeinstitutternes kreditpolitik og udlånstillene i denne periode. Halvdelen af deltagerne har i 1. kvartal 2010 svaret, at deres oplevelse af finansieringsmulighederne er uændret, hvorimod hele 30 pct. har oplevet, at det er blevet sværere at skaffe finansiering igennem pengeinstitutterne. Dette tal er faldet med 5 pct. siden 2. kvartal 2009, men det svarer stadig til, at hvert tredje oplever, at det er blevet sværere at få finansieret projekter, hvilket ikke stemmer overens med kreditpakkens formål.

Nedenfor er udarbejdet en graf over de angivne svar i forbindelse med oplevelserne omkring anskaffelse af finansiering til nye projekter igennem pengeinstitutterne.

Graf 5.3

Kilde: Greens analyse

Greens analyse undersøger endvidere, om nogle af deltagerne har været nødsaget til at udskyde konkrete projekter grundet manglende finansiering. Greens analyse viser, at det har mere end hvert femte af de adspurgte små og mellemstore virksomheder været nødt til i 1. kvartal 2010 grundet manglende finansiering. Dette er en fordobling siden 3. kvartal 2008, hvor kun 10 pct. oplevede, at de var nødsaget til at udskyde konkrete projekter. Siden kreditpakken blev gennemført i 1. kvartal 2009, er der kun sket en stigning på 3 pct. i forhold til at få gennemført projekter. Kun 1 pct. af deltagerne havde oplevet, at det var blevet nemmere at skaffe finansiering nye projekter i 1. kvartal 2010. Til sammenligning svarede 11 pct. i 1. kvartal 2008, at de havde oplevet, at det var blevet nemmere.

Denne tendens, der opleves på det finansielle marked, er medvirkende til, at væksten og beskæftigelsen i Danmark hæmmes, hvilket er modstridende med kreditpakkens formål. Hvis man sammenligner med situationen for bare 2, 3, 4 år siden, er der sket en væsentlig opbremsning i forbindelse med at kunne opnå finansiering af nye projekter, hvilket fortolkes som, at der forekommer en skjult risiko i banksystemet, der endnu ikke er taget vare på. Denne risiko medfører, at det finansielle marked ikke fungerer optimalt grundet bankernes manglende udlån til virksomheder.

Dernæst undersøger analysen, om de små og mellemstore virksomheder indenfor de seneste tre måneder har oplevet, at pengeinstitutterne har nedsat eller helt opsagt deres virksomheds kassekredit. Hertil svarede 7,5 pct. af deltagerne ja i 1. kvartal 2010. Tallet er faldet lidt siden 3. kvartal 2009, hvor besvarelsene lød på 8,6 pct. På trods af dette er det stadigvæk lidt over hver syvende, der oplever, at deres pengeinstitutter opsiger eller nedsætter virksomhedens kassekredit.

Analysen udarbejdet af Greens Analyseinstitut giver et billede af de oplevelser, de små og mellemstore virksomheder har oplevet i forbindelse med anskaffelse af finansiering til deres virksomheder. Det er tydeligt, at kreditpakken ikke har haft en optøende effekt på det finansielle marked. Pengeinstitutterne har ikke lempet på de stramninger, de indførte, da krisen var på sit højeste, og dette giver udslag ved, at de små og mellemstore virksomheder finansieringsmuligheder stadigvæk er forbundet med stor sikkerhedsstillelse. Konsekvensen heraf er, at mange små og mellemstore virksomheder er nødsaget til at udskyde eller helt droppe deres projekter på grund af manglende finansiering, hvilket medfører, at udviklingen og beskæftigelsen i Danmark bremses.

Ud fra analysen af henholdsvis udlånstillene og de små og mellemstore virksomheders oplevelse af finansieringsmulighederne, kan det konkluderes, at kreditpakken ikke har formået at skabe luft i pengeinstitutternes udlånspolitik og dermed optøet det finansielle marked. Herefter er det interessant at undersøge, om kreditpakken er anvendt til at polstre pengeinstitutterne mod et økonomisk double dip. Ved double dip forstås, at økonomien foretager endnu et negativ dyk. For at undersøge dette, foretages der en analyse af den europæiske stresstest af de europæiske pengeinstitutter. Derefter analyseres Niro Invests risikoanalyse, som vurderer de 99 største danske pengeinstitutter forud for 30. september 2010, hvor statens ubegrænsede indskydergaranti ophører. Det er interessant at se, om et pengeinstituts størrelse er overensstemmende med den sikkerhed, et pengeinstitut kan tilbyde.

5.4 Pengeinstitutternes modstandskraft

Som konsekvens af den finansielle krise har mange pengeinstitutter været nødsaget til at foretage væsentlige nedskrivninger på deres udlån, idet det ikke har været muligt for debitor at tilbagebetale dette. I lyset af den finansielle krise har nedskrivningerne for pengeinstitutterne været så høje, at nogle er gået konkurs, og andre har fået behov for at styrke kapitalgrundlaget. Dette er gjort via anvendelse af kreditpakken, udstedelse af aktier eller tilførsel af kapital fra moderselskabet eller andre. Dette har forbedret de enkelte pengeinstitutter og den samlede sektors modstandskraft i tilfælde af økonomisk double dip. For at teste hvor modstandsdygtige den finansielle sektor er, har Nationalbanken nationalt gennemført stresstests af de seks største pengeinstitutter.⁷⁴

I forlængelse heraf har EU i et forsøg på at genskabe tilliden og højne informationsniveauet udarbejdet en stresstest af den europæiske banksektor. Stresstesten måler den europæiske banksektors modstandskraft i forhold til en negativ økonomisk udvikling i 2010 og 2011. Første stresstest blev udført i 2009, men denne var ikke så vidtrækkende som stresstesten fra 2010, hvor 91 europæiske pengeinstitutter blev testet. De pengeinstitutter, der omfattes af testen, består af 2/3 af Europas banksektor og mindst 50 pct. af den enkelte medlemsstats banksektor. Stresstesten vurderer, hvordan de 91 pengeinstitutter vil kunne håndtere en ny økonomisk nedtur. Resultaterne blev offentliggjort fredag den 23. juli 2010.

⁷⁴ De seks banker består af: Danske Bank, FIH Erhvervsbank, Jyske Bank, Nordea Bank Danmark, Nykredit Bank og Sydbank.

Da EU offentliggjorde, at stresstesten skulle gennemføres, var holdningen i finanssektoren positiv, idet der var et ønske om at skabe gennemsigtighed og tillid. Ved genoprettelse af tilliden øges muligheden for lettere finansiering på interbankmarkedet, da pengeinstitutterne ved offentliggørelse af testen kommer i besiddelse af en større viden om de forskellige pengeinstitutters likviditet og handelsbeholdning af statsobligationer. En viden der ellers kan være høje transaktionsomkostninger forbundet med at skaffe over grænserne i EU. Ud af de 91 testede europæiske pengeinstitutter dumpede 7, hvoraf en havde hjemsted i Tyskland, en i Grækenland og fem i Spanien. Disse var Hypo Real Estate (Tyskland), ATE bank (Grækenland), Banca Cicica, Diada, Espiga, Unnim og Cajasur (Spanien). Herhjemme blev Danske Bank, Sydbank og Jyske Bank testet og alle tre bestod.⁷⁵

5.4.1 Den europæiske stresstest

Stresstesten af de 91 pengeinstitutter er udarbejdet af Committee of European Banking Supervisors (CEBS), som er EU's banktilsynskomité i samarbejde med EU-Kommissionen, Den Europæiske Centralbank (ECB) og den nationale tilsynsmyndighed, hvilket i Danmark udøves af Finanstilsynet.

Stresstesten er gennemført på et bank-til-bank grundlag og ved hjælp af pengeinstituttets data og den nationale tilsynsmyndigheds oplysninger. Stresstesten fokuserer hovedsageligt på kredit- og markedsrisikoen og har ikke fokus på likviditetsrisikoen. Testens primære nøgletal er kernekapitalprocent, som ønskes udregnet for alle 91 pengeinstitutter. Testen vurderer pengeinstitutterne ud fra resultatet af deres kernekapitalprocent, som i denne stresstest er sat til minimum 6 pct. eller derover. Dette er 2 pct. højere end det minimumskrav på 4 pct. som fremgår af EU's kapitalkravsdirektiv.⁷⁶ Hvis pengeinstituttets kernekapitalprocent ved udgangen af 2011 er under 6 pct., er testen ikke bestået, og det vurderes, at pengeinstituttet har behov for kapitaltilførsel.

Testen er opbygget over to scenarierne indeholdende centrale makroøkonomiske variabler for 2010 og 2011, såsom BNP, arbejdsløshed og boligpriser. De to scenarier består af et benchmark scenarie og et økonomisk nedgangs scenarie. De er begge udviklet i tæt samarbejde mellem CEBS, ECB, EU-Kommissionen og deltageres nationale tilsynsmyndigheder. ECB har

⁷⁵ Afsnittet er skrevet med inspiration CEBS (2010).

⁷⁶ Direktiv EC/2006/48.

fastsat de makroøkonomiske variabler ud fra Kommissionens prognose om den europæiske økonomi fra efteråret 2009. Herudover har ECB anvendt Kommissionens foreløbige prognose af den europæiske økonomi (februar 2010). I de tilfælde hvor der forelå signifikante ændringer i landet, er tallene blevet opdateret ved hjælp af landets egne prognoser.

Benchmark scenariet er i overensstemmelse med de prognoser, der forekommer for markedet. Udover de makroøkonomiske variabler indeholder testen også centrale mikroøkonomiske parametre. Disse består af, *probabilities of default (PD)*⁷⁷, *loss given default (LGD)*⁷⁸ og *haircuts for holdings of government bonds in the trading book*.⁷⁹ Ændringer i disse parametre under scenariet med nedgang i økonomien tilfører en væsentlig stressfaktor til de europæiske pengeinstitutter. Der udregnes en procentsats, som afspejler, hvad statsobligationen er reduceret med, med henblik på beregningen af kapitalkravet. *Haircuts* i testen beregnes på baggrund af ændringerne i priserne på 5-årige statsobligationer. Komplexiteten af stress opstår af en kombination af stigningen i *haircuts* og særligt stigningen i *PD* og *LGD* under scenariet med nedgangsøkonomi.

For at sikre sammenhæng og sammenlignelighed af resultaterne er testen blevet vurderet og godkendt af nationale stresstesteksperter, og CEBS har udført omfattende krydskontrol af testen. Endelig har de enkelte nationale tilsynsmyndigheder haft ansvaret for at sikre gennemførelse af testen og at bekræfte de enkelte resultater i de respektive pengeinstitutter.⁸⁰ Scenarierne ud fra de makroøkonomiske variabler er individuelt opstillet for hver enkelt medlemsstat.

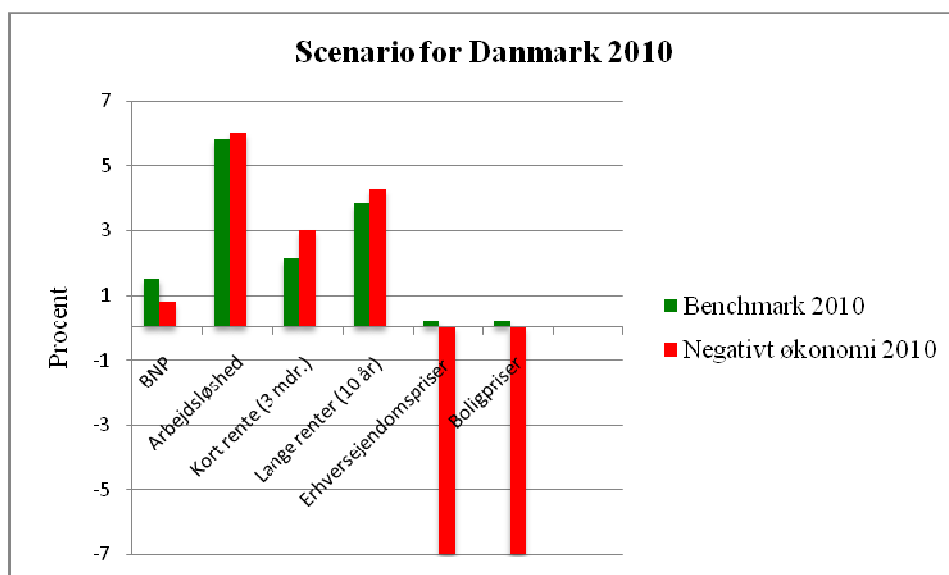
⁷⁷ Sandsynligheden pengeinstitutterne medregner for misligholdelse af tilbagebetaling af statsobligationerne i handelsbeholdningen.

⁷⁸ Tabet der faktisk forekommer ved misligholdelse og som pengeinstitutterne nedskriver deres handelsbeholdning med.

⁷⁹ Forskellen på en statsobligations købs- og salgspris, hvilket er et udtryk for kursen.

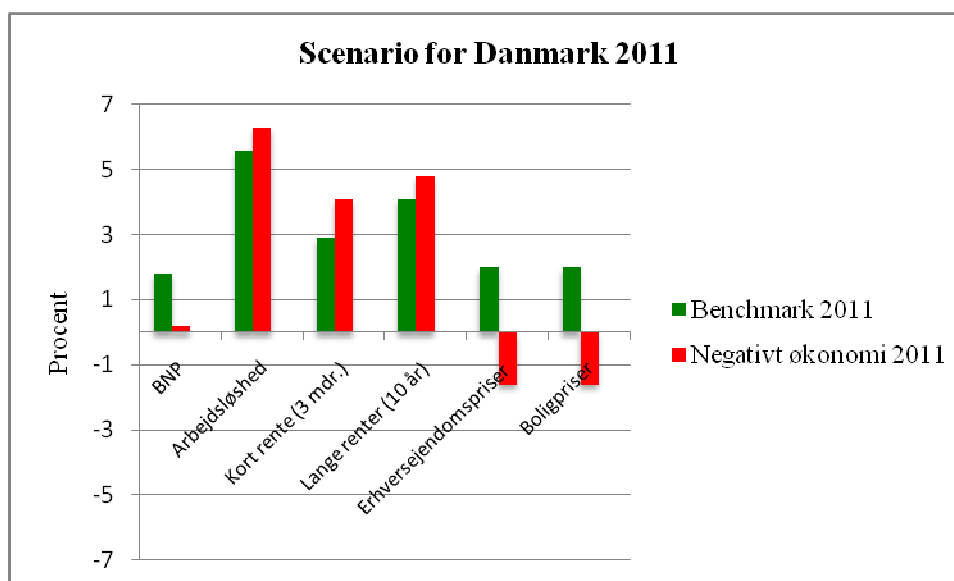
⁸⁰ CEBS (2010).

Nedenfor ses en graf over det scenarie, der er opstillet for Danmark i henholdsvis 2010 og 2011.

Graf 5.4

Kilde: Finanstilsynet

Graf 5.5

Kilde: Finanstilsynet

Benchmark repræsenterer, hvordan man regner med, at økonomien vil udvikle sig, hvorimod negativt økonomi er, hvordan økonomien ser ud, hvis der forekommer økonomisk double dip. Det er væsentligt at opstille to scenarier, da man ikke kan forudsige, hvordan økonomien udvikler sig.

De 5 faktorer, som beskriver de makroøkonomiske scenarier, består af:

- BNP i faste priser, (procentvis årlig ændring, årlig gennemsnit)
- Arbejdsløshed (i procent af arbejdsstyrken ultimo året)
- Korte renter (3 mdr., CIBOR, ultimo året), lange renter (10 år, ultimo året)
- Erhvervsejendomspriser (procentvis årlig ændring)
- Boligpriser.

Variablerne beregnes stort set ens i alle lande, hvilket forstærker sammenlignelighedsfaktoren af de enkelte lands økonomier, og de er derfor et godt belæg for testen.

CEBS skriver i referatet af testen, at denne er konstrueret over nogle "what-if"-faktorer, hvilket er medvirkende til, at testen ikke er en forudsigtelse af, hvordan verden vil se ud under scenariet med en negativ økonomisk udvikling. Af rapporten fremgår følgende: *However, as with any stress test exercise, the results are not forecasts of expected outcomes, since the scenarios are designed as "what-if" situations reflecting extreme assumptions, which are therefore not very likely to materialize. Against this background, the aggregate results discussed in this report as well as the individual results presented by banks and/or national supervisory authorities, aim at supporting the supervisory assessment of the adequacy of capital of European banks, and should be interpreted with caution.*⁸¹

5.4.1.1 Europæisk stresstest af de tre danske pengeinstitutter

I Danmark har Danske Bank, Sydbank og Jyske Bank deltaget i den europæiske stresstest, og tre bestod. Sydbank bestod i front med en kernekapitalprocent på 13,2 ved udgangen af 2011, herefter kom Jyske Bank med en kernekapitalprocent på 12,5, og sidst af de tre pengeinstitutter ligger Danske Bank med en kernekapitalprocent på 10 ved udgangen af 2011. Alle tre pengeinstitutter klarede testen godt, og resultaterne ligger et stykke over testens grænse, som er 6 pct.

Finanstilsynet, som til dagligt overvåger de danske pengeinstitutters solvens, er særligt glade for resultaterne opnået af de danske pengeinstitutter i den europæiske stresstest. Vicedirektør Julie Galbo har udtalt til Dagbladet Børsen, at pengeinstitutterne ligger rigtig pænt og et godt stykke over stresstestens grænse på de 6 pct., herudover ligger hun vægt på, at pengeinstitutterne også har øvet sig på forhånd, idet de er vant til at blive stresstestet af Danmarks National-

⁸¹ CEBS (2010;2).

bank i samarbejde med Finanstilsynet. Julie Galbo udtaler yderligere, at de fine danske resultater er langt fra ensbetydende med, at alle danske pengeinstitutter ville kunne klare sig godt gennem stresstesten på samme vis.⁸²

Fra banksektoren udtaler Jyske Banks administrerende direktør Anders Dam, at det ikke kommer som en overraskelse for dem, at de danske pengeinstitutter bestod stresstesten. Han uddyber dette nærmere med bemærkningen om, at der ingen problemer er i den danske banksektor, hvilket er en interessant udtalelse, når man ser på omstændighederne i de danske pengeinstitutter. Hans udtalelse fortolkes som, at der ingen problemer er i sektoren i forhold til tidligere, altså at der er ved at ske en vending. Derudover omhandler udtalelsen de tre største banker, som netop deltog i den europæiske stresstest. Anders Dam siger om testen, at den er udformet rigtigt i forhold til at genskabe tilliden til den europæiske banksektor. Begrundelsen herfor er den store gennemsigtighed, der forekom i forbindelse med testen og offentliggørelsen heraf, samt dens bilag, der medvirker, at analytikerne selv kan vurdere situationen yderligere.

Alt i alt lyder det fra den danske banksektor, at stresstesten har været mere positiv end negativ på grund af det høje informationsniveau. De tre pengeinstitutter har med deres resultater vist, at den danske banksektor er sund og derfor kan klare endnu en økonomisk nedtur inden for det næste halvandet år. Alle pengeinstitutterne bestod de forskellige økonomiske skrækscenarier uden behov for tilførsel af nye penge.

5.4.1.2 Kritik af den europæiske stresstest

Pengeinstitutterne har givet udtryk for tilfredshed med stresstesten, men der er flere analytikere, der i forbindelse med gennemførelsen af den europæiske stresstest har kritiseret testen og dens kvalitet i medierne. Afsnittet ønsker at diskutere stresstestens styrker og svagheder.

Den International Valutafond (IMF) har været ude i pressen og rose testen. IMF ligger vægt på, at sådanne test fremmer gennemsigtigheden af bankdrift og øger investorernes tillid til sektoren, hvilket er i overensstemmelse med stresstestens formål. Chefen for IMF Dominique Strauss-Kahn mener, at offentliggørelsen af resultaterne og af de lande, hvori der er pengeinstitutter, som ikke bestod, er med til at styrke det europæiske finansielle system.⁸³

⁸² Web 5: Finanstilsynet: Danmark klarer sig flot i stresstest.

⁸³ Web 6: IMF roser stresstest af banker.

I forbindelse med den europæiske stresstest har flere af de store europæiske pengeinstitutter været enige om, at stresstesten har været mere positiv end negativ på grund af det store informationsniveau. Barclays Capital skriver i en analyse: *vi mener, at testene var utilstrækkelige på mange områder, men alligevel har vi et positivt syn på resultatet. På den ene side har den åbenhed, vi håbede på materialiseret sig, investorerne har nu en bank-for-bank oversigt over hvor mange statsobligationer de har fra hvert land, og de ved hvor disse eksponeringer er.*⁸⁴

Stephen Pope, der er global chefaktiestrateg hos Cantor Fitzgerald, har givet testen en hård dom i sin udtalelse, *der er intet stressende over denne test. Det er som at sende bankerne på weekend for at hvile og restituere.* Fitzgerald er ikke den eneste analytiker, der dumper stresstesten. Den globale chefstrateg hos TCW Group Komal Sri-Kumar mener, at testen er lavet, så de fleste pengeinstitutter ville bestå, og på baggrund heraf mener han ikke, at testen skaber tillid til sektoren. Sri-Kumar udtaler, at testen ikke fortæller ham, at banksektoren er stabil.⁸⁵

Thomas Berngrube fra Formuepleje udtaler, *der er ikke noget i den test, jeg ikke vidste i forvejen. Det var forudsigelige banker, der dumpede.* Derudover kritiserer Berngrube, at pengeinstitutterne kun testes for deres handelsbeholdning af statsobligationer og ikke for den beholdning, der går til udløb. Hertil udtaler han: *bankerne kan flytte obligationerne fra handelsbeholdning til udløb. På den måde er de ikke en del af testen. Det giver et resultat, der er bedre, end det ellers ville have været. Men det hjælper ikke på markedets frygt for statsbankerot.* Berngrube mener ikke, at markedet igennem testen opnår den tillid og gennemsigtighed, som der er brug for, idet testen kun tester handelsbeholdningen. Berngrube mener, at for at testen ville skabe tillid og gennemsigtighed, skulle testen vise, at pengeinstitutterne vil låne penge ud. Berngrube udtaler, at man for at komme ud af den nuværende situation skal have gang i udlån og økonomien. Desuden mener Berngrube ikke, at testen får nogen betydning for det danske marked.⁸⁶

Ud fra ovenstående har der været stor kritik af stresstesten, og denne indeholder selvfølgelig styrker og svagheder. I forbindelse med udførelsen af testen har der været et højt informationsniveau, der har givet en åbenhed og dermed en bank-til-bank oversigt over, hvor mange statsobligationer pengeinstitutterne har fra hvert land. Dette er med til at give investorerne et overblik over, hvordan tilstanden er i den europæiske finansielle sektor. Derudover er testen samt en

⁸⁴ Web 7: Analytikere dumper stresstest.

⁸⁵ Web 7: Analytikere dumper stresstest.

⁸⁶ Hartmann (2010).

række bilag offentliggjort efter testen, hvilket giver investorerne mulighed for selv at vurdere situationen.

Set i lyset heraf høres det dog fra investorerne og analytikerne, at dette er viden, de allerede var i besiddelse af. Dette har de formentlig ret i, men stresstesten kan være med til at skabe tillid og tryghed igennem de mange niveauer i samfundet, og i forbindelse med testen har der været mange udtalelser og diskussioner, som er med til at øge samfundets viden om den finansielle sektor, hvilket er positivt. Derudover ligger de danske pengeinstitutters resultater et godt stykke over stresstesten grænse på 6 pct. Dette kan tyde på, at Danmark har handlet med rettidig omhu i forbindelse med oprettelsen af hjælpepakker. Dette kan begrundes i, at de danske pengeinstitutter som gennemsnit ikke har lidt større tab end resten af de europæiske pengeinstitutter.

5.4.1.3 Informationsbehov efter den europæiske stresstest

I forlængelse af den europæiske stresstest, hvor kun de tre største pengeinstitutter i Danmark deltog, har de mindre danske pengeinstitutter oplevet et behov for at kunne dokumentere deres styrke og sikkerhed. Behovet er opstået på baggrund af en formodning om, at de store udenlandske investorer fremover vil placere deres penge i de sikreste pengeinstitutter, og denne formodning forstærkes kun, når statens ubegrænsede indlånsgaranti ophører den 30. september 2010. Efter denne dato er indlån kun dækket op til 750.000 kr., svarende til 100.000 euro. Stresstesten er en nem måde, hvorpå internationale investorer har mulighed for at skabe sig et overblik over de sikreste pengeinstitutter. Ud fra denne metode vil valg af danske pengeinstitutter falde mellem Sydbank, Jyske Bank eller Danske Bank, da de har deltaget og bestod testen. Jyske Banks administrerende direktør Anders Dam har udtalt, at han ikke er i tvivl om, at det efter den europæiske stresstest, hvor Jyske Bank endte på en 7. plads ud af de 91 deltagende pengeinstitutter, vil blive nemmere at tiltrække likviditet. På baggrund heraf vil de mindre pengeinstitutter få sværere ved at skaffe penge og derved få vanskeligere ved at få dækket deres store indlånsunderskud.

Spørgsmålet er, om stresstesten er et retvisende billede af, hvilke pengeinstitutter der er de mest sikre i Danmark. Det er for at skabe et retvisende billede af den finansielle sektor i Danmark, at en national stresstest ville være hensigtsmæssig. Ved en national stresstest hvor de mindre pengeinstitutter også har mulighed for at deltage, vil der som resultat ses, hvilke pengeinstitutter i Danmark der er de sikreste og dermed de sundeste. En sådan test vil kunne medføre mange effekter såsom at skabe bedre lånemuligheder på interbankmarkedet for de små stærke pengein-

stitutter og de mindre institutter, der kan dokumentere, at de er lige så sikre eller endda mere sikre end de store pengeinstitutter. Desuden vil testen mindske sandsynligheden for bank-runs, og lokalt vil tilliden styrkes.

Sandsynligheden for, at der vil være nogle af de mindre pengeinstitutter, som er mere sikre end de tre største, er stor. Dette begrundes med, at de mindre lokale pengeinstitutter kender deres kundegrupper bedre og hurtigere ved, hvis en kunde er ved at gå konkurs. Deres tab på udlån er derfor mindre, og pengeinstitutterne er opmærksomme på, at de er små og ligger deres forretningsstrategi ud fra dette. I lyset heraf foretager de eventuelt en større risikospredning på deres udlån. Der er eksempler på, at pengeinstitutterne kun investerer i de forskellige brancher med en maksimum sats på 15 pct., eller at deres aktionærer maksimum må eje 10 pct. af egenkapitalen for at sikre risikospredning. Ved at der ikke ejes mere end 10 pct., rammes pengeinstituttet ikke så hårdt, hvis den enkelte aktionær går konkurs.

For at besvare spørgsmålet om hvorvidt sikkerhed stemmer overens med størrelse, arbejder Foreningen for Lokale pengeinstitutter⁸⁷ på at undersøge mulighederne for at gennemføre en sammenlignende stresstest af den danske finansielle sektor. Midlertidigt er der nogle uvildige analysevirksomheder, der har foretaget denne form for analyse. En af disse er Niro Invest i samarbejde med Dagbladet Børsen. Denne test analyseres nærmere nedenfor.

5.4.2 Sikkerhedstest af danske pengeinstitutter

Der er på nuværende tidspunkt ikke gennemført en national stresstest, hvor de mindre pengeinstitutter har haft mulighed for at deltage. Nationalbanken har gennemført halvårlige stresstestøvelser, hvori de 6 største banker har deltaget.⁸⁸ Som supplement hertil har nogle forskellige analysefirmaer foretaget tests af de danske pengeinstitutter med henblik på at sammenligne sikkerheden i de store kontra de små pengeinstitutter.

En af disse er udarbejdet af Dagbladet Børsen i samarbejde med analysefirmaet Niro Invest ApS⁸⁹. Analysen vurderer de 99 største pengeinstitutter i Danmark og foretager en risikovurdering af disse, hvorved pengeinstitutternes sikkerhed kan fastslages. Undersøgelsen er foretaget

⁸⁷ Brancheforening, som består af 95 lokale pengeinstitutter, hvis formål er at udvikle den finansielle sektor.

⁸⁸ De seks banker består af: Danske Bank, FIH Erhvervsbank, Jyske Bank, Nordea Bank Danmark, Nykredit Bank og Sydbank.

⁸⁹ Jeppesen (2010;2-3).

forud for skæringsdatoen den 30. september 2010, hvor den ubegrænsede indskydergaranti op-
hører, og der fremover vil forekomme et loft for garantien på 100.000 euro, som svarer til
750.000 kr. på indlån i pengeinstitutter. Analysen udgør mere end 600 sider og ligger vægt på
seks overordnede risikofaktorer, som består af kapitaldækning, branchekoncentration, ned-
skrivninger, rentabilitet, forretningsudvikling, udlånsvækst og indtjening. Herudover indeholder
analysen 19 forskellige parametre, som er klassificeret i syv forskellige grupper. Tilsammen
giver disse et samlet tal, som er udtryk for det enkelte pengeinstituts risikoprofil. Jo højere tal,
desto større risiko er der forbundet med at være kunde i instituttet. Analysen finder frem til, at
der ikke nødvendigvis er en sammenhæng mellem størrelse og sikkerhed. Ud af de 99 pengein-
stitutter der har deltaget i analysen, er resultatet, at 17 mindre pengeinstitutter slår de store på
sikkerhed.

Vinderen af analysen er Hals Sparekasse, og denne er dermed det sikreste pengeinstitut. Den
første store bank er Danske bank, som ligger på en 18. plads, med Sydbank på en 19. plads.
Jyske Bank halter lidt efter med en placering som nr. 25, og i bund er Amagerbanken som nr.
90, Skælskør Bank som nr. 97, og som nr. 99, som er udtryk for det mest usikre sted at have
sine penge, er Morsø Sparekasse.

Risikoindekset er det endelige tal, pengeinstitutterne er blevet placeret efter, og dette spænder
vidt fra vinderen til taberen. Hals Sparekasse har fået 215 point, hvorimod Morsø Sparrekasse
har fået 560, hvilket er et spring på 345 points. Dette er et udtryk for, at der stadigvæk er stor
usikkerhed i den finansielle sektor. Gennemsnittet for de 99 pengeinstitutter er 386, hvilket kan
fortolkes som at Hals Sparekasse er meget sikkert, modsat Morsø Sparekasse. Gennemsnittet
for de tre store banker Danske Bank, Sydbank og Jyske Bank udgør 328, hvilket er et godt ek-
sempel på, at det ikke nødvendigvis er de største pengeinstitutter, der er de sikreste.

Endnu en grund til at de mindre pengeinstitutter er mere sikre, er at de ikke er eksponeret for
udenlandske statsobligationer i samme grad som de store pengeinstitutter, hvilket var en af de
centrale måleenheder i den europæiske stresstest.

På baggrund af analysen af de foretagende stresstest kan det konkluderes, at pengeinstitutterne
er polstret, hvis økonomien skulle udvikle sig i negativ retning endnu engang. Herved kan det
konkluderes, at pengeinstitutterne har anvendt perioden efter slutningen af 2008 og starten af
2009 til at polstre sig, frem for at optø det finansielle lånemarked.

5.5 Sammenfatning

På baggrund af analyserne af henholdsvis pengeinstitutternes udlånstal og små og mellemstore virksomheders oplevelse af finansieringsmuligheder i pengeinstitutterne kan det konkluderes, at kreditpakkens formål om at skabe luft i pengeinstitutternes udlånspolitik ikke er lykkedes. Da dette er en forudsætning for, at der kan ske en optøning af det finansielle marked og i forlængelse heraf skabe grundlag for vækst og beskæftigelse til gavn for samfundsøkonomien, kan det konkluderes, at kreditpakken ikke har formået at gøre dette.

Idet de statslige kapitalindskud ikke er anvendt til at opfylde formålet om lempelse af pengeinstitutternes udlånspolitik, var det interessant at undersøge, hvor kapitalen så er anvendt. Efter en analyse af den europæiske stresstest og sikkerhedstesten af danske pengeinstitutter kan det konkluderes, at kapitalen er anvendt til at polstre de danske pengeinstitutter. Det fremgår af analysen, at pengeinstitutterne er polstret i tilfælde af et økonomisk double dip. Ikke desto mindre stemmer denne anvendelse af kapitalen ikke overens med hensigten bag kreditpakken eller dens formål.

6.0 Praktiske og teoretiske effekter af kreditpakken

6.1 Indledning

Kapitlet er opdelt i to dele, hvor første del indledes med en belysning af Skælskør Bank og Amagerbankens deltagelse i kreditpakken, og hvad denne deltagelse har medført. Desuden diskuteres, hvorvidt de to pengeinstitutterne skulle have været nægtet deltagelse i kreditpakken. Diskussionen udspringer af en undren over, at Skælskør Bank blot måneder efter deltagelse i kreditpakken benyttede den aftalebaserede konvertering i kreditpakken, samt en undren over de udfordringer Amagerbanken har haft efter deltagelse i kreditpakken. Forskellen på de to pengeinstitutter er, at staten i det ene er kontrollerende aktionær efter konvertering, og det andet har Karsten Ree, som er en privat investor. Det ønskes klarlagt, hvilke beføjelser staten som aktionær får i forhold til den private investor.

Anden del af kapitlet indeholder en analyse af de selskabsretlige regler omkring stiftelse af dels et aktieselskab og et pengeinstitut. Yderligere fastlægges reglerne omkring pengeinstitutternes vedtægter og ændringer af disse. Dette gøres, da stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter for at have virkning skal indskrives i vedtægterne. Analysen danner baggrund for følgende analyse af kreditpakkens krav om fjernelsen af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, og i forlængelse heraf føres en diskussion af fordelene og ulemperne ved fjernelse af disse værnsregler.

I forlængelse af konverteringen i Skælskør Bank er staten blevet aktionær i banken. Afslutningsvis analyseres hvordan staten har til hensigt at afsætte aktierne.

6.2 Praktiske eksempler på deltagelse i kreditpakken

Nedenfor fokuseres på Skælskør Bank og Amagerbankens deltagelse og udnyttelse af kreditpakkens muligheder. Afsnittet søger at give specialet en praktisk tilgang, således at nogle af de tidligere analyserede problemstillinger benyttes på ”rigtige” pengeinstitutter.

6.2.1 Skælskør Bank

Afsnittet om Skælskør Bank skal belyse, hvordan kreditpakken var medvirkende til, at Danmark fik den første statsejede bank siden Landmandsbanken i 1920'erne. Afsnittet indeholder en diskussion af, hvorvidt pengeinstituttet skulle have haft adgang til kreditpakkens muligheder,

da konverteringen af kapitalindskuddet blev offentliggjort relativt hurtigt efter optagelsen i kreditpakken. Desuden vil forholdene bag optagelse og konvertering blive klarlagt.

Skælskør Bankens bestyrelse fremlagde ved ekstraordinær generalforsamling den 18. december 2009 forslag om en ny bestemmelse, som ønskes indført i vedtægterne. Forslaget indeholdt blandt andet, at pengeinstituttet skulle ansøge om statsligt kapitalindskud i form af hybrid kernekapital via kreditpakken. Forslaget blev vedtaget enstemmigt, og i forlængelse heraf ansøgte Skælskør Bank om optagelse i kreditpakken. Statens kapitalindskud trådte i kraft den 22. december 2009. Kapitalindskuddet udbetaltes i to såkaldte trancher. Første tranche bestod af obligationer med frivillig konvertering, mens anden tranche bestod af obligationer med frivillig og obligatorisk konvertering. Staten indskød i alt 124,5 mio. kr. hybrid kernekapital i Skælskør Bank. Det fremgår af børsmeddelelse nr. 56/2009 fra Skælskør Bank, at den effektive rente, ifølge aftalen, er fastsat til 11,51 % indtil 22. december 2014, hvorefter den effektive rente er 11,11 %.

I marts 2010 offentliggjorde Skælskør Bank, at denne ønskede at benytte sig af den aftalebase-rede konverteringsmulighed i kreditpakken, således at pengeinstituttet konverterede 99,6 mio. kr. af det statslige kapitalindskud på 124,5 mio. kr. til aktier. Skælskør Bank er et specielt til-fælde, da pengeinstituttet egentlig havde en tilpas solvens, men problemet var, at fordelingen mellem de forskellige kapitaltyper var skæv, og derfor ville pengeinstituttet ikke kunne over-holde solvensreglerne. Finanstilsynet valgte at give pengeinstituttet dispensation fra solvensreg-lerne, indtil konverteringen var gennemført. Konverteringen gik igennem den 20. april 2010, og efter konverteringen er staten indtrådt som kontrollerende aktionær med en ejerandel, der udgør 53,5 pct. af aktiekapitalen.

Allerede i oktober 2009 ophævede generalforsamlingen stemmeretsbegrænsningen, som var hjemlet i vedtægterne. Stemmeretsbegrænsningen lød, at *ingen kan på egne aktier afgive mere end 8.750 stemmer*. Hermed forberedte Skælskør Bank sig på, at der kunne ske konvertering af kapitalindskuddet, da kreditpakken indeholder krav om, at pengeinstituttet skal fjerne stemme-rets-begrænsninger og ejerlofter før konverteringen.

Skælskør Bank offentliggjorde i en fondsbørsmeddelelse af den 27. maj 2010, at banken havde indgået aftale med Max Bank om en fusion i løbet af 3. kvartal 2010. Det har været vigtigt for de to pengeinstitutter, at kapitalgrundlaget var solidt, og Skælskør Bank benyttede sig til dels af

konverteringsmuligheden for at sikre et godt fundament forud for fusionen, samtidig med at kapitalfordelingen ønskedes forbedret i pengeinstituttet. Staten har givet accept af den forestående fusion, som vil medføre en kapitalforhøjelse i form af en aktieemission. Efter fusionen vil statens ejerandel være reduceret til 23 pct. af aktiekapitalen i den fusionerede bank.

Ved sådan fusion fremgår det, at pengeinstitutterne anskuer den frivillige konverteringsmulighed som en ekstra forsikring, som kan benyttes ved eksempelvis en fusion, og konverteringen kan dermed være medvirkende til at styrke kapitalgrundlaget. Styrkelsen af kapitalgrundlaget er en god effekt, men styrkelsen skulle gerne sætte sit præg i pengeinstituttets udlånsvirksomhed og ikke til at opnå en fusion med et andet pengeinstitut. Skælskør Banks udnyttelse af konverteringsretten peger i retning af, at kreditpakken benyttes til polstring, men at denne polstring ikke udmønter sig i øgede finansieringsmuligheder for kunderne i pengeinstituttet, hvilket stemmer overens med analysen i kapitel 5.

Efter Skælskør Bank offentliggjorde ønsket om konvertering, udtaler Finansministeriet i presmeddelelse den 18. marts 2010, at staten ikke på sigt ønsker at være aktionær i de danske pengeinstitutter. Staten har derfor de ny erhvervede aktier til salg, dog til den rette markedspris. Ikke desto mindre vil staten være en aktiv aktionær, så længe staten ejer en stor andel af aktierne i pengeinstituttet. Staten har indledt dialog med ledelsen i Skælskør Bank om, hvorvidt staten kan være behjælpelig med at bringe pengeinstituttet på rette kurs igen. Staten har i forbindelse med fusionen mellem Skælskør Bank og Max Bank givet udtryk for støtte til de tiltag, der er foretaget i forbindelse med fusionen.

Siden Skælskør Bank offentliggjorde beslutningen om at benytte den frivillige konvertering af kapitalindskuddet, har der været en offentlig debat om, hvorvidt Skælskør Bank skulle have haft adgang til kreditpakken i december 2009. Debatten opstod, da Skælskør Bank blot få måneder efter kapitalindskuddet fra staten ønskede at konvertere. Kritikken går på, at Finanstilsynet skulle have haft forudset, at Skælskør Banks kapitalsammensætning ville volde problemer inden for nær fremtid. Det overordnede problem i Skælskør Bank er, at for lidt af solvensen er egenkapital, og derfor er modstandskraften overfor eksempelvis nedskrivninger lav, og derved kan pengeinstituttet komme i vanskeligheder. Som det fremgår af ovenstående, er det pengeinstituttets kapitalfordeling, der er skæv.

Finanstilsynet udtaler, at der ved ansøgningen til kreditpakken var opmærksomhed på de projekter, pengeinstituttet havde investeret i, og disses svaghedstegn. Finanstilsynet fralægger sig

ansvaret, da det er pengeinstituttets ledelse, der skal meddele, hvis der sker væsentlige ændringer i pengeinstituttets økonomiske situation jf. kreditpakken § 5, stk. 3. Skælskør Bank har ikke informeret om, at kapitalsammensætningen var skæv, eller at der var tegn på kommende store nedskrivninger. De svage engagementer resulterede i tab i slutningen af 2009, som medførte nedskrivninger af egenkapitalen, hvorved pengeinstituttets solvens faldt. Kapitalindskuddet fra staten skulle gerne styrke denne faldende solvens og modstandsdygtighed, men da hybrid kernekapital ikke må udgøre mere end egenkapitalen, opstår der problemer, når egenkapitalen må nedskrives mere end det eventuelt var forudset.

Set i bakspejlet skulle Skælskør Bank nok ikke have været optaget i kreditpakken, men da de finansielle markeder er svære at forudse, kan det være svært at vurdere, hvornår visse investeringer eventuelt kollapse, og om dette vil medføre nedskrivninger i det pågældende pengeinstitut. Skælskør Banks problemer har medvirket, at to pengeinstitutter er blevet fusioneret, og dette er overensstemmende med den tidligere liberale tankegang om, at hvis et pengeinstitut ikke kan klare sig, så skal dette enten lukkes ned eller fusioneres med et stærkere pengeinstitut. Det er klart, at det ikke er ønskværdigt, at statens kapital skal benyttes til fusioner, men under den lavkonjunktur Danmark befinder sig i, så er det måske rimeligt, at staten hjælper det finansielle system til bedre tider. Det er ønskværdigt for staten, at pengeinstitutterne fusionerer med hinanden i stedet for at melde konkurs, da de sociale omkostninger for staten ved konkurs er store jf. analysen i kapitel 2. Staten bærer ikke omkostninger i forbindelse med, at to pengeinstitutter fusionerer med hinanden.

6.2.2 Amagerbanken

Amagerbanken har været i modvind det sidste halvandet år, og i dette afsnit vil det forsøges klarlagt, hvilke tiltag pengeinstituttet har foretaget for at holde pengeinstituttet kørende. Afsnittet indeholder en diskussion af, hvorvidt Amagerbanken skulle have haft adgang til kreditpakken.

Amagerbanken offentliggjorde den 29. april 2009, at pengeinstituttet ville ansøge om deltagelse i kreditpakken, således der ville der blive indskudt statslig hybrid kernekapital for 1.400 mio.kr. i pengeinstituttet. I forbindelse med ansøgning om optagelse i kreditpakken pålagde Finanstilsynet pengeinstituttet at styrke solvensprocenten. For at pengeinstituttet kunne opnå den pålagte styrkelse af solvenskravet, igangsatte pengeinstituttet, sideløbende med ansøgning om optagelse

i kreditpakken, en kapitaludvidelse, hvor privatinvestor Karsten Ree stillede forhåndsgaranti på 500 mio.kr. Kapitaludvidelsen bidrog til en tilstrækkelig og markant styrkelse af pengeinstituttets kapitalgrundlag. Ved selskabsmeddelelse nr. 42-2009 fremlagde Amagerbanken, at kapitaludvidelsen var gennemført, og at pengeinstituttet havde en solvensprocent på 12,6 og derved opfyldte det solvenskrav, der tidligere var blevet stillet af Finanstilsynet. I den forbindelse anmodede Amagerbanken om fremmelse af ansøgningsprocessen for statsligt kapitalindskud. Amagerbanken indgik en endelig aftale med staten om kapitalindskud i form af hybrid kernekapital den 18. december 2009. Kapitalindskuddet udgjorde 1.106 mio.kr. og udbetaltes igennem to trancher efter samme princip som i Skælskør Bank. Amagerbankens aftale med staten indeholder en fastsat effektiv rente på 11,01 % med tillæg på 0,5 % rentekonverteringsprovision indtil 31. december 2014.

Ved den ekstraordinære generalforsamling i december 2009 fjernede Amagerbanken stemmeretsbegrænsninger, således at pengeinstituttet lever op til *enkel og moderne governance-struktur*.⁹⁰ Som det vil fremgå nedenfor, opnår andre investorer i forbindelse hermed ligeledes, at stemmeretsbegrænsningen fjernes, hvorfor private investorer som Karsten Ree opnår indflydelse svarende til ejerandelen.

Amagerbanken har efterfølgende ansøgt om statsgaranti til obligationsudstedelse hos Finansiell Stabilitet. I den forbindelse stillede Finansiell Stabilitet A/S pengeinstituttet to vilkår. For det første skulle Amagerbanken have tilført 750 mio. kr. i basiskapital inden den 15. september 2010. For det andet var det et krav, at Finansiell Stabilitet A/S fremadrettet skulle have to medlemmer i Amagerbankens bestyrelse. Ansøgningen om statsgaranti til obligationsudstedelse ville blive afvist, såfremt Amagerbanken ikke kunne fremskaffe den omtalte kapital. Dette kunne have potentielt store konsekvenser for pengeinstituttet. Tegnes der ikke obligationer med statsgaranti, sendes et signal til investorer om, at staten ikke støtter pengeinstituttets forretning, hvilket kunne blive enden for pengeinstituttet. Amagerbanken har arbejdet målrettet med kapitalforhøjelsen, således at det skærpede krav til basiskapitalen kunne opnås. Det er nu lykkedes Amagerbanken at imødekomme kravet om en basiskapitalforhøjelse på 750 mio.kr., hvorfor Finansiell Stabilitet A/S' krav om to bestyrelsesmedlemmer i pengeinstituttet gøres gældende. Disse bestyrelsesmedlemmer vil have særlige rettigheder og har til formål at sikre og nedbringe

⁹⁰ Bestyrelsens supplerende beretning på den ordinære generalforsamling den 22. marts 2010.

den stillede garanti på bedst mulige måde.⁹¹ Amagerbankens helt store udfordring gennem den finansielle krise har været, at pengeinstituttet har haft store engagementer i fast ejendom, hvilket grundet markedets udvikling har betydet store nedskrivninger. Ligesom hos Skælskør Bank har disse nedskrivninger været medvirkende til, at Amagerbanken har haft regnskabsmæssigt underskud. Da pengeinstituttet stadig er eksponeret af ejendomsmarkedet, vil der herske usikkerhed om pengeinstituttets kapitalgrundlag de kommende år. Dog ses der spæde tegn på forbedringer på ejendomsmarkedet, hvilket pengeinstitutterne håber, medfører færre nedskrivninger i fremtiden.

Medio august 2010 afholdt Amagerbanken ekstraordinær generalforsamling. Formålet var at få det formelle grundlag omkring kapitaludvidelsen fastlagt herunder beslutningen om fortegningsret for de nuværende aktionærer. De nye aktionærer, der indtræder i pengeinstituttet ved kapitaludvidelsen, vil have de samme rettigheder som nuværende aktionærer, da Amagerbanken ikke har ændret på de nuværende aktionærers stilling. Hvis kapitaludvidelsen ikke var gået igennem, fordi kravet fra Finansiell Stabilitet ikke kunne opnås, det vil sige, at kapitaludvidelsen var mindre end 750 mio.kr., ville de tegnede og indbetalte beløb blive tilbagebetalt til aktionærerne. Amagerbanken udsendte efter den ekstraordinære generalforsamling prospekt for kapitaludvidelsen, og der er deslige indkaldt til ekstraordinær generalforsamling den 13. september 2010, hvor pengeinstituttet vil præsentere, hvordan kapitaludvidelsen er gået. Endvidere vil bestyrelsen under denne generalforsamling bede aktionærerne om indvælgelse af de to bestyrelsesmedlemmer fra Finansiell Stabilitet A/S.

Den 3. september 2010 indgik Amagerbanken aftale med staten om, at pengeinstituttets konverteringspligt i særlige tilfælde frafalder. Den omtalte konverteringspligt er den pligt, som pengeinstituttet har til at udnytte konverteringsoptionen i det tilfælde, hvor kernekapitalprocenten er over 50 pct., således at kernekapitalprocenten nedbringes til 35 pct. Pengeinstituttet har dog stadig mulighed for at konvertere, da det er denne pligt til konvertering, der ophører. Årsagen til, at Amagerbanken har indgået aftale med staten om ændring af aftalen om statsligt kapitalindskud, er, at det ønskes, at pengeinstituttets robusthed øges, således at nuværende og nye aktionærer ikke udvandes i forbindelse med konvertering jf. Amagerbankens selskabsmeddelelse nr. 28-2010. Pengeinstituttet vil herved forsøge at styrke kapitalgrundlaget, således at pengeinstituttet sikrer, at dette kan bære eventuelle nedskrivninger, der måtte komme. Amagerbankens

⁹¹ Bestyrelsens bemærkninger til den ekstraordinære generalforsamling den 22. juli 2010.

bestyrelse godkendte den 15. september 2010 den fuldtegnede aktieemission, og derved opnåede Amagerbanken det mål Finansiell Stabilitet A/S fastsatte for pengeinstituttet jf. selskabsmeddelelse 36-2010.

På samme måde som Skælskør Bank har Amagerbanken været hårdt ramt af nedskrivninger på investeringer, der har medført tab. Dette har primært været investeringer i fast ejendom i København og omegn, hvor projekterne ikke er faldet ud som forventet. Ligesom det er argumenteret under afsnittet om Skælskør Bank, så er det svært at forudse det finansielle marked. Desuden er investeringerne i fast ejendom behæftet med risiko som følge af fluktuerende ejendomspriser. Pengeinstitutterne kunne ikke forudse, at den finansielle krise ville indtræde på det tidspunkt den gjorde og i det pågældende omfang, og de kunne derfor ikke dæmme op for nedskrivningerne. Den finansielle krise kom bag på samtlige økonomer verden over, og derfor er det ikke til at forudse, at investeringer der fremstår med lav risiko, pludselig bliver en investering behæftet med høj risiko. Som det fremgår af kapitel 2, ville pengeinstitutterne dog kunne mindske risikoen ved at foretage risikospredning, således at alle investeringer ikke er foretaget på det samme marked/branche. Denne spredning skal medvirke til, at kreditrisikoen nedsættes.

Fra begyndelsen har Finanstilsynet stillet skærpede krav til Amagerbanken omkring solvenskravet. Behovet for disse skærpede krav skulle måske have været et budskab til Finanstilsynet om, at Amagerbanken ikke skulle have været optaget i kreditpakken. På den anden side fremgår det af kreditpakken, at hvis det pågældende pengeinstitut opfylder solvenskravet, så kan der ansøges om deltagelse i ordningen. Det kræver en individuel vurdering af pengeinstituttet og de engagementer, der er indgået, samt pengeinstituttets kapitalsammensætning. Finanstilsynet vurderede, at hvis Amagerbanken kunne skaffe kapital via private investorer, således at solvensprocenten kom op på det ønskede niveau, så ville staten gerne være med i en aftale om indskud af hybrid kernekapital. Som beskrevet i afsnittet om Skælskør Bank må det være en forudsætning, at Finanstilsynet har den tilstrækkelige kompetence til at klarlægge, om der er grundlag for, at pengeinstituttet bør deltage i kreditpakken. Hvis pengeinstituttets situation ansues udefra, så handler pengeinstituttets nuværende kritiske situation ikke om kreditpakken, men om at Finanstilsynet har stillet et skærpet krav til Amagerbanken i forbindelse med statsgaranti på obligationsudstedelse. Det skærpede krav kan tolkes som et udtryk for utryghed fra statens side overfor pengeinstituttet, og dette kan give pengeinstituttet problemer med at opnå finansiering fra andre danske pengeinstitutter. Utrygheden skal ses i lyset af, at Finansiell Stabilitet A/S vil have et treårigt bundet medansvar for Amagerbankens forretningsudvikling, hvorfor de ønsker et så

robust udgangspunkt som muligt. Det ser ud til, at Amagerbanken er blevet fanget midt i en skærpelse af kravene til de pengeinstitutter, der får en godkendt statsgaranti.

6.3 Teoretisk selskabsret

Lov om finansiel virksomhed er den lov, der primært regulerer den finansielle sektor, dog er der visse områder, der reguleres i samspil med andre love. Pengeinstitutter skal oprettes som aktieselskaber jf. LFV § 12, stk. 1. Herved opstår et sammenspil mellem lov om finansiel virksomhed og selskabsloven, da det er selskabsloven, der regulerer kravene for stiftelse af kapital-selskaber, herunder aktieselskaber.

6.3.1 Den nye selskabslov og definition af kapitalselskab

Anpartsselskaber og aktieselskaber har tidligere været reguleret i forskellige lovgivninger men er nu samlet i Lov nr. 470 af 12/06/2009⁹² om *aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven)* (herefter SL). Selskabsloven blev vedtaget den 29. maj 2009, men er først delvist trådt i kraft den 1. marts 2010. Definitionen af et aktieselskab findes i SL § 5, nr. 1, som lyder, *et kapitalselskab, herunder et partnerselskab er, hvor kapitalejernes indskudskapital er fordelt på aktier*. Kapitalselskab er et udtryk for de tidligere betegnelser anpartsselskaber og aktieselskaber jf. SL § 5, stk. 1, nr. 17., dog benyttes betegnelsen aktieselskab stadig og vil anvendes nedenfor.

6.3.2 Stiftelse af et aktieselskab

Stiftelsen af et aktieselskab er i en vis udstrækning forbundet, i modsætning til stiftelsen af andre selskabsformer, hvilket betyder, at der af selskabsloven fremgår en tjekliste over krav til stiftelsesproceduren. De væsentligste hensyn bag stiftelsesreglerne er dels ønsket om gennemsigtighed og om, at selskabet mindst tilføres de værdier svarende til den tegnede selskabskapital.

⁹² Baseret på betækning nr. 1498/2008 afgivet af moderniseringsudvalget.

Stifteren eller stifterne skal oprette et stiftelsesdokument, der skal overholde de krav, der stilles i SL § 25-27.

- § 25 fastlægger, at stifterne skal underskrive et stiftelsesdokument, og at dette skal indeholde aktieselskabets vedtægter.
- § 26 indeholder nogle oplysningskrav, som stiftelsesdokumentet skal opfylde.
- § 27 Indholder en liste over nogle yderligere oplysningskrav, som stiftelsesdokumentet skal indholde, hvis der er taget stilling til de krav, der fremgår heri.

På baggrund heraf gøres det gældende, at kravene i § 25 og 26 er nogle basale krav, der skal opfyldes, hvorimod kravene i § 27 kun skal opfyldes i det omfang, der er taget stilling til disse. Oplysningskravene, der skal opfyldes ifølge § 26, er følgende:

- 1) *navn, bopæl og eventuelt cvr-nummer for kapital-selskabets stiftere,*
- 2) *tegningskursen for kapitalandelene,*
- 3) *fristerne for tegningen og indbetalingen af kapitalandelene,*
- 4) *fra hvilken bestemt dato stiftelsen skal have retsvirkning, jf. § 40, stk. 3-5,*
- 5) *fra hvilken bestemt dato stiftelsen skal have virkning i regnskabsmæssig henseende, jf. § 40, stk. 6, og*
- 6) *hvorvidt kapital-selskabet skal afholde omkostningerne ved stiftelsen og i bekræftende fald de anslåede omkostninger.*

Ovenstående liste er en form for tjekliste og skal med i stiftelsesdokumentet. Endvidere er der en række forhold, der skal indskrives i dokumentet, hvis der i forbindelse med stiftelsen er taget stilling til disse. SL § 27, stk. 1 lyder således:

- 1) *Særlige rettigheder eller fordele, der skal tilkomme stiftere eller andre,*
- 2) *indgåelse af aftale med stiftere eller andre, hvorved der kan påføres kapital-selskabet en væsentlig økonomisk forpligtelse,*
- 3) *at kapitalandele kan tegnes mod indskud af andre værdier end kontanter, jf. § 35,*
- 4) *at kapital-selskabets årsrapport ikke skal revideres, hvis kapital-selskabet kan fravælge revision efter årsregnskabsloven eller anden lovgivning, og*
- 5) *størrelsen af den del af den tegnede selskabskapital, der er indbetalt på tidspunktet for stiftelse.*

Når et pengeinstitut ønskes stiftet, skal der søges om tilladelse hertil hos Finanstilsynet jf. LFV § 7. Herved adskiller stiftelsen af et pengeinstitut sig fra stiftelsen af et almindeligt aktieselskab, hvor der skal sendes ansøgning til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. En anden væsentlig forskel er kapitalkravet til et aktieselskab kontra et pengeinstitut. Ved oprettelse af et aktieselskab er der et kapitalkrav på 500.000 kr. jf. SL § 4, stk. 2, hvorimod kapitalkrav i et pengeinstitut skal udgøre mindst 8 mio. euro jf. LFV § 7, stk. 8. Ud over disse forskelle skal stiftelsen af et pengeinstitut også indeholde de basale og eventuelt uddybende krav, der fremgår af selskabsloven.

6.3.3 Selskabets vedtægter

Som det fremgår ovenfor, skal vedtægterne optages i stiftelsesdokumentet, og vedtægterne udgør pengeinstitutts regelsæt, der skal betragtes som selskabets forfatning, da disse udgør retsgrundlaget for selskabets eksistens og virksomhed (konstitution og funktion) sammen med den til enhver tid gældende selskabslovgivning.⁹³ Vedtægternes basale oplysninger skal opfylde nogle lovstillede minimumskrav, som fremgår af selskabsloven § 28:

Stk. 1. Vedtægterne for et kapital selskab skal indeholde oplysning om:

- 1) Kapital selskabets navn og eventuelle binavne,*
- 2) kapital selskabets formål,*
- 3) selskabskapitalens størrelse og antallet af kapitalandele eller kapitalandelenes pålydende værdi,*
- 4) kapitalandelenes rettigheder,**
- 5) kapital selskabets ledelsesorganer,**
- 6) indkaldelse til generalforsamling og*
- 7) kapital selskabets regnskabsår.*

For specialet er det væsentlige punkt nr. 4 *Kapitalandelenes rettigheder*. Aktionærerne har ret til en del af overskuddet i selskabet, som er overensstemmende med den pågældende ejerandel, medmindre andet er bestemt i vedtægterne jf. SL § 45-49. Selskabslovens (uskrevne) udgangspunkt er proportional stemmeret, hvilket betyder, at stemmeret er proportional med ejerandel. Aktieselskaber har dog mulighed for at klasseopdele aktierne, således at der opstår differentieret stemmевærdi. Normalt sker dette i form af A- og B-aktier, hvor en A-aktie er tildelt en stemmeret, der udgør 10 stemmer pr. aktie, hvorimod en B-aktie svarer til 1 stemme. Der er forbud mod klasseopdeling af aktier i pengeinstitutter jf. LFV § 13, stk. 2. Pengeinstitutterne har i

⁹³ Werlauff og Nørgaard (1995;13).

stedet indført mulighed for stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, som skal fremgå af vedtægterne. Hvis et pengeinstitut har stemmeretsbegrænsninger betyder det, at der indskrives et maksimum for det antal stemmer, en aktionær kan afgive trods ejerskab, hvorimod ejerlofter er et udtryk for et loft for ejerskab i selskabet. Både stemmeretsbegrænsning og ejerloft betegnes som særlige rettigheder jf. SL § 27.

Et andet vigtigt punkt i SL § 28 er nr. 5 om *kapitalselskabets ledelsesorganer*. Der sondres mellem det enstrengede og det tostrengede ledelsessystem. Ved det tostrengede system forekommer der et klart skel mellem bestyrelsen og direktionen, hvor bestyrelsesmedlemmer ikke må være en del af direktionen og omvendt. I det enstrengede system må der gerne være sammenfald mellem bestyrelsesmedlemmer og direktionen. I Danmark benyttes som udgangspunkt det tostrengede ledelsessystem, dog er linjerne mellem bestyrelsen og direktionen ikke så skarpe, idet selskabets direktør gerne må være en del af bestyrelsen.⁹⁴ Bestyrelsens opgave er den langsigtede planlægning samt mere strategiske og større beslutninger, hvorimod direktionens ansvar er den daglige ledelse i selskabet. Disse to enheder udgør tilsammen selskabets ledelse.

Selskabets øverste organ er generalforsamlingen jf. SL § 76, hvor aktionærene har mulighed for at fremsætte meninger og vise interesse for selskabet. Aktionærene har mulighed for at påvirke selskabet igennem den indflydelse, de har i form af stemmeret. SL § 78 fastslår, at enhver aktionær har ret til at møde på generalforsamlingen og tage ordet. Det er også på generalforsamlingen at bestyrelsen vælges, og herefter ansætter bestyrelsen en direktion, der skal stå for selskabets daglige drift. Reglerne for indkaldelse til generalforsamlingen skal fremgå af vedtægterne, jf. SL § 28, nr. 7.

6.3.3.1 Ændringer af selskabets vedtægter

Et selskab kan få brug for, at selskabets vedtægter ændres, og dette skal ske på selskabets øverste ledelsesorgan, som er generalforsamlingen. Dette begrundes med, at aktionærene skal have mulighed for indflydelse på en vigtig beslutning, som en vedtægtsændring er.

Sammen med indkaldelsen til generalforsamling vil der være en dagsorden. Dagsordenen indeholder faste punkter, såsom valg af dirigent m.m. samt eventuelle ændringsforslag. Vedtægts-

⁹⁴ Neville og Sørensen (2009;98-99).

ændringer skal besluttes på et grundlag, som er inddelt i kategorier. Disse er inddelt efter ændringens karakter og konsekvens for aktionærene.

- Simpelt flertal, som udgør 50 pct. af stemmerne eller derover jf. SL § 105.
- Fastsætter krav om dobbelt⁹⁵ 2/3 flertal jf. SL § 106, og
- Fastsætter krav om enighed eller kvalificeret dobbelt 9/10 flertal jf. SL § 107.

Som udgangspunkt anvendes simpelt flertal ved beslutninger af alle anliggender på generalforsamlingen. Hvis et forslag vil medføre en vedtægtsændring, opstiller selskabsloven derimod et krav om tiltrædelse af dobbelt 2/3 stemmeflertal. Er der tale om særlig bebyrdende vedtægtsændringer, hvorved aktionærenes forpligtelser over for selskabet forøges, er der krav om tilslutning fra mindst 9/10, såvel af de afgivne stemmer, som af den på generalforsamlingen repræsenterede selskabskapital.⁹⁶

6.3.4 Værnsregler - stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter

I forbindelse med at pengeinstitutterne vælger eller bliver pålagt at konvertere en del af det statslige kapitalindskud, så medfører dette en ophævelse af værnsreglerne - stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter jf. den retsdogmatiske fortolkning i kapitel 4. Nedenfor analyseres de effekter, en ophævelse af værnsreglerne vil medføre overfor aktionærene, pengeinstitutterne og samfundet.

6.3.4.1 Indførslen af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter

Pengeinstitutter kan som nævnt ovenfor ikke anvende muligheden for klasseopdeling af aktierne, derimod anvendes muligheden for indførsel af særlige rettigheder (stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter) i pengeinstitutternes vedtægter jf. SL § 27. Disse særlige rettigheder medfører en ændring af aktionærenes indflydelse og bebyrdelse i forhold til pengeinstituttet. Stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter indsættes i pengeinstituttets vedtægter ved stiftelse af selskabet, da det kræver et dobbelt 9/10 stemmeflertal at indføre sådanne ændringer senere. Selskabsloven hjemler ejerloft i § 107, stk. 2, nr. 2 *beslutning... ingen kapitalejer kan besidde kapitalandele ud over en nærmere fastsat del af selskabskapitalen*. Ejerlofter fastsætter, hvor

⁹⁵ Dobbelt har betydning for optællingen af stemmerne, da der ved optællingen indregnes de afgivne stemmer og den del af selskabskapitalen som er repræsenteret på generalforsamlingen. Kravet om dobbelt flertal, får betydning når der forekommer stemmeløse aktier på generalforsamlingen, da disse medtælles som del af selskabskapitalen, der er repræsenteret.

⁹⁶ Neville og Sørensen (2009;178).

meget den enkelte aktionær må eje af den samlede aktiekapital. Ejers derimod flere aktier bliver disse ikke retligt værdiløse i enhver henseende, da de beholder deres økonomiske beføjelser, såsom retten til udbytte.

Baggrunden for indførelsen af ejerlofter i danske pengeinstitutter var, at pengeinstitutterne med Jyske Bank i spidsen ville finde en løsning, hvorpå det kunne undgås, at en storaktionær kunne opnå en form for negativ veto. Denne opstår ved generalforsamlingen, hvor den repræsenterede del af selskabets kapital, inklusiv stemmeløse aktier, medregnes ved opgørelsen af dobbelt stemmeflertal. Storaktionærer kan ikke træffe positive beslutninger, såsom valg af nye bestyrelsesmedlemmer, men kan til gengæld modsætte sig vedtægtsændringer, og der kan opstå en situation, hvor der ikke kan træffes beslutninger uden storaktionærens støtte. Dette scenarie kan ændres ved indførelse af ejerloft, da der fastsættes et loft for den enkelte aktionærs ejerskab, og derved fjernes muligheden for denne negative veto. Brugen af ejerlofter er forholdsvis udbredt, idet 43 pct. af danske børsnoterede pengeinstitutter har indført ejerlofter. Hvis dette holdes op imod brugen af ejerlofter i almindelige danske børsnoterede selskaber, som er 0 pct., så må det konkluderes, at fænomenet ejerlofter er forbeholdt det finansielle system.⁹⁷ Ejerlofter fastsættes mest hyppigt på 10 pct., men der er intet til hinder for at sætte grænsen ved 5 eller 15 pct.⁹⁸ Indførelsen af ejerlofter i pengeinstitutter er medvirkende til, at der skabes et spredt ejerskab, og der vil ikke være få store aktionærer. Ved spredt ejerskab skabes der distance mellem aktionærerne og ledelsen. Dette er medvirkende til, at ledelsen opnår en større magt, og der vil ikke være den samme monitorering af ledelsen under spredt ejerskab, som hvis der var få store aktionærer. Når monitoreringen ikke er stor, så har ledelsen mere råderum til at styre virksomheden derhen, hvor det findes relevant for ledelsen, hvilket kan betyde en mere risikobetonet ledelse, end hvis aktionærerne havde indflydelse i højere grad. De fleste direktioner og ledelser er provisionslønnede, og derved opstår et incitament for direktionen og ledelsen til at skabe flotte og store resultater, som medfører udbetaling af bonusserne. Dette kan skabe et risikofyldt grundlag for pengeinstituttets ledelsesstil og kan have betydning for aktionærerne og pengeinstituttet. Dog skal det nævnes, at hvis et pengeinstitut har store aktionærer, kan dette ikke side-stilles med, at disse vil monitorere ledelsen. Dog har de store aktionærer større mulighed for indflydelse end de små aktionærer, og hvis der foretages overvågning af aktionærer med stor indflydelse, har aktionærerne mulighed for at præge pengeinstituttets ledelsesstil. Herved kan ledelsen styres i den retning, der stemmer overens med aktionærernes vision. Ikke desto mindre

⁹⁷ Bechmann og Raaballe (2009;5).

⁹⁸ Bechmann og Raaballe (2009;7).

kan det i små lokale pengeinstitutter være fordelagtigt med spredt ejerskab, så der ikke opstår en ”bykonge”, som styrer det lokale samfund, herunder pengeinstituttet.⁹⁹

Selskabsloven § 107, stk. 2, nr. 4 definerer stemmeretsbegrænsninger, som følger: *beslutning, hvorved kapitalejernes adgang til at udøve stemmeret for egne eller andres kapitalandele begrænses til en nærmere fastsat del af stemmerne eller af den stemmeberettigede selskabskapital*. Stemmeretsbegrænsninger betyder, at der er indsat en begrænsning for den enkelte aktionærs stemmeret, der er uafhængig af, om aktionærene reelt ejer en større aktiedel, som ville medføre flere stemmer. Et pengeinstituts stemmeretsbegrænsning fremgår oftest tydeligt af vedtægterne, for at der ikke opstår misforståelser omkring disse. Et eksempel på stemmeretsbegrænsning findes i Skælskør Banks vedtægter fra 2008, hvor det fremgår, at aktionærene har én stemme for hver påbegyndt 20 kr., dog med den begrænsning, at der ikke må afgives mere end 8.750 stemmer. Der er indført stemmeretsbegrænsninger i 86 pct. af dansk børsnoterede pengeinstitutter, hvorimod dette tal udgør 2 pct. hos andre danske børsnoterede selskaber, hvilket svarer til, at der er 3 danske børsnoterede selskaber, der anvender stemmeretsbegrænsninger, hvilket ikke er et ret stort antal.¹⁰⁰ Ved indførelsen af stemmeretsbegrænsninger opnår den enkelte aktionær ikke indflydelse, der stemmer overens med den pågældende investering i pengeinstituttet. Dette kan skabe en situation, hvor aktionærens risikovillighed mindskes, således at aktionæren ikke er villig til at investere et beløb, som svarer til det beløb, pågældende ville investere, hvis det var et pengeinstitut uden stemmeretsbegrænsning. Nogle aktionærer vil ikke investere i pengeinstituttet, hvis der ikke er mulighed for at få indflydelse, der stemmer overens med ejerandel.

6.3.4.2 Ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter

Af ovenforstående fremgår det, at flertallet af pengeinstitutterne i Danmark har indsat bestemmelser om stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter i vedtægterne. Pengeinstitutter, der i lyset af den finansielle krise deltager i kreditpakken og derved har mulighed for frivilligt eller tvangsmæssigt at konvertere den indskudte hybride kernekapital, pålægges at ophæve stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter i forbindelse med konverteringen jf. kreditpakken § 8, stk. 7. Dette vil få indvirkning på pengeinstituttet, ejerkredsen og ledelsen, idet der vil være en storaktionær i form af staten, men også andre store aktionærer vil få en større indflydelse, da disse

⁹⁹ Rose (2010;16).

¹⁰⁰ Dog er disse tal ikke fuldt sammenlignelige da der ikke er taget højde for selskaber med klasseopdelte aktier, da dette er med til at mindske behovet for indførelse af stemmeretsbegrænsninger.

ikke længere er underlagt stemmeretsbegrænsninger. Da staten indtræder som kontrollerende aktionær, medfølger der også en stor indflydelse, hvilket også var formålet med bestemmelsen om fjernelse af værnsreglerne i kreditpakken. I den periode, hvor staten er kontrollerende aktionær i pengeinstituttet, er det ikke muligt for pengeinstituttet at genindføre værnsreglerne, idet disse ikke kan gennemføres uden statens stemmer på grund af deres ejerandel.

Der er stor uenighed omkring betydningen af indførelse og ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter i Danmark. Der har været ført en heftig debat i tidsskriftet *Finans/Invest* mellem Professor Ken L. Bechmann (Institut for Finansiering, Copenhagen Business School) og Lektor Johannes Raaballe (Århus Universitet, Institut for Økonomi) på den ene side og Professor Caspar Rose (Copenhagen Business School, Department of International Economics and Management) på den anden side.

Som nævnt ovenfor kan ophævelse af stemmeretsbegrænsninger være medvirkende til, at den kontrollerende aktionær kan monitorere ledelsen og påvirke dennes handlinger igennem indflydelse og på den måde varetage ejerkredsens interesser. Dette synspunkt støttes af Bechmann og Raaballe, som ser dette som en klar fordel ved ophævelse af værnsreglerne. Bechmann og Raaballe tager dog ikke risikoen for, at den store aktionær ikke varetager hele ejerkredsens interesser, med ind i deres betragtninger. Rose derimod mener, hverken at der er positive eller negative effekter af værnsreglerne.¹⁰¹ Hans argumentation lyder netop på, at det ikke kan sikres, at den kontrollerende aktionær tilgodeser de øvrige aktionærers interesser og ikke blot forfølger egeninteressen. Hvis det kan sikres, at den kontrollerende aktionær varetager ejerkredsens interesser, så er ophævelse af værnsreglerne en god ide. Risikoen for at den kontrollerende aktionær agerer ud fra egen interesse, er der dækket op for i selskabsloven, hvor problemstillingen omkring majoritetsmisbrug er reguleret.¹⁰² Bechmann og Raaballe mener, at det har stor betydning, om pengeinstitutter indsætter stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, da dette kan være medvirkende til, at ledelsen blot kan føre den politik, der er fordelagtig for dem, og dermed sættes aktionærerne uden for indflydelse.¹⁰³ Der er mangel på bremseklodser i pengeinstitutterne, således at det netop kan undgås, at ledelsen blot gennemfører egne interesser. Aktionærerne skulle gerne være de bremseklodser, der sikrer, at der ikke føres en politik, som ikke er i både aktionærernes, pengeinstituttet og ledelsens interesse. Bechmann og Raaballe mener, at de bremse-

¹⁰¹ Rose (2010;18).

¹⁰² Rose (2010;1).

¹⁰³ Bechmann og Raaballe (2009;5).

klodser, de danske pengeinstitutter har mødt i den finansielle krise, er de udenlandske pengeinstitutter, som afslog at forlænge kreditterne til de danske pengeinstitutter. Den endelige konklusion fra Bechmann og Raaballe er, at indflydelsen i pengeinstituttet bør ligge hos ejerkredsen, hvilket betyder, at aktionærerne skal have ret til at stemme i overensstemmelse med det antal aktier, der ejes, altså princippet om ”en aktie – en stemme”.

Netop princippet ”en aktie – en stemme” har EU-kommissær McCreevy været forgænger for at få gennemført, og i forbindelse med forslaget blev der udarbejdet et omfattende udredningsmateriale. Den primære kilde, der skulle klarlægge udbredelsen og omfanget af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, var Shearman & Sterling (2007). Undersøgelsen er baseret på en stikprøve bestående af 426 selskaber fra 16 EU lande. Rapporten kommer frem til, at der ikke er noget entydigt svar på, om stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter er en fordel eller en ulempe. Dette grundet blandt andet i, at værnsreglerne er med til at forhindre et fjendtligt takeover, men indførelsen forhindrer også en optimal overvågning af ledelsen. På baggrund af rapporten valgte EU-kommissær McCreevy at nedlægge sit forslag om ”en aktie – en stemme”, da der kan argumenteres for og imod tilstedeværelsen af bestemmelserne.¹⁰⁴ Rose ligger ligeledes vægt på undersøgelsen af EU-kommissær McCreevy, og Rose udleder i overensstemmelse med McCreevy, at værnsreglerne ikke har entydige positive eller negative effekter.

Det er vigtigt at fastlægge, at det er aktionærerne og ikke ledelsen, der kan indsætte og ophæve stemmeretsbegrænsninger og ejerloft i vedtægterne ved generalforsamlingen. Så hvis der var et samlet ønske om ikke at have disse værnsregler, så kan aktionærerne blot fremsætte forslag om dette til generalforsamlingen. Det kræver 9/10 stemmeflertal at indføre disse værnsregler, mens der kræves simpelt flertal for at ophæve disse. Dette argument ligger Rose vægt på i diskussionen i Finans/Invest, da han udtaler, at det ikke er ledelsen, der egenhændigt kan indføre stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter.¹⁰⁵

Der forekommer ikke på nuværende tidspunkt en undersøgelse med et entydigt svar på, om stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter er en fordel eller en ulempe. Ifølge Amagerbanken er ophævelsen af stemmeretsbegrænsningen et led i at få en mere enkel og moderne governancestruktur, hvilket nok er den fremtidige tendens. Men som det også fremgår af ovenstående, er der delte meninger om værnsreglernes betydning. Bechmann og Raaballe mener, at disse værns

¹⁰⁴ Rose (2010;17).

¹⁰⁵ Rose (2010;16).

skal ophæves, hvilket giver ejerkredsen større indflydelse, og dermed opstår muligheden for, at en storaktionær kan overvåge ledelsen. Denne holdning er i overensstemmelse med analysen i kapitel 2 om moral hazard, som er problematikken, der opstår, hvis aktionærerne ikke har mulighed for at påvirke ledelsen igennem monitorering eller ikke får indflydelse, der stemmer overens med ejerandel. Hvis stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter ophæves, vil aktionærerne få mulighed for at varetage egne interesser i højere grad, end det er tilfældet ved opretholdelsen af værnsreglerne. Rose og kommissær McCreevy derimod mener, at værnsreglerne ikke har nogen betydning for selskabets værdiskabelse. Dette er vist igennem analyse af virkningen ved ”en aktie – en stemme”, som ikke har vist en stor ændring, hvis dette princip indføres. Det er på baggrund af denne analyse, Rose konkluderer, at ophævelse af værnsreglerne ingen betydning vil have.

Dog fremgår det af analysen i kapitel 2, at hvis aktionærerne opnår mulighed for monitorering af ledelsen, mindskes muligheden for moral hazard, hvormed ledelsens risikobetonede adfærd minimeres.

Pengeinstitutterne kan ifølge Økonomi- og Erhvervsministeriet vælge to muligheder omkring stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter. Pengeinstitutterne kan enten, som både Skælskør Bank og Amagerbanken, vælge at ophæve værnsreglerne i forbindelse med deltagelse i kreditpakken. Ellers kan pengeinstitutterne vælge at se tiden an og se om konvertering bliver en realitet og derefter ophæve værnsreglerne. Det er op til det enkelte pengeinstitut at vælge, hvilken mulighed der er passende. Dog skal pengeinstitutterne være bevidste om, at indførelsen af værnsreglerne vil kræve et dobbelt 9/10 flertal jf. ovenfor, det er således væsentlig sværere at indføre værnsreglerne, end det er at ophæve disse.

6.4 Beføjelser der opnås af private kontra staten som investor

Som det fremgår ovenfor, så har de fleste danske pengeinstitutter indført stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, således at den enkelte aktionær ikke har indflydelse tilsvarende dennes ejerandel. Dette indgår som en del af pengeinstitutternes vedtægter, og som det ligeledes fremgår ovenfor, så er det ejerkredsen, som kan indføre eller ophæve disse værnsregler via pengeinstituttets ledelsesorgan, generalforsamlingen. Staten har valgt at indsætte krav om ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter i forbindelse med en eventuel konvertering. De pengeinstitutter, der har indgået aftale om optagelse i kreditpakken, har derved indgået aftale med

vilkår om ophævelse af værnsreglerne. Da generalforsamlingen har vedtaget, om der skulle ansøges om optagelse i kreditpakken, så har aktionærerne være medvirkende til, at der er mulighed for, at værnsreglerne ophæves, hvis konverteringsretten benyttes. Aftalefriheden er gældende både mellem stat og pengeinstitut, samt mellem privat investor og pengeinstitut. To praktiske eksempler er henholdsvis staten som kontrollerende aktionær i Skælskør Bank og Karsten Ree som stor aktionær i Amagerbanken. Staten har, som netop nævnt ovenfor, stillet krav om, at stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter skal ophæves ved konvertering, således at staten får den indflydelse, der stemmer overens med ejerandelen i det pågældende pengeinstitut. Ved statens indtræden som aktionær i pengeinstituttet ændres forholdet mellem pengeinstitut og stat, således at der ikke længere er tale om låntager/långiver, men selskab/aktionær. Staten ønsker at have indflydelse, således at statens kapitalindskud kan sikres på bedst mulige måde. Herunder ligger et ønske om at kunne sikre, at ledelsen ikke kan fortsætte med samme adfærd, som har skabt behovet for kapitalindskuddet i første omgang. Staten har ifølge Kommissionen ret til at opnå de rettigheder, der svarer til det bidrag, staten har ydet til rekapitaliseringen jf. bankmeddelelse I pkt. 39.

I forbindelse med Kommissionens stillingtagen til de ordninger medlemslandene ville udarbejde i forbindelse med den finansielle krise, har Kommissionen i Bankmeddelelse II pkt. 20 fastlagt, at de incitament, der skal fremgå af de statslige aftaler, skal være medvirkende til at få private investorer ind i pengeinstitutterne i stedet for staten. Det vil sige, at statens kapitalindskud skal danne grundlag for, at privat kapital med tiden overtager statens kapitalandel, således at det finansielle system igen vender tilbage til, at det er private investorer, der er den udprægede investeringskilde i pengeinstitutterne og ikke staten. Statsstøtten i form af kreditpakken har været statens måde at vise tillid til det finansielle system, således at branchen fik en hjælpepakke til at klare sig igennem krisen, således at pengeinstitutterne efterfølgende kunne opnå privat kapitalindskud. Da interbankmarkedet ikke har fungeret i forbindelse med den finansielle krise, har mistillid skabt dønninger til de private investorer, som ikke har villet investere, når interbankmarkedet ikke har fungeret. Karsten Ree har været en af de helt store private investorer, som har investeret i et af de danske pengeinstitutter midt i den finansielle krise, og hans investering styrkede Amagerbanken, således at den kunne optages i kreditpakken. Ved optagelsen opnår Karsten Ree de fordele, der er forbundet med kreditpakken, i forbindelse med eventuel ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter.

Af ovenstående fremgår det, at der ikke sker en forskelsbehandling af private investorer og staten som investor. Det handler om den aftale, der er forhandlet i forbindelse med kapitalind-

skuddet, og her har staten forhandlet en aftale, hvor et af kravene er indflydelse igennem ophævelse af værnsreglerne. Denne mulighed har den private investor også, da der er aftalefrihed. Det kan dog være sværere at stille disse krav som privat investor i forhold til staten med en hjælpepakke i ryggen. Dog behandles alle aktionærer ens, når værnsreglerne eventuelt forsvinder, og på den måde hjælper kreditpakken også den ”almindelige” ejerkreds. Som det fremgår ovenfor, så kan ejerkredsen til en hver tid samle simpelt flertal og ophæve værnsreglerne fra pengeinstituttets vedtægter og herved have større chance for indflydelse. Dog kan der under spredt ejerskab opstå en situation, hvor de mindre aktionærer vil have indflydelse. For at gennemføre dette vil det kræve, at enkelte aktionærer fremfører de mindre aktionærers visioner, og derigennem opnår de mindre aktionærer indflydelse.

6.5 Frasalg af statens andel af pengeinstitutterne

I forbindelse med at Skælskør Bank offentliggjorde, at pengeinstituttet ønskede at benytte sig af konverteringsmuligheden i kreditpakken, udtalte Finansminister Claus Hjort Frederiksen i Dagbladet Børsen d. 19. marts 2010¹⁰⁶: ”Der skal imidlertid ikke herske tvivl om, at staten ikke på længere sigt ønsker at være aktionær i danske kreditinstitutter.” Det har ikke på noget tidspunkt været statens ønske at optræde som dominerende aktionær,¹⁰⁷ og derfor vil staten, når det er forsvarligt, sælge sine aktier, det vil sige til den rette pris. For at kunne opnå den rette pris for aktierne vil staten benytte sig af den indflydelse kreditpakken har givet mulighed for. Staten vil forsøge sammen med pengeinstituttet at få pengeinstituttet til at fungere optimalt igen, således at der igen kan komme privat kapital ind i pengeinstituttet. Salget skal forløbe i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, hvilket betyder, at staten ikke kan sælge alle aktierne til en enkelt person, idet beholdningen udgør mere end 10 pct. Som det fremgår af lov om finansiel virksomheds bestemmelser, skal Finanstilsynet forhåndsgodkende, hvis salg medfører ejerskab af en kvalificeret andel, herved forstås en besiddelse af mindst 10 pct. af aktiekapitalen. En kvalificeret andel defineres i LFV § 5, stk. 3 som følgende: *Ved kvalificeret andel forstås direkte eller indirekte besiddelse af mindst 10 pct. af kapitalen eller stemmerettighederne eller en andel, som giver mulighed for at udøve en betydelig indflydelse på ledelsen af den finansielle virksomhed eller den finansielle holdingvirksomhed.*

Reglerne omkring salg af kapitalandele fremgår af LFV § 61, stk. 1, som fastsætter at:

¹⁰⁶ Finansministeriets pressemeddelelse den 18.03.2010.

¹⁰⁷ Web 1: Den endelige politiske aftale.

Enhver fysisk eller juridisk person eller fysiske og juridiske personer, som handler i forståelse med hinanden, der påtænker direkte eller indirekte at erhverve en kvalificeret andel, jf. § 5, stk. 3, i en finansiel virksomhed eller en finansiel holdingvirksomhed, skal på forhånd ansøge Finanstilsynet om godkendelse af den påtænkte erhvervelse. Det samme gælder ved forøgelse af den kvalificerede andel, der medfører, at denne efter erhvervelsen vil udgøre eller overstige en grænse på henholdsvis 20 pct., 33 pct. eller 50 pct. af selskabskapitalen eller stemmerettighederne, eller medfører, at den finansielle virksomhed eller den finansielle holdingvirksomhed bliver en dattervirksomhed.

Der er både fordele og ulemper ved, at staten bliver aktionær i et kriseramte pengeinstitut. Nogle af fordelene er, at pengeinstituttet videreføres, og der kan være en eventuel senere gevinst, når staten sælger aktierne i pengeinstituttet. Der er ligeledes ulemper, såsom at det ikke er statens opgave at drive finansiel virksomhed, og der kan forekomme øget pres på staten i forhold til udlån.¹⁰⁸ I forbindelse med forhandlingerne omkring kreditpakken var Enhedslisten bekymret for, at det statslige kapitalindskud netop ville tage midler fra finansloven, som egentlig var øremærket til andre formål. Ikke desto mindre fastholdt regeringen, at det statslige kapitalindskud er taget fra statens konto hos Nationalbanken, som netop kan benyttes i krisetilfælde.¹⁰⁹ Som en anden ulempe kan ses moral hazard problemet som omtalt tidligere i kapitlet. I forbindelse med at staten bliver aktionær i et pengeinstitut, kan der fremkomme en holdning om, at pengeinstitutterne ikke behøves at føre en streng udlånspolitik, da det vil være en selvfølge, at staten redder pengeinstituttet, hvis der skulle opstå problemer. Holdningen vil indeholde en tankegang om, at hvis ét pengeinstitut reddes, så reddes andre pengeinstitutter på markedet også. Derved indføres den ovenfor omtalte ”Too big to fail”-holdning, som er et udtryk for, at pengeinstitutterne mener, at de er for store til at gå konkurs, og derfor vil staten redde pengeinstitutterne.

I forbindelse med at Skælskør Bank og Max Bank har offentliggjort fusion, så har staten indgået aftale med det fusionerede pengeinstitut, således at staten ikke sælger sin aktieandel uden det fusionerede pengeinstituts bestyrelses godkendelse i en periode frem til maj 2012. Staten har dog fremsat to krav om, at pengeinstituttet skal have en solvens på 1½ pct. over solvenskravet, samt at pengeinstituttet ikke må konvertere yderligere hybrid kernekapital, så længe staten er aktionær. Dette skal skabe det bedste fundament for videreudvikling i det fusionerede pengein-

¹⁰⁸ Undervisningsslides til Finansielle kriser af Finn Østrup, forelæsning 12, 2009.

¹⁰⁹ Lovforslag nr. 102.

stitut. Dog oplyser staten, at der stadig er åbent for fornuftige købstilbud, som modsvarer markedsværdien af aktierne.¹¹⁰ Det betyder, at statens ønske om at udtræde som aktionær i pengeinstituttet stadig er gældende.

6.6 Sammenfatning

Som det fremgår af kapitlet, er Skælskør Bank det første pengeinstitut, som har benyttet sig af den aftalebaserede konvertering af kapitalindskuddet, og adgangen til kreditpakken har åbnet for fusion med Max Bank. Amagerbanken er ligeledes omfattet af kreditpakken og har i den forbindelse oplevet modvind både fra det finansielle marked og Finanstilsynet. Amagerbanken har i forbindelse med ansøgning om deltagelse i kreditpakken fået en ny privat investor, Karsten Ree, som var medvirkende til, at Amagerbankens ansøgning blev godkendt.

Både Skælskør Bank og Amagerbanken har ophævet stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter i forbindelse med deltagelse i kreditpakken, hvilket medfører en analyse af ophævelsen af værnsreglerne. Analysen klarlægger, at ved ophævelse af værnsreglerne opnår alle aktionærer de samme rettigheder, og herved kan det konkluderes, at der ingen forskelsbehandling sker mellem staten som investor kontra en privat investor. Derudover får store aktionærer mulighed for at overvåge ledelsens handlinger, hvormed moral hazard problematikken mindskes. Sammenholdes analysen med kapitel 2, kan det konkluderes, at der er fordele ved ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, idet ejerkredsens indflydelse øges, og dette får en positiv effekt i forbindelse med monitorering af ledelsens adfærd.

¹¹⁰ Aftalegrundlag for fusion mellem Max Bank og Skælskør Bank fra den 27. maj 2010.

7.0 Konklusion

I forbindelse med den finansielle krise har Danmark vedtaget og indført kreditpakken for at skabe luft i pengeinstitutternes udlånspolitik, således at husholdninger og virksomheder i Danmark kan opnå finansiering af projekter, idet kreditklemmen på interbankmarkedet har medført en fastfrysning i pengeinstitutternes udlån. For at opnå dette formål har staten indskudt kapital i form af hybrid kernekapital i de deltagende pengeinstitutter. Staten interferer i det finansielle marked for at mindske de samfundsmæssige omkostninger, staten ville skulle bære, i forbindelse med pengeinstitutternes konkurs. Hjemlen til kreditpakken findes i EU's statsstøttebestemmelser, hvor Kommissionen i forbindelse med den finansielle krise godkender medlemslandenes foranstaltninger ud fra undtagelsesbestemmelsen art. 107, stk. 3, litra b, hvor der er tale om en forstyrrelse af et medlemsstats økonomi. Kommissionen godkender Danmarks kreditpakke, da den er af midlertidig karakter, nødvendig og passende. På baggrund af Kommissionens godkendelse af kreditpakken er denne vedtaget og gennemført i dansk ret. Danmarks statsstøttebaserede foranstaltning indeholder mulighed for statsligt kapitalindskud i form af hybrid kernekapital. Kreditpakken indeholder en tvangsmæssig konvertering, som Finanstilsynet kan benytte, hvis der opstår en formodning om, at pengeinstitutterne kommer i vanskeligheder. I forbindelse med den udvikling lov nr. 67 om statsligt kapitalindskud har undergået, er der indført mulighed for aftalebaseret konvertering, hvor konvertering kan gennemføres på pengeinstitutternes foranstaltning. Den aftalebaserede konvertering er indført i dansk ret for at sikre en bedre rating fra de udenlandske ratingbureauer. Pengeinstitutterne rates bedre, da konverteringsmuligheden giver pengeinstitutterne et redskab til at øge kapitalgrundlaget.

På baggrund af ovenstående er rammerne for udarbejdelsen af den danske kreditpakke fastlagt, og dette besvarer derved første led af specialets problemformulering.

I forlængelse heraf analyseres om kreditpakkens formål er opnået. Ved denne analyse er benyttet Nationalbankens udlånstal fra 4. kvartal 2008 til 2. kvartal 2010. Formålet med Nationalbankens udlånsundersøgelse er at undersøge, hvorvidt pengeinstitutternes udlånspolitik er ændret i forbindelse med den finansielle krise. Dette kan der svares afkræftende på, hvilket også fremgår af analysen af udlånstillene. For at kunne be- eller afkræfte tendensen fra udlånsundersøgelserne benyttes en analyse udarbejdet af Greens Analyseinstitut for Dagbladet Børsen. Analysen indeholder små og mellemstore virksomheders oplevelse af finansieringsmulighederne under den finansielle krise. På baggrund af analysen fremgår det, at små og mellemstore virk-

somheder har oplevet at projekter udskydes eller stoppes, da det er svært at opnå finansiering i pengeinstitutterne.

Da det fremgår af de to ovennævnte analyser, at kreditpakkens formål om at skabe luft i pengeinstitutternes udlån ikke er opnået, ønskes det besvaret, hvor det statslige kapitalindskud er anvendt. Den europæiske stresstest udarbejdet i sommeren 2010 konkluderer, at det statslige kapitalindskud er benyttet til polstring af pengeinstitutterne. Kreditpakkens formål var at polstre pengeinstitutterne, således at husholdninger og virksomheder igen kunne opnå finansiering. Polstring skulle sikre, at pengeinstitutterne er modstandsdygtige overfor eventuelle tab i forbindelse med disse udlån. På baggrund af ovenstående besvares problemformuleringens andet led med, at kreditpakkens ene formål om at polstre pengeinstitutterne i Danmark er opnået igennem kreditpakken. Derimod kan det konkluderes, at kreditpakkens formål om at øge udlån til husholdninger og virksomheder ikke er opfyldt.

Afslutningsvis kan det konkluderes, at effekterne ved anvendelsen af kreditpakken er, at pengeinstitutterne skal ophæve stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter, således at staten får indflydelse svarende til ejerandel i forbindelse med det statslige kapitalindskud. Set i lyset af teorien om moral hazard kan det konkluderes, at ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter er en forbedrende effekt af kreditpakken, da denne ophævelse skaber ens forhold for den private investor og staten som investor. Deslige giver ophævelsen af værnreglerne ejerkredsen mulighed for øget indflydelse og monitorering af pengeinstituttets ledelse, hvilket kan medføre en mindre risikobetonet adfærd fra ledelsens side. I forbindelse med Amagerbankens ønske om at deltage i kreditpakken indtrådte Karsten Ree som privat investor for at muliggøre dette. Ved optagelse i kreditpakken har Amagerbanken valgt at ophæve stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter for at skabe en moderne governance struktur. Ved denne ophævelse opnår Karsten Ree samme beføjelser for indflydelse som staten ved konvertering. Effekten ved Skælskør Banks benyttelse af konverteringsmuligheden i kreditpakken har medført fusion med Max Bank. Det statslige kapitalindskud er benyttet til at sikre et forbedret kapitalgrundlag for fusionen.

Ovenstående svarer på tredje led af problemformulering og udgør sammen med de to ovenstående konklusioner en samlet besvarelse af problemformuleringen.

8.0 Perspektivering

I forbindelse med udarbejdelse af specialet er der delemner, som ikke er behandlet, men som findes relevante og interessante i forbindelse med udarbejdelse af yderligere analyser eller specialer. Nedenfor fremgår nogle af de områder, som specialets forfattere finder interessante.

Det første delemne, der kunne være genstand for videreanalyse, er kravet i kreditpakken § 8, stk. 4 hvor det foreskrives, at pengeinstitutterne ikke må udbetale udbytte til og med 30. september 2010. Det kunne være interessant at undersøge, hvorvidt dette forbud mod udbyttebetaling indvirker på muligheden for at tiltrække privat kapital frem for statslig kapital.

Det andet delemne, der kunne være genstand for yderligere behandling, er corporate governance politikken i pengeinstitutterne. Det er et kendt faktum, at ledelsen i pengeinstitutterne modtager resultatorienteret aflønning, og denne form for aflønning kan være medvirkende til en risikobetonet adfærd fra ledelsen, der hermed varetager ledelsens interesser frem for ejerkredsen. Analyse af aflønning til pengeinstitutters ledelse i forbindelse med indførslen af kreditpakken ville være både relevant og interessant.

Tredje delemne, der kunne behandles, er problematikken omkring, hvad der sker med det finansielle marked, når pengeinstitutterne skal tilbagebetale de statslige kapitalindskud. Jesper Berg, som er underdirektør hos Nykredit, udtaler, at pengeinstitutterne kan have svært ved at finde den kapital, der skal erstatte de statsgaranterede lån, som pengeinstitutterne har fået i forbindelse med den finansielle krise. Samtidig med at pengeinstitutterne skal finde den erstattende kapital, så udsættes det finansielle system for mere restriktive kapital- og likviditetskrav. Denne situation kan tvinge pengeinstitutterne til at holde igen med udlån, og så kan risikoen for kreditklemme igen opstå. Hvis dette bliver tilfældet, så har hjælpepakkerne i Danmark muligvis blot udskudt den nedtur, det finansielle system var på vej til. Hjælpepakkerne blev uden tvivl indført på et passende tidspunkt, men det store spørgsmål bliver, om det blot har været en udskydelse af problemerne, og Danmark derfor igen kommer til at befinde sig i finansielle problemer. En kombination af skærpede krav til pengeinstitutternes kapitalgrundlag og tilbagebetaling af det statslige kapitalindskud kan betyde, at pengeinstitutterne holder tilbage med udlån de næste par år. Pengeinstitutterne skal sikre, at kapitalgrundlaget er robust nok til at klare tilbagebetalingen til staten. Denne tilbageholdenhed kan ramme de små og mellemstore virksomheder, ligesom det har været tilfældet under den finansielle krise.

Det fjerde delemne omhandler politikernes udspil om, at pensionskassernes kapital skal benyttes til udlån til små og mellemstore virksomheder, således at der skabes vækst og beskæftigelse. Politikernes udspil lyder på, at pensionskasserne skal deltage i en ordning, der giver 5 mia. kr. i ansvarlige lån til små og mellemstore virksomheder for at sætte gang i innovationen og beskæftigelsen. Statsminister Lars Løkke Rasmussen udtaler, at det er i pensionskassernes interesse at sikre vækst og fremgang i Danmark. Forslaget om pensionskassernes udlån til de små og mellemstore virksomheder skal kickstarte dansk økonomi, ligesom kreditpakken skulle have kickstartet økonomien ved vedtagelsen i januar 2009. Det tyder på, at politikkerne er klar over, at kreditpakken ikke har været hjælpepakke nok til de små og mellemstore virksomheder, og derfor skal pensionskasserne hjælpe til. Dette udspil stemmer godt overens med delemne tre, da Jesper Berg forudser, at pengeinstitutterne vil holde tilbage med udlån i et par år. Udspillet er gavnligt for samfundet, da der er mulighed for vækst og derved beskæftigelse. En eventuel fremtidig analyse kan undersøge, hvorvidt pengeinstitutterne fratages området med finansiering, som er et af de områder pengeinstitutterne er eksperter i.

9.0 Litteraturliste

Faglitteratur:

Andersson, John E; Hedegaard, Ove og Lauritsen, Helle. *Grundlæggende erhvervsøkonomi*. 2005. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag. 3. udgave.

Bacon, Kelyn. *European Community Law of state aid*. 2009. Oxford: Oxford University Press.

Baldvinsson, Cato; Bender, Torben; Busck-Nielsen, Kim og Rasmussen, Flemming N. *Dansk Bankvæsen*. 2007. København: Forlaget Thomson. 5. udgave. 3. oplag.

Bebczuk, Richardo N. *Asymmetric Information in Financial Markets*. 2003. New York: Cambridge University Press.

Blume, Peter. *Juridiske metodelære*. 2009. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag. 5. udgave.

Ellemose, Søren. 2009. *Finanskrisen, Forbandelse, forglemmelse og forgældelse*. Hellerup: Forlaget Documentas. 1. udgave, 1. oplag.

Freixas, Xavier og Rochet, Jean-Charles. *Microeconomics of banking*. 2008. Massachusetts Institute of Technology. 2. udgave.

Gorton, Lars og Millqvist, Göran. *Finansiella kriser – betalingsystem och skuldförhållanden*. 2009. Uppsala: Iustus Förlag AB.

HM Treasury. *Reforming financial markets*. 2009. London: The Stationary Office.

Hubbard, R. Glenn. *Money, the Financial System and the Economy*. 2005. Harlow: Pearson Addison Wesley. 5. udgave International edition.

Jensen, Camilla H. (red.); Clausen, Nis J.; Legind, Nina D. og Pedersen, Hans V. G. *Bankjura, udvalgte emner*. 2010. København: Jurist- og Økonomforbundets forlag. 1. udgave. 1. oplag.

Konkurrencestyrelsen. *Statsstøttemånderne*. 2009.

Møller, Michael og Nielsen, Niels Chr. *Den kapitalmarkedsstyrede virksomhed*. 2004. København: Handelshøjskolens forlag. 1. udgave. 2. oplag.

Neville, Mette og Sørensen, Karsten E. *Den nye selskabslov*. 2009. København: Jurist- og Økonomforbundets forlag. 1. udgave.

Nielsen, Ruth og Tvarnø, Christina D. *Retskilder & retsteorier*. 2005. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag. 1. udgave.

Sørensen, Karsten E. *EU-retten, forkortet udgave*. 2008. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag. 1. udgave.

Vesterdorf, Peter L. og Nielsen, Mogens U. *EU-statsstøtteren*. 2009. København: Jurist- og Økonomforbundets forlag.

Werlauff, Erik og Nørgaard, Jørgen. 1995. *Vedtægter & Aktionær overenskomster*. København: Jurist- og Økonomforbundets forlag. 2. udgave.

White, Lawrence H. *The Theory of Monetary Institutions*. 1999. Malden, Mass: Blackwell Publishers.

Østrup, Finn. *Finansielle kriser*. 2008. København: Forlaget Thomson. 1. udgave.

Publikationer:

Bechmann, Ken L. og Raaballe, Johannes. 2009. *Manglende bremseklodser i danske banker*. Finans/Invest vol. 8. Side 4-13.

Bentow, David. 2009. *FAKTA: Egenkapital, hybrid kernekapital og supplerende kapital*. Business.dk.

Bundgaard, Birgitte og Hyldahl, Suzanne. 2003. *Sammensætningen af pengeinstitutternes kapital – nye lovkrav og muligheder.* Kvartalsoversigt 2003, 3. kvartal.

CEBS. 2010. *Aggregate outcome of the 2010 EU wide stress test exercise coordinated by CEBS in cooperation with the ECB.*

Danmarks Nationalbank 1. 2009. *Finansiel stabilitet, 1. halvår 2009.*

Danmarks Nationalbanks udlånsundersøgelser fra 4. kvartal 2008 til 2. kvartal 2010.

Fog, Morten Q. 2009. *Krisen og EU's nye krisestøtteregime.* Juristen vol. 5/6. Side 133-137.

Grünbaum, Beile. 2009. *Banker skal betale for statsaktier.* Jyllandsposten.

Hartmann, Uffe. 2010. *Analytiker: Stresstest er utilstrækkelig.* Boersen.dk.

Hüttemeier, Christian. 2009. *Danske Bank dikterede regeringens bankpakke.* Politiken.

Jeppesen, Morten. 2010. *17 små banker slår storbankerne.* Dagbladet Børsen den. 16. august 2010, Privat Investor, side 2-3.

Nyholm, Peter. 2010. *Nils Bernstein: Der er ingen kreditklemme.* Jyllandsposten. Side 1.

Nyholm, Peter. 2010. *Regeringen erkender kreditproblemer.* Jyllandsposten. Side 10.

Plesner, Søren. 2010. *Fremtidens finansregulering – fra globalt kasino til "boring banking"?* Finans/Invest vol. 1. Side 6-12.

Rose, Caspar. 2010. *Kritikken af pengeinstitutternes ejer og stemmelofter hviler på et alt for spinkelt grundlag.* Finans/Invest vol. 3. Side 16-18.

Toft, Sigrid F. og Frydenberg, Tomas. 2009. *Statsgarantiordningen og lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.* Juristen vol. 5/6. Side 166-171.

Skælskør Bank og Amagerbankens selskabsmeddelelser og beretninger fra generalforsamlinger.

Websider:

Web 1: Den endelige politiske aftale.

Den endelige politiske aftale om kreditpakken med dertilhørende bilag:

<http://oem.dk/sw24105.asp>

Web 2: Geneva Rapporten.

Geneva Rapporten: <http://www.voxeu.org/index.php?q=node/2872>

Web 3: Per H. Hansens blogindlæg på boersen.dk.

Per H. Hansens blogindlæg på boersen.dk d. 6.4.2010 ”Moral hazard og Too big to fail doktrinen.”: http://boersen.dk/blogs/alle_blogs/vis_blog/7190856/38700/moral-hazard-og-too-big-to-fail-doktrinen.html

Web 4: EU-oplysningen.

www.eu-oplysningen.dk Benyttes til at indhente oplysninger om statsstøtte og Lissabontraktaten.

Web 5: Finanstilsynet: Danmark klarer sig flot stresstest.

http://boersen.dk/nyheder/finans/artikel/1/187760/finanstilsynet_danmark_klarer_sig_flot_i_stresstest.html

Web 6: IMF roser stresstest af banker.

<http://epn.dk/brancher/finans/bank/article2133557.ece>

Web 7: Analytikere dumper stresstest.

http://boersen.dk/nyheder/investor/artikel/1/187770/analytikere_dumper_stresstest.html

10.0 Bilag

Bilag 1 Greens Analyse i samarbejde med Dagbladet Børsen

Mindre- og mellemstore virksomheder

Greens Analyseinstituts konjunkturmåling 1. kvartal 2010

Generelt om undersøgelsen

Undersøgelsen er foretaget som spørgeskemaundersøgelse i perioden: 22. februar - 19. marts 2010 2392 virksomheder modtog et spørgeskema og heraf besvarede 581 det udsendte spørgeskema. Det svarer til en svarprocent på 24,3 procent.

<i>"Har du oplevet, at det er blevet nemmere eller sværere for din virksomhed, at få bankerne til at finansiere nye projekter, opkøb o. lign. inden for det sidste år?"</i>									
	1. kv. 2008	2. kv. 2008	3. kv. 2008	4. kv. 2008	1. kv. 2009	2. kv. 2009	3. kv. 2009	4. kv. 2009	1. kv. 2010
Nemmere	11	9	5	1	1	2	1	1	1
Uændret	57	56	59	46	52	48	44	47	50
Sværere	13	21	19	35	30	36	37	33	30
Ved ikke / vil ikke svare	19	14	17	18	17	14	18	19	19
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100

<i>"Har du været nødsaget til at udskyde konkrete projekter grundet manglende finansiering?"</i>								
	3. kv. 2008	1. kv. 2009	2. kv. 2009	3. kv. 2009	4. kv. 2009	1. kv. 2010		
Ja	10	19	18	22	22	22		
Nej	87	78	78	74	73	74		
Ved ikke / vil ikke svare	3	3	4	4	5	4		

<i>"Har du indenfor de seneste tre måneder oplevet at banken har nedsat eller helt opsagt din virksomheds kassekredit?"</i>			
	2. kv. 2009	3. kv. 2009	1. kv. 2010
Ja	5,0	8,6	7,5
Nej	92,6	87,4	89,0
Ved ikke / vil ikke svare	2,4	4,1	3,5
Total	100,0	100	100

<i>"Har du overvejet at skifte pengeinstitut på grund af finanskrisen?"</i>		
	3. kv. 2009	1. kv. 2010
Ja	20,4	19,1
Nej	76,6	77,6
Ved ikke / vil ikke svare	3,0	3,3
Total	100	100

<i>"Har du oplevet at dit pengeinstitut har bedt din virksomhed om at finde et andet pengeinstitut i forbindelse med den nuværende finanskriser?"</i>		
	3. kv. 2009	1. kv. 2010
Ja	2,5	3,1
Nej	96,5	95,3
Ved ikke / vil ikke svare	1,0	1,6
Total	100	100

Blandt dem der er blevet opsagt:

<i>"Er det lykkedes dig at blive kunde i et andet pengeinstitut?"</i>		
	3. kv. 2009	1. kv. 2010
Ja	13,3	44,4
Nej	86,7	50,0
Ved ikke / vil ikke svare	0,0	5,6
Total	100	100

<i>"Har du overvejet alternative finansieringskilder som f.eks. en privat investor?"</i>		
	3. kv. 2009	1. kv. 2010
Ja	11,8	11,6
Nej	85,8	85,1
Ved ikke / vil ikke svare	2,4	3,3
Total	100	100

<i>"I hvilken grad mener du, at bankerne bærer skylden for den nuværende kreditkrise?"</i>		
	3. kv. 2009	1. kv. 2010
I høj grad	34,9	38,1
I nogen grad	48,2	46,3
I lav grad	8,1	7,7
Slet ikke	2,2	1,6
Ved ikke / vil ikke svare	6,6	6,5
Total	100,0	100

Mindre- og mellemstore virksomheder
Greens Analyseinstituts konjunkturmåling 1. kvartal 2010

Generelt om undersøgelsen

Undersøgelsen er foretaget som spørgeskemaundersøgelse i perioden: 22. februar - 19. marts 2010. 2392 virksomheder modtog et spørgeskema og heraf besvarede 581 det udsendte spørgeskema. Det svarer til en svarprocent på 24,3 procent.

<i>"Hvilken karakter på 13-skalaen vil du give, hvis du overordnet skulle bedømme regeringens håndtering af den økonomiske krise?"</i>	1. kvrt. 2010
13	0,4
11	3,0
10	10,6
9	14,4
8	16,8
7	14,2
6	10,8
5	9,5
3	6,1
0	2,1
Ved ikke / vil ikke svare	12,3
Total	100
Gennemsnit	6,4

<i>"Hvilken karakter på 13-skalaen vil du give, hvis du overordnet skulle bedømme regeringens håndtering af finanskrisen?"</i>	1. kvrt. 2010
13	0,7
11	2,8
10	11,3
9	12,8
8	15,6
7	15,6
6	11,4
5	7,5
3	6,8
0	2,6
Ved ikke / vil ikke svare	13,0
Total	100
Gennemsnit	6,3

Sisse Vestergaard
sisse@mvestergaard.dk

3. september 2010

/kbi-dep

Kære Sisse Vestergaard

Økonomi- og Erhvervsministeriet modtog den 14. juli 2010 din e-mail, hvori du forespurgte om følgende:

- *Baggrundsnotater o.l. for bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti.*

Den 10. august 2010 afsendte Økonomi- og Erhvervsministeriet en bekræftelse på modtagelse af din e-mail af 14. juli, og at den ville blive betragtet, som en anmodning om aktindsigt.

Den 24. august 2010 meddelte Økonomi- og Erhvervsministeriet, at sagen stadig blev behandlet.

Økonomi- og Erhvervsministeriet har nu behandlet din anmodning om aktindsigt og kan i medfør af § 4, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen (OFL) imødekomme anmodningen. Vedlagt er således de ønskede dokumenter og tilhørende journalister, dog med undtagelse af følgende:

I dokument nr. 16, er der kun vedlagt den ene af de to vedhæftede filer. Indholdet af den anden fil, er ikke omfattet af det sagområde, som anmodningen om aktindsigt vedrører.

Endelig er der i de vedlagte journalister enkelte dokumenter, der er overstreget. Det skyldes alene, at der er tale om dokumenter, der ikke er omfattet af den modtagne aktindsigtsanmodning.

Med venlig hilsen

Kristian Bo Nielsen

E-post kbi@oem.dk

☐ I	Dok. nr.	Titel	Dato	Type	Til/Fra	Ansvarlig person	Status	Afskrevet
☐ U	11	<u>Høringssvar fra Finanssektorens Arbejdsgiverforening</u>	16-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ U	10	<u>Høringssvar fra FDIH</u>	13-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ U	9	<u>Høringssvar fra Advokatsamfundet</u>	11-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ U	7	<u>Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti</u>	10-03-2009	E-mail ud	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	
☐ U	37	<u>Præhøringssvar fra Finansrådet til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud</u>	03-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	19-05-2009
☐ U	6	<u>Præhøringssvar fra Finansrådet</u>	03-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ U	36	<u>Præhøringssvar fra Realkreditrådet til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud</u>	02-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	19-05-2009
☐ U	35	<u>Præhøringssvar fra Danmarks Skibskredit til bekendtgørelse om ansøgningskrav m.v.</u>	02-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	19-05-2009
☐ U	34	<u>Opfølgende præhøringssvar fra Realkreditforeningen til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud</u>	02-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	19-05-2009
☐ U	33	<u>Præhøringssvar fra Realkreditforeningen til bekendtgørelsen om ansøgningskrav m.v.</u>	02-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	19-05-2009
☐ U	32	<u>Præhøringssvar fra Lokale Pengeinstitutter til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti</u>	02-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	19-05-2009
☐ U	5	<u>Præhøringssvar fra Realkreditrådet</u>	02-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ U	4	<u>Præhøringssvar fra Danmarks Skibskredit</u>	02-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ U	3	<u>Præhøringssvar fra Realkreditforeningen</u>	02-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ U	2	<u>Præhøringssvar fra Lokale Pengeinstitutter</u>	02-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ U	31	<u>Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud</u>	27-02-2009	E-mail ud	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	
☐ U	1	<u>Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud</u>	27-02-2009	E-mail ud	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	

☐ !	Dok. nr.	Titel	Dato	Type	Til/Fra	Ansvarlig person	Status	Afskrevet
☐ @	27	<u>Høringssvar fra Datatilsynet</u>	15-04-2009	E-mail ud	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	
☐ @	26	<u>Høringssvar fra Danske Advokater</u>	15-04-2009	E-mail ud	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	
☐ @	8	[REDACTED]	26-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	30	[REDACTED]	24-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	29-04-2009
☐ @	29	<u>Høringssvar af bekendtgørelsen, som uddyber lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.</u>	23-03-2009	I - Brev ind	Karina Thesbo	Karina Thesbo	Journalført	
☐ @	28	<u>Alle indkomne høringssvar</u>	20-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	25	<u>Høringssvar fra Realkreditforeningen</u>	20-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	24	<u>Høringssvar fra FSR</u>	20-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	23	<u>Høringssvar fra Finansrådet</u>	20-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	22	<u>Høringssvar fra Realkreditrådet</u>	20-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	21	<u>Høringssvar fra Dansk Aktionærforening</u>	20-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	20	<u>Høringssvar fra Forbrugerrådet</u>	20-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	19	<u>Høringssvar fra Dansk Landbrug</u>	19-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	18	<u>Høringssvar fra Danmarks Skibskredit</u>	19-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	17	<u>Høringssvar fra Rigsrevisionen</u>	19-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	16	<u>Høringssvar fra ATP</u>	19-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	15	<u>Høringssvar fra Foreningen Danske Revisorer</u>	19-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	14	<u>Høringssvar fra Registrerede Revisorer FRR</u>	17-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	13	<u>Høringssvar fra Forbrugerombudsmanden</u>	17-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009
☐ @	12	<u>Høringssvar fra Revisor-nævnet</u>	16-03-2009	E-mail ind	Ida Bo Jørgensen	<u>Ida Bo Jørgensen</u>	Journalført	15-04-2009

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Sendt: 27. februar 2009 14:52
Til: 'at@lopi.dk'; 'hho@realkreditforeningen.dk'; 'msp@rkr.dk'; 'sdo@finansraadet.dk'; 'psc@skibskredit.dk'; 'hrl@skibskredit.dk'
Emne: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud
Prioritet: Høj
Vedhæftede filer: Bekendtgørelse til lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter 27022009 præhøring.doc

Kære alle,

Tak for et godt møde i dag, og tak for I kunne deltage med så kort varsel.

Som aftalt på mødet fremsendes hermed i præhøring bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

Jeres bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede snarest muligt og senest 2. marts 2009, kl. 12.00.

Det skal bemærkes at bekendtgørelsen grundet den hastende karakter vil blive sendt i høring i næste uge med en relativ kort høringsfrist.

Bekendtgørelsen bedes behandlet fortroligt.

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement
Område 4, Task Force
Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50
E-mail ibj@oem.dk

Bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

I medfør af § 5, stk. 2, § 6, stk. 3, § 8, stk. 5, 6 og 8, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse på kreditinstitutter i Danmark, jf. § 1, stk. 1 og 3, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter, der ansøger om statsligt kapitalindskud i form af hybrid kernekapital eller om statslig tegningsgaranti for kapitalrejsning.

Slettet: §

Kapitel 2

Ansøgning om statsligt kapitalindskud

§ 2. Til brug for ansøgning om statsligt kapitalindskud skal det af Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejdede ansøgningsskema anvendes. Ansøgningsskemaet findes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside eller kan rekvireres ved henvendelse til ministeriet.

Stk. 2. Ansøgningen skal fremsendes behørigt underskrevet enten elektronisk ved brug af krypteret e-mail og elektronisk signatur eller pr. almindelig post til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 3. Ansøgningen skal tillige med udfyldt ansøgningsskema indeholde følgende:

- 1) En redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsudsigter. Redegørelsen skal være godkendt af bestyrelsen og indeholde følgende:
 - a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling.
 - b) En begrundet angivelse af den forventede økonomiske udvikling frem til den 31. december 2011.
 - c) En vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.
 - d) En vurdering af konsekvenserne af kapitalindskuddet, herunder i forhold til rentabilitet, effektivitet, solvens- og kernekapitalkrav.
 - e) En beskrivelse af hvordan udlån og garantier fordeler sig på private og erhvervs kunder, herunder brancher, samt på kredittyper og lånestørrelser.
 - f) En beskrivelse af kreditinstituttets udlånspolitik, herunder ændringer i udlånsbetingelser og vilkår.
 - g) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabsrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.
 - h) En beskrivelse af hvorledes tilbagebetaling af den hybride kernekapital forventes at ske.
 - i) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver, andre kapitalfremskaffelser eller lignende.

- j) En beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital, herunder samlet gæld, udstedelsesdato, rentevilkår og eventuelle step-up klausuler og seneste noterede kurs og effektive rente, hvis udstedelsen er noteret på et reguleret marked.
 - k) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kursrisici samt andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstitutets balance m.v.
 - l) En oversigt over kreditinstitutets aktiver opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
 - m) En oversigt over kreditinstitutets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, erhverv og geografi opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
 - n) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009, 2010 og 2011.
 - o) En oversigt over kreditinstitutets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominal værdi og markedspris opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
 - p) En oversigt over kreditinstitutets samlede beholdning af strukturerede produkter opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstitutets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, rating og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominal værdi og markedspris.
 - q) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald, opgjort på tidspunktet for ansøgningen. De ikke-efterstillede passiver opdeles i sikre og usikre poster.
 - r) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer som har kreditvurderet kreditinstituttet, hvis sådanne findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).
 - s) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter, sammenskrevet resumé fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke registrerede ændringer hertil.
- 2) En opgørelse af kreditinstitutets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation. Opgørelsen skal foretages i henhold til bilag 1 i Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning, jf. nærmere bilaget til bekendtgørelsens pkt. 97-99.
 - 3) En revideret årsrapport for 2008 og det seneste kvartalsregnskab, som ligeledes skal være revideret.
 - 4) En udtalelse fra kreditinstitutets godkendte revisor, jf. stk. 6.
 - 5) Kopi af de til Finanstilsynets senest indgivne indberetninger eller opgørelser vedrørende store engagementer, opgørelse af likviditet, kapitaldækningsopgørelse og opgørelse af lån med nedskrivninger.
 - 6) Oplysninger om kapitaldækning pr. 31. december 2008 og pr. udgangen af seneste kvartal efter 31. december 2008, herunder:
 - a) Solvensprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - b) Kernekapitalprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - c) Størrelsen af instituttets samlede hybride kernekapital opgjort som en procentdel af den samlede kernekapital før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - d) Kreditinstituttet skal forklare grundlaget for opgørelsen af kapitaldækningen, herunder hvilken metode der er anvendt, om der anvendes en standardmetode eller mere avancerede metoder (IRB, Value at risk, AMA mv.), og hvilke overgangsordninger kreditinstituttet er omfattet af. Derudover skal kreditinstituttet bekræfte, at det anvendte grundlag er i over-

ensstemmelse med Finanstilsynets regler. Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge de anvendte nøgletal ved beregningerne af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster, kernekapital, ansvarlig kapital, fradrag m.v.

- 7) Skønnede oplysninger under nr. 6, litra a-c, med opgørelsesdato pr. 30. juni 2009 og 31. december 2009 med forklaring af udviklingen.
- 8) En erklæring fra kreditinstituttets bestyrelse om, at der i relation til de historiske oplysninger, der er fremlagt i henhold til nr. 6, ikke er sket nogen væsentlige ændringer i instituttets kapitalforhold eller i øvrigt i kreditinstituttets økonomiske situation, siden datoen fra afgivelsen af årsrapporten for 2008 henholdsvis det seneste kvartalsregnskab. Såfremt der er sket væsentlige ændringer i kreditinstituttets kapitalforhold eller økonomiske situation, skal sådanne ændringer specificeres, herunder med angivelse af ændringens karakter og konsekvenserne for oplysningerne afgivet i henhold til nr. 6.

Stk. 4. Redegørelsen, jf. stk. 3, nr. 1, skal endvidere indeholde de i nr. 1-9 anførte økonomiske nøgletal. Oplysningerne skal opgøres henholdsvis pr. 31. december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab samt indeholde skønnede oplysninger for regnskabsårene 2009, 2010 og 2011 (både med og uden tilførsel af hybrid kernekapital). Kreditinstitutter klassificeret i Finanstilsynets gruppe 3 og 4 kan undlade at fremlægge estimater for 2010 og 2011, hvis sådanne estimater ikke er tilgængelige. I medfør af stk. 8, kan der dog kræves estimater tillige for 2010 og 2011. Redegørelsen skal indeholde økonomiske nøgletal (før og efter indskuddet af hybrid kernekapital):

- 1) Egenkapitalprocent: Egenkapital i procent af samlede aktiver.
- 2) Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
- 3) Forrentning af egenkapitalen.
- 4) Indtjening pr. omkostningskrone
- 5) Udlån og garantier med nedskrivninger/hensættelser i forhold til samlede udlån og garantier.
- 6) Periodens nedskrivningsprocent.
- 7) Nedskrivninger i procent af udlån inklusive nedskrivninger.
- 8) Summen af store engagementer.
- 9) Vækst i udlån og garantier.

Stk. 5. Kreditinstituttet skal i ansøgningen afgive en erklæring om, at oplysningerne i ansøgningen er afgivet på tro og love.

Stk. 6. Udtalelsen fra revisor, jf. stk. 3, nr. 4, skal indeholde være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Desuden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. stk. 3, nr. 3 være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

Stk. 7. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, skal instituttet angive dette i ansøgningen med begrundelse af, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes.

Stk. 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger og dokumentation fra kreditinstituttet.

§ 3. Et kreditinstitut, som har en eller flere dattervirksomheder, skal afgive samtlige oplysninger i § 2 for såvel kreditinstituttet selv som på konsolideret basis, det vil sige inklusiv instituttets dattervirksomheder.

Stk. 2. Et kreditinstitut, der selv er en dattervirksomhed, skal i sin ansøgning medsende information om kreditinstituttets ejer- og koncernstruktur samt den seneste konsoliderede årsrapport for insti-

tuttets ultimative modervirksomhed. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger afhængigt af kreditinstituttets koncernforhold.

Indgåelse og ændring af aftale om statsligt kapitalindskud

§ 4. Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejder standardvilkår og betingelser (Term Sheet), der vil danne grundlag for den konkrete forhandling med det enkelte kreditinstitut. Økonomi- og Erhvervsministeren kan efter disse forhandlinger indgå endelig aftale med det enkelte kreditinstitut.

Stk. 2. Når Økonomi- og Erhvervsministeriet og kreditinstituttet har underskrevet en aftale om kapitalindskud, anses Økonomi- og Erhvervsministeriet at have afgivet endeligt tilsagn.

Stk. 3. Staten kan efter aftaleindgåelsen kræve, at aftalegrundlaget med kreditinstituttet ændres med henblik på at give staten bedst mulig adgang til at sælge eller i øvrigt disponere over hybrid kernekapital, som er tilført jf. § 8, stk. 7, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Konvertering af kapitalindskud

§ 5. Udgør et kreditinstituts hybride kernekapital på tidspunktet for aftaleindgåelsen mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, kan Finanstilsynet kræve den del af kapitalen, der udgør mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, omdannet til aktie-, garanti- eller andelskapital, såfremt kreditinstituttet kommer i vanskeligheder, herunder hvor kreditinstituttet ikke længere opfylder lovens solvenskrav, eller hvor Finanstilsynet vurderer, at der er nærliggende risiko herfor, jf. § 8, stk. 6, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 2. Udgør et kreditinstituts hybride kernekapital mere end 35 pct. af den samlede kernekapital på tidspunktet for aftaleindgåelsen, skal samtlige stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter m.v. ophæves af kreditinstituttets generalforsamling eller repræsentantskab. 1 pkt. finder anvendelse på alle kreditinstitutter, der er omfattet af lov om statsligt kapitalindskud, jf. § 1, stk. 3, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 3. Ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter m.v. skal være besluttet og registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen før aftaleindgåelsen og skal senest have virkning fra konverteringstidspunktet, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 4. Uanset eventuelle vedtægtsmæssige omsættelighedsbegrænsninger, kan hybrid kernekapital, som er tilført et kreditinstitut frit sælges og disponeres over, jf. § 8, stk. 7 i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Tilsagnsprovision for statsligt kapitalindskud

§ 6. Et kreditinstitut, der har indgået aftale om statsligt kapitalindskud, skal betale tilsagnsprovision til staten. Tilsagnsprovisionen skal betales for en periode, der løber fra 30 kalenderdage efter datoen for aftaleindgåelsen, jf. § 4, stk. 2, til og med udstedelsesdatoen eller datoen for kreditinstituttets meddelelse om, at kreditinstituttet ikke ønsker at gøre brug af kapitalindskuddet.

Stk. 2. Tilsagnsprovision betales månedsvis forud, opgjort på daglig basis.

Stk. 3. Eventuel for meget betalt tilsagnsprovision refunderes.

Stk. 4. Tilsagnsprovisionen beregnes som en procentdel af udstedelsens totale beløb på følgende måde: tilsagnsprovision = 0,40 x (Fast rente – RFR). Den faste rente er den aftalte rente. RFR er den risikofri rente, der fastsættes som den 5-årige statslige nul kuponrente.

Beregning af rentebetaling til staten

§ 7. Kreditinstituttet skal betale en individuelt fastsat rente til staten, jf. § 8, stk. 2, nr. 10, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 2. Økonomi- og Erhvervsministeriet fastsætter på dagen for indgåelsen af aftalen renten individuelt for de enkelte kreditinstitutter ud fra deres kvalitet målt ved bl.a. kapitaloverdækning og risikoprofil. Der lægges i den forbindelse vægt på anerkendte kreditvurderingsbureauers kreditvurdering. Kreditinstitutterne indplaceres i følgende kategorier:

- 1) Kategori I: Institutter der vurderes at have en god kreditvurdering.
- 2) Kategori II: Institutter der vurderes at have en middel kreditvurdering.
- 3) Kategori III: Institutter der vurderes at have en lavere kreditvurdering.

Stk. 3. Kreditinstitutter i kategori II, jf. stk. 2, nr. 2, vil blive opdelt i yderligere tre underkategorier, der afspejler spredningen i kvalitet og risiko.

Stk. 4. Ikke-kreditvurderede kreditinstitutter vil blive indplaceret i en af de tre kategorier ved sammenligning med allerede kreditvurderede institutter ud fra en række parametre, herunder kernekapital, forholdet mellem egen- og fremmedkapital (gearing), indlånsunderskud, adgang til kapitalmarkederne, likviditetsrisiko, indtjening, kreditkvalitet, ejerforhold og institutionstype.

Stk. 5. Den individuelt fastsatte rente, jf. stk. 1, vil blive fastlagt på baggrund af en referencerente i form af statens 5-årige nul kuponrente på dagen for indgåelsen af aftalen, en fast risikopræmie på 6 pct. point, samt et for hvert kreditinstitut fastsat yderligere rentetillæg. Institutter i kategori II og III, jf. stk. 2, nr. 2 og 3, vil få et rentetillæg på henholdsvis 0,75 pct. point og 2,25 pct. point i forhold til institutter i kategori I, jf. stk. 2, nr. 1. Det vil således for eksempel gælde, at med en referencerente på 3, vil den faste rente for kreditinstitutter i kategori I, jf. stk. 2, nr. 1, udgøre 9 pct., for kreditinstitutter i kategori II, jf. stk. 2, nr. 2, vil den faste rente udgøre henholdsvis 9,375 pct., 9,75 pct. og 10,875 pct. i de tre underkategorier, jf. stk. 3, og for kreditinstitutter i kategori III, jf. stk. 2, nr. 3, vil den faste rente udgøre 11,25 pct.

Stk. 6. Stigning eller fald i Statens 5-årige nul kuponrente vil medføre tilsvarende ændringer i den fastsatte rente.

Kapitel 3

Ansøgning om afgivelse af en statslig tegningsgaranti

§ 8. Til brug for ansøgning om statslig tegningsgaranti skal Økonomi- og Erhvervsministeriets ansøgningsskema anvendes, hvori ansøgeren skal anmode om en tegningsgaranti. Ansøgningsskemaet findes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside eller kan rekvireres ved henvendelse til ministeriet.

Stk. 2. Ansøgningen skal fremsendes behørigt underskrevet enten elektronisk ved brug af krypteret e-mail og elektronisk signatur, eller pr. almindelig post til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 3. Ansøgningen skal tillige med udfyldt ansøgningsskema indeholde følgende:

1) En redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsigter. Redegørelsen skal være godkendt af bestyrelsen og indeholde følgende:

- a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling.

- b) En begrundet angivelse af den forventede økonomiske udvikling frem til den 31. december 2011.
- c) En vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.
- d) En vurdering af konsekvenserne af kapitalindskuddet, herunder i forhold til rentabilitet, effektivitet, solvens- og kernekapitalkrav.
- e) En beskrivelse af hvordan udlån og garantier fordeler sig på private og erhvervs kunder, herunder brancher, samt på kredittyper og lånestørrelser.
- f) En beskrivelse af kreditinstituttets udlånspolitik, herunder ændringer i udlånsbetingelser og vilkår.
- g) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabsrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.
- h) En beskrivelse af hvorledes tilbagebetaling af den hybride kernekapital forventes at ske.
- i) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver eller aktiviteter, andre kapitalfremskaffelser eller lignende.
- j) En beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital, herunder samlet gæld, udstedelsesdato, rentevilkår og eventuelle step-up klausuler og seneste noterede kurs og effektive rente, hvis udstedelsen er noteret på et reguleret marked.
- k) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kursrisici samt andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstituttets balance m.v.
- l) En oversigt over kreditinstituttets aktiver opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
- m) En oversigt over kreditinstituttets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, erhverv og geografi opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
- n) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009, 2010 og 2011.
- o) En oversigt over kreditinstituttets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominal værdi og markedspris opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
- p) En oversigt over kreditinstituttets samlede beholdning af strukturerede produkter opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstituttets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, rating og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominal værdi og markedspris.
- q) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald, opgjort på tidspunktet for ansøgningen. De ikke-efterstillede passiver opdeles i sikre og usikre poster.
- r) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer som har kreditvurderet kreditinstituttet, hvis sådanne findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).
- s) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter, sammenskrevet resumé fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke registrerede ændringer hertil.
- t) Oplysninger om økonomiske, juridiske eller andre rådgivere, som kreditinstituttet anvender i forbindelse med den foreslåede kapitalfremskaffelse.

- 2) En opgørelse af kreditinstituttets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation. Opgørelsen skal foretages i henhold til bilag 1 i Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning, jf. nærmere bilaget til bekendtgørelsens pkt. 97-99.
- 3) En revideret årsrapport for 2008 og det seneste kvartalsregnskab, som ligeledes skal være revideret.
- 4) En udtalelse fra kreditinstituttets godkendte revisor, jf. stk. 5.
- 5) Kopi af de til Finanstilsynets senest indgivne indberetninger eller opgørelser vedrørende store engagementer, opgørelse af likviditet, kapitaldækningsopgørelse og opgørelse af lån med nedskrivninger.
- 6) Oplysninger om kapitaldækning pr. 31. december 2008 og pr. udgangen af seneste kvartal efter 31. december 2008, herunder:
 - a. Solvensprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - b. Kernekapitalprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - c. Størrelsen af instituttets samlede hybride kernekapital opgjort som en procentdel af den samlede kernekapital før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - d. Kreditinstituttet skal forklare grundlaget for opgørelsen af kapitaldækningen, herunder hvilken metode der er anvendt, om der anvendes en standardmetode eller mere avancerede metoder (IRB, Value at risk, AMA mv.), og hvilke overgangsordninger kreditinstituttet er omfattet af. Derudover skal kreditinstituttet bekræfte, at det anvendte grundlag er i overensstemmelse med Finanstilsynets regler. Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge de anvendte nøgletal ved beregningerne af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster, kernekapital, ansvarlig kapital, fradrag m.v.
- 7) Skønnede oplysninger under nr. 6, litra a-c, med opgørelsesdato pr. 30. juni 2009 og 31. december 2009 med forklaring af udviklingen.
- 8) En erklæring fra kreditinstituttets bestyrelse om, at der i relation til de historiske oplysninger, der er fremlagt i henhold til nr. 6, ikke er sket nogen væsentlige ændringer i instituttets kapitalforhold eller i øvrigt i kreditinstituttets økonomiske situation, siden datoen fra afgivelsen af årsrapporten for 2008 henholdsvis det seneste kvartalsregnskab. Såfremt der er sket væsentlige ændringer i kreditinstituttets kapitalforhold eller økonomiske situation, skal sådanne ændringer specificeres, herunder med angivelse af ændringens karakter og konsekvenserne for oplysningerne afgivet i henhold til nr. 6.
- 9) Dokumentation for at der kan tiltrækkes andre investorer.

Stk. 4. Redegørelsen, jf. stk. 3, nr. 1, skal endvidere indeholde de i nr. 1-9 anførte økonomiske nøgletal. Oplysningerne skal opgøres henholdsvis pr. 31. december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab samt indeholde skønnede oplysninger for regnskabsårene 2009, 2010 og 2011 (både med og uden tilførsel af hybrid kernekapital). Kreditinstitutter klassificeret i Finanstilsynets gruppe 3 og 4 kan undlade at fremlægge estimater for 2010 og 2011, hvis sådanne estimater ikke er tilgængelige. I medfør af stk. 8 kan der dog kræves estimater tillige for 2010 og 2011. Redegørelsen skal indeholde økonomiske nøgletal (før og efter indskuddet af hybrid kernekapital):

- 1) Egenkapitalprocent: Egenkapital i procent af samlede aktiver.
- 2) Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
- 3) Forrentning af egenkapitalen.
- 4) Indtjening pr. omkostningskrone
- 5) Udlån og garantier med nedskrivninger/hensættelser i forhold til samlede udlån og garantier.

- 6) Periodens nedskrivningsprocent.
- 7) Nedskrivninger i procent af udlån inklusive nedskrivninger.
- 8) Summen af store engagementer.
- 9) Vækst i udlån og garantier.

Stk. 5. Dokumentationen for at der kan tiltrækkes andre investorer, jf. stk. 2, nr. 8, skal bestå af skriftlige positive tilkendegivelser fra andre investorer om, at de vil være interesserede i at investere i hybrid kernekapital i form af obligationer. Derudover skal kreditinstituttet vedlægge en detaljeret beskrivelse af det foreslåede udbud af obligationer, herunder f.eks. størrelsen af udbuddet, forventet tidsplan, forventet rating, markedet for obligationerne, forventede investorer, renteindikationer afgivet af sådanne investorer samt udpegede og forventede rådgivere.

Stk. 6. Udtalelsen fra revisor, jf. stk. 3, nr. 4, skal være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Desuden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. stk. 3, nr. 3 være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

Stk. 7. Kreditinstituttet skal i ansøgningen afgive en erklæring om, at oplysningerne i ansøgningen er afgivet på tro og love.

Stk. 8. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, skal instituttet angive dette i ansøgningen med begrundelse af, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes.

Stk. 9. Til brug for behandlingen af en ansøgning kan Økonomi- og Erhvervsministeriet indhente enhver yderligere oplysning, der anses som relevante for vurderingen af kreditinstituttet og dets ansøgning.

§ 9. Et kreditinstitut, som har en eller flere dattervirksomheder, skal afgive samtlige oplysninger for såvel kreditinstituttet selv som på konsolideret basis, det vil sige inklusiv instituttets dattervirksomheder.

Stk. 2. Et kreditinstitut, der selv er et dattervirksomhed, skal i sin ansøgning medsende information om kreditinstituttets ejer- og koncernstruktur samt den seneste konsoliderede årsrapport for instituttets ultimative modervirksomhed. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger afhængigt af kreditinstituttets koncernforhold.

Indgåelse af aftale om statslig tegningsgaranti

§ 10. Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejder standardvilkår og betingelser (Term Sheet), der vil danne grundlag for den konkrete forhandling med det enkelte kreditinstitut.

Stk. 2. Når Økonomi- og Erhvervsministeriet og kreditinstituttet har underskrevet en tegningsgarantiaftale, anses Økonomi- og Erhvervsministeriet at have afgivet endeligt tilsagn.

Stk. 3. Kreditinstituttet skal snarest muligt indenfor en af Økonomi- og Erhvervsministeriet fastsat frist indsende den forventede tidsplan for udbuddet til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 4. Kreditinstituttet skal udbyde obligationerne til andre investorer inden for en bestemt periode.

Stk. 5. I det omfang samtlige obligationer ikke aftages af andre investorer vil den af økonomi- og erhvervsministeren afgivne tegningsgaranti kunne blive udløst i overensstemmelse med aftalegrundlaget.

Stk. 6. Udstedelsesdagen for obligationerne skal senest være den 31. december 2009. Økonomi- og Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at fristen for udstedelse i 1. pkt. forlænges.

Stk. 7. Obligationerne skal, medmindre andet er aftalt, tilbydes andre investorer på identiske vilkår med de, der indgår i aftalen mellem kreditinstituttet og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

§ 11. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan efter anmodning og efter drøftelse med Danmarks Nationalbank afgive en statslige tegningsgaranti for obligationsudstedelser i anden valuta end danske kroner, herunder f.eks. Euro.

§ 12. Kreditinstituttet er fuldt og helt ansvarlig for gennemførelsen af obligationsudbuddet. Staten eller statens rådgivere påtager sig intet og har intet ansvar overfor kreditinstituttet, investorer eller andre for gennemførelsen af obligationsudbuddet eller resultatet heraf.

Tegningsgarantiprovision for statslig tegningsgaranti

§ 13. Kreditinstituttet skal i perioden fra 30 dage efter datoen i henhold til § 11, stk. 2, og indtil datoen for udstedelsen af obligationerne, eller datoen for kreditinstituttets meddelelse om, at kreditinstituttet ikke ønsker at benytte tegningsgarantien, betale tegningsgarantiprovision efter samme principper som gælder for tilsagnsprovision, jf. § 6.

Kapitel 4

Indhold af redegørelse om udlånsudviklingen i kreditinstituttet

§ 14. Et kreditinstitut, der modtager statsligt kapitalindskud, skal hvert halve år offentliggøre en redegørelse om udlånsudviklingen i instituttet, jf. § 8, stk. 2, nr. 2, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter. Redegørelsen skal bestå af følgende:

- 1) En redegørelse for instituttets udlånspolitik og ændringer i udlånspolitikken, herunder priser og vilkår.
- 2) En beskrivelse af udviklingen i udlånene fordelt på virksomhedskunder, herunder en opdeling på henholdsvis eksisterende kunder og nye kunder samt en brancheopdeling af virksomhedskunder, og private kunder, herunder en opdeling på henholdsvis eksisterende kunder og nye kunder samt en opdeling på henholdsvis boligfinansiering og anden forbrugsfinansiering.
- 3) En beskrivelse af ændringer i praksis med hensyn til kreditvurdering af kreditinstituttets kunder.

Stk. 2. Redegørelsen skal offentliggøres samt indsendes til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Kapitel 5

Afholdelse af statens udgifter til ordningen

§ 15. Et kreditinstitut, der tilføres hybrid kernekapital eller opnår statslig tegningsgaranti, skal i tillæg til gebyrerne efter §§ 6, 14 og 15 betale et individuelt stiftelsesgebyr, som skal dække alle statens omkostninger til udarbejdelse, planlægning og administration af de to ansøgningsordninger, herunder brug af eksterne rådgivere. Stiftelsesprovisionen vil bestå af et grundbeløb samt et tillægsbeløb, der afhænger af størrelsen af det statslige kapitalindskud eller af den statslige tegningsgaranti.

Stk. 2. I tilfælde af at der opkræves for meget i stiftelsesgebyr, jf. stk. 1, i forhold til de faktiske afholdte udgifter, vil dette blive tilbagebetalt til kreditinstitutterne.

Stk. 3. Gebyrer, jf. stk. 1, skal betales til Økonomi- og Erhvervsministeriet senest 1 uge efter aftaleindgåelsen.

Kapital 6

Ikrafttræden

§ 16. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. april 2009.

Slettet: §

Bilag 1 – Uafhængig revisors udtalelse om kreditinstituttets fremtidsudsigter og opgørelse af det individuelle solvensbehov

Til Økonomi- og Erhvervsministeriet

Som en del af instituttets ansøgning til Økonomi- og Erhvervsministeriet om statsligt kapitalindskud af # har instituttet udarbejdet en redegørelse for instituttets forventede økonomiske udvikling, i form af budget og fremskrivninger for perioden 1. april 2009 - 31. december 2011 samt en opgørelse af instituttets individuelle solvensbehov.

Vi har efter aftale undersøgt de i redegørelsen indeholdte økonomiske fremtidsudsigter omfattende drifts- status- og likviditetsbudgetter og -fremskrivninger med tilhørende beskrivelse af væsentligste forudsætninger, forklarende noter, anvendt regnskabspraksis samt stresstest af væsentligste forudsætninger. Budgetter og fremskrivninger udarbejdes på baggrund af den reviderede balance pr. 31. marts 2009 og i overensstemmelse med den med ansøgningen fremsendte beskrivelse af budget- og fremskrivningsproceduren.

Instituttets ledelse har ansvaret for de i redegørelsen indeholdte oplysninger om fremtidsudsigterne herunder budget og fremskrivninger samt for de anførte forudsætninger, som redegørelsen er baseret på. Instituttets ledelse har herudover ansvaret for solvensbehovsopgørelsen, herunder de væsentligste forudsætninger der er grundlag for denne opgørelse. Vores ansvar er på grundlag af vores undersøgelser at udtrykke en konklusion herom.

Udtalelsen er alene udarbejdet til brug for Økonomi- og Erhvervsministeriets behandling af instituttets ansøgning om statsligt kapitalindskud og må ikke anvendes af andre eller til andet formål.

De udførte undersøgelser

Vi har udført vores undersøgelser i overensstemmelse med den danske revisionsstandard om undersøgelse af fremadrettede finansielle oplysninger. Denne standard kræver, at vi tilrettelægger og udfører undersøgelserne med henblik på at opnå **begrænset** sikkerhed for, at de anvendte forudsætninger, herunder vedrørende kreditrisici og markedsrisici, er velbegrundede og ikke indeholder væsentlig fejlinformation herunder, at solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet på grundlag af disse forudsætninger samt en **høj** grad af sikkerhed for, at redegørelsen og dermed budget og fremskrivninger er udarbejdet på grundlag af forudsætningerne. Desuden har vi for så vidt angår instituttets udlån og garantier samt beholdning af værdipapirer pr. 31. marts 2009 tilrettelagt og udført vores undersøgelse med henblik på at opnå **høj** grad af sikkerhed for at solvensbehovsopgørelsen er baseret på det reviderede perioderegnskab pr. 31. marts 2009.

Vores undersøgelser har omfattet en gennemgang af redegørelsen med henblik på at vurdere, om de af ledelsen opstillede forudsætninger er dokumenterede og velbegrundede. Vi har endvidere efterprøvet, om budget, fremskrivninger og solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet i overensstemmelse med de opstillede forudsætninger, ligesom vi har efterprøvet den indre talmæssige sammenhæng i budget og fremskrivninger samt efterprøvet, at der ved opgørelsen af solvensbehovet er taget hensyn til de forhold, der er fastlagt i bekendtgørelse om kapitaldækning § 5, stk.1.

Det er vores opfattelse, at de udførte undersøgelser giver et tilstrækkeligt grundlag for vores konklusion.

Konklusion

Ved vores undersøgelse er vi ikke blevet bekendt med forhold, der afkræfter, at forudsætningerne giver et rimeligt grundlag for redegørelsen for den forventede økonomiske udvikling samt for solvensbehovsopgørelsen. Vi er endvidere ikke bekendt med forhold der afkræfter, at de af ledelsen opstillede forudsætninger er dokumenterede og velbegrundede. Det er vores opfattelse, at budget, fremskrivninger og solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet på grundlag af de opstillede forudsætninger samt, at der ved opgørelsen af solvensbehovet er taget hensyn til de forhold, der er fastlagt i bekendtgørelse om kapitaldækning § 5, stk. 1. Desuden er det vores opfattelse, at solvensbehovsopgørelsen, for så vidt angår instituttets udlån og garantier samt beholdning af værdipapirer, er baseret på det reviderede perioderegnskab pr. 31. marts 2009.

Vi skal supplerende oplyse, at de faktiske resultater og solvensbehovet for instituttet sandsynligvis vil afvige fra det forventede, idet forudsatte begivenheder sjældent indtræder som forventet, og afvigelserne kan være væsentlige.

#, den [dato]

Revisionsvirksomhed XX

Statsautoriseret revisionsvirksomhed

Bilag 2 – Den uafhængige revisors erklæring vedrørende perioderegnskabet

Til Økonomi- og Erhvervsministeriet

Vi har revideret perioderegnskabet for <Institut NN A/S> for perioden 1. januar -31. marts 2009 omfattende hoved- og nøgletal, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter. Perioderegnskabet aflægges i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU samt yderligere danske oplysningskrav til børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed].

Vi har endvidere revideret [instituttets/koncernens] indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 i overensstemmelse med [IFRS som godkendt af EU / lov om finansiell virksomhed].

Ledelsens ansvar for perioderegnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge perioderegnskabet, herunder at sikre korrekt indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009, i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU samt yderligere danske oplysningskrav til børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed]. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et perioderegnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om perioderegnskabet, herunder indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder. Disse standarder kræver, at vi lever op til etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at perioderegnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i perioderegnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i perioderegnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor interne kontroller, der er relevante for virksomhedens udarbejdelse og aflæggelse af et perioderegnskab, med henblik på at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige og en vurdering af den samlede præsentation af perioderegnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at

- Perioderegnskabet for perioden 1. januar - 31. marts 2009 er aflagt i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU og yderligere danske oplys-

ningskrav til delårsregnskaber for børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed].

- Indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 er i overensstemmelse med [IFRS som godkendt af EU / lov om finansiell virksomhed].

Kontorsted, dato

Revisionsfirmaet [XX], Statsautoriseret revisionsvirksomhed

STATSAUTORISERET REVISOR

|

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: at@lopi.dk
Sendt: 2. marts 2009 09:54
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Emne: Re: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov

Vedhæftede filer: pic29893.jpg; Bekendtgørelse til lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter 27022009 præhøring.doc

pic29893.jpg (12 KB)

Bekendtgørelse til lov om stat...

Kære Ida Bo Jørgensen,

Tak for lejligheden til at afgive bemærkninger til bekendtgørelsen.

Vi vil koordinere vores bemærkninger med Finansrådet, og skal her alene gøre opmærksom på en særlig sparekasse-problemstilling i relation til bekendtgørelsens § 5:

Det fremgår af stk. 2, at "samtlige stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter mv." skal ophæves. Det bør formentlig præciseres, at det alene er aftalemæssigt fastsatte begrænsninger mv, der skal ophæves.

Sparekasserne er i henhold til Lov om finansiel virksomheds § 81 underlagt en lovfastsat stemmeretsbegrænsning, og sparekasser, der er omdannet til aktieselskaber er i henhold til lovens § 210 underlagt en stemmeretsbegrænsning i de første 5 år efter omdannelsen.

Med venlig hilsen

Astrid Engel Thomas
 Chefjurist
 Lokale Pengeinstitutter
 tlf. 33418419

|----->
 | From: |
 |----->

>-----|
 | Ida Bo Jørgensen (DEP) <ibj@oem.dk>
 |

>-----|
 |----->
 | To: |
 |----->

>-----|
 | <at@lopi.dk>, <hho@realkreditforeningen.dk>, <msp@rkr.dk>, <sdo@finansraadet.dk>,
 <psc@skibskredit.dk>, <hrl@skibskredit.dk>
 |

>-----|
 |----->

| Date: |
|----->

>-----
-----|
|27-02-2009 14:51
|

>-----
-----|
|----->
| Subject: |
|----->

>-----
-----|
|Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter
til administration m.v. ved statsligt |
|kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud
|

>-----
-----|

Kære alle,

Tak for et godt møde i dag, og tak for I kunne deltage med så kort varsel.

Som aftalt på mødet fremsendes hermed i præhøring bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

Jeres bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede snarest muligt og senest 2. marts 2009, kl. 12.00.

Det skal bemærkes at bekendtgørelsen grundet den hastende karakter vil blive sendt i høring i næste uge med en relativ kort høringsfrist.

Bekendtgørelsen bedes behandlet fortroligt.

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

(Embedded image moved to file: pic29893.jpg)OEM Logo

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement Område 4, Task Force Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50 E-mail ibj@oem.dk

(See attached file: Bekendtgørelse til lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter 27022009 præhøring.doc)

Bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

I medfør af § 5, stk. 2, § 6, stk. 3, § 8, stk. 5, 6 og 8, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse på kreditinstitutter i Danmark, jf. § 1, stk. 1 og 3, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter, der ansøger om statsligt kapitalindskud i form af hybrid kernekapital eller om statslig tegningsgaranti for kapitalrejsning.

Slettet: §

Kapitel 2

Ansøgning om statsligt kapitalindskud

§ 2. Til brug for ansøgning om statsligt kapitalindskud skal det af Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejdede ansøgningsskema anvendes. Ansøgningsskemaet findes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside eller kan rekvireres ved henvendelse til ministeriet.

Stk. 2. Ansøgningen skal fremsendes behørigt underskrevet enten elektronisk ved brug af krypteret e-mail og elektronisk signatur eller pr. almindelig post til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 3. Ansøgningen skal tillige med udfyldt ansøgningsskema indeholde følgende:

- 1) En redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsudsigter. Redegørelsen skal være godkendt af bestyrelsen og indeholde følgende:
 - a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling.
 - b) En begrundet angivelse af den forventede økonomiske udvikling frem til den 31. december 2011.
 - c) En vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.
 - d) En vurdering af konsekvenserne af kapitalindskuddet, herunder i forhold til rentabilitet, effektivitet, solvens- og kernekapitalkrav.
 - e) En beskrivelse af hvordan udlån og garantier fordeler sig på private og erhvervs kunder, herunder brancher, samt på kredittyper og lånestørrelser.
 - f) En beskrivelse af kreditinstituttets udlånspolitik, herunder ændringer i udlånsbetingelser og vilkår.
 - g) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.
 - h) En beskrivelse af hvorledes tilbagebetaling af den hybride kernekapital forventes at ske.
 - i) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver, andre kapitalfremskaffelser eller lignende.

- j) En beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital, herunder samlet gæld, udstedelsesdato, rentevilkår og eventuelle step-up klausuler og seneste noterede kurs og effektive rente, hvis udstedelsen er noteret på et reguleret marked.
 - k) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kursrisici samt andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstituttets balance m.v.
 - l) En oversigt over kreditinstituttets aktiver opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
 - m) En oversigt over kreditinstituttets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, erhverv og geografi opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
 - n) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009, 2010 og 2011.
 - o) En oversigt over kreditinstituttets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominal værdi og markedspris opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
 - p) En oversigt over kreditinstituttets samlede beholdning af strukturerede produkter opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstituttets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, rating og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominal værdi og markedspris.
 - q) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald, opgjort på tidspunktet for ansøgningen. De ikke-efterstillede passiver opdeles i sikrede og usikrede poster.
 - r) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer som har kreditvurderet kreditinstituttet, hvis sådanne findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).
 - s) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter, sammenskrevet resumé fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke registrerede ændringer hertil.
- 2) En opgørelse af kreditinstituttets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation. Opgørelsen skal foretages i henhold til bilag 1 i Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning, jf. nærmere bilaget til bekendtgørelsens pkt. 97-99.
 - 3) En revideret årsrapport for 2008 og det seneste kvartalsregnskab, som ligeledes skal være revideret.
 - 4) En udtalelse fra kreditinstituttets godkendte revisor, jf. stk. 6.
 - 5) Kopi af de til Finanstilsynets senest indgivne indberetninger eller opgørelser vedrørende store engagementer, opgørelse af likviditet, kapitaldækningsopgørelse og opgørelse af lån med nedskrivninger.
 - 6) Oplysninger om kapitaldækning pr. 31. december 2008 og pr. udgangen af seneste kvartal efter 31. december 2008, herunder:
 - a) Solvensprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - b) Kernekapitalprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - c) Størrelsen af instituttets samlede hybride kernekapital opgjort som en procentdel af den samlede kernekapital før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - d) Kreditinstituttet skal forklare grundlaget for opgørelsen af kapitaldækningen, herunder hvilken metode der er anvendt, om der anvendes en standardmetode eller mere avancerede metoder (IRB, Value at risk, AMA mv.), og hvilke overgangsordninger kreditinstituttet er omfattet af. Derudover skal kreditinstituttet bekræfte, at det anvendte grundlag er i over-

ensstemmelse med Finanstilsynets regler. Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge de anvendte nøgletal ved beregningerne af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster, kernekapital, ansvarlig kapital, fradrag m.v.

- 7) Skønnede oplysninger under nr. 6, litra a-c, med opgørelsesdato pr. 30. juni 2009 og 31. december 2009 med forklaring af udviklingen.
- 8) En erklæring fra kreditinstituttets bestyrelse om, at der i relation til de historiske oplysninger, der er fremlagt i henhold til nr. 6, ikke er sket nogen væsentlige ændringer i instituttets kapitalforhold eller i øvrigt i kreditinstituttets økonomiske situation, siden datoen fra afgivelsen af årsrapporten for 2008 henholdsvis det seneste kvartalsregnskab. Såfremt der er sket væsentlige ændringer i kreditinstituttets kapitalforhold eller økonomiske situation, skal sådanne ændringer specificeres, herunder med angivelse af ændringens karakter og konsekvenserne for oplysningerne afgivet i henhold til nr. 6.

Stk. 4. Redegørelsen, jf. stk. 3, nr. 1, skal endvidere indeholde de i nr. 1-9 anførte økonomiske nøgletal. Oplysningerne skal opgøres henholdsvis pr. 31. december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab samt indeholde skønnede oplysninger for regnskabsårene 2009, 2010 og 2011 (både med og uden tilførsel af hybrid kernekapital). Kreditinstitutter klassificeret i Finanstilsynets gruppe 3 og 4 kan undlade at fremlægge estimater for 2010 og 2011, hvis sådanne estimater ikke er tilgængelige. I medfør af stk. 8, kan der dog kræves estimater tillige for 2010 og 2011. Redegørelsen skal indeholde økonomiske nøgletal (før og efter indskuddet af hybrid kernekapital):

- 1) Egenkapitalprocent: Egenkapital i procent af samlede aktiver.
- 2) Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
- 3) Forrentning af egenkapitalen.
- 4) Indtjening pr. omkostningskrone
- 5) Udlån og garantier med nedskrivninger/hensættelser i forhold til samlede udlån og garantier.
- 6) Periodens nedskrivningsprocent.
- 7) Nedskrivninger i procent af udlån inklusive nedskrivninger.
- 8) Summen af store engagementer.
- 9) Vækst i udlån og garantier.

Stk. 5. Kreditinstituttet skal i ansøgningen afgive en erklæring om, at oplysningerne i ansøgningen er afgivet på tro og love.

Stk. 6. Udtalelsen fra revisor, jf. stk. 3, nr. 4, skal indeholde være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Desuden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. stk. 3, nr. 3 være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

Stk. 7. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, skal instituttet angive dette i ansøgningen med begrundelse af, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes.

Stk. 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger og dokumentation fra kreditinstituttet.

§ 3. Et kreditinstitut, som har en eller flere dattervirksomheder, skal afgive samtlige oplysninger i § 2 for såvel kreditinstituttet selv som på konsolideret basis, det vil sige inklusiv instituttets dattervirksomheder.

Stk. 2. Et kreditinstitut, der selv er en dattervirksomhed, skal i sin ansøgning medsende information om kreditinstituttets ejer- og koncernstruktur samt den seneste konsoliderede årsrapport for insti-

tuttets ultimative modervirksomhed. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger afhængigt af kreditinstituttets koncernforhold.

Indgåelse og ændring af aftale om statsligt kapitalindskud

§ 4. Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejder standardvilkår og betingelser (Term Sheet), der vil danne grundlag for den konkrete forhandling med det enkelte kreditinstitut. Økonomi- og Erhvervsministeren kan efter disse forhandlinger indgå endelig aftale med det enkelte kreditinstitut.

Stk. 2. Når Økonomi- og Erhvervsministeriet og kreditinstituttet har underskrevet en aftale om kapitalindskud, anses Økonomi- og Erhvervsministeriet at have afgivet endeligt tilsagn.

Stk. 3. Staten kan efter aftaleindgåelsen kræve, at aftalegrundlaget med kreditinstituttet ændres med henblik på at give staten bedst mulig adgang til at sælge eller i øvrigt disponere over hybrid kernekapital, som er tilført jf. § 8, stk. 7, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Konvertering af kapitalindskud

§ 5. Udgør et kreditinstituts hybride kernekapital på tidspunktet for aftaleindgåelsen mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, kan Finanstilsynet kræve den del af kapitalen, der udgør mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, omdannet til aktie-, garanti- eller andelskapital, såfremt kreditinstituttet kommer i vanskeligheder, herunder hvor kreditinstituttet ikke længere opfylder lovens solvenskrav, eller hvor Finanstilsynet vurderer, at der er nærliggende risiko herfor, jf. § 8, stk. 6, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 2. Udgør et kreditinstituts hybride kernekapital mere end 35 pct. af den samlede kernekapital på tidspunktet for aftaleindgåelsen, skal samtlige stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter m.v. ophæves af kreditinstituttets generalforsamling eller repræsentantskab. 1 pkt. finder anvendelse på alle kreditinstitutter, der er omfattet af lov om statsligt kapitalindskud, jf. § 1, stk. 3, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 3. Ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter m.v. skal være besluttet og registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen før aftaleindgåelsen og skal senest have virkning fra konverteringstidspunktet, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 4. Uanset eventuelle vedtægtsmæssige omsættelighedsbegrænsninger, kan hybrid kernekapital, som er tilført et kreditinstitut frit sælges og disponeres over, jf. § 8, stk. 7 i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Tilsagnsprovision for statsligt kapitalindskud

§ 6. Et kreditinstitut, der har indgået aftale om statsligt kapitalindskud, skal betale tilsagnsprovision til staten. Tilsagnsprovisionen skal betales for en periode, der løber fra 30 kalenderdage efter datoen for aftaleindgåelsen, jf. § 4, stk. 2, til og med udstedelsesdatoen eller datoen for kreditinstituttets meddelelse om, at kreditinstituttet ikke ønsker at gøre brug af kapitalindskuddet.

Stk. 2. Tilsagnsprovision betales månedsvis forud, opgjort på daglig basis.

Stk. 3. Eventuel for meget betalt tilsagnsprovision refunderes.

Stk. 4. Tilsagnsprovisionen beregnes som en procentdel af udstedelsens totale beløb på følgende måde: tilsagnsprovision = 0,40 x (Fast rente – RFR). Den faste rente er den aftalte rente. RFR er den risikofri rente, der fastsættes som den 5-årige statslige nulkuponrente.

Beregning af rentebetaling til staten

§ 7. Kreditinstituttet skal betale en individuelt fastsat rente til staten, jf. § 8, stk. 2, nr. 10, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 2. Økonomi- og Erhvervsministeriet fastsætter på dagen for indgåelsen af aftalen renten individuelt for de enkelte kreditinstitutter ud fra deres kvalitet målt ved bl.a. kapitaloverdækning og risikoprofil. Der lægges i den forbindelse vægt på anerkendte kreditvurderingsbureauers kreditvurdering. Kreditinstitutterne indplaceres i følgende kategorier:

- 1) Kategori I: Institutter der vurderes at have en god kreditvurdering.
- 2) Kategori II: Institutter der vurderes at have en middel kreditvurdering.
- 3) Kategori III: Institutter der vurderes at have en lavere kreditvurdering.

Stk. 3. Kreditinstitutter i kategori II, jf. stk. 2, nr. 2, vil blive opdelt i yderligere tre underkategorier, der afspejler spredningen i kvalitet og risiko.

Stk. 4. Ikke-kreditvurderede kreditinstitutter vil blive indplaceret i en af de tre kategorier ved sammenligning med allerede kreditvurderede institutter ud fra en række parametre, herunder kernekapital, forholdet mellem egen- og fremmedkapital (gearing), indlånsunderskud, adgang til kapitalmarkederne, likviditetsrisiko, indtjening, kreditkvalitet, ejerforhold og institutionstype.

Stk. 5. Den individuelt fastsatte rente, jf. stk. 1, vil blive fastlagt på baggrund af en referencerente i form af statens 5-årige nulkuponrente på dagen for indgåelsen af aftalen, en fast risikopræmie på 6 pct. point, samt et for hvert kreditinstitut fastsat yderligere rentetillæg. Institutter i kategori II og III, jf. stk. 2, nr. 2 og 3, vil få et rentetillæg på henholdsvis 0,75 pct. point og 2,25 pct. point i forhold til institutter i kategori I, jf. stk. 2, nr. 1. Det vil således for eksempel gælde, at med en referencerente på 3, vil den faste rente for kreditinstitutter i kategori I, jf. stk. 2, nr. 1, udgøre 9 pct., for kreditinstitutter i kategori II, jf. stk. 2, nr. 2, vil den faste rente udgøre henholdsvis 9,375 pct., 9,75 pct. og 10,875 pct. i de tre underkategorier, jf. stk. 3, og for kreditinstitutter i kategori III, jf. stk. 2, nr. 3, vil den faste rente udgøre 11,25 pct.

Stk. 6. Stigning eller fald i Statens 5-årige nulkuponrente vil medføre tilsvarende ændringer i den fastsatte rente.

Kapitel 3

Ansøgning om afgivelse af en statslig tegningsgaranti

§ 8. Til brug for ansøgning om statslig tegningsgaranti skal Økonomi- og Erhvervsministeriets ansøgningsskema anvendes, hvori ansøgeren skal anmode om en tegningsgaranti. Ansøgningsskemaet findes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside eller kan rekvireres ved henvendelse til ministeriet.

Stk. 2. Ansøgningen skal fremsendes behørigt underskrevet enten elektronisk ved brug af krypteret e-mail og elektronisk signatur, eller pr. almindelig post til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 3. Ansøgningen skal tillige med udfyldt ansøgningsskema indeholde følgende:

1) En redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidssigter. Redegørelsen skal være godkendt af bestyrelsen og indeholde følgende:

- a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling.

- b) En begrundet angivelse af den forventede økonomiske udvikling frem til den 31. december 2011.
- c) En vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.
- d) En vurdering af konsekvenserne af kapitalindsuddet, herunder i forhold til rentabilitet, effektivitet, solvens- og kernekapitalkrav.
- e) En beskrivelse af hvordan udlån og garantier fordeler sig på private og erhvervs kunder, herunder brancher, samt på kredittyper og lånestørrelser.
- f) En beskrivelse af kreditinstituttets udlånspolitik, herunder ændringer i udlånsbetingelser og vilkår.
- g) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabsrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.
- h) En beskrivelse af hvorledes tilbagebetaling af den hybride kernekapital forventes at ske.
- i) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver eller aktiviteter, andre kapitalfremskaffelser eller lignende.
- j) En beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital, herunder samlet gæld, udstedelsesdato, rentevilkår og eventuelle step-up klausuler og seneste noterede kurs og effektive rente, hvis udstedelsen er noteret på et reguleret marked.
- k) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kursrisici samt andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstituttets balance m.v.
- l) En oversigt over kreditinstituttets aktiver opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
- m) En oversigt over kreditinstituttets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, erhverv og geografi opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
- n) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009, 2010 og 2011.
- o) En oversigt over kreditinstituttets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
- p) En oversigt over kreditinstituttets samlede beholdning af strukturerede produkter opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstituttets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, rating og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris.
- q) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald, opgjort på tidspunktet for ansøgningen. De ikke-eftersillede passiver opdeles i sikrede og usikrede poster.
- r) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer som har kreditvurderet kreditinstituttet, hvis sådanne findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).
- s) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter, sammenskrevet resumé fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke registrerede ændringer hertil.
- t) Oplysninger om økonomiske, juridiske eller andre rådgivere, som kreditinstituttet anvender i forbindelse med den foreslåede kapitalfremskaffelse.

- 2) En opgørelse af kreditinstituttets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation. Opgørelsen skal foretages i henhold til bilag 1 i Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning, jf. nærmere bilaget til bekendtgørelsens pkt. 97-99.
- 3) En revideret årsrapport for 2008 og det seneste kvartalsregnskab, som ligeledes skal være revideret.
- 4) En udtalelse fra kreditinstituttets godkendte revisor, jf. stk. 5.
- 5) Kopi af de til Finanstilsynets senest indgivne indberetninger eller opgørelser vedrørende store engagementer, opgørelse af likviditet, kapitaldækningsopgørelse og opgørelse af lån med nedskrivninger.
- 6) Oplysninger om kapitaldækning pr. 31. december 2008 og pr. udgangen af seneste kvartal efter 31. december 2008, herunder:
 - a. Solvensprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - b. Kernekapitalprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - c. Størrelsen af instituttets samlede hybride kernekapital opgjort som en procentdel af den samlede kernekapital før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - d. Kreditinstituttet skal forklare grundlaget for opgørelsen af kapitaldækningen, herunder hvilken metode der er anvendt, om der anvendes en standardmetode eller mere avancerede metoder (IRB, Value at risk, AMA mv.), og hvilke overgangsordninger kreditinstituttet er omfattet af. Derudover skal kreditinstituttet bekræfte, at det anvendte grundlag er i overensstemmelse med Finanstilsynets regler. Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge de anvendte nøgletal ved beregningerne af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster, kernekapital, ansvarlig kapital, fradrag m.v.
- 7) Skønnede oplysninger under nr. 6, litra a-c, med opgørelsesdato pr. 30. juni 2009 og 31. december 2009 med forklaring af udviklingen.
- 8) En erklæring fra kreditinstituttets bestyrelse om, at der i relation til de historiske oplysninger, der er fremlagt i henhold til nr. 6, ikke er sket nogen væsentlige ændringer i instituttets kapitalforhold eller i øvrigt i kreditinstituttets økonomiske situation, siden datoen for afgivelsen af årsrapporten for 2008 henholdsvis det seneste kvartalsregnskab. Såfremt der er sket væsentlige ændringer i kreditinstituttets kapitalforhold eller økonomiske situation, skal sådanne ændringer specificeres, herunder med angivelse af ændringens karakter og konsekvenserne for oplysningerne afgivet i henhold til nr. 6.
- 9) Dokumentation for at der kan tiltrækkes andre investorer.

Stk. 4. Redegørelsen, jf. stk. 3, nr. 1, skal endvidere indeholde de i nr. 1-9 anførte økonomiske nøgletal. Oplysningerne skal opgøres henholdsvis pr. 31. december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab samt indeholde skønnede oplysninger for regnskabsårene 2009, 2010 og 2011 (både med og uden tilførsel af hybrid kernekapital). Kreditinstitutter klassificeret i Finanstilsynets gruppe 3 og 4 kan undlade at fremlægge estimater for 2010 og 2011, hvis sådanne estimater ikke er tilgængelige. I medfør af stk. 8 kan der dog kræves estimater tillige for 2010 og 2011. Redegørelsen skal indeholde økonomiske nøgletal (før og efter indskuddet af hybrid kernekapital):

- 1) Egenkapitalprocent: Egenkapital i procent af samlede aktiver.
- 2) Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
- 3) Forrentning af egenkapitalen.
- 4) Indtjening pr. omkostningskrone
- 5) Udlån og garantier med nedskrivninger/hensættelser i forhold til samlede udlån og garantier.

- 6) Periodens nedskrivningsprocent.
- 7) Nedskrivninger i procent af udlån inklusive nedskrivninger.
- 8) Summen af store engagementer.
- 9) Vækst i udlån og garantier.

Stk. 5. Dokumentationen for at der kan tiltrækkes andre investorer, jf. stk. 2, nr. 8, skal bestå af skriftlige positive tilkendegivelser fra andre investorer om, at de vil være interesserede i at investere i hybrid kernekapital i form af obligationer. Derudover skal kreditinstituttet vedlægge en detaljeret beskrivelse af det foreslåede udbud af obligationer, herunder f.eks. størrelsen af udbuddet, forventet tidsplan, forventet rating, markedet for obligationerne, forventede investorer, renteindikationer afgivet af sådanne investorer samt udpegede og forventede rådgivere.

Stk. 6. Udtalelsen fra revisor, jf. stk. 3, nr. 4, skal være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Desuden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. stk. 3, nr. 3 være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

Stk. 7. Kreditinstituttet skal i ansøgningen afgive en erklæring om, at oplysningerne i ansøgningen er afgivet på tro og love.

Stk. 8. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, skal instituttet angive dette i ansøgningen med begrundelse af, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes.

Stk. 9. Til brug for behandlingen af en ansøgning kan Økonomi- og Erhvervsministeriet indhente enhver yderligere oplysning, der anses som relevante for vurderingen af kreditinstituttet og dets ansøgning.

§ 9. Et kreditinstitut, som har en eller flere dattervirksomheder, skal afgive samtlige oplysninger for såvel kreditinstituttet selv som på konsolideret basis, det vil sige inklusiv instituttets dattervirksomheder.

Stk. 2. Et kreditinstitut, der selv er et dattervirksomhed, skal i sin ansøgning medsende information om kreditinstituttets ejer- og koncernstruktur samt den seneste konsoliderede årsrapport for instituttets ultimative modervirksomhed. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger afhængigt af kreditinstituttets koncernforhold.

Indgåelse af aftale om statslig tegningsgaranti

§ 10. Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejder standardvilkår og betingelser (Term Sheet), der vil danne grundlag for den konkrete forhandling med det enkelte kreditinstitut.

Stk. 2. Når Økonomi- og Erhvervsministeriet og kreditinstituttet har underskrevet en tegningsgarantiaftale, anses Økonomi- og Erhvervsministeriet at have afgivet endeligt tilsagn.

Stk. 3. Kreditinstituttet skal snarest muligt indenfor en af Økonomi- og Erhvervsministeriet fastsat frist indsende den forventede tidsplan for udbuddet til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 4. Kreditinstituttet skal udbyde obligationerne til andre investorer inden for en bestemt periode.

Stk. 5. I det omfang samtlige obligationer ikke aftages af andre investorer vil den af økonomi- og erhvervsministeren afgivne tegningsgaranti kunne blive udløst i overensstemmelse med aftalegrundlaget.

Stk. 6. Udstedelsesdagen for obligationerne skal senest være den 31. december 2009. Økonomi- og Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at fristen for udstedelse i 1. pkt. forlænges.

Stk. 7. Obligationerne skal, medmindre andet er aftalt, tilbydes andre investorer på identiske vilkår med de, der indgår i aftalen mellem kreditinstituttet og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

§ 11. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan efter anmodning og efter drøftelse med Danmarks Nationalbank afgive en statslige tegningsgaranti for obligationsudstedelser i anden valuta end danske kroner, herunder f.eks. Euro.

§ 12. Kreditinstituttet er fuldt og helt ansvarlig for gennemførelsen af obligationsudbuddet. Staten eller statens rådgivere påtager sig intet og har intet ansvar overfor kreditinstituttet, investorer eller andre for gennemførelsen af obligationsudbuddet eller resultatet heraf.

Tegningsgarantiprovision for statslig tegningsgaranti

§ 13. Kreditinstituttet skal i perioden fra 30 dage efter datoen i henhold til § 11, stk. 2, og indtil datoen for udstedelsen af obligationerne, eller datoen for kreditinstituttets meddelelse om, at kreditinstituttet ikke ønsker at benytte tegningsgarantien, betale tegningsgarantiprovision efter samme principper som gælder for tilsagnsprovision, jf. § 6.

Kapitel 4

Indhold af redegørelse om udlånsudviklingen i kreditinstituttet

§ 14. Et kreditinstitut, der modtager statsligt kapitalindskud, skal hvert halve år offentliggøre en redegørelse om udlånsudviklingen i instituttet, jf. § 8, stk. 2, nr. 2, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter. Redegørelsen skal bestå af følgende:

- 1) En redegørelse for instituttets udlånspolitik og ændringer i udlånspolitikken, herunder priser og vilkår.
- 2) En beskrivelse af udviklingen i udlånene fordelt på virksomhedskunder, herunder en opdeling på henholdsvis eksisterende kunder og nye kunder samt en brancheopdeling af virksomhedskunder, og private kunder, herunder en opdeling på henholdsvis eksisterende kunder og nye kunder samt en opdeling på henholdsvis boligfinansiering og anden forbrugsfinansiering.
- 3) En beskrivelse af ændringer i praksis med hensyn til kreditvurdering af kreditinstituttets kunder.

Stk. 2. Redegørelsen skal offentliggøres samt indsendes til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Kapitel 5

Afholdelse af statens udgifter til ordningen

§ 15. Et kreditinstitut, der tilføres hybrid kernekapital eller opnår statslig tegningsgaranti, skal i tillæg til gebyrerne efter §§ 6, 14 og 15 betale et individuelt stiftelsesgebyr, som skal dække alle statens omkostninger til udarbejdelse, planlægning og administration af de to ansøgningsordninger, herunder brug af eksterne rådgivere. Stiftelsesprovisionen vil bestå af et grundbeløb samt et tillægsbeløb, der afhænger af størrelsen af det statslige kapitalindskud eller af den statslige tegningsgaranti.

Stk. 2. I tilfælde af at der opkræves for meget i stiftelsesgebyr, jf. stk. 1, i forhold til de faktiske afholdte udgifter, vil dette blive tilbagebetalt til kreditinstitutterne.

Stk. 3. Gebyrer, jf. stk. 1, skal betales til Økonomi- og Erhvervsministeriet senest 1 uge efter aftaleindgåelsen.

Kapital 6

Ikrafttræden

§ 16. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. april 2009.

Slettet: §

Bilag 1 – Uafhængig revisors udtalelse om kreditinstituttets fremtidsudsigter og opgørelse af det individuelle solvensbehov

Til Økonomi- og Erhvervsministeriet

Som en del af instituttets ansøgning til Økonomi- og Erhvervsministeriet om statsligt kapitalindskud af # har instituttet udarbejdet en redegørelse for instituttets forventede økonomiske udvikling, i form af budget og fremskrivninger for perioden 1. april 2009 - 31. december 2011 samt en opgørelse af instituttets individuelle solvensbehov.

Vi har efter aftale undersøgt de i redegørelsen indeholdte økonomiske fremtidsudsigter omfattende drifts- status- og likviditetsbudgetter og -fremskrivninger med tilhørende beskrivelse af væsentligste forudsætninger, forklarende noter, anvendt regnskabspraksis samt stresstest af væsentligste forudsætninger. Budgetter og fremskrivninger udarbejdes på baggrund af den reviderede balance pr. 31. marts 2009 og i overensstemmelse med den med ansøgningen fremsendte beskrivelse af budget- og fremskrivningsproceduren.

Instituttets ledelse har ansvaret for de i redegørelsen indeholdte oplysninger om fremtidsudsigterne herunder budget og fremskrivninger samt for de anførte forudsætninger, som redegørelsen er baseret på. Instituttets ledelse har herudover ansvaret for solvensbehovsopgørelsen, herunder de væsentligste forudsætninger der er grundlag for denne opgørelse. Vores ansvar er på grundlag af vores undersøgelser at udtrykke en konklusion herom.

Udtalelsen er alene udarbejdet til brug for Økonomi- og Erhvervsministeriets behandling af instituttets ansøgning om statsligt kapitalindskud og må ikke anvendes af andre eller til andet formål.

De udførte undersøgelser

Vi har udført vores undersøgelser i overensstemmelse med den danske revisionsstandard om undersøgelse af fremadrettede finansielle oplysninger. Denne standard kræver, at vi tilrettelægger og udfører undersøgelserne med henblik på at opnå **begrænset** sikkerhed for, at de anvendte forudsætninger, herunder vedrørende kreditrisici og markedsrisici, er velbegrundede og ikke indeholder væsentlig fejlinformation herunder, at solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet på grundlag af disse forudsætninger samt en **høj** grad af sikkerhed for, at redegørelsen og dermed budget og fremskrivninger er udarbejdet på grundlag af forudsætningerne. Desuden har vi for så vidt angår instituttets udlån og garantier samt beholdning af værdipapirer pr. 31 marts 2009 tilrettelagt og udført vores undersøgelse med henblik på at opnå **høj** grad af sikkerhed for at solvensbehovsopgørelsen er baseret på det reviderede perioderegnskab pr. 31. marts 2009.

Vores undersøgelser har omfattet en gennemgang af redegørelsen med henblik på at vurdere, om de af ledelsen opstillede forudsætninger er dokumenterede og velbegrundede. Vi har endvidere efterprøvet, om budget, fremskrivninger og solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet i overensstemmelse med de opstillede forudsætninger, ligesom vi har efterprøvet den indre talmæssige sammenhæng i budget og fremskrivninger samt efterprøvet, at der ved opgørelsen af solvensbehovet er taget hensyn til de forhold, der er fastlagt i bekendtgørelse om kapitaldækning § 5, stk.1.

Det er vores opfattelse, at de udførte undersøgelser giver et tilstrækkeligt grundlag for vores konklusion.

Konklusion

Ved vores undersøgelse er vi ikke blevet bekendt med forhold, der afkræfter, at forudsætningerne giver et rimeligt grundlag for redegørelsen for den forventede økonomiske udvikling samt for solvensbehovsopgørelsen. Vi er endvidere ikke bekendt med forhold der afkræfter, at de af ledelsen opstillede forudsætninger er dokumenterede og velbegrundede. Det er vores opfattelse, at budget, fremskrivninger og solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet på grundlag af de opstillede forudsætninger samt, at der ved opgørelsen af solvensbehovet er taget hensyn til de forhold, der er fastlagt i bekendtgørelse om kapitaldækning § 5, stk. 1. Desuden er det vores opfattelse, at solvensbehovsopgørelsen, for så vidt angår instituttets udlån og garantier samt beholdning af værdipapirer, er baseret på det reviderede perioderegnskab pr. 31. marts 2009.

Vi skal supplerende oplyse, at de faktiske resultater og solvensbehovet for instituttet sandsynligvis vil afvige fra det forventede, idet forudsatte begivenheder sjældent indtræder som forventet, og afvigelserne kan være væsentlige.

#, den [dato]

Revisionsvirksomhed XX

Statsautoriseret revisionsvirksomhed

Bilag 2 – Den uafhængige revisors erklæring vedrørende perioderegnskabet

Til Økonomi- og Erhvervsministeriet

Vi har revideret perioderegnskabet for <Institut NN A/S> for perioden 1. januar -31. marts 2009 omfattende hoved- og nøgletal, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter. Perioderegnskabet aflægges i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU samt yderligere danske oplysningskrav til børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed].

Vi har endvidere revideret [instituttets/koncernens] indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 i overensstemmelse med [IFRS som godkendt af EU / lov om finansiell virksomhed].

Ledelsens ansvar for perioderegnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge perioderegnskabet, herunder at sikre korrekt indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009, i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU samt yderligere danske oplysningskrav til børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed]. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et perioderegnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om perioderegnskabet, herunder indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder. Disse standarder kræver, at vi lever op til etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at perioderegnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i perioderegnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i perioderegnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevante for virksomhedens udarbejdelse og aflæggelse af et perioderegnskab, med henblik på at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige og en vurdering af den samlede præsentation af perioderegnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at

- Perioderegnskabet for perioden 1. januar - 31. marts 2009 er aflagt i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU og yderligere danske oplys-

ningskrav til delårsregnskaber for børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed].

- Indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 er i overensstemmelse med [IFRS som godkendt af EU / lov om finansiell virksomhed].

Kontorsted, dato

Revisionsfirmaet [XX], Statsautoriseret revisionsvirksomhed

STATSAUTORISERET REVISOR

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Heidi Holmberg [HHO@realkreditforeningen.dk]

Sendt: 2. marts 2009 11:35

Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)

Emne: RE: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud

Kære Ida

Tak for fremsendte materiale vedrørende præhøring bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

På indeværende tidspunkt har Realkreditforeningen ingen bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet, men vil meget gerne deltage på den officielle høring senere på ugen.

Med venlig hilsen

Heidi Holmberg

Direkte 3370 1116
hho@realkreditforeningen.dk

From: Ida Bo Jørgensen (DEP) [mailto:ibj@oem.dk]

Sent: 27. februar 2009 14:52

To: at@lopi.dk; Heidi Holmberg; msp@rkr.dk; Susanne Dolberg; psc@skibskredit.dk; hrl@skibskredit.dk

Subject: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud

Importance: High

Kære alle,

Tak for et godt møde i dag, og tak for I kunne deltage med så kort varsel.

Som aftalt på mødet fremsendes hermed i præhøring bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

Jeres bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede snarest muligt og senest 2. marts 2009, kl. 12.00.

Det skal bemærkes at bekendtgørelsen grundet den hastende karakter vil blive sendt i høring i næste uge med en relativ kort høringsfrist.

Bekendtgørelsen bedes behandlet fortroligt.

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement
Område 4, Task Force
Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50
E-mail ibj@oem.dk

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Hanne Råe Larsen [hrl@skibskredit.dk]
Sendt: 2. marts 2009 11:53
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Emne: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav m.v.
Vedhæftede filer: img-302125306-0001.pdf

Vedlagt fremsendes Danmarks Skibskredits bemærkninger til udkastet til ny bekendtgørelse.

Med venlig hilsen

Hanne Råe Larsen

Vice President
Danmarks Skibskredit

**DANMARKS
SKIBSKREDIT**

Sankt Annæ Plads 3
1250 København K
Email: hrl@skibskredit.dk
Phone: +45 33 33 93 33
Fax: +45 33 33 96 66

www.skibskredit.dk

This message contains information that may be privileged or confidential and is the property of Danmarks Skibskredit / Danish Ship Finance. It is intended only for the person to whom it is addressed. If you are not the intended recipient, you are not authorized to read, print, retain, copy, disseminate, distribute, or use this message or any part thereof. If you receive this message in error, please notify the sender immediately and delete all copies of this message.

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Område 4, Task Force
Att.: Specialkonsulent Ida Bo Jørgensen

Sendt pr. e-mail til ibj@oem.dk

2. marts 2009
HRL

Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud

Danmarks Skibskredit har følgende bemærkninger til det foreliggende udkast til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud ("Bekendtgørelsen"). Vore bemærkninger er nævnt i samme rækkefølge som de fremgår af Bekendtgørelsen:

1. I §2, stk. 4 er der oplyst en række nøgletal, som instituttet skal oplyse om, før og efter indskuddet af hybrid kernekapital. Visse nøgletal baserer sig på opgørelser, der følger af lov om finansiel virksomhed. For institutter, der er undtaget fra disse opgørelser, må det samtidig følge, at der ikke skal gives oplysninger om disse nøgletal. Dette bør eksplicit fremgå af bestemmelsen.
2. Af §3, stk. 1 følger det, at kreditinstitutter, der har datterselskaber, skal afgive oplysningerne i §2 for instituttet selv og på konsolideret niveau. Det er vor formodning, at det kun er relevant at konsolidere datterskaber, der er finansielle virksomheder og som drives med fortsat drift for øje. Dette bør præciseres, så eksempelvis datterselskaber, der alene er overtaget med henblik på afvikling af nødlidende engagementer, ikke er omfattet af bestemmelsen om afgivelsen af oplysningerne i §2 på konsolideret niveau.
3. Det fremgår af §7, stk. 6 at en stigning eller et fald i statens 5-årige nul kuponrente vil medføre en tilsvarende ændringer i den fastsatte rente. Det er ikke nærmere oplyst i hvilken periode der kan ske ændringer i den fastsatte rente. Det er ikke hensigtsmæssigt at det kan ske senere end frem til dagen for aftaleindgåelsen om tilførsel af statsligt kapitalindskud. Særligt i forbindelse med en udbetaling, der tidsmæssigt ligger væsentligt forskudt i forhold til tidspunktet for aftaleindgåelsen,

kan der ske ændringer i referencerenten. Det bør derfor præciseres, at renten kun kan ændres frem til tidspunktet for aftaleindgåelsen.

4. Et kreditinstitut, der modtager statsligt kapitalindskud, skal ifølge §14, stk. 1 offentliggøre en redegørelse om udlånsudviklingen i instituttet. Redegørelsen skal offentliggøres hvert halve år. Der lægges op til at redegørelsen skal indeholde oplysninger af stærkt konkurrencemæssig karakter samt meget detaljerede oplysninger om udviklingen i udlånsporteføljen.

I relation til §14, stk. 1 nr. 1 vil det for et kreditinstitut som Danmarks Skibskredit, der alene beskæftiger sig med én udlånsaktivitet - skibsfinansiering - og som har en antalsmæssigt begrænset kundeportefølje, være skadeligt for konkurrenceevnen, hvis der skal gives oplysninger om priser og vilkår i relation til långivningen. Det bør derfor præciseres, at redegørelsens detaljeringsgrad skal tilpasses det enkelte instituts særlige forhold.

Af §14, stk. 1 nr. 2 fremgår det, at redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af udviklingen i udlånene fordelt på brancher og fordelt på nye og eksisterende kunder. Som anført under vore bemærkninger til §14, stk. 1 nr. 1 vil en høj detaljeringsgrad kunne afdække udviklingen i Danmarks Skibskredit i en grad, så det for en læser med indgående kendskab til shippingbranchen kan udledes, hvilke kunder der har modtaget finansiering. Dette kan være skadeligt for vor konkurrenceevne, og det kan være i modstrid med vore kunders interesse. Det bør derfor også her præciseres, at redegørelsens detaljeringsgrad skal tilpasses det enkelte instituts forhold.

5. Efter §15 skal statens omkostninger til udarbejdelse, planlægning og administration af de to ansøgningsordninger samt brug af eksterne rådgivere dækkes via et individuelt stiftelsesgebyr, der skal afholdes af de kreditinstitutter der tilføres statsligt kapitalindskud. Så vidt vi er orienteret, er der ikke sat et loft over hvor store omkostninger – hverken som fast beløb eller i procent – et institut kan blive belastet med i forbindelse med anvendelse af ordningen. Omkostningsdelen vil indgå i beslutningsgrundlaget forud for en eventuel ansøgning om tilførsel af statsligt kapitalindskud. Det vil derfor være rimeligt, hvis der på forhånd defineres et maksimum for stiftelsesgebyret. Alternativt bør instituttet forud for den endelige aftaleindgåelse som minimum kunne få et indikativt tilsagn, hvoraf blandt andet omkostningerne er specificeret.

I tilfælde af at der opkræves for meget i stiftelsesgebyr, jf. §15, stk. 2, i forhold til de faktisk afholdte udgifter, vil dette blive tilbagebetalt til kreditinstitutterne. Vi går ud fra at der heraf kan sluttes, at kreditinstitutterne ikke kan blive pålagt ekstraomkostninger i tilfælde af, at de faktisk afholdte udgifter overstiger summen af opkrævede beløb.

Med venlig hilsen

Danmarks Skibskredit

Per Schnack

Hanne Råe Larsen

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Mette Saaby Pedersen [msp@realkreditraadet.dk]
Sendt: 2. marts 2009 12:56
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Cc: Nina Valsted
Emne: SV: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud
Prioritet: Høj
Vedhæftede filer: S45C-109030212510.pdf

Kære Ida

Jeg vedlægger vores bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

Med venlig hilsen

Mette Saaby Pedersen

Afdelingschef

Realkreditrådet

Zieglers Gaard, Nybrogade 12, 1203 København K
 Tel.: 33 12 48 11 - Direkte 33 73 01 83
 Website: www.rkr.dk

Fra: Mette Saaby Pedersen
Sendt: 2. marts 2009 11:33
Til: 'Ida Bo Jørgensen (DEP)'
Emne: SV: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud

Kære Ida

Jeg arbejder på fuld kraft på vores bemærkninger til bekendtgørelsen. Jeg kan ikke nå at sende bemærkninger inden kl. 12, men forhåbentlig omkring kl. 12.30. Håber at det er OK.

Med venlig hilsen

Mette Saaby

Med venlig hilsen

Mette Saaby Pedersen

Afdelingschef

Realkreditrådet

Zieglers Gaard, Nybrogade 12, 1203 København K
 Tel.: 33 12 48 11 - Direkte 33 73 01 83
 Website: www.rkr.dk

Fra: Ida Bo Jørgensen (DEP) [mailto:ibj@oem.dk]
Sendt: 27. februar 2009 14:52
Til: Astrid Thomas; hho@realkreditforeningen.dk; Mette Saaby Pedersen; sdo@finansraadet.dk;

12-08-2010

psc@skibskredit.dk; hrl@skibskredit.dk

Emne: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud

Prioritet: Høj

Kære alle,

Tak for et godt møde i dag, og tak for I kunne deltage med så kort varsel.

Som aftalt på mødet fremsendes hermed i præhøring bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

Jeres bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede snarest muligt og senest 2. marts 2009, kl. 12.00.

Det skal bemærkes at bekendtgørelsen grundet den hastende karakter vil blive sendt i høring i næste uge med en relativ kort høringsfrist.

Bekendtgørelsen bedes behandlet fortroligt.

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

ØKONOMI- OG ERHVERVS-MINISTERIET

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement
Område 4, Task Force
Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50
E-mail ibj@oem.dk

REALKREDITRÅDET

Pr. e-mail

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Att.: Ida Bo Jørgensen

2. marts 2009
E 110 - msp

Bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Vi har den 27. februar modtaget jeres udkast til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti i præhøring. Vi har gennemgået udkastet og knytter nedenfor bemærkninger hertil.

Generelle bemærkninger

Vi lægger - som det også blev fremført på mødet i Økonomi- og Erhvervsministeriet den 27. februar - vægt på, at der bliver mulighed for, at det statslige kapitalindskud kan udbetales i flere omgange over året 2009. Det vil sige, at det skal være muligt dels, at konvertible og ikke-konvertible trancher kan udbetales på forskellige tidspunkter, dels at der i andre situationer er mulighed for at lave flere trancher, som udbetales på forskellige tidspunkter. En sådan mulighed bør indarbejdes i bekendtgørelsen.

I bekendtgørelsens oplysningskrav er der ikke taget højde for, at kreditinstitutternes virksomhed er forskellig. Det er således ikke alle krav, som er relevante eller mulige at opgøre for alle institutter. Der kan specifikt peges på nøgletallet i § 2, stk. 4, nr. 2 og § 8, stk. 4, nr. 2, som ikke er relevant for realkreditinstitutter. Kravene i § 14, stk. 1, nr. 2 om opdeling af virksomhedskunder på brancher og opdeling på boligfinansiering og anden forbrugsfinansiering er ikke mulig for realkreditinstitutter.

Informationer og nøgletal vil derfor alene indgå i ansøgningen i det omfang, det er relevant for det enkelte kreditinstitut.

§ 2, stk. 3 og 4

Begrænset administrativ byrde

Vi kan konstatere, at kravene til oplysning i ansøgningen om statsligt kapitalindskud er ganske omfattende. Samtidig er vi bekendt med, at der i ansøgningen om statslig garanti for udstedelse af junior covered bonds og ikke-efterstillet, usikret gæld også stilles ganske omfattende krav til dokumentation.

Med henblik på at begrænse de administrative byrder for kreditinstitutterne ser vi gerne, at instituttet kan indsende én ansøgning, som omfatter begge ordninger. En form for standard-ansøgning, som kan suppleres af specifikke oplysninger afhængig af, om instituttet ansøger

om statsligt kapitalindskud eller statslig garanti for udstedelse af junior covered bonds og ikke-efterstillet, usikret gæld.

En mulighed er også, at institutter, som ønsker at benytte begge ordninger, kan aftale med Økonomi- og Erhvervsministeriet, hvad én samlet ansøgning skal indeholde.

Vi lægger også vægt på, at de omfattende krav til oplysninger ved ansøgningen helt eller delvist kan erstattes af fremsendelse af revideret årsrapport med tilhørende risikorapport samt det seneste kvartalsregnskab fra kreditinstitutter og et tilsynsgodkendt prospekt med tilhørende endelige vilkår.

Der bør også tages behøringt hensyn til, at nogle institutter allerede har godkendte MTN-programmer.

Forventninger og detaljeringsgrad

Der er på en række punkter lagt op til, at kreditinstituttet skal give forventninger til 2010 og 2011. Vi skal bemærke, at det vil være ganske vanskeligt at fremlægge sådanne estimater og vil nødvendigvis indeholde betydelige forbehold. Henset til de nuværende markedsforhold er det umiddelbart svært at se formålet med dette krav.

I øvrigt er der lagt op til en detaljeringsgrad i dataene, som muligvis vanskeligt kan opfyldes.

§ 2, stk. 6

I 1. punktum skal "indeholde" slettes.

§ 3 - generelt

Kravet i § 3, stk. 1 forekommer meget voldsomt. Det er næsten dobbelt op. Vi finder, at der bør være mulighed for, at man konkret forholder sig til, hvilke af punkterne i § 2, der var absolut behov for særskilte redegørelser/opgørelser, og hvilke steder moderselskabets oplysninger er tilstrækkelige.

§ 4, stk. 3

Vi ser stk. 3 som værende ny i forhold til loven om statsligt kapitalindskud, og med en udformning, som reelt giver en fri ret til staten til at ændre et indgået aftalegrundlag. Det er uacceptabelt.

Vi ser ikke hjemmel i loven til en så bred bestemmelse. I øvrigt er statens adgang til at sælge og disponere over den hybride kernekapital fastlagt i § 8, stk. 7 i loven, og den hybride kernekapital er frit omsættelig. Vi ser derfor ikke noget behov for stk. 3 i bekendtgørelsen.

§ 5, stk. 2

I stk. 2 stilles krav om, at samtlige stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter mv. skal ophæves. Det kan overvejes, om der alene skal stilles krav om, at der skal ske ophævelse i nødvendigt omfang.

§ 5, stk. 4

I vores læsning af stk. 4 fremstår muligheden for salg af det statslige kapitalindskud, som værende mulig før konvertering af kapitalindskuddet. Men hvad er begrundelsen for at denne adgang er indeholdt i § 5, som generelt omhandler konvertering af kapitalindskud?

§ 7 - renteberegning

I fortsættelse af drøftelserne på mødet den 27. februar i Økonomi- og Erhvervsministeriet om term sheet finder vi, at der er behov for, at spørgsmålet om anvendelse af rentekonvention afklares.

§ 7, stk. 5

Vi skal foreslå, at der i 2. punktum efter "rentetillæg" tilføjes "i gennemsnit".

§ 7, stk. 6

Vi skal foreslå, at stk. 6 udgår. Det er begrundet i, at med den nuværende udformning af stk. 6 får man indtryk af, at den individuelt fastsatte rente er variabel. I stk. 5 er der allerede taget højde for, at referencerenten varierer fra dag til dag.

§ 8 - uklarhed

Det er uklart, om udsteder ved ansøgningen tillige skal vedlægge et egentligt prospekt (EMTN og lign). Principielt bør et sådant krav herom vel først kunne stilles, når staten har udstedt tegningsgarantien.

§ 13

Henvisningen til § 11, stk. 2 skal formentlig være til § 10, stk. 2.

§ 14

Kravet i § 14 (redegørelsen for udlånspolitikken) om bl.a. oplysning om priser og vilkår er efter vores opfattelse meget bredt formuleret. Der ses ikke belæg for et sådant krav i bemærkningerne til lovens § 8, stk. 2. Baggrunden for kravet om den halvårige redegørelse er vel heller ikke en nøjagtig gennemgang af det enkeltes instituts prispolitik, men mere et ønske om at kunne følge udlånstendensen.

§ 15, stk. 1

I 1. punktum referes til "§§ 6, 14 og 15". Referencen må være til "§§ 6 og 13".

§ 15, stk. 1 og 2

Med hensyn til størrelsen af stiftelsesgebyr går vi ud fra, at stiftelsesgebyret alene skal dække rimelige omkostninger til eksterne rådgivere. Den nuværende formulering af bestemmelserne indeholder ingen "bagkant" i forhold til eksterne rådgiveres honorar, hvilket principielt kan give en risiko for meget høje omkostninger. Vi finder derfor, at der bør indlægges en rimelighedsvurdering overfor sådanne omkostninger.

I øvrigt har vi vanskeligt ved at se, at omkostningerne (tillægsbeløbet) skal være afhængig af størrelsen af det statslige kapitalindskud. Administrationen må formentlig være den samme for alle kapitalindskud uanset størrelse. Under alle omstændigheder må tillægsbeløbet være af minimal størrelse.

Det bør også præciseres, om "individuel stiftelsesgebyr" og "stiftelsesprovision" er det samme.

Bilag 1

Bilaget bør i afsnit 2 ensrettes med de øvrige ansøgningsdokumenter mv., således at udtalelsen baseres på den reviderede balance pr. 31. december 2008 eller på et eventuelt senere kvartalsregnskab. Dermed bør fremskrivning af økonomi mv. i afsnit 1 ligeledes gælde perioden fra 1. januar 2009. Hvis der efter aflevering af ansøgning til ministeriet udarbejdes et kvartalsregnskab er der jo pligt via loven til, at man skal forholde sig til, om det bør medføre ændringer i forhold til ansøgningen.

Bilag 2

Vi går ud fra, at der i kravene til aflæggelse af perioderegnskab og indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer tages hensyn til, at nogle institutter følger IAS, mens andre institutter følger kravene fastlagt i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse for kreditinstitutter.

Der er som udgangspunkt ikke krav om revision af kvartalsregnskaber for alle kreditinstitutter. Vi finder derfor, at et "review" af kvartalsregnskaber må være tilstrækkeligt.

Med venlig hilsen

Mette Saaby Pedersen

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Susanne Dolberg [SDO@finansraadet.dk]
Sendt: 3. marts 2009 11:01
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Emne: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud
Prioritet: Høj
Vedhæftede filer: FR01-214826-v1.DOC

Kære Ida Bo Jørgensen

Finansrådet kvitterer for at være blevet inviteret til at give bemærkninger i præhøring vedrørende bekendtgørelse om ansøgningskrav m.v.

Vedlagt fremsendes brev med vore bemærkninger, og Finansrådet deltager meget gerne i et møde, hvor vi kan uddybe bemærkningerne.

Med venlig hilsen

Susanne Dolberg

Direkte 3370 1061
sdo@finansraadet.dk

Finansrådets Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000
Fax 3393 0260

mail@finansraadet.dk
www.finansraadet.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Att.: Ida Bo Jørgensen, ibj@oem.dk

Udkast til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Finansrådet har modtaget udkast til ovenstående bekendtgørelse og skal i det følgende fremkomme med vore bemærkninger.

Generelle bemærkninger

For så vidt angår oplysninger om kreditinstituttets økonomiske forhold, bør der i videst muligt omfang være overensstemmelse med de krav, der stilles i forbindelse med bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti. I den forbindelse henvises til de af Finansrådet afgivne bemærkninger til sidstnævnte bekendtgørelse, dels i notat af 27. februar 2009 og dels på mødet med Økonomi- og Erhvervsministeriet den 2. marts 2009.

I det omfang, der er tale om oplysninger, som normalt fremgår af årsrapport eller kvartalsrapport, bør afgivelse af disse oplysninger således kunne gives ved henvisning til relevante steder, enten i seneste årsrapport eller den senest udgivne kvartalsrapport suppleret med erklæring om eventuelle senere, væsentlige ændringer frem til ansøgningstidspunktet. Bekendtgørelsens bestemmelser om, at oplysningerne skal gives "pr. ansøgningsdatoen" bør ændres i overensstemmelse hermed.

Det bør fremgå af bekendtgørelsen eller som minimum bekræftes af ministeriet, at oplysninger, der afgives til ministeriet i henhold til bekendtgørelsen, f.eks. om efterfølgende mindre tab, der ikke i sig selv skal indberettes til fondsbørsen, ikke får afledte konsekvenser i form af en udvidet indberetningspligt efter de børsretlige regler.

De oplysninger, som skal afgives i henhold til bekendtgørelsen, er af meget fortrolig karakter og vil for nogle oplysningers vedkommende være af en karakter, der normalt er undergivet fortrolighedsbestemmelser i lov om finansiel virksomhed. Den fortrolighed, der er gældende i henhold til lov om finansiel virksomhed, bør derfor finde tilsvarende anvendelse på oplysninger, som gives i henhold til denne bekendtgørelse; der bør indsættes en udtrykkelig bestemmelse herom i bekendtgørelsen.

2. marts 2009

Finansrådets Hus
Amallegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000
Fax 3393 0260

mail@finansraadet.dk
www.finansraadet.dk

Kontakt Susanne Dolberg
Direkte 3370 1061
sdo@finansraadet.dk

Journalnr. 411/11
Dok. nr. 214826-v1

Bekendtgørelsen indeholder en forudsætning om, at kvartalsrapport er reviderede, hvilket de normalt ikke er. Et krav om revision af kvartalsrapporter vil indebære en uforholdsmæssig byrde, både arbejdsmæssig og økonomisk for kreditinstitutterne. Kravet bør derfor udgå, hvorved der også skabes overensstemmelse mellem lov om statsligt kapitalindskud og med bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti.

Side 2

Journalnr. 411/11
Dok. nr. 214826-v1

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

§ 2, stk. 3 indeholder en række krav, som svarer til de krav, der er opregnet i § 2, stk. 1, nr. 2 litra a-q i udkast til bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti, hvortil Finansrådet har fremsat en række detaljerede kommentarer. For de bestemmelser, hvor der er sammenfald mellem de to bekendtgørelsesudkast henvises til Finansrådets kommentarer i notat af 27. februar 2009.

§ 2, stk. 3 litra e) og litra m) synes indholdsmæssigt ens og bør sammen skrives til én bestemmelse. Realkreditdatterselskaber holdes ude af opgørelsen i litra m) men ikke i litra e). Det bør tydeliggøres, hvilke opgørelser der skal foretages på institutniveau og på koncernniveau.

I § 2, stk. 5 stilles der krav om afgivelse af erklæring på tro og love. Der ses ikke i lov om statsligt kapitalindskud at være hjemmel til at kræve tro og love erklæring, hvilket må være en forudsætning, når konsekvensen er, at afgivelse af en ukorrekt erklæring vil være i strid med straffeloven.

I § 2, stk. 3, nr. 6, litra d), 3. pkt. bør formuleringen "Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge de anvendte nøgletal.." ændres til "Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge det anvendte grundlag for beregningen af".

Alle ovennævnte kommentarer gælder for de tilsvarende bestemmelser i bekendtgørelsens kapitel 3 om ansøgning om afgivelse af statslig tegningsgaranti.

I § 4, stk. 3 gives staten en vidtgående og ikke nærmere defineret adgang til at kræve ændringer i aftalegrundlaget med henblik på at optimere mulighederne for statens mulighed for at sælge eller i øvrigt disponere over kapitalen. En sådan ændringsadgang ses der ikke hjemmel til i lov om kapitalindskud. Det bør fremgå af bestemmelsen, præcis hvilke forhold staten kan kræve ændret, og det bør i øvrigt kun være forhold, der relaterer sig til muligheder for at syndikere lånene til en række institutter. Dette bør stå klart af såvel bekendtgørelse som aftale med kreditinstitut.

Af § 5, stk. 1 fremgår, at hvis hybrid kernekapitalen udgør mere end 35% på tidspunktet for aftaleindgåelsen, kan staten kræve denne del konverteret til aktiekapital. I forbindelse med drøftelserne af term sheet har ministeriet tilkendegivet, at konverteringsretten kun kan udnyttes, hvis den hybride kernekapital også på tidspunktet for udnyttelsen udgør mere end 35%. Dette bør afspejles i bekendtgørelsen. Det bør endvidere udtømmende fremgå

af bekendtgørelse som af aftalen med det enkelte institut, hvilke vanskeligheder der kan udløse en konvertering. Dette følger tillige af Aktieselskabslovens § 41, stk. 2, der, jf. Lov om statsligt kapitalindskud § 10, finder anvendelse på konvertible gældsbreve udstedt institutter i aktieselskabsform.

Side 3

Af § 5, stk. 2 fremgår, at stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter skal ophæves. Det bør præciseres, at dette alene gælder sådanne begrænsninger, der ikke er lovbestemte. Lov om finansiel virksomhed § 81 og § 210 indeholder således bestemmelse om stemmeretsbegrænsninger, der fortsat skal være gældende. Endelig bør det præciseres, at krav om ophævelse af værnene kun gælder, så længe staten har kapitalindskud i kreditinstituttet.

Journalnr. 411/11
Dok. nr. 214826-v1

I de tilfælde, hvor den indskudte hybride kernekapital konverteres til aktiekapital, ser vi gerne en tilkendegivelse fra ministeriet om, hvorledes aktieposten ses afviklet igen.

Af bekendtgørelsen fremgår det, at der skal betales en tilsagnsprovision for perioden der løber fra 30 dage efter at instituttet har indgået aftale om statsligt kapitalindskud med staten og indtil kapitalinskuddet udstedes. Tilsagnsprovisionen består ifølge bekendtgørelsen af en aftalt rente med et fradrag af RFR. Den "aftalte rente" bør defineres ex. gennem en henvisning til § 7.

§ 7 angiver kreditvurderings kategorier og rentesatser. En række rentesatser er angivet, idet det samtidig er angivet i stk. 6, at renten kan variere med udviklingen i Statens 5-årige nul kuponrente. For at skabe klarhed over de enkelte renter og mulighederne for ændring af samme, mener vi der bør indføres en klarere angivelse af, hvilken rente der kan anvendes på den enkelte kategori henholdsvis underkategori, hvilken del af renten der kan ændres, og hvis ændring kan ske, hvilket grundlag der i så fald vil danne udgangspunkt for ændringen (med angivelse af kildeaflysning). Skemaformen, der er anvendt i forarbejderne til lov om Statsligt kapitalindskud, er klar og utvetydelig og vil være at foretrække. I overensstemmelse med det term sheet, der senest er sendt i høring, lægger vi til grund, at der vil være tale om en fast rente for det enkelte kapitalindskud, hvorfor der ikke vil blive foretaget justeringer i renten efter det tidspunkt, hvor aftale om kapitalindskud er indgået med det enkelte institut.

I § 8, stk. 3, 1) litra t stilles krav om angivelse af rådgivere m.v. der benyttes ved udstedelsen. Da udstedelsen vil afhænge af, om staten giver tegningsgaranti bør det være muligt at vente med at give denne oplysning, indtil statens tilsagn foreligger.

I § 8, stk. 5 henvises til stk. 2 nr. 8, men hvilken hovedbestemmelse, drejer det sig om? Bestemmelsen i § 8, stk. 5 stiller krav om skriftlige tilsagn fra andre investorer om tegning af kapital. Det er ikke muligt at opnå en sådan binding fra investorer. Ved udbud af obligationer er det markedskutyme, at der indhentes interessetilkendegivelser, men disse er ikke juridisk bindende for afgiveren og er ikke offentligt tilgængelig. Investor kan således forvente

fortrolighed om sin interessetilkendegivelsen og kan trække sig fra tegning når som helt uden yderligere forpligtelser.

Side 4

Henvisningen i § 13 må være til § 10, stk. 2.

I § 15 henvises til gebyrerne i §§ 14 og 15; henvisningen giver ikke mening.

Journalnr. 411/11
Dok. nr. 214826-v1

I § 16 angives ikrafttrædelsestidspunktet til 1. april 2009; hvorledes håndteres institutter, der søger om statsligt kapitalindskud i marts 2009?

Bilag 1, revisorudtalelse, 4. afsnit. Det forekommer uhensigtsmæssigt, at revisorudtalelsen ikke må stilles til rådighed for andre investorer end staten, hvis kreditinstituttet har søgt om en tegningsgaranti. Denne begrænsning bør ophæves.

Bilag 2, der er flere formuleringer, som synes at forudsætte, at regnskaberne aflægges efter IFRS; blandt andet er der udtrykkelige henvisninger til IFRS, til IAS 34 (under delårsregnskaber), og det forudsættes, at der er sket en pengestrømsopgørelse. Der bør i henvisninger og krav tages højde for, at der også kan aflægges regnskab efter den danske regnskabsbekendtgørelse, hvilket bl.a. indebærer at der ikke vil foreligge en pengestrømsopgørelse, og at der tillige skal henvises til "bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter, fondsmæglerselskaber m.fl.". Teksten bør rettes i overensstemmelse hermed.

Med venlig hilsen

Susanne Dolberg

Direkte 3370 1061
sdo@finansraadet.dk

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Sendt: 10. marts 2009 15:51
Til: Jens Lundager (DEP); Julie Galbo (DEP); Thomas Broeng Jørgensen (DEP); Jesper Ulriksen Thuesen (DEP); Majbritt Christensen (DEP); Hardy Madsen (DEP); Emilio Hellmers (DEP); Kenneth Lundgaard Christensen (DEP); Karina Thesbo (DEP); 'Peter Brixen'; 'Michael Wiemann'; Tomas Frydenberg; Hans Høj (DEP); Sigrid Floor Toft (DEP); Cécile Nielsen (DEP); Mette Kaae Hansen (DEP); Rasmus Lyhne Ibsen (DEP); Mark Andrew Rønnefelt (FT); Troels Bay Simonsen (FT); Kristian Vie Madsen (FT); Thomas Brenøe (FT); 'henrik.ljungberg@rothschild.co.uk'; 'Kim Rasmussen'; 'jsj@kromannreumert.com'; 'Ian Tokley'; 'Andreas Hallas Pedersen'; 'Mads Skovgaard Andersen'; 'bju@kromannreumert.com'
Emne: VS: Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Bekendtgørelse i høring.pdf

Kære alle,

Hermed bekendtgørelsen der nu er sendt i høring.

Tak for hjælpen til jer alle.

Jeg tager på ferie i morgen, men jeg kan træffes på tlf. 41 28 89 50, hvis I får brug for noget input fra mig.

I weekenden den 21. og 22. marts vil jeg, som jeg har nævnt for jer i en tidligere mail, lave høringsnotatet, så jeg vil meget gerne have en tilbagemelding fra jer om, hvem jeg kan trække på, og på hvilke numre jeg kan ringe.

Mange hilsner

Ida

Fra: Ida Bo Jørgensen (DEP)

Sendt: 10. marts 2009 15:41

Til: 'samfund@advocom.dk'; 'ae@aeraadet.dk'; 'pote@atp.dk'; 'pote@atp.dk'; 'sekr@dbmf.dk'; 'dvca@dvca.dk'; 'nationalbanken@nationalbanken.dk'; 'info@shipowners.dk'; 'danmarks@skibskredit.dk'; 'charlotte@shareholders.dk'; 'am@shareholders.dk'; 'danskamp@danskamp.dk'; 'info@danskbyggeri.dk'; 'de@de.dk'; 'hoeringssager@danskerhverv.com'; 'di@di.dk'; 'dirf@dirf.dk'; 'dl@dansklandbrug.dk'; 'mail@lundorff.dk'; 'andel@landbrug.dk'; 'lp@dfi.dk'; 'regioner@regioner.dk'; 'dt@datatilsynet.dk'; 'sekretaer@aktuarforeningen.dk'; 'ddf@finansanalytiker.dk'; 'info@fondsmaeglerforeningen.dk'; 'hoeringssager@danskerhverv.com'; 'disc@mail.tele.dk'; 'post@finansforbundet.dk'; 'mail@finanshus.dk'; 'f@finansraadet.dk'; 'fa@fanet.dk'; 'post@finansogleasing.dk'; 1 - FS Forbrugerombudsmanden (FS); 'fbr@fbr.dk'; 'fsr@fsr.dk'; 'fdr@fdr.dk'; 'frr@frr.dk'; 'fp@forsikringogpension.dk'; 'fmf@fmf.dk'; 'mail@f-b.dk'; 'riomfr@fo.stm.dk'; 'gii@gii.dk'; 'riomgr@gl.stm.dk'; 'htsa@hts.dk'; 'hvr@hvr.dk'; 'info@ifr.dk'; 'itb@itb.dk'; 'landbrugsraadet@landbrug.dk'; 'webmaster@advocom.dk'; 'Sekretariatet@lopi.dk'; 'info@ld.dk'; 'copenhagen@omxgroup.com'; 'pbsmailservice@pbs.dk'; 'mail@realkreditforeningen.dk'; 'rr@realkreditraadet.dk'; 'rbf@regionalebanker.dk'; 'can@sda.dk'; 'saock@ankl.dk'; 'hhk@danskeadvokater.dk'; 'info@rigsrevisionen.dk'; 'kontakt@fdih.net'; 'gpl@danskerhverv.dk'; 'info@ecb.europa.eu'

Emne: Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Vedhæftet fremsendes hermed høringsbrev med høringsliste samt forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti.

Eventuelle bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede på ibj@oem.dk og sekretær Karina Thesbo på kte@oem.dk snarest belejligt og **senest fredag den 20. marts 2009, kl. 15.00.**

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement
Område 4, Task Force
Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50
E-mail ibj@oem.dk

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET

Til de på høringslisten anførte organisationer m.fl.

10. marts 2009

IBJ-dep

Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti (lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter)

**ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTERIET**

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Hermed sender Økonomi- og Erhvervsministeriet forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti (lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter).

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr. 10 09 24 85

oem@oem.dk

www.oem.dk

Lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter blev vedtaget i Folketinget den 3. februar 2009. Bekendtgørelsen udmønter bemyndigelsesbestemmelserne i loven, herunder krav til ansøgning om statsligt kapitalindskud og statslig tegningsgaranti, behandlingen af ansøgning, konvertering af kapitalindskud, gebyrer for kapitalindskud, rentebetaling til staten samt afholdelse af statens udgifter til ordningen.

Bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til specialkonsulent Ida Bo Jørgensen på ibj@oem.dk og sekretær Karina Thesbo på kte@oem.dk snarest belejligt og **senest den 20. marts 2009, kl. 15.00.**

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur.

Høringsliste:

Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmarkedets Til­ lægspension (ATP), Børsmæglerforeningen, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederi­ forening, Danmarks Skibskredit A/S, Dansk Aktionærforening, Dansk Autoriseret Markedsplads A/S, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmægler­ forening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Investor Relations For­ ening – DIRF, Dansk Landbrug, Danske Advokater, Danske Andelskas­ ser, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Finansanalytiker­ forening, Den danske Fondsmæglerforening, FDIH - Foreningen for Di­ stance- og Internethandel, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansrå­ det – Danske Pengeinstitutters Forening, Finanssektorens Arbejdsgiver­ forening, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Stats­ autoriserede Revisorer, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen Regi­ strerede Revisorer, Forsikring & Pension, Forsikringsmæglerforeningen i Danmark, Forsikringsmæglernes Brancheforening, Færøernes Hjemme­ styre via Rigsombudsmanden på Færøerne, Garantifonden for indskydere og investorer, Grønlands Hjemmestyre via Rigsombudsmanden i Grøn­ land, Håndværksrådet, InvesteringsForeningsRådet, IT-branchen, Land­ brugsrådet, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), OMX Den Nordiske Børs København A/S, PBS (Payment Business Ser­ vices), Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Regionale Bankers For­ ening, Rigsrevisionen, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Stats­ advokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

I medfør af § 5, stk. 2, § 6, stk. 3, § 8, stk. 5, 6 og 8, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse på kreditinstitutter i Danmark, jf. § 1, stk. 1 og 3, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter, der ansøger om statsligt kapitalindskud i form af hybrid kernekapital eller om statslig tegningsgaranti for kapitalrejsning.

Kapitel 2

Ansøgning om statsligt kapitalindskud

§ 2. Til brug for ansøgning om statsligt kapitalindskud skal det af Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejdede ansøgningsskema og dataark anvendes. Ansøgningsskemaet og dataarket findes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside eller kan rekvireres ved henvendelse til ministeriet.

Stk. 2. Ansøgningen skal fremsendes behørigt underskrevet enten elektronisk ved brug af krypteret e-mail og elektronisk signatur eller pr. almindelig post til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 3. Ansøgningen skal tillige med udfyldt ansøgningsskema indeholde følgende:

- 1) En revideret årsrapport for 2008 og, såfremt der ansøges efter den 1. maj 2009, det seneste kvartalsregnskab fra 2009, som ligeledes skal være revideret.
- 2) En redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsudsigter. Redegørelsen skal være godkendt af bestyrelsen, og redegørelsen skal indeholde henvisninger til de steder i årsrapporten eller kvartalsregnskabet, hvor oplysningerne i henhold til stk. 3 og stk. 4, fremgår. Kreditinstituttet skal endvidere komme med eventuelle supplerende oplysninger om ændringer, der har betydning i forhold til de oplysninger, der fremgår af årsrapporten og kvartalsregnskabet. Oplysninger i henhold til stk. 3 og stk. 4, der ikke fremgår af årsrapporten eller kvartalsregnskabet, skal skrives ind i redegørelsen. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om følgende:
 - a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling.
 - b) En begrundet angivelse af den forventede økonomiske udvikling frem til den 31. december 2010 omfattende drifts- status- og likviditetsbudgetter og -fremskrivninger med tilhørende beskrivelse af væsentligste forudsætninger, forklarende noter, anvendt regnskabspraksis samt stresstest af væsentligste forudsætninger.
 - c) En vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.
 - d) En vurdering af konsekvenserne af kapitalindskuddet, herunder i forhold til rentabilitet, effektivitet, solvens- og kernekapitalkrav.

- e) En oversigt over kreditinstituttets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, herunder private og erhvervs-kunder, brancher, erhverv og geografi samt på kredittyper og lånestørrelser
 - f) En beskrivelse af kreditinstituttets udlånspolitik, herunder ændringer i udlånsbetingelser og vilkår.
 - g) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabsrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.
 - h) En beskrivelse af hvorledes tilbagebetaling af den hybride kernekapital forventes at ske.
 - i) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver, andre kapitalfremskaffelser eller lignende.
 - j) En beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital, herunder samlet gæld, udstedelsesdato, rentevilkår og eventuelle step-up klausuler og seneste noterede kurs og effektive rente, hvis udstedelsen er noteret på et reguleret marked.
 - k) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kursrisici samt andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstituttets balance m.v.
 - l) En oversigt over kreditinstituttets aktiver.
 - m) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009 og 2010.
 - n) En oversigt over kreditinstituttets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris.
 - o) En oversigt over kreditinstituttets samlede beholdning af strukturerede produkter. Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstituttets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, kreditvurdering og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris.
 - p) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald. De ikke-efterstillede passiver opdeles i sikrede og usikrede poster.
 - q) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer som har kreditvurderet kreditinstituttet, hvis sådanne findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).
 - r) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter, sammenskrevet resumé fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke registrerede ændringer hertil.
- 3) En opgørelse af kreditinstituttets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation. Opgørelsen skal foretages i henhold til bilag 1 i Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning, jf. nærmere bilaget til bekendtgørelsens pkt. 97-99.
- 4) En udtalelse fra kreditinstituttets godkendte revisor, jf. stk. 5.
- 5) Kopi af de til Finanstilsynets senest indgivne indberetninger eller opgørelser vedrørende store engagementer, opgørelse af likviditet, kapitaldækningsopgørelse og opgørelse af lån med nedskrivninger.
- 6) Oplysninger om kapitaldækning, herunder:
- a) Solvensprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - b) Kernekapitalprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - c) Størrelsen af instituttets samlede hybride kernekapital opgjort som en procentdel af den samlede kernekapital før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.

- d) Kreditinstituttet skal forklare grundlaget for opgørelsen af kapitaldækningen, herunder hvilken metode der er anvendt, om der anvendes en standardmetode eller mere avancerede metoder (IRB, Value at risk, AMA mv.), og hvilke overgangsordninger kreditinstituttet er omfattet af. Derudover skal kreditinstituttet bekræfte, at det anvendte grundlag er i overensstemmelse med Finanstilsynets regler. Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge det anvendte grundlag for beregningen af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster, kernekapital, ansvarlig kapital, fradrag m.v.
- 7) Skønnede oplysninger under nr. 6, litra a-c, med opgørelsesdato pr. 30. juni 2009 og 31. december 2009 med forklaring af udviklingen.
- 8) En erklæring fra kreditinstituttets bestyrelse om, at der i relation til de historiske oplysninger, der er fremlagt i henhold til nr. 6, ikke er sket nogen væsentlige ændringer i instituttets kapitalforhold eller i øvrigt i kreditinstituttets økonomiske situation, siden datoen for afgivelsen af årsrapporten for 2008 henholdsvis det seneste kvartalsregnskab. Såfremt der er sket væsentlige ændringer i kreditinstituttets kapitalforhold eller økonomiske situation, skal sådanne ændringer specificeres, herunder med angivelse af ændringens karakter og konsekvenserne for oplysningerne afgivet i henhold til nr. 6.

Stk. 4. Redegørelsen, jf. stk. 3, nr. 1, skal endvidere indeholde de i nr. 1-9 anførte økonomiske nøgletal, i det omfang det er relevant i forhold til det enkelte kreditinstitut. Oplysningerne skal opgøres henholdsvis pr. 31. december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab samt indeholde skønnede oplysninger for regnskabsårene 2009 og 2010 (både med og uden tilførsel af hybrid kernekapital). Kreditinstitutter klassificeret i Finanstilsynets gruppe 3 og 4 kan undlade at fremlægge estimater for 2010, hvis sådanne estimater ikke er tilgængelige. I medfør af stk. 8, kan der dog kræves estimater tillige for 2010. Redegørelsen skal indeholde økonomiske nøgletal (før og efter indskuddet af hybrid kernekapital):

- 1) Egenkapitalprocent: Egenkapital i procent af samlede aktiver.
- 2) Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån.
- 3) Forrentning af egenkapitalen.
- 4) Indtjening pr. omkostningskrone
- 5) Udlån og garantier med nedskrivninger/hensættelser i forhold til samlede udlån og garantier.
- 6) Periodens nedskrivningsprocent.
- 7) Nedskrivninger i procent af udlån inklusive nedskrivninger.
- 8) Summen af store engagementer.
- 9) Vækst i udlån og garantier.

Stk. 5. Udtalelsen fra revisor, jf. stk. 3, nr. 4, skal i al væsentlighed være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Desuden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. stk. 3, nr. 3, i al væsentlighed være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

Stk. 6. I det omfang de i § 2, stk. 3, nr. 2, litra b og m, samt i stk. 4, nævnte oplysninger forefindes for 2011, skal de ligeledes oplyses i ansøgningen.

Stk. 7. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, eller som tilvejebringes på anden vis end foreskrevet i bekendtgørelsen grundet det enkelte kreditinstituts individuelle forhold, skal instituttet angive dette i ansøgningen med begrundelse af, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes eller er tilvejebragt på den pågældende måde.

Stk. 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger og dokumentation fra kreditinstituttet.

§ 3. Et kreditinstitut, som har en eller flere dattervirksomheder, skal afgive samtlige oplysninger i § 2 for såvel kreditinstituttet selv som på konsolideret basis, det vil sige inklusiv instituttets dattervirksomheder, i det omfang, oplysningerne skal konsolideres i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Stk. 2. Oplysninger skal afgives om såvel finansielle som ikke-finansielle dattervirksomheder.

Stk. 3. Et kreditinstitut, der selv er en dattervirksomhed, skal i sin ansøgning medsende information om kreditinstituttets ejer- og koncernstruktur samt den seneste konsoliderede årsrapport for instituttets ultimative modervirksomhed. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger afhængigt af kreditinstituttets koncernforhold.

Indgåelse af aftale om statsligt kapitalindskud

§ 4. Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejder standardvilkår og betingelser (Term Sheet), der vil danne grundlag for den konkrete forhandling med det enkelte kreditinstitut. Økonomi- og erhvervsministeren kan efter disse forhandlinger indgå endelig aftale med det enkelte kreditinstitut.

Stk. 2. Når økonomi- og Erhvervsministeren og kreditinstituttet har underskrevet en aftale om kapitalindskud, anses økonomi- og erhvervsministeren at have afgivet endeligt tilsagn.

Konvertering af kapitalindskud og ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter m.v.

§ 5. Udgør et kreditinstituts hybride kernekapital på tidspunktet for aftaleindgåelsen mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, kan Finanstilsynet kræve den del af kapitalen, der udgør mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, omdannet til aktie-, garanti- eller andelskapital, såfremt kreditinstituttet kommer i vanskeligheder, hvor kreditinstituttet ikke længere opfylder lovens solvenskrav, eller hvor Finanstilsynet vurderer, at der er nærliggende risiko herfor, jf. § 8, stk. 6, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 2. Udgør et kreditinstituts hybride kernekapital mere end 35 pct. af den samlede kernekapital på tidspunktet for aftaleindgåelsen, skal samtlige stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter m.v. ophæves af kreditinstituttets generalforsamling eller repræsentantskab. I pkt. finder anvendelse på alle kreditinstitutter, der er omfattet af lov om statsligt kapitalindskud, jf. § 1, stk. 3, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 3. Ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter m.v. skal være besluttet og registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen før aftaleindgåelsen og skal senest have virkning fra konverteringstidspunktet, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 4. Uanset eventuelle vedtægtsmæssige omsættelighedsbegrænsninger, kan hybrid kernekapital, som er tilført et kreditinstitut frit sælges og disponeres over, jf. § 8, stk. 7 i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Tilsagnsprovision for statsligt kapitalindskud

§ 6. Et kreditinstitut, der har indgået aftale om statsligt kapitalindskud, skal betale tilsagnsprovision til staten. Tilsagnsprovisionen skal betales for en periode, der løber fra 30 kalenderdage efter datoen for aftaleindgåelsen, jf. § 4, stk. 2, til og med udstedelsesdatoen eller datoen for kreditinstituttets meddelelse om, at kreditinstituttet ikke ønsker at gøre brug af kapitalindskuddet.

Stk. 2. Tilsagnsprovision betales månedsvis forud, opgjort på daglig basis.

Stk. 3. Eventuel for meget betalt tilsagnsprovision refunderes.

Stk. 4. Tilsagnsprovisionen beregnes som en procentdel af udstedelsens totale beløb på følgende måde: $\text{tilsagnsprovision} = 0,40 \times (\text{Fast rente} - \text{RFR})$. Den faste rente er den aftalte rente, jf. § 7. RFR er den risikofri rente, der fastsættes som den 5-årige statslige nul kuponrente.

Beregning af rentebetaling til staten

§ 7. Kreditinstituttet skal betale individuelt fastsatte renter til staten, jf. § 8, stk. 2, nr. 10, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 2. Økonomi- og Erhvervsministeriet fastsætter på dagen for indgåelsen af aftalen renten individuelt for de enkelte kreditinstitutter ud fra deres kvalitet målt ved bl.a. kapitaloverdækning og risikoprofil. Der lægges i den forbindelse vægt på anerkendte kreditvurderingsbureauers kreditvurdering. Kreditinstitutterne indplaceres i følgende kategorier:

- 1) Kategori I: Institutter der vurderes at have en god kreditvurdering.
- 2) Kategori II: Institutter der vurderes at have en middel kreditvurdering.
- 3) Kategori III: Institutter der vurderes at have en lavere kreditvurdering.

Stk. 3. Kreditinstitutter i kategori II, jf. stk. 2, nr. 2, vil blive opdelt i yderligere tre underkategorier, der afspejler spredningen i kvalitet og risiko.

Stk. 4. Ikke-kreditvurderede kreditinstitutter vil blive indplaceret i en af de tre kategorier ved sammenligning med allerede kreditvurderede institutter ud fra en række parametre, herunder kernekapital, forholdet mellem egen- og fremmedkapital (gearing), indlånsunderskud, adgang til kapitalmarkederne, likviditetsrisiko, indtjening, kreditkvalitet, ejerforhold og institutionstype.

Stk. 5. Individuelt fastsatte renter, jf. stk. 1, vil blive fastlagt på baggrund af en referencerente i form af statens 5-årige nul kuponrente på dagen før indgåelsen af aftalen, en fast risikopræmie på 6 pct. point, samt et for hvert kreditinstitut fastsat yderligere rentetillæg. Institutter i kategori II og III, jf. stk. 2, nr. 2 og 3, vil få et rentetillæg på henholdsvis 0,75 pct. point og 2,25 pct. point i forhold til institutter i kategori I, jf. stk. 2, nr. 1. Det vil således for eksempel gælde, at med en referencerente på 3, vil den faste rente for kreditinstitutter i kategori I, jf. stk. 2, nr. 1, udgøre 9 pct., for kreditinstitutter i kategori II, jf. stk. 2, nr. 2, vil den faste rente udgøre henholdsvis 9,375 pct., 9,75 pct. og 10,875 pct. i de tre underkategorier, jf. stk. 3, og for kreditinstitutter i kategori III, jf. stk. 2, nr. 3, vil den faste rente udgøre 11,25 pct. Stigning eller fald i Statens 5-årige nul kuponrente vil medføre tilsvarende ændringer i den fastsatte rente.

Stk. 6. I tilfælde, hvor den hybride kernekapital udgør mere end 35 pct. af den samlede kernekapital på tidspunktet for aftaleindgåelsen og derfor kan konverteres, jf. § 5, vil de individuelle renter blive fastsat således, at der fastsættes en rente for den del af den hybride kernekapital, der ikke kan konverteres, og en rente for den del af den hybride kernekapital, der kan konverteres.

Kapitel 3

Ansøgning om afgivelse af en statslig tegningsgaranti

§ 8. Til brug for ansøgning om statslig tegningsgaranti skal Økonomi- og Erhvervsministeriets ansøgningsskema og dataark anvendes, hvori ansøgeren skal anmode om en tegningsgaranti. Ansøgningsskemaet og dataarket findes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside eller kan rekvireres ved henvendelse til ministeriet.

Stk. 2. Ansøgningen skal fremsendes behørigt underskrevet enten elektronisk ved brug af krypteret e-mail og elektronisk signatur, eller pr. almindelig post til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 3. Ansøgningen skal tillige med udfyldt ansøgnings-skema indeholde følgende:

- 1) En revideret årsrapport for 2008 og, såfremt der ansøges efter den 1. maj 2009, det seneste kvartalsregnskab fra 2009, som ligeledes skal være revideret.
- 2) En redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsudsigter. Redegørelsen skal være godkendt af bestyrelsen, og redegørelsen skal indeholde henvisninger til de steder i årsrapporten eller kvartalsregnskabet, hvor oplysningerne i henhold til stk. 3 og stk. 4, fremgår. Kreditinstituttet skal endvidere komme med eventuelle supplerende oplysninger om ændringer, der har betydning i forhold til de oplysninger, der fremgår af årsrapporten og kvartalsregnskabet. Oplysninger i henhold til stk. 3 og stk. 4, der ikke fremgår af årsrapporten eller kvartalsregnskabet, skal skrives ind i redegørelsen. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om følgende:
 - a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling.
 - b) En begrundet angivelse af den forventede økonomiske udvikling frem til den 31. december 2010 omfattende drifts- status- og likviditetsbudgetter og -fremskrivninger med tilhørende beskrivelse af væsentligste forudsætninger, forklarende noter, anvendt regnskabspraksis samt stresstest af væsentligste forudsætninger.
 - c) En vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.
 - d) En vurdering af konsekvenserne af kapitalindsuddet, herunder i forhold til rentabilitet, effektivitet, solvens- og kernekapitalkrav.
 - e) En oversigt over kreditinstituttets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, herunder private og erhvervs-kunder, brancher, erhverv og geografi samt på kredittyper og lånestørrelser.
 - f) En beskrivelse af kreditinstituttets udlånspolitik, herunder ændringer i udlånsbetingelser og vilkår.
 - g) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabsrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.
 - h) En beskrivelse af hvorledes tilbagebetaling af den hybride kernekapital forventes at ske.
 - i) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver eller aktiviteter, andre kapitalfremskaffelser eller lignende.
 - j) En beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital, herunder samlet gæld, udstedelsesdato, rentevilkår og eventuelle step-up klausuler og seneste noterede kurs og effektive rente, hvis udstedelsen er noteret på et reguleret marked.
 - k) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kursrisici samt andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstituttets balance m.v.
 - l) En oversigt over kreditinstituttets aktiver.
 - m) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009 og 2010.
 - n) En oversigt over kreditinstituttets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris.
 - o) En oversigt over kreditinstituttets samlede beholdning af strukturerede produkter opgjort. Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstituttets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, kreditvurdering og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris.

- p) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald. De ikke-efterstillede passiver opdeles i sikrede og usikrede poster.
- q) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer som har kreditvurderet kreditinstituttet, hvis sådanne findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).
- r) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter, sammenskrevet resumé fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke registrerede ændringer hertil.
- s) Oplysninger om økonomiske, juridiske eller andre rådgivere, som kreditinstituttet anvender i forbindelse med den foreslåede kapitalfremskaffelse.
- 3) En opgørelse af kreditinstituttets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation. Opgørelsen skal foretages i henhold til bilag 1 i Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning, jf. nærmere bilaget til bekendtgørelsens pkt. 97-99.
- 4) En udtalelse fra kreditinstituttets godkendte revisor, jf. stk. 6.
- 5) Kopi af de til Finanstilsynets senest indgivne indberetninger eller opgørelser vedrørende store engagementer, opgørelse af likviditet, kapitaldækningsopgørelse og opgørelse af lån med nedskrivninger.
- 6) Oplysninger om kapitaldækning, herunder:
 - a. Solvensprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - b. Kernekapitalprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - c. Størrelsen af instituttets samlede hybride kernekapital opgjort som en procentdel af den samlede kernekapital før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - d. Kreditinstituttet skal forklare grundlaget for opgørelsen af kapitaldækningen, herunder hvilken metode der er anvendt, om der anvendes en standardmetode eller mere avancerede metoder (IRB, Value at risk, AMA mv.), og hvilke overgangsordninger kreditinstituttet er omfattet af. Derudover skal kreditinstituttet bekræfte, at det anvendte grundlag er i overensstemmelse med Finanstilsynets regler. Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge de anvendte nøgletal ved beregningerne af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster, kernekapital, ansvarlig kapital, fradrag m.v.
- 7) Skønnede oplysninger under nr. 6, litra a-c, med opgørelsesdato pr. 30. juni 2009 og 31. december 2009 med forklaring af udviklingen.
- 8) En erklæring fra kreditinstituttets bestyrelse om, at der i relation til de historiske oplysninger, der er fremlagt i henhold til nr. 6, ikke er sket nogen væsentlige ændringer i instituttets kapitalforhold eller i øvrigt i kreditinstituttets økonomiske situation, siden datoen for afgivelsen af årsrapporten for 2008 henholdsvis det seneste kvartalsregnskab. Såfremt der er sket væsentlige ændringer i kreditinstituttets kapitalforhold eller økonomiske situation, skal sådanne ændringer specificeres, herunder med angivelse af ændringens karakter og konsekvenserne for oplysningerne afgivet i henhold til nr. 6.
- 9) Dokumentation for at der kan tiltrækkes andre investorer.

Stk. 4. Redegørelsen, jf. stk. 3, nr. 1, skal endvidere indeholde de i nr. 1-9 anførte økonomiske nøgletal, i det omfang det er relevant i forhold til det enkelte kreditinstitut. Oplysningerne skal opgøres henholdsvis pr. 31. december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab samt indeholde skønnede oplysninger for regnskabsårene 2009 og 2010 (både med og uden tilførsel af hybrid kernekapital). Kreditinstitutter klassificeret i Finanstilsynets gruppe 3 og 4 kan undlade at fremlægge estimer for 2010, hvis sådanne estimer ikke er tilgængelige. I medfør af stk. 8 kan der dog

kræves estimerer tillige for 2010. Redegørelsen skal indeholde økonomiske nøgletal (før og efter indskuddet af hybrid kernekapital):

- 1) Egenkapitalprocent: Egenkapital i procent af samlede aktiver.
- 2) Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån.
- 3) Forrentning af egenkapitalen.
- 4) Indtjening pr. omkostningskrone
- 5) Udlån og garantier med nedskrivninger/hensættelser i forhold til samlede udlån og garantier.
- 6) Periodens nedskrivningsprocent.
- 7) Nedskrivninger i procent af udlån inklusive nedskrivninger.
- 8) Summen af store engagementer.
- 9) Vækst i udlån og garantier.

Stk. 5. Dokumentationen for at der kan tiltrækkes andre investorer, jf. stk. 3, nr. 9, skal bestå af positive tilkendegivelser fra andre investorer om, at de vil være interesserede i at investere i hybrid kernekapital i form af obligationer. Derudover skal kreditinstituttet vedlægge en detaljeret beskrivelse af det foreslåede udbud af obligationer, herunder f.eks. størrelsen af udbuddet, forventet tidsplan, forventet kreditvurdering, markedet for obligationerne, forventede investorer og renteindikationer afgivet af sådanne investorer.

Stk. 6. Udtalelsen fra revisor, jf. stk. 3, nr. 4, skal i al væsentlighed være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Desuden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. stk. 3, nr. 3, i al væsentlighed være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

Stk. 7. I det omfang de i § 8, stk. 3, nr. 2, litra b og m, samt i stk. 4, nævnte oplysninger forefindes for 2011, skal de ligeledes oplyses i ansøgningen.

Stk. 8. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, eller som tilvejebringes på anden vis end foreskrevet i bekendtgørelsen grundet det enkelte kreditinstituts individuelle forhold, skal instituttet angive dette i ansøgningen med begrundelse af, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes eller er tilvejebragt på den pågældende måde.

Stk. 9. Til brug for behandlingen af en ansøgning kan Økonomi- og Erhvervsministeriet indhente enhver yderligere oplysning, der anses som relevante for vurderingen af kreditinstituttet og dets ansøgning.

§ 9 Et kreditinstitut, som har en eller flere dattervirksomheder, skal afgive samtlige oplysninger i § 8 for såvel kreditinstituttet selv som på konsolideret basis, det vil sige inklusiv instituttets dattervirksomheder, i det omfang, oplysningerne skal konsolideres i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Stk. 2. Oplysninger skal afgives om såvel finansielle som ikke-finansielle dattervirksomheder.

Stk. 3. Et kreditinstitut, der selv er en dattervirksomhed, skal i sin ansøgning medsende information om kreditinstituttets ejer- og koncernstruktur samt den seneste konsoliderede årsrapport for instituttets ultimative modervirksomhed. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger afhængigt af kreditinstituttets koncernforhold.

Indgåelse af aftale om statslig tegningsgaranti

§ 10. Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejder standardvilkår og betingelser (Term Sheet), der vil danne grundlag for den konkrete forhandling med det enkelte kreditinstitut.

Stk. 2. Når Økonomi- og Erhvervsministeriet og kreditinstituttet har underskrevet en tegningsgarantiaftale, anses Økonomi- og Erhvervsministeriet at have afgivet endeligt tilsagn.

Stk. 3. Kreditinstituttet skal snarest muligt indenfor en af Økonomi- og Erhvervsministeriet fastsat frist indsende den forventede tidsplan for udbuddet til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 4. Kreditinstituttet skal udbyde obligationerne til andre investorer inden for en bestemt periode.

Stk. 5. I det omfang samtlige obligationer ikke aftages af andre investorer vil den af økonomi- og erhvervsministeren afgivne tegningsgaranti kunne blive udløst i overensstemmelse med aftalegrundlaget.

Stk. 6. Udstedelsesdagen for obligationerne skal senest være den 31. december 2009. Økonomi- og Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at fristen for udstedelse i 1. pkt. forlænges.

Stk. 7. Obligationerne skal, medmindre andet er aftalt, tilbydes andre investorer på identiske vilkår med de, der indgår i aftalen mellem kreditinstituttet og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

§ 11. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan efter anmodning og efter drøftelse med Danmarks Nationalbank afgive en statslig tegningsgaranti for obligationsudstedelser i anden valuta end danske kroner, herunder f.eks. Euro.

§ 12. Kreditinstituttet er fuldt og helt ansvarlig for gennemførelsen af obligationsudbuddet. Staten eller statens rådgivere påtager sig intet og har intet ansvar overfor kreditinstituttet, investorer eller andre for gennemførelsen af obligationsudbuddet eller resultatet heraf.

Tegningsgarantiprovision for statslig tegningsgaranti

§ 13. Kreditinstituttet skal i perioden fra 30 dage efter datoen for aftaleindgåelsen og indtil datoen for udstedelsen af obligationerne, eller datoen for kreditinstituttets meddelelse om, at kreditinstituttet ikke ønsker at benytte tegningsgarantien, betale tegningsgarantiprovision efter samme principper som gælder for tilsagnsprovision, jf. § 6.

Kapitel 4

Indhold af redegørelse om udlånsudviklingen i kreditinstituttet

§ 14. Et kreditinstitut, der modtager statsligt kapitalindskud, skal hvert halve år offentliggøre en redegørelse om udlånsudviklingen i instituttet, jf. § 8, stk. 2, nr. 2, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter. Redegørelsen skal bestå af følgende:

- 1) En redegørelse for instituttets udlånspolitik og ændringer i udlånspolitikken, herunder priser og vilkår.

- 2) En beskrivelse af udviklingen i udlånene fordelt på virksomhedskunder, herunder en opdeling på henholdsvis eksisterende kunder og nye kunder samt en brancheopdeling af virksomhedskunder, og private kunder, herunder en opdeling på henholdsvis eksisterende kunder og nye kunder samt en opdeling på henholdsvis boligfinansiering og anden forbrugsfinansiering.
- 3) En beskrivelse af ændringer i praksis med hensyn til kreditvurdering af kreditinstituttets kunder.

Stk. 2. Danmarks Skibskredit A/S skal efter samme retningslinjer som anført i stk. 1 udfærdige en redegørelse, der består af følgende:

1. En redegørelse for virksomhedens overordnede udlånspolitik og ændringer i udlånspolitikken.
2. En generel beskrivelse af udviklingen i udlånet og opdeling af udlånsporteføljen på skibstypeniveau.
3. En beskrivelse af ændringer i praksis med hensyn til kreditvurdering af virksomhedens kunder.

Stk. 3. Redegørelsen skal offentliggøres samt indsendes til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Kapitel 5

Afholdelse af statens udgifter til ordningen

§ 15. Et kreditinstitut, der tilføres hybrid kernekapital eller opnår statslig tegningsgaranti, skal i tillæg til gebyrerne efter §§ 6 og 13 betale en individuel stiftelsesprovision, som skal dække alle statens omkostninger til udarbejdelse, planlægning og administration af de to ansøgningsordninger, herunder brug af eksterne rådgivere. Stiftelsesprovisionen vil bestå af et grundbeløb samt et tillægsbeløb, der afhænger af størrelsen af det statslige kapitalindskud eller af den statslige tegningsgaranti.

Stk. 2. Et kreditinstitut, der planlægger at søge om statsligt kapitalindskud eller statslig tegningsgaranti, kan forinden indsendelse af ansøgning indhente en indikativ opgørelse af de budgetterede omkostninger, der skal afholdes overfor staten.

Stk. 3. I tilfælde af at der opkræves for meget i stiftelsesprovision, jf. stk. 1, i forhold til de faktiske afholdte udgifter, vil dette blive tilbagebetalt til kreditinstitutterne.

Stk. 4. Stiftelsesprovisioner, jf. stk. 1, skal betales til Økonomi- og Erhvervsministeriet senest 1 uge efter aftaleindgåelsen.

Kapitel 6

Ikrafttræden

§ 16. Bekendtgørelsen træder i kraft den 30. marts 2009.

Bilag 1 – Uafhængig revisors udtalelse om kreditinstituttets fremtidsudsigter og opgørelse af det individuelle solvensbehov

Til Økonomi- og Erhvervsministeriet

Som en del af instituttets ansøgning til Økonomi- og Erhvervsministeriet om statsligt kapitalindskud af # har instituttet, jf. bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti [§ 2, stk. 3, pkt. 1 litra b alt §8, stk. 3 pkt. 1 litra b] udarbejdet en redegørelse for instituttets forventede økonomiske udvikling, i form af budget og fremskrivninger for perioden 1. april 2009 - 31. december 2010 samt en opgørelse af instituttets individuelle solvensbehov.

Vi har efter aftale undersøgt de i redegørelsen indeholdte økonomiske fremtidsudsigter omfattende drifts- status- og likviditetsbudgetter og -fremskrivninger med tilhørende beskrivelse af væsentligste forudsætninger, forklarende noter, anvendt regnskabspraksis samt stresstest af væsentligste forudsætninger. Budgetter og fremskrivninger udarbejdes på baggrund af den reviderede balance [pr. 31. december 2008 eller pr. 31. marts 2009 afhængigt af, om der søges før eller efter, der foreligger et revideret perioderegnskab for 2009] og i overensstemmelse med den med ansøgningen fremsendte beskrivelse af budget- og fremskrivningsproceduren.

Instituttets ledelse har ansvaret for de i redegørelsen indeholdte oplysninger om fremtidsudsigterne herunder budget og fremskrivninger samt for de anførte forudsætninger, som redegørelsen er baseret på. Instituttets ledelse har herudover ansvaret for solvensbehovsopgørelsen, herunder de væsentligste forudsætninger der er grundlag for denne opgørelse. Vores ansvar er på grundlag af vores undersøgelser at udtrykke en konklusion herom.

Udtalelsen er alene udarbejdet til brug for Økonomi- og Erhvervsministeriets behandling af instituttets ansøgning om statsligt kapitalindskud og må ikke anvendes af andre eller til andet formål med mindre andet er aftalt med revisor.

De udførte undersøgelser

Vi har udført vores undersøgelser i overensstemmelse med den danske revisionsstandard om undersøgelse af fremadrettede finansielle oplysninger. Denne standard kræver, at vi tilrettelægger og udfører undersøgelserne med henblik på at opnå **begrænset** sikkerhed for, at de anvendte forudsætninger, herunder vedrørende kreditrisici og markedsrisici, er velbegrundede og ikke indeholder væsentlig fejlinformation samt en **høj** grad af sikkerhed for, at redegørelsen i form af budget og fremskrivninger og solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet på grundlag af forudsætningerne. Desuden har vi for så vidt angår instituttets udlån og garantier samt beholdning af værdipapirer [pr. 31. december 2008 eller pr. 31 marts 2009 afhængigt af, om der søges før eller efter, der foreligger et revideret perioderegnskab for 2009] tilrettelagt og udført vores undersøgelse med henblik på at opnå **høj** grad af sikkerhed for at solvensbehovsopgørelsen er baseret på [den reviderede årsrapport pr. 31. december 2008 eller det reviderede perioderegnskab pr. 31. marts 2009] afhængigt af, om der søges før eller efter, der foreligger et revideret perioderegnskab for 2009.]

Vores undersøgelser har omfattet en gennemgang af redegørelsen med henblik på at vurdere, om de af ledelsen opstillede forudsætninger er dokumenterede og velbegrundede. Vi har endvidere efterprøvet, om budget, fremskrivninger og solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet i overensstemmelse med de opstillede forudsætninger, ligesom vi har efterprøvet den indre talmæssige sammenhæng i budget og fremskrivninger samt efterprøvet, at der ved opgørelsen af solvensbehovet er taget hensyn til de forhold, der er fastlagt i bekendtgørelse om kapitaldækning § 5, stk. 1.

Det er vores opfattelse, at de udførte undersøgelser giver et tilstrækkeligt grundlag for vores konklusion.

Konklusion

Ved vores undersøgelse er vi ikke blevet bekendt med forhold, der afkræfter, at forudsætningerne giver et rimeligt grundlag for redegørelsen for den forventede økonomiske udvikling samt for solvensbehovsopgørelsen. Vi er endvidere ikke bekendt med forhold der afkræfter, at de af ledelsen opstillede forudsætninger er dokumenterede og velbegrundede. Det er vores opfattelse, at budget, fremskrivninger og solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet på grundlag af de opstillede forudsætninger samt, at der ved opgørelsen af solvensbehovet er taget hensyn til de forhold, der er fastlagt i bekendtgørelse om kapitaldækning § 5, stk. 1. Desuden er det vores opfattelse, at solvensbehovsopgørelsen, for så vidt angår instituttets udlån og garantier samt beholdning af værdipapirer, er baseret på [den reviderede årsrapport pr. 31. december 2008 eller det reviderede perioderegnskab pr. 31. marts 2009 afhængigt af, om der søges før eller efter, der foreligger et revideret perioderegnskab for 2009]

Vi skal supplerende oplyse, at de faktiske resultater og solvensbehovet for instituttet sandsynligvis vil afvige fra det forventede, idet forudsatte begivenheder sjældent indtræder som forventet, og afvigelserne kan være væsentlige.

#, den [dato]

Revisionsvirksomhed XX

Statsautoriseret revisionsvirksomhed

Bilag 2 – Den uafhængige revisors erklæring vedrørende perioderegnskabet

Til Økonomi- og Erhvervsministeriet

Vi har revideret perioderegnskabet for <Institut NN> for perioden 1. januar -31. marts 2009 omfattende hoved- og nøgletal, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter. Perioderegnskabet aflægges i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU samt yderligere danske oplysningskrav til børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed].

Vi har endvidere revideret [instituttets/koncernens] indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 i overensstemmelse med [IFRS som godkendt af EU / lov om finansiell virksomhed].

Ledelsens ansvar for perioderegnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge perioderegnskabet, herunder at sikre korrekt indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009, i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU samt yderligere danske oplysningskrav til børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed]. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et perioderegnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om perioderegnskabet, herunder indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder. Disse standarder kræver, at vi lever op til etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at perioderegnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i perioderegnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i perioderegnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontroller, der er relevante for virksomhedens udarbejdelse og aflæggelse af et perioderegnskab, med henblik på at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige og en vurdering af den samlede præsentation af perioderegnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at

- Perioderegnskabet for perioden 1. januar - 31. marts 2009 er aflagt i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU og yderligere danske oplys-

ningskrav til delårsregnskaber for børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed].

- Indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 er i overensstemmelse med [IFRS som godkendt af EU / lov om finansiell virksomhed].

Kontorsted, dato

Revisionsfirmaet [XX], Statsautoriseret revisionsvirksomhed

STATSAUTORISERET REVISOR

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Henriette Fagerberg Erichsen [hfe@advokatsamfundet.dk]
Sendt: 11. marts 2009 13:34
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP)
Emne: Høringssvar til Økonomi- og Erhvervsministeriet
Vedhæftede filer: 09001.PDF

Hermed fremsendes høringssvar på høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration mv. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti.

Med venlig hilsen

Henriette Fagerberg Erichsen
Sekretær
Direkte tlf. 33 96 97 28
mailto: hfe@advocom.dk

Advokatsamfundet
Kronprinsessegade 28
1306 København K
Tlf. 33 96 97 98

Advokatrådet

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

ibj@oem.dk, kte@oem.dk

DATO: 11. marts 2009
J.NR.: 04-014102-09-0372
REF.: rmm-hfe

Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration mv. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Ved e-mail af 10. marts 2009 har Økonomi- og Erhvervsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag.

Forslaget har været behandlet i Advokatrådets Lovudvalg. Advokatrådet har ingen bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Henrik Theil [het@fdih.net]

Sendt: 13. marts 2009 13:35

Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)

Emne: FDIH Høringsvar om bekendtgørelse om statsligskapitalindskud

Til specialkonsulent Ida Bo Jørgensen
Økonomi- og Erhvervsministeriets departement

FDIH har ingen bemærkninger til den fremsendte bekendtgørelse.

Med venlig hilsen

Henrik Theil

Kommunikationschef

FDIH - Foreningen for Distance- og Internethandel

Børsen

1217 København K

T: 7225 5667

M: 2096 5667

E:het@fdih.net

W:www.fdiH.net

[Tilmeld dig FDIHs nyhedsbrev](#)

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Aase Asmussen [aasea@fanet.dk]

Sendt: 16. marts 2009 10:25

Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)

Cc: Helle Rosenkrantz

Emne: Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration mv. ved statslig kapitalindskud

FA har med tak modtaget høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration mv. ved statslig kapitalindskud eller tegningsgaranti.

FA har ingen bemærkninger, men skal henvise til de svar, der kommer fra de finansielle brancheorganisationer.

Med venlig hilsen
Mariane Dissing
Underdirektør

Telefon: +45 3391 4700
Direkte: +45 3338 1615
Email: marianed@fanet.dk
Web: www.fanet.dk

FA FINANSSEKTORENS
ARBEJDSGIVERFORENING

Store Kongensgade 81C
Postboks 9010
1022 København K

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Revisornævnet [disc@mail.tele.dk]

Sendt: 16. marts 2009 19:43

Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)

Emne: Re: Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Nævnet har modtaget Deres henvendelse i den anledning skal det meddeles, at nævnet ikke har nogen bemærkninger til det tilsendte.

Med venlig hilsen

Lillian Sivertsen

kontorfuldmægtig, sekretær for Revisornævnet

----- Original Message -----

From: Ida Bo Jørgensen (DEP)

To: samfund@advocom.dk ; ae@aeraadet.dk ; pote@atp.dk ; pote@atp.dk ; sekr@dbmf.dk ; dvca@dvca.dk ; nationalbanken@nationalbanken.dk ; info@shipowners.dk ; danmarks@skibskredit.dk ; charlotte@shareholders.dk ; am@shareholders.dk ; danskamp@danskamp.dk ; info@danskbyggeri.dk ; de@de.dk ; hoeringssager@danskerhverv.com ; di@di.dk ; dirf@dirf.dk ; dl@dansklandbrug.dk ; mail@lundorff.dk ; andel@landbrug.dk ; lp@dfi.dk ; regioner@regioner.dk ; dt@datatilsynet.dk ; sekretaer@aktuarforeningen.dk ; ddf@finansanalytiker.dk ; info@fondsmæglerforeningen.dk ; hoeringssager@danskerhverv.com ; disc@mail.tele.dk ; post@finansforbundet.dk ; mail@finanshus.dk ; f@finansraadet.dk ; fa@fanet.dk ; post@finansleasing.dk ; 1 - FS Forbrugerombudsmanden (FS) ; fbr@fbr.dk ; fsr@fsr.dk ; fdr@fdr.dk ; frr@frr.dk ; fp@forsikringogpension.dk ; fmf@fmf.dk ; mail@f-b.dk ; riomfr@fo.stm.dk ; gii@gii.dk ; riomgr@gl.stm.dk ; htsa@hts.dk ; hvr@hvr.dk ; info@ifr.dk ; itb@itb.dk ; landbrugsraadet@landbrug.dk ; webmaster@advocom.dk ; Sekretariatet@lopi.dk ; info@ld.dk ; copenhagen@omxgroup.com ; pbsmailservice@pbs.dk ; mail@realkreditforeningen.dk ; rr@realkreditraadet.dk ; rbe@regionalebanker.dk ; can@sda.dk ; saoek@ankl.dk ; hhk@danskeadvokater.dk ; info@rigsrevisionen.dk ; kontakt@fdih.net ; gpl@danskerhverv.dk ; info@ecb.europa.eu

Sent: Tuesday, March 10, 2009 3:41 PM

Subject: Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Vedhæftet fremsendes hermed høringsbrev med høringsliste samt forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti.

Eventuelle bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede på ibj@oem.dk og sekretær Karina Thesbo på kte@oem.dk snarest belejligt og **senest fredag den 20. marts 2009, kl. 15.00.**

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement
Område 4, Task Force
Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50
E-mail ibj@oem.dk

Kristian Bo Nielsen (DEP)**Fra:** 1 - FS Forbrugerombudsmanden (FS)**Sendt:** 17. marts 2009 11:24**Til:** Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP)**Emne:** SV: Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Jr. nr. 09/01772

Idet vi henviser til Deres e-mail af 10. marts 2009 skal vi herved meddele, at udkast til forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti (lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter)

ikke giver Forbrugerombudsmanden anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen
På Forbrugerombudsmandens vegne

Connie Joan Hansen
Overassistent
Tlf.: 32 66 92 81
Email: cjh@fs.dk

FORBRUGEROMBUDSMANDEN
Forbrugerombudsmanden
Amagerfælledvej 56
2300 København S

Fra: Ida Bo Jørgensen (DEP)**Sendt:** 10. marts 2009 15:41

Til: 'samfund@advocom.dk'; 'ae@aeraadet.dk'; 'pote@atp.dk'; 'pote@atp.dk'; 'sekr@dbmf.dk'; 'dvca@dvca.dk'; 'nationalbanken@nationalbanken.dk'; 'info@shipowners.dk'; 'danmarks@skibskredit.dk'; 'charlotte@shareholders.dk'; 'am@shareholders.dk'; 'danskamp@danskamp.dk'; 'info@danskbyggeri.dk'; 'de@de.dk'; 'hoeringssager@danskerhverv.com'; 'di@di.dk'; 'dirf@dirf.dk'; 'dl@dansklandbrug.dk'; 'mail@lundorff.dk'; 'andel@landbrug.dk'; 'lp@dfi.dk'; 'regioner@regioner.dk'; 'dt@datatilsynet.dk'; 'sekretaer@aktuarforeningen.dk'; 'ddf@finansanalytiker.dk'; 'info@fundsmaeglerforeningen.dk'; 'hoeringssager@danskerhverv.com'; 'disc@mail.tele.dk'; 'post@finansforbundet.dk'; 'mail@finanshus.dk'; 'f@finansraadet.dk'; 'fa@fanet.dk'; 'post@finansogleasing.dk'; 1 - FS Forbrugerombudsmanden (FS); 'fbr@fbr.dk'; 'fsr@fsr.dk'; 'fdr@fdr.dk'; 'frr@frr.dk'; 'fp@forsikringogpension.dk'; 'fmf@fmf.dk'; 'mail@f-b.dk'; 'riomfr@fo.stm.dk'; 'gii@gii.dk'; 'riomgr@gl.stm.dk'; 'htsa@hts.dk'; 'hvr@hvr.dk'; 'info@ifr.dk'; 'itb@itb.dk'; 'landbrugsraadet@landbrug.dk'; 'webmaster@advocom.dk'; 'Sekretariatet@lopi.dk'; 'info@ld.dk'; 'copenhagen@omxgroup.com'; 'pbsmailservice@pbs.dk'; 'mail@realkreditforeningen.dk'; 'rr@realkreditraadet.dk'; 'rbf@regionalebanker.dk'; 'can@sda.dk'; 'saoek@ankl.dk'; 'hkh@danskeadvokater.dk'; 'info@rigsrevisionen.dk'; 'kontakt@fdih.net'; 'gpl@danskerhverv.dk'; 'info@ecb.europa.eu'

Emne: Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Vedhæftet fremsendes hermed høringsbrev med høringsliste samt forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti.

Eventuelle bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede på ibj@oem.dk og sekretær Karina Thesbo på kte@oem.dk snarest belejligt og **senest fredag den 20. marts 2009, kl. 15.00.**

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen

Specialkonsulent, cand.jur

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement
Område 4, Task Force
Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50
E-mail ibj@oem.dk

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Tina Solem [ts@frr.dk]
Sendt: 17. marts 2009 15:32
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP)
Emne: Høring over forslag til bek. om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kaitalindskud eller tegningsgaranti
Vedhæftede filer: 20090317152524410.pdf

**Att.: Specialkonsulent, cand.jur. Ida Bo Jørgensen og
Sekretær Karina Thesbo**

Vi sender hermed FRR's høringssvar.

Med venlig hilsen

Tina Solem

sekretær

Registrerede Revisorer FRR

Telefon 3634 4422

Fax 3634 4444

Direkte 3634 4458

E-mail ts@frr.dk

Internet www.frr.dk

(Se vedlagte fil: 20090317152524410.pdf)

Økonomi- og Erhvervsministeriets Departement
Område 4, Task Force
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Att.: Specialkonsulent, cand.jur. Ida Bo Jørgensen
Sekretær Karina Thesbo

Pr. e-mail: ibj@oem.dk, kte@oem.dk

17. marts 2009

Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Tak for muligheden for at kommentere forslaget til bekendtgørelse.

Vi har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Michael Rugaard
erhvervspolitisk direktør

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Tom Karstensen [tom@fdr.dk]
Sendt: 19. marts 2009 09:18
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP)
Emne: Høringsvar

Vedhæftede filer: Økonomi- og Erhvervsministeriet 19. marts 2009.doc

Økonomi- og
Erhvervsministerie...

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement Område 4, Task Force Ida Bo Jørgensen
og Karina Thesbo

Lovudvalget i Foreningen Danske Revisorer har ikke bemærkninger til:

Forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti (lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter).

Med venlig hilsen
FDR
Tom Karstensen

Foreningen Danske Revisorer

Munkehatten 32 · 5220 Odense SØ · Telefon 65 93 25 00 · telefax 65 93 25 08
Webadresse: www.fdr.dk · E-mail: sekretariat@fdr.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement
Område 4, Task Force
Ida Bo Jørgensen
Slotsholmsgade 10 – 12
1216 København K

Odense den 19. marts 2009
H 4402 – 09
0202 – TK

Høring: Forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti (lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter).

Lovudvalget i Foreningen Danske Revisorer har ikke kommentarer til ovenstående.

Med venlig hilsen

FDR

Tom Karstensen

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: osa@atp.dk
Sendt: 19. marts 2009 12:12
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Cc: bgl@atp.dk; hgj@atp.dk; hhm@atp.dk; mca@atp.dk; mlf@atp.dk; CET@ATP.DK
Emne: ATP's svar på høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Bekendtgørelse i høring.pdf

Til Økonomi- og Erhvervsministeriet

Kære Ida Bo Jørgensen

Økonomi- og Erhvervsministeriet har fremsendt vedhæftede høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti, og anmodet om ATP's bemærkninger.

ATP har ingen bemærkninger til udkastet.

Venlig hilsen/Best regards

Ole Steen Andersen

atp=

Chefkonsulent, Juridisk Sekretariat - Legal Consultant, Legal Department
 Direct number: +45 48 20 44 81, Cell phone: +45 23 71 55 89, e-mail: osa@atp.dk
 Arbejdsmarkedets Tillægspension, Kongens Vænge 8, 3400 Hillerød
 Phone: +45 70 11 12 13, Fax: +45 48 20 48 04, www.atp.dk

This e-mail may contain confidential information and is intended solely for the address. Any disclosure of this information is strictly prohibited and may be unlawful. If you have received this e-mail in error, please notify us immediately and delete this mail without producing, distributing or retaining copies hereof. Thank you.

----- Videresendt af Ole Steen Andersen/atp den 19-03-2009 12:04 -----

Ida Bo Jørgensen (DEP) <ibj@oem.dk>

10-03-2009 15:41

"samfund@advocom.dk" <samfund@advocom.dk>, "ae@aeraadet.dk" <ae@aeraadet.dk>, "pote@atp.dk" <pote@atp.dk>, "pote@atp.dk" <pote@atp.dk>, "sekr@dbmf.dk" <sekr@dbmf.dk>, "dvca@dvca.dk" <dvca@dvca.dk>, "nationalbanken@nationalbanken.dk" <nationalbanken@nationalbanken.dk>, "info@shipowners.dk" <info@shipowners.dk>, "danmarks@skibskredit.dk" <danmarks@skibskredit.dk>, "charlotte@shareholders.dk" <charlotte@shareholders.dk>, "am@shareholders.dk" <am@shareholders.dk>, "danskamp@danskamp.dk" <danskamp@danskamp.dk>, "info@danskbyggeri.dk" <info@danskbyggeri.dk>, "de@de.dk" <de@de.dk>, "hoeringssager@danskerhverv.com" <hoeringssager@danskerhverv.com>, "di@di.dk" <di@di.dk>, "dirf@dirf.dk" <dirf@dirf.dk>, "dl@dansklandbrug.dk" <dl@dansklandbrug.dk>, "mail@lundorff.dk" <mail@lundorff.dk>, "andel@landbrug.dk" <andel@landbrug.dk>, "lp@dfi.dk" <lp@dfi.dk>, "regioner@regioner.dk" <regioner@regioner.dk>, "dt@datatilsynet.dk" <dt@datatilsynet.dk>, "sekretaer@aktuarforeningen.dk" <sekretaer@aktuarforeningen.dk>, "ddf@finansanalytiker.dk" <ddf@finansanalytiker.dk>, "info@fundsmaeglerforeningen.dk" <info@fundsmaeglerforeningen.dk>, "hoeringssager@danskerhverv.com" <hoeringssager@danskerhverv.com>, "disc@mail.tele.dk" <disc@mail.tele.dk>, "post@finansforbundet.dk" <post@finansforbundet.dk>, "mail@finanshus.dk" <mail@finanshus.dk>, "f@finansraadet.dk" <f@finansraadet.dk>, "fa@fanet.dk" <fa@fanet.dk>, "post@finansleasing.dk" <post@finansleasing.dk>, "1 - FS Forbrugerombudsmanden (FS)" <FORBRUGEROMBUDSMANDE@fs.dk>, "fbr@fbr.dk" <fbr@fbr.dk>, "fsr@fsr.dk" <fsr@fsr.dk>, "fdr@fdr.dk" <fdr@fdr.dk>, "frr@frr.dk" <frr@frr.dk>, "fp@forsikringogpension.dk" <fp@forsikringogpension.dk>

<'fp@forsikringogpension.dk'>, "fmf@fmf.dk" <'fmf@fmf.dk'>, "mail@f-b.dk" <'mail@f-b.dk'>, "riomfr@fo.stm.dk" <'riomfr@fo.stm.dk'>, "gii@gii.dk" <'gii@gii.dk'>, "riomgr@gl.stm.dk" <'riomgr@gl.stm.dk'>, "htsa@hts.dk" <'htsa@hts.dk'>, "hvr@hvr.dk" <'hvr@hvr.dk'>, "info@ifr.dk" <'info@ifr.dk'>, "itb@itb.dk" <'itb@itb.dk'>, "landbrugsraadet@landbrug.dk" <'landbrugsraadet@landbrug.dk'>, "webmaster@advocom.dk" <'webmaster@advocom.dk'>, "Sekretariatet@lopi.dk" <'Sekretariatet@lopi.dk'>, "info@ld.dk" <'info@ld.dk'>, "copenhagen@omxgroup.com" <'copenhagen@omxgroup.com'>, "pbsmailservice@pbs.dk" <'pbsmailservice@pbs.dk'>, "mail@realkreditforeningen.dk" <'mail@realkreditforeningen.dk'>, "rr@realkreditraadet.dk" <'rr@realkreditraadet.dk'>, "rbf@regionalebanker.dk" <'rbf@regionalebanker.dk'>, "can@sda.dk" <'can@sda.dk'>, "saoek@ankl.dk" <'saoek@ankl.dk'>, "hhk@danskadvokater.dk" <'hhk@danskadvokater.dk'>, <info@rigsrevisionen.dk>, <kontakt@fdih.net>, <gpl@danskerhverv.dk>, <info@ecb.europa.eu>

cc

Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning
Emne samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt
kapitalindskud eller tegningsgaranti

Vedhæftet fremsendes hermed høringsbrev med høringsliste samt forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti.

Eventuelle bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede på ibj@oem.dk og sekretær Karina Thesbo på kte@oem.dk snarest belejligt og **senest fredag den 20. marts 2009, kl. 15.00.**

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement
Område 4, Task Force
Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50
E-mail ibj@oem.dk

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: rr@rigsrevisionen.dk
Sendt: 19. marts 2009 13:47
Til: - DEP Økonomi- og Erhvervsministeriets officielle postkasse; Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP)
Cc: Niels Ammitzbøll (DEP); Birte Bente Petersen (DEP)
Signeret af: rr@rigsrevisionen.dk
Vedhæftede filer: Høringssvar_Bkg. om ansøgningskrav, renteberegning, dækning af statens udgifter.docx

Hermed fremsendes Rigsrevisionens høringssvar vedrørende bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Med venlig hilsen

Louise Devantier
Fuldmægtig

RIGSREVISIONEN

Landgreven 4
Postboks 9009
DK-1022 København K

Tlf. +45 339 28 400
Dir. +45 339 28 585
Fax +45 331 10 415

lod@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Denne mail er sendt fra Rigsrevisionen og er signeret.
For at kontrollere og validere email og signatur læs
vejledningen paa

<http://www.rigsrevisionen.dk/signering>

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Ida Bo Jørgensen
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Landgreven 4
Postboks 9009
1022 København K

Tlf. 33 92 84 00
Fax 33 11 04 15

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Høring af forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

19. marts 2009

Kontor: C3

J.nr.: 2009-3501-1

Økonomi- og Erhvervsministeriet har den 10. marts sendt forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti i høring.

Bekendtgørelsen indeholder ikke bestemmelser om statslige regnskabs- eller revisionsforhold. Rigsrevisionen har derfor ingen egentlige bemærkninger.

Rigsrevisionen skal dog bemærke, at det ikke fremgår af § 7 i bekendtgørelsen hvilke konkrete kriterier, der ligger til grund for indplacering i kategori I, II eller III. Dette er relevant, da renten er forskellig for de tre kategorier.

I forhold til bekendtgørelsens § 15 skal Rigsrevisionen anbefale, at ministeriet sikrer sig, at der fastsættes regler i regnskabsinstruksen, der medvirker til at sikre, at de modtagne indtægter samt de omkostninger, der medgår til administration af området, kan opgøres entydigt og ikke sammenblandes med andre områder.

Med venlig hilsen

Louise Devantier
Fuldmægtig

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Hanne Råe Larsen [hrl@skibskredit.dk]
Sendt: 19. marts 2009 14:45
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP)
Emne: Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav m.v.

Vedhæftede filer: img-319154432-0001.pdf; image001.jpg

img-319154432-0001.pdf (282 KB...)

Med venlig hilsen

Hanne Råe Larsen
Vice President
Danmarks Skibskredit

image001.jpg (5 KB)

S nkt Annæ Plads 3
1250 København K
Email: hrl@skibskredit.dk
Phone: +45 33 33 93 33
Fax: +45 33 33 96 66

www.skibskredit.dk

This message contains information that may be privileged or confidential and is the property of Danmarks Skibskredit / Danish Ship Finance. It is intended only for the person to whom it is addressed. If you are not the intended recipient, you are not authorized to read, print, retain, copy, disseminate, distribute, or use this message or any part thereof. If you receive this message in error, please notify the sender immediately and delete all copies of this message.

DANMARKS
SKIBSKREDIT

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Sendt pr. e-mail

Att.: specialkonsulent **Ida Bo Jørgensen** ibj@oem.dk
sekretær **Karina Thesbo** kte@oem.dk

19. marts 2009
HRL

Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti samt bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet

Danmarks Skibskredit har ingen bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet.

Til udkast til bekendtgørelse om ansøgningskrav m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti ("Bekendtgørelsen") har vi følgende få bemærkninger, nævnt i kronologisk orden.

1. I §2, stk. 4 i Bekendtgørelsen omtales redegørelsen, hvor der henvises til stk. 3, nr. 1. Det bør rettes til stk. 3, nr. 2.
2. I henhold til §3, stk. 2 i Bekendtgørelsen skal oplysningerne i §2 også gives for såvel finansielle som ikke-finansielle dattervirksomheder. Ved afgivelse af oplysningerne bør det efter vor vurdering være muligt at anlægge et væsentlighedskriterium således, at oplysninger for datterselskaber under afvikling eller med ubetydelig aktivitet kan udelades.
3. Bekendtgørelsens §7, stk. 3 omhandler differentiering af kreditinstitutter i kategori II, jf. stk. 2, nr. 2. I bestemmelsen lægges der op til, at differentieringen sker ud fra spredning i kvalitet og risiko. Ved en differentiering efter disse kriterier bør der tages hensyn til det enkelte instituts særlige forhold i relation til aktivitet og regler for risikospredning.
4. I §7, stk. 5 til Bekendtgørelsen er det efter vor vurdering uklart, for hvilken periode en ændring i statens 5-årige nul kuponrente vil medføre en ændring i den fastsatte rente på det statslige kapitalindskud. For at undgå enhver tvivl, vil vi derfor foreslå, at det i sidste punktum præciseres ved følgende formulering: "En stigning eller et fald i

Statens 5-årige nulkuponrente, frem til dagen for aftaleindgåelsen, vil medføre tilsvarende ændringer i den fastsatte rente.”

Med venlig hilsen

Danmarks Skibskredit

Per Schnack

Hamme Råe Larsen

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Ole Henrik Larsen [OHL@danskladbrug.dk]
Sendt: 19. marts 2009 15:36
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP)
Cc: Ole Henrik Larsen
Emne: Høringssvar på bekendtgørelse
Vedhæftede filer: 008ohl- høringssvar til bekendtgørelse om statslig kapitalindskud i kreditinstitutter.doc

Til Ida Bo Jørgensen og Karina Thesbo

Vedlagt høringssvar på udkast til bekendtgørelse om statslig kapitaltilskud i kreditinstitutter

Mvh Ole H. Larsen

Ole H. Larsen
Dansk Landbrug
tlf. 33394600
Direkte tlf: 33394670
E-mail: ohl@danskladbrug.dk

Økonomi- og erhvervsministeriet
Slotholmsgade 10 - 12
1216 København V

19. marts 2009

Høringsvar på udkast til bekendtgørelse om statslig kapitalindskud i kreditinstitutter

Dansk Landbrug og landbrugsraadet har følgende bemærkninger til det udsendte udkast til bekendtgørelse.

Normalisere kreditpolitikken

Formålet med ordningen er at undgå en kreditklemme. Det er afgørende vigtigt, at levedygtige virksomheder kan få tilført likviditet til den løbende drift og til investeringer i den fortsatte udvikling. Tilsynet med bankerne må sikre, at dette formål tilgodeses, og at der ikke gennemføres unødvendige opstramminger i institutternes kreditpolitik.

Rentebetaling til staten på statslig kapitalindskud

Organisationerne havde helst set, at det var muligt at dispensere fra minimum kapitaldækningen på 12 pct., så realkreditinstitutterne kan nøjes med 9-10 pct. Realkreditinstitutterne er underkastet en mere restriktiv lovgivning bl.a. med øvre lånegrænser og balance mellem lån og udstedte obligationer, som giver en lavere risikoeksponering. Det blev ikke imødekommet i den endelige udformning af loven.

Disse forhold bør så indgå med tilbørlig vægt ved fastlæggelsen af renten til staten på kapitalindskuddet. Ekstraomkostninger for institutterne vil blive overvæltet på kunderne. Erhvervet er hårdt presset indtjeningsmæssigt og kan ikke bære unødvendige ekstra omkostninger.

Med venlig hilsen

Lone Saaby

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Pia Saxild [PS@fbr.dk]

Sendt: 20. marts 2009 11:25

Til: Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP)

Emne: SV: Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Forbrugerrådet har af ressourcemæssige årsager ikke mulighed for at forholde os til forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti. Forbrugerrådet kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

Med venlig hilsen
Carsten Holdum
Cheføkonom
Forbrugerrådet

Fra: Ida Bo Jørgensen (DEP) [mailto:ibj@oem.dk]

Sendt: 10. marts 2009 15:41

Til: samfund@advocom.dk; ae@aeraadet.dk; pote@atp.dk; pote@atp.dk; sekr@dbmf.dk; dvca@dvca.dk; nationalbanken@nationalbanken.dk; info@shipowners.dk; danmarks@skibskredit.dk; charlotte@shareholders.dk; am@shareholders.dk; danskamp@danskamp.dk; info@danskbyggeri.dk; de@de.dk; hoeringssager@danskerhverv.com; di@di.dk; dirf@dirf.dk; dl@dansklandbrug.dk; mail@lundorff.dk; andel@landbrug.dk; lp@dfi.dk; regioner@regioner.dk; dt@datatilsynet.dk; sekretaer@aktuarforeningen.dk; ddf@finansanalytiker.dk; info@fundsmaeglerforeningen.dk; hoeringssager@danskerhverv.com; disc@mail.tele.dk; post@finansforbundet.dk; mail@finanshus.dk; f@finansraadet.dk; fa@fanet.dk; post@finansogleasing.dk; 1 - FS Forbrugerombudsmanden (FS); fbr@fbr.dk; fsr@fsr.dk; fdr@fdr.dk; frr@frr.dk; fp@forsikringogpension.dk; fmf@fmf.dk; mail@f-b.dk; riomfr@fo.stm.dk; gii@gii.dk; riomgr@gl.stm.dk; htsa@hts.dk; hvr@hvr.dk; info@ifr.dk; itb@itb.dk; landbrugsraadet@landbrug.dk; webmaster@advocom.dk; Sekretariatet@lopi.dk; info@ld.dk; copenhagen@omxgroup.com; pbsmailservice@pbs.dk; mail@realkreditforeningen.dk; rr@realkreditraadet.dk; rbf@regionalebanker.dk; can@sda.dk; saok@ankl.dk; hhk@danskeadvokater.dk; info@rigsrevisionen.dk; kontakt@fdih.net; gpl@danskerhverv.dk; info@ecb.europa.eu

Emne: Høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Vedhæftet fremsendes hermed høringsbrev med høringsliste samt forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti.

Eventuelle bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede på ibj@oem.dk og sekretær Karina Thesbo på kte@oem.dk snarest belejligt og **senest fredag den 20. marts 2009, kl. 15.00.**

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement
Område 4, Task Force
Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50
E-mail ibj@oem.dk

Denne mail er blevet scannet af <http://www.virus112.com>

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Dansk Aktionærforening [daf@shareholders.dk]
Sendt: 20. marts 2009 13:20
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP); Sigrid Floor Toft (DEP); Krista Risgaard (DEP)
Emne: DAF hørings svar
Vedhæftede filer: DAF om to bekendtgørelser.doc

Med venlig hilsen
Dansk Aktionærforening

Anne-Mette Lysgaard

Bemærk: Ny adresse pr. 1. marts 2009!

Dansk Aktionærforening – Amager Torv 9, 3. sal. Postboks 1140, 1010 København K
Telefon: +45 4582 1591 - Fax: +45 4541 1590
Mail: daf@shareholders.dk Web: www.shareholders.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K.

Att.: Ida Bo Jørgensen ibj@oem.dk
Karina Thesbo kte@oem.dk
Sigrid F. Toft sfl@oem.dk
Krista Risgaard kri@oem.dk

København, den 19. Marts 2009

Udkast til bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet

og

Udkast til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

De foreliggende udkast til bekendtgørelser bør efter Dansk Aktionærforenings vurdering ændres, så kravene til kreditinstitutter der vil søge om støtte ikke er administrativt unødigt besværlige ved at være lidt forskellige.

Det bør i bekendtgørelserne gøres klart, at redegørelserne skal offentliggøres helt eller delvis.

Dansk Aktionærforening følger med stor opmærksomhed den finansielle krise og finder at lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter og lov nr. 68 af 3. februar om ændring af lov om finansiel stabilitet er gode bidrag til styre udviklingen omkring kreditinstitutter, der har eller vil få behov for økonomisk støtte fra staten.

Forskellige krav

Lovene giver mulighed for at ansøge om tre forskellige former for støtte:

- individuel statsgaranti
- statsligt kapitalindskud
- statslig tegningsgaranti

Uanset hvilken af støtteformerne der ansøges om, skal kreditinstituttet udarbejde en ansøgning med en redegørelse for instituttets økonomiske stilling

og fremtidsudsigter. Redegørelsen skal ledsages af en erklæring fra statsautoriseret revisor.

Det er muligt, at der vil være kreditinstitutter, der vil søge om støtte under mere end én ordning.

Det er derfor uheldigt, at kravene til de tre redegørelser er udformet forskelligt.

Det er en unødvendig byrde for ansøgeren, at skulle tage stilling til om forskelle i formuleringer og rækkefølge har betydning eller om det ikke har.

Det er også unødvendigt, at skulle betale for to revisorerklæringer, når de i princippet vedrører de samme oplysninger.

Det er også uhensigtsmæssigt, for de myndigheder der skal modtage og behandle ansøgningerne (Økonomi- og Erhvervsministeriet og Afviklingsselskabet til sikring af finansiel stabilitet A/S), at der ikke er stillet helt de samme krav til redegørelserne. Det rejser spørgsmålet, om der er reelle forskelle i redegørelserne eller om det kun skyldes de lidt forskellige krav.

Dermed bliver det vanskeligere at foretage sammenligninger og skabe overblik.

Kravene om redegørelsen bør opdeles i to dele: En redegørelse, der er den samme for alle tre ansøgninger og eventuelle individuelle krav relateret til den enkelte ordning.

Se bilaget for en oversigt over de forskellige krav til redegørelserne.

Ansøgning og underskrift

Ved ansøgning er der lidt forskellige krav om hvad der skal være med og ordene dækker ikke altid det samme.

Statsgaranti

Ansøgningsskema

Revideret årsregnskab

Revideret kvartalsregnskab

Redegørelse

Opgørelse af solvensbehov

Term sheet

Dokumentation For CDS beregn

Erklæring om der er søgt støtte under de andre ordninger

Kapitalindskud

Ansøgningsskema

Dataark

Revideret årsregnskab

Revideret kvartalsregnskab

Redegørelse

Opgørelse af solvensbehov

Oplys. om kapitaldækning

Erklær fra bestyrelsen om ændringer

Historiske nøgletal

Tegningsgaranti

Ansøgningsskema

Dataark

Revideret årsregnskab

Revideret kvartalsregnskab

Redegørelse

Opgørelse af solvensbehov

Oplys. om kapitaldækning

Erklær fra bestyrelsen om ændringer

Historiske nøgletal

Kravene til underskrift er formuleret forskelligt.

Offentliggørelse

Redegørelserne vil antagelig indeholde oplysninger, der kan ses som et supplement eller en korrektion til de oplysninger kreditinstituttet har offentliggjort i årsrapport og kvartalsregnskaber. Jævnfør § 2, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti og § 2, stk. 3, nr. 2 samt § 8, stk. 3, nr. 2 i bekendtgørelse om ansøgningskrav ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti.

Sådanne oplysninger skal i henhold til gældende oplysningsforpligtelser offentliggøres hvis instituttet har værdipapirer til handel på et reguleret marked.

Det bør derfor klart fremgå af bekendtgørelserne, at redegørelserne skal offentliggøres.

Koncernmedlemskab

Kravet, om at der skal gives oplysninger om både den ansøgende virksomhed og hele koncernen, bør udformes og placeres, så det er klart hvilke oplysninger kravet gælder.

Det bør være samme formulering for alle tre ansøgningstyper.

Revisorerklæringer

Kravet om revisorerklæringer bør udformes og placeres, så det er helt klart, hvilke oplysninger, der skal omfattes af revisorerklæringerne.

Det bør være samme formulering af kravene for alle tre ansøgningstyper.

Andre bemærkninger til udkastene

Bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet

Hjemmel

I den indledende hjemmel bør "i lov nr. 68 af 3. februar 2009 om ændring af lov om finansiel stabilitet," ændres til "i lov om finansiel stabilitet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1003 af 10. oktober 2008 som ændret ved lov nr. 68 af 3. februar 2009,"

§ 1

Ordene "lov om ændring af" bør udgå.

§ 2, stk. 1, nr. 2, litra d

Er det udlån og garantier pr. ansøgningsdatoen? Skal der ikke være opgørelser pr. to tidspunkter, så man kan se udviklingen?

Bilag 1

I første afsnit bør henvisning "§ 2, stk. 1, litra b" ændres til "§ 2, stk, 1, nr. 2, litra b".

Bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

§ 4, stk. 2

"økonomi- og Erhvervsministeren bør ændres til "Økonomi- og erhvervsministeren"

§ 8, stk. 1

"dataarkanvendes" bør ændres til "dataark anvendes"

§ 9

"§ 9" bør ændres til "§ 9."

Bilag 1

I første afsnit bør henvisningen i den kantede parentes ændres fra "§ 2, stk. 3, pkt. 1 litra b alt §8, stk. 3 pkt. 1 litra b" til "§ 2, stk. 3, pkt. 2 litra b alternativt § 8, stk. 3 pkt. 2 litra b".

Den situation en række kreditinstitutter, deres kunder og deres aktionærer befinder sig i er meget usikker. Der er ikke brug for at de statslige støtteordninger udstyres med administrativt uhensigtsmæssige krav.

Med venlig hilsen

Charlotte Lindholm
direktør

Dansk Aktionærforening
E-mail: charlotte@shareholders.dk

Udkast til bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet

og

Udkast til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Oplysningskrav i forbindelse med ansøgninger

Individuel statsgaranti

Statsligt kapitalindskud

Statslig tegningsgaranti

§ 2. Ansøgning om individuel statsgaranti for ikke-efterstillet, usikret gæld, samt for SDO- eller SDRO-udstedende institutters finansiering af supplerende sikkerhedsstillelse indsendes på Afviklingsselskabet til sikring af finansiel stabilitet A/S' ansøgningsskema til Afviklingsselskabet til sikring af finansiel stabilitet A/S senest den 31. december 2010 og vedlægges følgende dokumentation:

§ 2. Til brug for ansøgning om statsligt kapitalindskud skal det af Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejdede ansøgningsskema og dataark anvendes. Ansøgningsskemaet og dataarket findes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside eller kan rekvireres ved henvendelse til ministeriet.

§ 8. Til brug for ansøgning om statslig tegningsgaranti skal Økonomi- og Erhvervsministeriets ansøgningsskema og dataark anvendes, hvori ansøgeren skal anmode om en tegningsgaranti. Ansøgningsskemaet og dataarket findes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside eller kan rekvireres ved henvendelse til ministeriet.

Stk. 2. Ansøgningen skal fremsendes behørigt underskrevet enten elektronisk ved brug af krypteret e-mail og elektronisk signatur eller pr. almindelig post til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 2. Ansøgningen skal fremsendes behørigt underskrevet enten elektronisk ved brug af krypteret e-mail og elektronisk signatur, eller pr. almindelig post til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 3. Ansøgningen skal tillige med udfyldt ansøgningsskema indeholde følgende:

Stk. 3. Ansøgningen skal tillige med udfyldt ansøgningsskema indeholde følgende:

1) kreditinstituttets seneste årsrapport, som skal være revideret, og det seneste kvartalsregnskab, som ligeledes skal være revideret,

1) En revideret årsrapport for 2008 og, såfremt der ansøges efter den 1. maj 2009, det seneste kvartalsregnskab fra 2009, som ligeledes skal være revideret.

1) En revideret årsrapport for 2008 og, såfremt der ansøges efter den 1. maj 2009, det seneste kvartalsregnskab fra 2009, som ligeledes skal være revideret.

2) en redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsudsigter. Indgår instituttet i en koncern skal redegørelsen omfatte de samme oplysninger for koncernen. Redegørelsen skal være

godkendt af bestyrelsen, og redegørelsen skal indeholde henvisninger til de steder i årsrapporten eller kvartalsregnskabet, hvor oplysningerne i henhold til denne bestemmelse fremgår. Kreditinstituttet skal endvidere komme med eventuelle supplerende oplysninger om ændringer, der har betydning i forhold til de oplysninger, der fremgår af årsrapporten og kvartalsregnskabet. Oplysninger i henhold til denne bestemmelse, der ikke fremgår af årsrapporten eller kvartalsregnskabet, skal skrives ind i redegørelsen. Redegørelsen skal indeholde følgende oplysninger:

a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling, b) En angivelse af den forventede økonomiske udvikling for en et-årig periode fra ansøgningstidspunktet omfattende drifts-, status og	2) En redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsudsigter. Redegørelsen skal være godkendt af bestyrelsen, og redegørelsen skal indeholde henvisninger til de steder i årsrapporten eller kvartalsregnskabet, hvor oplysningerne i henhold til stk. 3 og stk. 4, fremgår. Kreditinstituttet skal endvidere komme med eventuelle supplerende oplysninger om ændringer, der har betydning i forhold til de oplysninger, der fremgår af årsrapporten og kvartalsregnskabet. Oplysninger i henhold til stk. 3 og stk. 4, der ikke fremgår af årsrapporten eller kvartalsregnskabet, skal skrives ind i redegørelsen. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om følgende: a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling. b) En begrundet angivelse af den forventede økonomiske udvikling frem til den 31. december 2010 omfattende drifts- status- og likviditetsbudgetter og -	2) En redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsudsigter. Redegørelsen skal være godkendt af bestyrelsen, og redegørelsen skal indeholde henvisninger til de steder i årsrapporten eller kvartalsregnskabet, hvor oplysningerne i henhold til stk. 3 og stk. 4, fremgår. Kreditinstituttet skal endvidere komme med eventuelle supplerende oplysninger om ændringer, der har betydning i forhold til de oplysninger, der fremgår af årsrapporten og kvartalsregnskabet. Oplysninger i henhold til stk. 3 og stk. 4, der ikke fremgår af årsrapporten eller kvartalsregnskabet, skal skrives ind i redegørelsen. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om følgende: a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling. b) En begrundet angivelse af den forventede økonomiske udvikling frem til den 31. december 2010 omfattende drifts- status- og likviditetsbudgetter og - fremskrivninger med tilhø-

likviditetsbudgetter og - fremskrivninger med tilhørende beskrivelse af væsentligste forudsætninger, forklarende noter, anvendt regnskabspraksis samt stresstest af væsentligste forudsætninger.

c) En vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.

d) En oversigt over kreditinstituttets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, herunder private og erhvervs-kunder, brancher, erhverv og geografi samt kredittyper og lånestørrelser.

e) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabsrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.

fremskrivninger med tilhørende beskrivelse af væsentligste forudsætninger, forklarende noter, anvendt regnskabspraksis samt stresstest af væsentligste forudsætninger.

c) vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.

d) En vurdering af konsekvenserne af kapitalindsuddet, herunder i forhold til rentabilitet, effektivitet, solvens- og kernekapitalkrav.

e) En oversigt over kreditinstituttets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, herunder private og erhvervs-kunder, brancher, erhverv og geografi samt på kredittyper og lånestørrelser

f) En beskrivelse af kreditinstituttets udlånspolitik, herunder ændringer i udlånsbetingelser og vilkår.

g) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabsrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.

h) En beskrivelse af hvorledes tilbagebetaling af den hybride kernekapital forventes at ske.

rende beskrivelse af væsentligste forudsætninger, forklarende noter, anvendt regnskabspraksis samt stresstest af væsentligste forudsætninger.

c) En vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.

d) En vurdering af konsekvenserne af kapitalindsuddet, herunder i forhold til rentabilitet, effektivitet, solvens- og kernekapitalkrav.

e) En oversigt over kreditinstituttets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, herunder private og erhvervs-kunder, brancher, erhverv og geografi samt på kredittyper og lånestørrelser.

f) En beskrivelse af kreditinstituttets udlånspolitik, herunder ændringer i udlånsbetingelser og vilkår.

g) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabsrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.

h) En beskrivelse af hvorledes tilbagebetaling af den hybride kernekapital forventes at ske.

- f) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver, samt andre kapitalfremskaffelser eller lignende.
- g) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kursrisici, andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstituttets balance m.v.
- h) En oversigt over kreditinstituttets aktiver.
- i) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier for en et-årig periode fra ansøgningstidspunktet.
- j) En oversigt over kreditinstituttets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder, geografi, herunder om muligt med angivelse af nominal værdi og markedspris
- k) En oversigt over
- i) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver, andre kapitalfremskaffelser eller lignende.
- j) En beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital, herunder samlet gæld, udstedelsesdato, rentevilkår og eventuelle step-up klausuler og seneste noterede kurs og effektive rente, hvis udstedelsen er noteret på et reguleret marked.
- k) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kurs risici samt andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstituttets balance m. v.
- l) En oversigt over kreditinstituttets aktiver.
- m) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009 og 2010.
- n) En oversigt over kreditinstituttets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominal værdi og markedspris.
- o) En oversigt over
- i) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver eller aktiviteter, andre kapital fremskaffelser eller lignende.
- j) En beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital, herunder samlet gæld, udstedelsesdato, rentevilkår og eventuelle step-up klausuler og seneste noterede kurs og effektive rente, hvis udstedelsen er noteret på et reguleret marked.
- k) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kursrisici samt andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstituttets balance m. v.
- l) En oversigt over kreditinstituttets aktiver.
- m) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009 og 2010.
- n) En oversigt over kreditinstituttets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominal værdi og markedspris.
- o) En oversigt over

kreditinstituttets samlede beholdning af strukturerede produkter Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstituttets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, kreditvurdering og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris.

kreditinstituttets samlede beholdning af strukturerede produkter. Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstituttets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, kreditvurdering og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris.

over kreditinstituttets samlede beholdning af strukturerede produkter opgjort. Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstituttets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, kreditvurdering og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris.

l) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald. De ikke-efterstillede passiver opdeles i sikrede og usikrede poster.

p) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald. De ikke-efterstillede passiver opdeles i sikrede og usikrede poster.

p) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald. De ikke-efterstillede passiver opdeles i sikrede og usikrede poster.

m) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer, som har kreditvurderet kreditinstituttet, hvis en sådan findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).

q) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer som har kreditvurderet kreditinstituttet, hvis sådanne findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).

q) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer som har kreditvurderet kreditinstituttet, hvis sådanne findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).

n) Kopi af de seneste to indgåede aftaler vedrørende et instituts udstedelse af ikke-efterstillet, usikret gæld, eller for et SDO- eller SDRO-udstedende instituts finansiering af supplerende sikkerhedsstillelse før første ansøgning om statsgaranti.

o) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter samt sammenskrevet resume fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke

r) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter, sammenskrevet resume fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke registrerede ændringer hertil.

r) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter, sammenskrevet resume fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke registrerede ændringer hertil.

registrerede ændringer hertil.

p) En redegørelse for kreditinstituttets finansieringspolitik - herunder formålet med underliggende lån samt en opgørelse af instituttets likviditetsbehov i garantiperioden. Opgørelsen foretages på grundlag af en stress-test, der omfatter alle instituttets væsentlige likviditetsrisici. For andre kreditinstitutter end pengeinstitutter foretages opgørelsen efter de samme principper tilpasset det enkelte instituts egne forhold.

3) en opgørelse af kreditinstituttets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation samt oplysning om et eventuelt højere individuelt solvenskrav fastsat af Finanstilsynet i medfør af § 124 i lov om finansiel virksomhed. Opgørelsen skal foretages efter reglerne i bilag 1 i bekendtgørelse om kapitaldækning,

4) En udtalelse fra kreditinstituttets valgte revisor om instituttets økonomiske stilling jf. nr. 2. Udtalelsen skal i al væsentlighed være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Des uden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. nr. 1 i al væsentlighed være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

s) Oplysninger om økonomiske, juridiske eller andre rådgivere, som kreditinstituttet anvender i forbindelse med den foreslåede kapitalfremskaffelse.

3) En opgørelse af kreditinstituttets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation. Opgørelsen skal foretages i henhold til bilag 1 i Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning, jf. nærmere bilaget til bekendtgørelsens pkt. 97-99.

4) En udtalelse fra kreditinstituttets godkendte revisor, jf. stk. 5.

5) Kopi af de til Finanstilsynets senest indgivne indberetninger eller opgørelser vedrørende store

3) En opgørelse af kreditinstituttets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation. Opgørelsen skal foretages i henhold til bilag 1 i Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning, jf. nærmere bilaget til bekendtgørelsens pkt. 97-99.

4) En udtalelse fra kreditinstituttets godkendte revisor, jf. stk. 6.

5) Kopi af de til Finanstilsynets senest indgivne indberetninger eller opgørelser vedrørende

engagementer,
opgørelse af likviditet,
kapitaldækningsopgørelse
og opgørelse af lån
med nedskrivninger.

store engagementer,
opgørelse af likviditet,
kapitaldækningsopgørelse
og opgørelse af lån
med nedskrivninger.

5) Redegørelse for kreditinstituttets aftalegrundlag (Term Sheet) vedrørende underliggende forpligtelser for den ansøgte garanti. For hvert enkelt underliggende lån skal der redegøres for lånets hovedstol (beløb og valuta), forrentningen, afdragsprofilen - herunder kreditinstituttets mulighed for førtidsindfrielse, kreditinstituttets forpligtelser og konsekvenser af kreditinstituttets misligholdelse af forpligtelser samt eventuelt særlige forhold - herunder i forbindelse med SDO eller SDRO-udstedende institutters finansiering af supplerende sikkerhedsstillelse,

6) Dokumentation for beregning af markedets pris for kreditinstituttets CDS, jf. § 6, stk. 3,

7) for medlemmer af Det Private Beredskab, dokumentation for andelen for årlig indbetaling til Det Private Beredskab pr. 31. december 2008 og en opgørelse af kreditinstituttets samlede dækkede indskud jf. § 6, stk. 5, samt

8) en erklæring fra kreditinstituttet om, hvorvidt kreditinstituttet har ansøgt om statsligt kapitalindskud eller statslig tegningsgaranti og status for ansøgningen.

6) Oplysninger om kapitaldækning, herunder:

- a) Solvensprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
- b) Kernekapitalprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
- c) Størrelsen af instituttets samlede hybride kernekapital opgjort som en procentdel af den samlede kernekapital før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
- d) Kreditinstituttet skal forklare grundlaget for opgørelsen af kapitaldækningen, herunder hvilken metode der er anvendt, om der anvendes en standardmetode eller mere avancerede metoder (IRB, Value at risk, AMA mv.), og hvilke overgangsordninger kreditinstituttet er omfattet af. Derudover skal kreditinstituttet bekræfte, at det anvendte grundlag er i overensstemmelse med Finanstilsynets regler. Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge det anvendte grundlag for beregningen af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster, kernekapital, ansvarlig kapital, fradrag m. v.

7) Skønnede oplysninger under nr. 6, litra a-c, med opgørelsesdato pr. 30. juni 2009 og 31. december 2009 med forklaring af udviklingen.

8) En erklæring fra kreditinstituttets bestyrelse om, at der i relation til de historiske oplysninger, der er fremlagt i henhold til nr. 6, ikke er sket nogen væsentlige ændringer i instituttets kapitalforhold eller i øvrigt i kreditinstituttets økonomiske situation, siden datoen for afgivelsen af årsrapporten for 2008 henholdsvis det seneste kvartalsregnskab. Såfremt der er sket væsentlige ændringer i kreditinstituttets kapitalforhold eller økonomiske situation, skal sådanne ændringer specificeres, herunder med angivelse af ændringens karakter og konsekvenserne for oplysningerne afgivet i henhold til nr. 6.

6) Oplysninger om kapitaldækning, herunder:

- a) Solvensprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
- b) Kernekapitalprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
- c) Størrelsen af instituttets samlede hybride kernekapital opgjort som en procentdel af den samlede kernekapital før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
- d) Kreditinstituttet skal forklare grundlaget for opgørelsen af kapitaldækningen, herunder hvilken metode der er anvendt, om der anvendes en standardmetode eller mere avancerede metoder (TRB, Value at risk, AMA mv.), og hvilke overgangsordninger kreditinstituttet er omfattet af. Derudover skal kreditinstituttet bekræfte, at det anvendte grundlag er i overensstemmelse med Finanstilsynets regler. Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge de anvendte nøgletal ved beregningerne af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster, kernekapital, ansvarlig kapital, fradrag m.v.

7) Skønnede oplysninger under nr. 6, litra a-c, med opgørelsesdato pr. 30. juni 2009 og 31. december 2009 med forklaring af udviklingen.

8) En erklæring fra kreditinstituttets bestyrelse om, at der i relation til de historiske oplysninger, der er fremlagt i henhold til nr. 6, ikke er sket nogen væsentlige ændringer i instituttets kapitalforhold eller i øvrigt i kreditinstituttets økonomiske situation, siden datoen for afgivelsen af årsrapporten for 2008 henholdsvis det seneste kvartalsregnskab. Såfremt der er sket væsentlige ændringer i kreditinstituttets kapitalforhold eller økonomiske situation, skal sådanne ændringer specificeres, herunder med angivelse af ændringens karakter og konsekvenserne for oplysningerne afgivet i henhold til nr. 6.

9) Dokumentation for at der kan tiltrækkes andre investorer.

Stk. 4. Redegørelsen, jf. stk. 3, nr. 1, skal endvidere indeholde de i nr. 1-9 anførte økonomiske nøgletal, i det omfang det er relevant i forhold til det enkelte kreditinstitut. Oplysningerne skal opgøres henholdsvis pr. 31.

december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab samt indeholde skønnede oplysninger for regnskabsårene 2009 og 2010 (både med og uden tilførsel af hybrid kernekapital). Kreditinstitutter klassificeret i Finanstilsynets gruppe 3 og 4 kan undlade at fremlægge estimater for 2010, hvis sådanne estimater ikke er tilgængelige. I medfør af stk. 8, kan der dog kræves estimater tillige for 2010. Redegørelsen skal indeholde økonomiske nøgletal (før og efter indskuddet af hybrid kernekapital):

- 1) Egenkapitalprocent: Egenkapital i procent af samlede aktiver.
- 2) Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån.
- 3) Forrentning af egenkapitalen.
- 4) Indtjening pr. omkostningskrone
- 5) Udlån og garantier med nedskrivninger/hensættelser i forhold til samlede udlån og garantier.
- 6) Periodens nedskrivningsprocent.
- 7) Nedskrivninger i procent af udlån inklusive nedskrivninger.
- 8) Summen af store engagementer.
- 9) Vækst i udlån og garantier.

Stk. 4. Redegørelsen, jf. stk. 3, nr. 1, skal endvidere indeholde de i nr. 1-9 anførte økonomiske nøgletal, i det omfang det er relevant i forhold til det enkelte kreditinstitut. Oplysningerne skal opgøres henholdsvis pr. 31. december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab samt indeholde skønnede oplysninger for regnskabsårene 2009 og 2010 (både med og uden tilførsel af hybrid kernekapital). Kreditinstitutter klassificeret i Finanstilsynets gruppe 3 og 4 kan undlade at fremlægge estimater for 2010, hvis sådanne estimater ikke er tilgængelige. I medfør af stk. 8 kan der dog kræves estimater tillige for 2010. Redegørelsen skal indeholde økonomiske nøgletal (før og efter indskuddet af hybrid kernekapital):

- 1) Egenkapitalprocent: Egenkapital i procent af samlede aktiver.
- 2) Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån.
- 3) Forrentning af egenkapitalen
- 4) Indtjening pr. omkostningskrone
- 5) Udlån og garantier med nedskrivninger/hensættelser i forhold til samlede udlån og garantier.
- 6) Periodens nedskrivningsprocent.
- 7) Nedskrivninger i procent af udlån inklusive nedskrivninger.
- 8) Summen af store engagementer.
- 9) Vækst i udlån og garantier.

Stk. 5. Dokumentationen for at der kan tiltrækkes andre investorer, jf. stk. 3, nr. 9, skal bestå af positive tilkendegivelser fra andre investorer om, at de vil være interesserede i at investere i hybrid kernekapital i form af obligationer. Derudover skal kreditinstituttet vedlægge en detaljeret beskrivelse af det foreslåede udbud af obligationer, herunder f.eks. størrelsen af udbuddet, forventet tidsplan, forventet kreditvurdering, markedet for obligationerne, forventede investorer og renteindikationer afgivet af sådanne investorer.

Stk. 5. Udtalelsen fra revisor, jf. stk. 3, nr. 4, skal i al væsentlighed være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Desuden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. stk. 3, nr. 3, i al væsentlighed være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

Stk. 6. Udtalelsen fra revisor, jf. stk. 3, nr. 4, skal i al væsentlighed være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Desuden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. stk. 3, nr. 3, i al væsentlighed være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

Stk. 6. I det omfang de i § 2, stk. 3, nr. 2, litra b og m, samt i stk. 4, nævnte oplysninger forefindes for 2011, skal de ligeledes oplyses i ansøgningen.

Stk. 7. I det omfang de i § 8, stk. 3, nr. 2, litra b og m, samt i stk. 4, nævnte oplysninger forefindes for 2011, skal de ligeledes oplyses i ansøgningen.

Stk. 7. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, eller som tilvejebringes på anden vis end foreskrevet i bekendtgørelsen grundet det enkelte kreditinstituts individuelle forhold, skal instituttet angive dette i ansøgningen med begrundelse af, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes eller er tilvejebragt på den pågældende måde.

Stk. 8. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, eller som tilvejebringes på anden vis end foreskrevet i bekendtgørelsen grundet det enkelte kreditinstituts individuelle forhold, skal instituttet angive

dette i ansøgningen med begrundelse af, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes eller er tilvejebragt på den pågældende måde.

Stk. 2. Afviklingsselskabet til sikring af finansiel stabilitet A/S kan i forbindelse med ansøgningen forlange yderligere oplysninger til brug for vurderingen af kreditinstituttets økonomiske forhold og øvrige forhold af betydning for ansøgningen.

Stk. 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger og dokumentation fra kreditinstituttet.

Stk. 9. Til brug for behandlingen af en ansøgning kan Økonomi- og Erhvervsministeriet indhente enhver yderligere oplysning, der anses som relevante for vurderingen af kreditinstituttet og dets ansøgning.

Stk. 3. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, skal instituttet angive dette i ansøgningen med begrundelse for, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes.

Stk. 4. Ansøgning og dokumentation kan indsendes elektronisk til Afviklingsselskabet til sikring af finansiel stabilitet A/S.

§ 3. Et kreditinstitut, som har en eller flere dattervirksomheder, skal afgive samtlige oplysninger i § 2 for såvel kreditinstituttet selv som på konsolideret basis, det vil sige inklusiv instituttets datter virksomheder, i det omfang, oplysningerne skal konsolideres i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Stk. 2. Oplysninger skal afgives om såvel finansielle som ikke-finansielle dattervirksomheder.

Stk. 3. Et kreditinstitut, der selv er en dattervirksomhed, skal i sin ansøgning medsende information om kreditinstituttets ejer- og koncernstruktur samt den seneste konsoliderede års rapport for instituttets ultimative modervirksomhed. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger afhængigt af kreditinstituttets koncernforhold.

§ 9. Et kreditinstitut, som har en eller flere dattervirksomheder, skal afgive samtlige oplysninger i § 8 for såvel kreditinstituttet selv som på konsolideret basis, det vil sige inklusiv instituttets datter virksomheder, i det omfang, oplysningerne skal konsolideres i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Stk. 2. Oplysninger skal afgives om såvel finansielle som ikke-finansielle dattervirksomheder.

Stk. 3. Et kreditinstitut, der selv er en dattervirksomhed, skal i sin ansøgning medsende information om kreditinstituttets ejer- og koncernstruktur samt den seneste konsoliderede årsrapport for instituttets ultimative modervirksomhed. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger afhængigt af kreditinstituttets koncernforhold.

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Mette Saaby Pedersen [msp@rkr.dk]
Sendt: 20. marts 2009 14:04
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP)
Cc: Nina Valsted
Emne: Bekendtgørelse om ansøgning om statsligt kapitalindskud
Vedhæftede filer: S45C-109032013590.pdf

Vedlagt Realkreditrådets bemærkninger til bekendtgørelse om ansøgning om statsligt kapitalindskud.

Med venlig hilsen

Mette Saaby Pedersen

Afdelingschef

Realkreditrådet

Zieglers Gaard, Nybrogade 12, 1203 København K

Tel.: 33 12 48 11 - Direkte 33 73 01 83

Website: www.rkr.dk

REVISORERNE I DANMARK

Pr. e-mail

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Att.: Ida Bo Jørgensen

20. marts 2009
E 110 - msp

Bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Vi har den 10. marts modtaget jeres udkast til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti i høring. Vi har gennemgået udkastet og knytter nedenfor bemærkninger hertil.

Generelle bemærkninger

Vi lægger vægt på, at der bliver mulighed for, at det statslige kapitalindskud kan udbetales i flere omgange over året 2009. Det vil sige, at det skal være muligt dels, at konvertible og ikke-konvertible trancher kan udbetales på forskellige tidspunkter, dels at der i andre situationer er mulighed for at lave flere trancher, som udbetales på forskellige tidspunkter. Det vil give mulighed for, at instituttet kan begrænse den økonomiske belastning, som er knyttet til i 2009 at modtage et statsligt kapitalindskud. Derfor bør en sådan mulighed indarbejdes i bekendtgørelsen.

Specifikke bemærkninger

§ 2, stk. 3 og § 8, stk. 3 - mulighed for sammenskrivning

Vi kan konstatere, at kravene i § 2, stk. 3 og § 8, stk. 3 om søgningskrav til henholdsvis indskud af hybrid kernekapital og tegning af statsgaranti i vidt omfang er identiske. For at forbedre overblikket kan det overvejes, at de to regler slås sammen. De supplerende krav til tegningsgaranti kan så oplistes separat.

Det samme gælder for de øvrige stk. i § 2 og § 8. Tilsvarende ses en sammenskrivning af § 3 og § 9 også at være mulig.

§ 2, stk. 3, nr. 1

For institutter, som ansøger om statsligt kapitalindskud efter den 1. maj 2009, skal ansøgningen indeholde det seneste kvartalsregnskab, som skal være revideret, jf. § 2, stk. 3, nr. 1.

I de gældende regnskabsregler for kreditinstitutter er der ikke krav om udarbejdelse af kvartalsregnskaber. Udarbejder instituttet et kvartalregnskab til offentliggørelse, er der ingen krav om revision heraf.

Efterlevelse af kravet om revideret kvartalsregnskab kan kræve betydelige ressourcer i institutterne. I øvrigt medfører kravet om revision ekstraomkostninger for institutterne. Samtidig er der en procestid i institutterne ved udarbejdelsen af et kvartalsregnskab. Det kan betyde, at der i institutterne bliver tale om et meget presset forløb for opfyldelse af ansøgningskravet. Hertil kommer, at den eksterne revisor allerede for kort tid siden har udtalt sig om årsregnskabet.

Kravet om revideret kvartalsregnskab bør derfor frafalde. Såfremt Ministeriet fastholder, at en ekstern revisor bør udtale sig om kvartalsregnskabet, må et sådant krav som minimum ændres til, at revisorudtalelsen ikke skal være udtryk for en egentlig revision af kvartalsregnskabet, men en anden form for erklæring fra revisor.

§ 2, stk. 3, nr. 2, litra j

I § 2, stk. 3, nr. 2, litra j) stilles krav om beskrivelse af hybrid kernekapital: Det er uklart, om der ønskes en beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital m.v. ud over det, som allerede ligger i dataarket i ansøgningen. Udtrykket "beskrivelse" indikerer en tekst, men opstillingen i skemaet i dataarket må anses for dækkende.

Vi vil foreslå, at "beskrivelse" erstattes med "oversigt", som også bruges i fx litra n).

§ 2, stk. 3, nr. 4

I forlængelse af vores bemærkninger om ikke revision af kvartalsregnskabet skal det bemærkes, at kravet om en ekstern revisorudtalelse om budgettet, fremskrivninger og opgørelse af det individuelle solvensbehov ligeledes er urimeligt byrdefuldt. Kravet bør derfor bortfalde.

Såfremt Ministeriet måtte fastholde, at der skal afgives en revisorudtalelse om budgettet m.v. bør kravet i § 2, stk. 3, nr. 4 om en udtalelse fra den eksterne revisor erstattes af en udtalelse fra den interne revision.

§ 2, stk. 3, nr. 6, litra d

I forbindelse med opgørelsen af kapitaldækningen anvendes ordet "overgangsordninger". Der menes vel "udrulningsplaner", eller menes der eventuelt "overgangsordninger" omkring hvor meget kapitalkravet må falde i overgangsperioden fra Basel I til Basel II, som udløber i 2010? Vi imødeser en præcisering heraf.

I samme bestemmelse er det anført: "Kreditinstituttet skal fremlægge det anvendte grundlag for beregning af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster...". Med kapitalgrundlaget menes der formentligt basiskapitalen, men heri indgår risikovægtede poster ikke. Alternativt bør "kapitalgrundlaget" erstattes af "kapitaldækningen" - heri indgår risikovægtede poster.

§ 7, stk. 5, sidste punktum

Ordlyden af § 7, stk. 5, sidste punktum indikerer en variabel kuponrente. Sætningen bør omformuleres, så det klart fremgår, at der er tale om en fast kuponrente.

Vi foreslår, at sætningen affattes således "Stigning eller fald i Statens 5 årige nul kuponrente vil frem til aftaleindgåelsen medføre tilsvarende ændringer i den fastsatte rente."

§ 7, stk. 6

Med § 7, stk. 6 er der lagt op til, at der vil blive fastsat forskellige renter ved optagelse af hybrid kernekapital, i det tilfælde, at en del af kapitalen ligger inden for grænsen på 35 pct. og en anden del udover grænsen.

Vi kan ikke se, at der med baggrund i loven om statsligt kapitalindskud er belæg for en sådan differentiering i rentefastsættelsen. Vi tager afstand fra, at en sådan differentiering kommer ind i bekendtgørelsen uden nogen forudgående drøftelse heraf i processen omkring loven.

§ 14, stk. 1, nr. 2

Generelt vil det være hensigtsmæssigt, at henvisningen i § 14, stk. 1, nr. 2 til "virksomhedskunder", "eksisterende kunder" osv. ændres til "virksomhedsudlån", "eksisterende udlån" osv. Det vil lette den halvårige beskrivelse af udviklingen af udlån.

§ 15, stk. 1 og 2

Vi har vanskeligt ved at se, at omkostningerne (tillægsbeløbet) skal være afhængig af størrelsen af det statslige kapitalindskud. Administrationen må formentlig være den samme for alle kapitalindskud uanset størrelse.

Under alle omstændigheder må tillægsbeløbet være af minimal størrelse, og skal der være en graduering, skal denne ikke nødvendigvis følge størrelsen af kapitalindskuddet 1-1, men eventuelt opdelt i trin.

Vi imødeser en indarbejdelse af bemærkningerne i den endelige bekendtgørelse inden udstedelsen.

Med venlig hilsen

Mette Saaby Pedersen

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Mick Thimm Sayed [MTS@finansraadet.dk]
Sendt: 20. marts 2009 15:00
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP)
Emne: Høringssvar til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti
Vedhæftede filer: FR01-216032-v2.DOC; FR01-216019-v2.DOC

Vedhæftet fremsendes Finansrådets høringssvar til ovennævnte bekendtgørelse.

Desuden er Finansrådets høringssvar til bekendtgørelse om ansøgning af individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet vedlagt.

Skulle I have spørgsmål, er I naturligvis yderst velkommen til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Mick Thimm Sayed

Direkte 3370 1074
mts@finansraadet.dk

Finansrådets Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000
Fax 3393 0260

mail@finansraadet.dk
www.finansraadet.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Att.: Ida Bo Jørgensen og Karina Thesbo
Sendt pr. mail til ibj@oem.dk og kte@oem.dk

Bemærkninger til høring over forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Finansrådet har den 10. marts 2009 modtaget udkast til ovenstående bekendtgørelse, som vi har følgende bemærkninger til.

Overordnede bemærkninger

Med kravet i § 2, stk. 3, nr. 1 om, at det seneste kvartalsregnskab skal være revideret, pålægges ansøgerne en uforholdsmæssig stor arbejdsmæssig og økonomisk byrde.

Såfremt ministeriet ønsker at fastholde kravet om, at en ekstern revisor skal inddrages i forhold til kvartalsregnskabet, må Finansrådet lægge afgørende vægt på, at kravet om revision erstattes med et krav om, at kvartalsregnskabet skal være "reviewed" af ekstern revisor. På grund af den meget væsentlige betydning af revisionskravet skal Finansrådet venligst anmode ministeriet om et møde, hvor bemærkningerne kan uddybes.

For yderligere kommentarer til kravet om reviderede kvartalsregnskaber henvises til Finansrådets samtidigt hermed fremsendte brev til ministeriet om udkast til bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet.

De oplysninger, som skal indsendes til Økonomi- og Erhvervsministeriet i forbindelse med ansøgning om statsligt kapitalindskud, vil omfatte stærkt fortrolige oplysninger, som er underlagt tavshedspligt. I bekendtgørelsen bør det derfor udtrykkeligt fastslås, at offentlighedsloven ikke gælder for nogen del af disse ansøgninger hverken under eller efter deres behandling.

Endvidere skal det som generel kommentar bemærkes, at der i vid udstrækning er sammenfald i ansøgningskravene i de to bekendtgørelsesudkast. Finansrådet skal derfor foreslå, at såfremt et institut ansøger om statsligt kapitalindskud og modtager godkendelse herfor, bør der gives tilladelse til, at denne ansøgning (og godkendelse) tillige kan danne grundlag for ansøgningen om individuel statsgaranti og omvendt.

20. marts 2009

Finansrådets Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000
Fax 3393 0260

mail@finansraadet.dk
www.finansraadet.dk

Kontakt Mick Thimm Sayed
Direkte 3370 1074
mts@finansraadet.dk

Journalnr. 411/11
Dok. nr. 216032-v2

Specifikke bemærkninger

Side 2

Med henvisning til § 2, stk. 3, nr. 2, litra b skal Finansrådet bemærke, at det findes mest hensigtsmæssigt, at tidshorizonten sættes til 31. december 2009.

I § 2, stk. 3, nr. 2, litra k bør "ikke-realiseret kapitaltab" defineres eller slettes, og "potentielle risici", der ikke er en velkendt terminologi, bør erstattes af: "eventualforpligtelser".

Journalnr. 411/11
Dok. nr. 216032-v2

§ 2, stk. 3, nr. 2 litra m, indeholder et krav om, at redegørelsen skal indeholde en opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009 og 2010. Ministeriet bør sikre, at ansøgningskemaets tidshorizont på dette og andre områder stemmer overens med bekendtgørelsen.

I § 2, stk. 3, nr. 2, litra o bør "strukturerede produkter" defineres.

I § 2, stk. 3, nr. 2, litra p bør der i stedet for "oversigt over rentebærende aktiver og passiver" indsendes "en kurve over likviditetsbehovet".

§ 2, stk. 3, nr. 4: Ordet "godkendte" kan med fordel erstattes med ordet "valgte" eller "eksterne".

§ 2, stk. 4: Henvisningen til stk. 3, nr. 1, skal rettelig være stk. 3, nr. 2.

For så vidt angår bekendtgørelsens § 4 og § 10 foreslår Finansrådet, at der efter stk. 1 indsættes et nyt stk. 2 med følgende ordlyd: "Standardvilkår og betingelser kan fraviges helt eller delvis i de individuelle aftaler med datterselskaber, der indgår i udenlandske koncerner, jf. § 8, stk. 9 i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter".

For at sikre at det er muligt at opnå statsligt kapitalindskud i en anden valuta end DKK herunder fx EUR, bør der efter § 4 indsættes en bestemmelse svarende til bekendtgørelsens § 11.

Vedrørende § 5, stk. 3, bør det være tilstrækkeligt for at opnå tilsagn, at ansøger kan dokumentere, at vedtægtsændringen, hvormed stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter ophæves, er sendt til registrering i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

§ 7, stk. 2: Kategorierne bør defineres ved brug af en kvantificerbar metode.

§ 8, stk. 5: Det bør præciseres, at udtrykket dokumentation ikke indeholder et krav om, at de positive tilkendegivelser fra andre investorer skal være juridisk bindende.

Idet Finansrådet skal fastholde vores kommentarer under overordnede bemærkninger vedrørende kravet om revision af kvartalsregnskaber, skal vi dog subsidiært bemærke følgende til bekendtgørelsens bilag.

Bemærkninger til revisorerklæringen – bilag 1

Side 3

Under overskriften "De udførte undersøgelser" fastlægger bilaget, at revisor skal erklære sig om solvensbehovsopgørelsen. En sådan erklæring pålægger pengeinstitutterne en urimelig og helt unødvendig økonomisk byrde, idet der ikke i øvrigt stilles krav om, at pengeinstitutternes solvensbehovsopgørelse skal være revideret eller omfattet af en revisorerklæring. Det er derfor afgørende nødvendigt, at kravet om, at revisor skal erklære sig om solvensbehovsopgørelsen, udgår. Som en konsekvens heraf vil også omtalen af solvensbehovsopgørelsen skulle udgå af det efterfølgende konklusionsafsnit i revisorerklæringen.

Journalnr. 411/11
Dok. nr. 216032-v2

Bemærkninger til revisorerklæringen – bilag 2

I bilaget er der flere formuleringer, som synes at forudsætte, at regnskaberne aflægges efter IFRS. Blandt andet er der udtrykkelige henvisninger til IFRS, til IAS 34 (under delårsregnskaber), og det forudsættes, at der er indeholdt en pengestrømsopgørelse i perioderegnskabet. Der bør i henvisninger og krav tages højde for, at der også kan aflægges regnskab efter den danske regnskabsbekendtgørelse, hvilket blandt andet indebærer, at der ikke vil foreligge en pengestrømsopgørelse, og at der tillige skal henvises til "bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter, fondsmægler-selskaber m.fl.". Teksten i bilaget bør rettes i overensstemmelse hermed.

Bilag 2, 1. afsnit: Sætningen "Vi har endvidere revideret [instituttets/koncernens] indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 i overensstemmelse med [IFRS som godkendt af EU / lov om finansiell virksomhed]." synes overflødig, idet den forudgående sætning om perioderegnskabet aflæggelse er fuldt dækkende. Tilsvarende anser vi også 2. bullet under konklusionen for overflødig og foreslår, at den slettes.

Endeligt skal Finansrådet bemærke, at vi ved gennemlæsning har konstateret fejl i henvisninger i bekendtgørelsen. Der bør derfor foretages en generel gennemgang for at sikre, at alle henvisninger er korrekte.

Med venlig hilsen

Susanne Dolberg

Direkte 3370 1061
sdo@finansraadet.dk

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Lena Stiller Jørgensen [lsj@fsr.dk]
Sendt: 20. marts 2009 15:17
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP)
Cc: FINU@fsr.dk; Pengeinstitut@fsr.dk
Emne: H023-09 + H024-09: Høringssvar fra FSR: Bekendtgørelse om ansøgningskrav m.v. ved statsligt kapitalindskud og bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti
Vedhæftede filer: H023-09.doc

Kære Ida Bo Jørgensen og Karina Thesbo

Vedlagt sendes FSRs høringssvar vedrørende ovenstående.

Samtidig vil vi ønske jer en god weekend.

Med venlig hilsen

Lena Stiller Jørgensen
Sekretær

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR)
Revisorernes Hus
Kronprinsessegade 8
DK-1306 København K
Tel. +45 33 69 10 31
Fax +45 33 11 09 13
Email: lsj@fsr.dk

Dok nr. 24/1

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer

Kronprinsessegade 8, 1306 København K. Telefon 33 93 91 91
Telefax nr. 33 11 09 13 e-mail: fsr@fsr.dk Internet: www.fsr.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Att.: Ida Bo Jørgensen og Karina Thesbo
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

E-mail: ibj@oem.dk, kte@oem.dk

20. marts 2009

osj//lsj (X:\lsj\2009\marts\statsligt kapitalindskud.doc) H023-09

Høringssvar fra FSR: Bekendtgørelse om ansøgningskrav m.v. ved statsligt kapitalindskud og bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti

Økonomi- og Erhvervsministeriet har ved e-mails af 10. marts 2009 fremsendt to udkast til bekendtgørelser i tilknytning til kreditpakken (bankpakke II), nemlig:

- Bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti.
- Bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet.

Repræsentanter for FSR har forud for udarbejdelse af bekendtgørelserne samt i forbindelse med præhøringen haft en dialog med Finanstilsynet om Finanstilsynets forventninger og krav til revisors involvering og erklæringsafgivelse i relation til ansøgninger om statsligt kapitalindskud eller individuel statsgaranti. Drøftelserne har været ført med det formål på identificerede områder, at skabe størst mulig sikkerhed for de indsendte ansøgningers indhold.

På den baggrund har FSR alene følgende bemærkninger til de to udkast til bekendtgørelser:

I relation til bekendtgørelsen om statsligt kapitalindskud har FSR konstateret, at det i § 2, stk. 3, nr. 1 er indføjet, at det seneste kvartalsregnskab fra 2009, som skal være revideret, kun skal vedlægges, såfremt der ansøges efter den 1. maj 2009.

Drøftelserne med Finanstilsynet i forbindelse med præhøringen har været baseret på en forventning om, at det perioderegnskab, der vedlægges ansøgningen skulle revideres. I det omfang der ikke foretages revision, vil revisor ikke kunne udtale sig om instituttets aktuelle økonomiske stilling, som det kræves i § 16 b, stk. 2, punkt 2) i "Lov om finansiel stabilitet" og som det er vores formodning, at § 5, stk. 1, punkt 4 i "lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter" tilsvarende forudsætter.

I selve bekendtgørelserne kunne det hensigtsmæssigt tilføjes i henholdsvis § 2, stk. 3, punkt 3) i "bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti" samt i § 2, stk. 1, punkt 3) i "bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet", at solvensbehovet er

opgjort *pr. balancedagen i seneste reviderede perioderegnskab* med den underliggende dokumentation.

FSR står gerne til rådighed, hvis Finanstilsynet ønsker en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Judith Skou
Underdirektør

Ole Steen Jørgensen
chefkonsulent

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Heidi Holmberg [HHO@realkreditforeningen.dk]
Sendt: 20. marts 2009 15:33
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP); Karina Thesbo (DEP)
Emne: Høring om bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statslig kapitalindskud eller tegningsgaranti.
Vedhæftede filer: FR01-216425-v1.DOC

Økonomi- og erhvervsministeriet
Att. Fuldmægtig Ida Bo Jørgensen
Sekretær Karin Thesbo

Her er Realkreditforeningens høringssvar vedrørende bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statslig kapitalindskud eller tegningsgaranti.

Har I spørgsmål, er I naturligvis velkomne til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Heidi Holmberg

Direkte 3370 1116
hho@realkreditforeningen.dk

Realkreditforeningen
Finansrådets Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3336 1311
Fax 3393 0260

mail@realkreditforeningen.dk
www.realkreditforeningen.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Att.: Fuldmægtig Ida Bo Jørgensen ibj@oem.dk
Sekretær Karin Thesbo kte@oem.dk

**Høring om bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning
samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statslig
kapitalindskud eller tegningsgaranti.**

Økonomi- og Erhvervsministeriet har med brev af 10. marts 2009 sendt bekendtgørelse i høring med anmodning om bemærkninger senest den 20. marts 2009 kl. 15.00.

Realkreditforeningen vil henlede opmærksomheden på, at de oplysninger, der skal gives i forbindelse med ansøgning om individuel statsgaranti, har karakter af yderst fortrolige oplysninger og kan være omfattet af tavshedspligt. Realkreditforeningen beder derfor om, for god ordens skyld, at få bekræftet, at de afgivne oplysninger ikke vil være omfattet af offentlighedsloven.

Samtidig finder vi anledning til at påpege, at det er vigtigt, at den meget vidtgående oplysningspligt der pålægges institutterne overfor ministeriet, ikke må føre til en udvidelse af indberetningspligten efter de børsretlige regler.

Det fremgår af § 2 stk. 3, nr. 1 at kvartalsregnskabet skal revideres og ligeledes jf. bilag 1 at der skal udarbejdes en erklæring vedrørende solvensbehovsopgørelsen af revisor. Vi finder at kravet om revision generelt skal frafalde, da det medfører uforholdsmæssig store omkostninger for institutterne.

Med venlig hilsen

Heidi Holmberg

Direkte 3370 1116
hho@realkreditforeningen.dk

20. marts 2009

Finansrådets Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3336 1311
Fax 3393 0260

mail@realkreditforeningen.dk
www.realkreditforeningen.dk

Journalnr. 115/77
Dok. nr. 216425-v1

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Sendt: 15. april 2009 11:21
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Emne: VS: Danske Advokaters høringsvar vedrørende bekendtgørelsesudkast (Bankpakke 2)
Vedhæftede filer: 2 høringer (bekendtgørelser Bankpakke 2).docx

Fra: Helle Hübertz Krogsøe [mailto:HHK@danskeadvokater.dk]
Sendt: 20. marts 2009 15:30
Til: 'ibj@oen.dk'; Karina Thesbo (DEP); Sigrid Floor Toft (DEP); Krista Risgaard (DEP)
Cc: 'Steen Jensen'; LSA Ekstern; Frank Jensen
Emne: Danske Advokaters høringsvar vedrørende bekendtgørelsesudkast (Bankpakke 2)

Vedhæftet sendes Danske Advokaters høringsvar vedrørende to bekendtgørelsesudkast.

Med venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsøe
vicedirektør/retschef
D 33 43 70 12
M 24 40 20 84
hhk@danskeadvokater.dk

DANSKE
ADVOKATER
H.C. Andersens Boulevard 45
T 33 43 70 00
F 33 43 70 01
www.danskeadvokater.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Område 4, Task Force
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

20. marts 2009

H.C. Andersens Boulevard 45
1553 København V

Telefon 33 43 70 00
service@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Vedr.: Høringer om udkast til bekendtgørelser henholdsvis om 1) ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet samt 2) ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti.

Ved e-mail af 10. marts 2009 har Økonomi- og Erhvervsministeriet sendt udkast til bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet med anmodning om eventuelle bemærkninger senest den 20. marts 2009.

Endvidere har Økonomi- og Erhvervsministeriet den 10. marts 2009 sendt et udkast til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti med anmodning om eventuelle bemærkninger ligeledes senest den 20. marts 2009.

Nedenfor under pkt. 1 og 2 er der redegjort for Danske Advokaters bemærkninger til de to bekendtgørelsesudkast:

1. Udkast til bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet

1.1 Ad § 1: efter "danske pengeinstitutter" tilføjes "datterselskaber i Danmark af udenlandske pengeinstitutter".

1.2 Ad § 2, stk. 1, nr. 2 – generelt
Bestemmelsen angiver kravene til den redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsudsigter, der efter Lov om finansiel stabilitet, § 16 b, stk. 2, skal vedlægges kreditinstituttets ansøgning.

I forslaget til bekendtgørelsen er dette krav udvidet, således at der stilles krav om, at redegørelsen tillige skal opfatte samme oplysninger for koncernen, såfremt kreditinstituttet indgår i en koncern. Det bør overvejes, hvorvidt en sådan udvidelse af lovens krav er i overensstemmelse med den bemyndigelse, der er givet i lovens § 16 b, stk. 3.

Det bør præciseres, hvad der skal forstås ved, at et pengeinstitut "indgår i en koncern".

Afgivelse af alle de i § 2, stk. 1, nr. 2, litra a-p oplyste oplysninger for hele koncernen og ikke kun for det ansøgende kreditinstitut kan indebære en meget betydelig opgave for det ansøgende kreditinstitut i de tilfælde, hvor de påkrævede oplysninger ikke fremgår af års- eller kvartalsrapporten, herunder i forbindelse med revisors afgivelse af erklæring herom, jf. § 2, stk. 1, nr. 4. Dette kan potentielt afskære kreditinstitutter fra at anvende ordningen, hvilket ikke er hensigtsmæssigt.

Det bør overvejes, i hvilket omfang samtlige de i § 2, stk. 1, nr. 2, litra a-p oplyste oplysninger er påkrævede for Afviklingsselskabets vurdering af ansøgningen, herunder særligt i de tilfælde, hvor det ansøgende selskab ikke er moderselskab i koncernen. I disse tilfælde er det endvidere uhensigtsmæssigt, og i nogle tilfælde forment umuligt, såfremt bestyrelsen i det ansøgende selskab, under ansvar, skal godkende en redegørelse omfattende hele koncernens forhold.

Det bør tydeliggøres, per hvilken dato informationer afgives i forhold til de enkelte punkter. Hvis besvarelsen af et punkt kan ske ved henvisning til information givet i årsrapporten vil det være pr. den pågældende årsrapport eller kvartalsrapport. Hvis det derimod ikke er indeholdt, bør det tydeliggøres, at information skal gives pr. samme statusdag for at undgå risiko for "asymmetri" som følge af forskelle i de perioder, redegørelsen skal afgives på grundlag af.

1.3 Ad § 2, stk. 1, nr. 2, litra f: Det bør overvejes om det kan præciseres, hvilken grad af sandsynlighed, der kræves anvendt som grundlag for oplysningen om væsentlig betydning for kreditinstitutets økonomiske situation, og hvad der skal forstås ved kreditinstitutets "fremtidige økonomiske situation".

1.4 Ad § 2, stk. 1, nr. 2, litra i: Det bør tydeliggøres, hvilket grundlag kreditinstitutterne skal anvende ved opgørelsen af forventede tab i henhold til bestemmelsen, som ikke allerede er konstateret af kreditinstituttet og indregnet i regnskabet. Der bør gives nærmere anvisning for udøvelsen af et sådan skøn, som netop ikke kan vedrøre forhold, hvor der er en klar indikation af værdiforringelse enten for enkeltaktiver eller for en gruppe af finansielle aktiver. Opgørelsens udarbejdelse forekommer problematisk.

Endvidere bør det overvejes, hvilke konsekvenser der vil være i forhold til anden regulering af beregning og redegørelse for et fremtidigt forventet tab. Vil dette skulle offentliggøres i medfør af lov om værdipapirhandel § 27 for kreditinstitutter, der er udstedere af værdipapirer, der er optaget til handel og notering på et autoriseret marked, hvis et forventes tab kan skønnes eller opgøres? Risikoen herfor er i sig selv tilstrækkeligt til, at kravet bør overvejes ændret eller fjernet.

1.5 Ad § 2, stk. 1, nr. 2, litra m: Det er uklart, på hvilket grundlag kreditinstituttet skal kunne afgive oplysninger om forventningerne til fremtidige kreditvurderinger, der foretages af 3. mand, hvor kreditinstituttet ikke har indflydelse på, hvilke faktorer ud over kreditkreditinstitutets egne forhold, der vil blive lagt til grund ved

vurderingen. Forventninger bør ændres til forhold, der kendes af ansøgeren.

- 1.6 Ad § 2, stk. 1, nr. 2, litra n og o: Det forekommer ikke påkrævet eller hensigtsmæssigt for behandling af ansøgning, at der skal fremlægges indgåede aftaler, organisationsdiagrammer, vedtægter og sammenskrevne resuméer for hele koncernen.
- 1.7 Ad § 2, stk. 1, nr. 3. Det bør angives, pr. hvilken dato opgørelsen skal være foretaget.
- 1.8 Ad § 2, stk. 1, nr. 5. Det vil forekomme, formentlig ikke sjældent, at det lån, for hvilket garanti søges, ikke er færdigdokumenteret og heller ikke endeligt fastlagt, som følge af behov for at kunne gøre dette umiddelbart forud for en udstedelse. Se også bemærkningerne nedenfor til § 8, stk. 3. Der foreligger således ikke et aftalegrundlag, og udkast til Term Sheet er måske ikke endeligt. Det vil muliggøre en væsentlig bedre anvendelse af lovens ordning, hvis der kan søges og opnås garanti på grundlag af vilkår for lån, som ikke er endeligt fastlagt, men som skal ligge inden for hovedvilkår og en hvis ramme, der muliggør en mere endelig fastlæggelse.
- 1.9 Ad § 6, stk. 2, nr 2: "Credit-Default-Swap" bør ændres til "CDS".
- 1.10 Ad § 8, stk. 3: Udstedelse af gældsinstrumenter, herunder obligationer, kan medføre prospektkrav efter værdipapirhandelslovens §§ 23 og 24, bl.a. såfremt disse værdipapirer ønskes optaget til handel.

I praksis vil det ikke være sandsynligt, at et kreditinstitut kan have færdiggjort et prospekt, før det vides, om det udstedende kreditinstituts tilbagebetalingsforpligtelse på de udstedte værdipapirer er omfattet af en garanti fra Afviklingselskabet.

Det vil i mange tilfælde ikke være praktisk muligt at nå at færdiggøre et prospekt, opnå godkendelse fra Finanstilsynet og gennemføre udbuddet med udstedelse af værdipapirerne inden for den periode på 30 dage, som er angivet i § 8, stk. 3.

Bestemmelsen foreslås derfor ændret, således at det udstedende kreditinstitut alene er forpligtet til at gennemføre udstedelsen hurtigst muligt, men at der ikke skal gælde en absolut frist på 30 dage. Dette vil tage højde for en proces med prospektkrav.

- 1.11 Ad bilag 1, 2. afsnit: Udarbejdelsen af budgetter og fremskrivninger foretages af kreditinstituttet og ikke af revisor. Afsnittets sidste sætning vedrørende grundlaget for udarbejdelsen af budgetter og fremskrivninger afhængig af tidspunktet for udarbejdelse bør derfor fremgå af § 2, stk. 1, nr. 2, litra b, og ikke af revisors erklæring. Hvis sætningen er anført som forklaring til, hvilket grundlag der skal anvendes, bør den markeres som en sådan, eller angives i en fodnote.

- 1.12 Ad bilag 1, afsnit 3, 5 og 6: Det er uklart, hvorvidt revisors erklæring skal omfatte kreditinstituttets solvensbehovsopgørelse efter § 2, stk. 1, nr. 3.

I erklæringen henvises til kreditinstituttets solvensbehovsopgørelse, herunder nævnes den som en del af de undersøgelser, som revisor forudsættes at foretage, ligesom solvensbehovsopgørelsen er indeholdt i konklusionsafsnittet.

I henhold til § 2, stk. 1, nr. 4, skal revisor imidlertid alene udtale sig om kreditinstituttets økonomiske stilling, jf. nr. 2, og ikke om det individuelle solvensbehov efter § 2, stk. 1, nr. 3.

2. Udkast til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

- 2.1 Ad § 2, stk. 3, nr. 2 – generelt

Bestemmelsen angiver kravene til den redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsudsigter, der efter Lov om statslig kapitalindskud § 5, stk. 2, skal vedlægges kreditinstituttets ansøgning.

Det bør tydeliggøres, per hvilken dato informationer afgives i forhold til de enkelte punkter. Hvis besvarelsen af et punkt kan ske ved henvisning til information givet i årsrapporten, vil det være pr. den pågældende årsrapport eller kvartalsrapport. Hvis det derimod ikke er indeholdt, bør det tydeliggøres, at information skal gives pr samme statusdag for at undgå risiko for "asymmetri" som følge af forskelle i de perioder, redegørelsen skal afgives på grundlag af.

- 2.2 Ad § 2 stk. 3 nr. 2 – og ad § 8 stk. 3, nr. 2: underpunkter.

De i afsnit 1 anførte underpunkter til nr. 2 finder helt tilsvarende anvendelse i denne bekendtgørelse, bortset fra at de nævnte punkter er litereret anderledes, og bortset fra pkt. 1.6 ovenfor (om § 2, stk. 1, nr. 2 litra o og p i statsgarantibekendtgørelsen).

- 2.3 Ad § 2, stk. 3, nr. 3. Det bør angives, pr. hvilken dato opgørelsen skal være foretaget.

- 2.4 Ad § 2, stk. 4. Henvisningen til stk. 3 nr. 1 er formentlig rettelig til stk. 3 nr. 2. Henvisningen til 31. december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab, synes at nødvendiggøre, at ansøgninger i april 2009, vil skulle indeholde tal pr. 30. september 2008. Er det hensigten?

- 2.5 Ad § 2, stk. 5. Henvisningen til stk. 3 nr. 3 er formentlig rettelig til stk. 3 nr. 1.

- 2.6 Ad § 4 sammenholdt med § 6. Det etablerede system med mulighed for at få tilsagn og afvente anvendelsen mod betaling af en tilsagnsprovision forekommer fornuftig, uden at der herved er givet udtryk for, om satsen er rimelig. Dog vil der forventeligt være situationer, hvor kreditinstitutter – i statens interesse – har ønske om at kunne opnå egenkapital eller privat hybrid kernekapital, men hvor dette ikke kan etableres med tilstrækkelig sikkerhed endsige forpligtes tegnet af tredjemand, uden at det samtidig er kendt/konstateret, at staten vil yde et (andet) hybrid kernekapitallån.

Der vil i sådanne tilfælde nemt kunne opstå situationer, hvor iagttagelsen af den fastsatte grænse på 35 %, forudsætter, at begge indskud er tilvejebragt. Hvis 35 % grænsen overskrides af det statslige lån, før privat kernekapital fremskaffes, vil vilkårene skulle være væsentlig anderledes og der skal skabes hjemmel for konvertering m.v. Denne gensidige afhængighed tilsiger derfor et klart behov for, at der fra staten kan gives et bindende (betinget) forhåndstilsagn, hvor betingelsen kan være, at der senest samtidig med udnyttelsen af statens tilsagn skal være opnået anden kernekapital, så grænserne i lov om finansiel virksomhed er iagttaget.

- 2.7 Ad § 6, stk. 4. Der bør overvejes, om det skal angives, at provisionen er pro anno.
- 2.8 Ad § 7, stk. 6. Der er angivet en fri adgang til at differentiere renten afhængigt af, om det er for hybrid kernekapital over eller under 35 % af kernekapitalen. Der bør gives en beskrivelse af, hvorledes der kan differentieres i forhold til de rentesatser, der i øvrigt er fastlagt ved § 7 stk. 2 – 5.
- 2.9 Ad § 14. Det bør præciseres, hvornår første redegørelse skal ske efter modtagelse af kapitalindskud.
- 2.10 Ad bilag 1, 2. afsnit: Udarbejdelsen af budgetter og fremskrivninger foretages af kreditinstituttet og ikke af revisor. Afsnittets sidste sætning vedrørende grundlaget for udarbejdelsen af budgetter og fremskrivninger afhængig af tidspunktet for udarbejdelse bør derfor fremgå af § 2, stk. 1, nr. 2, litra b, og ikke af revisors erklæring. Hvis sætningen er anført som forklaring til, hvilket grundlag, der skal anvendes, bør den markeres som en sådan, eller angives i en fodnote.
- 2.11 Ad § 2, stk. 3, nr. 4, jf. bilag 1. Det bør nøje overvejes, om den ønskede udtalelse fra en ekstern revisor er af rimeligt indhold i forbindelse med en ansøgning. Det må lægges til grund, at der som følge af de gældende finansielle forhold er en betydelig forsigtighed hos revisorer i forhold til at afgive erklæringer vedrørende kreditinstitutter, og ansøgninger, som de vil skulle vedrøre vil omfatte meget betydelige beløb. Det bør derfor nøje afklares, at de stillede krav i erklæringerne i bilag 1 også kan opnås hos danske revisorer.

Venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsøe
*vice*direktør/*retschef*

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Sendt: 15. april 2009 11:22
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Emne: VS: Datatilsynets hørings svar
Vedhæftede filer: Datatilsynets hørings svar - ingen bemærkninger [DOK67344].DOC

Fra: Tina Susanne Nielsen [mailto:tsn@datatilsynet.dk]
Sendt: 19. marts 2009 11:49
Til: Karina Thesbo (DEP)
Emne: Datatilsynets hørings svar

Hermed fremsendes Datatilsynets hørings svar til det fremsendte udkast til bekendtgørelse. Se venligst vedhæftede dokument.

Med venlig hilsen

Tina Susanne Nielsen
Fuldmægtig
DATATILSYNET
Borgergade 28
1300 København
Direkte tlf. 3319 3229
Tlf. 3319 3200
Fax. 3319 3218
Officiel e-post dt@datatilsynet.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Sendt til: kte@oem.dk

19. marts 2009

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2009-122-0250
Sagsbehandler
Tina Susanne Nielsen
Direkte 3319 3229

Vedrørende Datatilsynets bemærkninger til forslag til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration mv. ved statsligt kapitaltilskud eller tegningsgaranti

Ved e-post af 10. marts 2009 har Økonomi- og Erhvervsministeriet anmodet om Datatilsynets bemærkninger til ovenstående forslag til bekendtgørelse.

Datatilsynet forudsætter, at bekendtgørelsen administreres i overensstemmelse med persondataloven.

Herudover har Datatilsynet ingen bemærkninger til den fremsendte høring over forslag til bekendtgørelse.

Med venlig hilsen

Tina Susanne Nielsen

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Sendt: 27. februar 2009 14:52
Til: 'at@lopi.dk'; 'hho@realkreditforeningen.dk'; 'msp@rkr.dk'; 'sdo@finansraadet.dk'; 'psc@skibskredit.dk'; 'hrl@skibskredit.dk'
Emne: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud
Prioritet: Høj
Vedhæftede filer: Bekendtgørelse til lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter 27022009 præhøring.doc

Kære alle,

Tak for et godt møde i dag, og tak for I kunne deltage med så kort varsel.

Som aftalt på mødet fremsendes hermed i præhøring bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

Jeres bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede snarest muligt og senest 2. marts 2009, kl. 12.00.

Det skal bemærkes at bekendtgørelsen grundet den hastende karakter vil blive sendt i høring i næste uge med en relativ kort høringsfrist.

Bekendtgørelsen bedes behandlet fortroligt.

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement
Område 4, Task Force
Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50
E-mail ibj@oem.dk

Bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

I medfør af § 5, stk. 2, § 6, stk. 3, § 8, stk. 5, 6 og 8, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse på kreditinstitutter i Danmark, jf. § 1, stk. 1 og 3, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter, der ansøger om statsligt kapitalindskud i form af hybrid kernekapital eller om statslig tegningsgaranti for kapitalrejsning.

Slettet: §

Kapitel 2

Ansøgning om statsligt kapitalindskud

§ 2. Til brug for ansøgning om statsligt kapitalindskud skal det af Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejdede ansøgningsskema anvendes. Ansøgningsskemaet findes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside eller kan rekvireres ved henvendelse til ministeriet.

Stk. 2. Ansøgningen skal fremsendes behørigt underskrevet enten elektronisk ved brug af krypteret e-mail og elektronisk signatur eller pr. almindelig post til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 3. Ansøgningen skal tillige med udfyldt ansøgningsskema indeholde følgende:

- 1) En redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsudsigter. Redegørelsen skal være godkendt af bestyrelsen og indeholde følgende:
 - a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling.
 - b) En begrundet angivelse af den forventede økonomiske udvikling frem til den 31. december 2011.
 - c) En vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.
 - d) En vurdering af konsekvenserne af kapitalindskuddet, herunder i forhold til rentabilitet, effektivitet, solvens- og kernekapitalkrav.
 - e) En beskrivelse af hvordan udlån og garantier fordeler sig på private og erhvervs kunder, herunder brancher, samt på kredittyper og lånestørrelser.
 - f) En beskrivelse af kreditinstituttets udlånspolitik, herunder ændringer i udlånsbetingelser og vilkår.
 - g) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabsrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.
 - h) En beskrivelse af hvorledes tilbagebetaling af den hybride kernekapital forventes at ske.
 - i) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver, andre kapitalfremskaffelser eller lignende.

- j) En beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital, herunder samlet gæld, udstedelsesdato, rentevilkår og eventuelle step-up klausuler og seneste noterede kurs og effektive rente, hvis udstedelsen er noteret på et reguleret marked.
 - k) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kursrisici samt andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstitutets balance m.v.
 - l) En oversigt over kreditinstitutets aktiver opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
 - m) En oversigt over kreditinstitutets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, erhverv og geografi opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
 - n) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009, 2010 og 2011.
 - o) En oversigt over kreditinstitutets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominal værdi og markedspris opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
 - p) En oversigt over kreditinstitutets samlede beholdning af strukturerede produkter opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstitutets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, rating og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominal værdi og markedspris.
 - q) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald, opgjort på tidspunktet for ansøgningen. De ikke-efterstillede passiver opdeles i sikrede og usikrede poster.
 - r) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer som har kreditvurderet kreditinstitutet, hvis sådanne findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).
 - s) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter, sammenskrevet resumé fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke registrerede ændringer hertil.
- 2) En opgørelse af kreditinstitutets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation. Opgørelsen skal foretages i henhold til bilag 1 i Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning, jf. nærmere bilaget til bekendtgørelsens pkt. 97-99.
 - 3) En revideret årsrapport for 2008 og det seneste kvartalsregnskab, som ligeledes skal være revideret.
 - 4) En udtalelse fra kreditinstitutets godkendte revisor, jf. stk. 6.
 - 5) Kopi af de til Finanstilsynets senest indgivne indberetninger eller opgørelser vedrørende store engagementer, opgørelse af likviditet, kapitaldækningsopgørelse og opgørelse af lån med nedskrivninger.
 - 6) Oplysninger om kapitaldækning pr. 31. december 2008 og pr. udgangen af seneste kvartal efter 31. december 2008, herunder:
 - a) Solvensprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - b) Kernekapitalprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - c) Størrelsen af instituttets samlede hybride kernekapital opgjort som en procentdel af den samlede kernekapital før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - d) Kreditinstitutet skal forklare grundlaget for opgørelsen af kapitaldækningen, herunder hvilken metode der er anvendt, om der anvendes en standardmetode eller mere avancerede metoder (IRB, Value at risk, AMA mv.), og hvilke overgangsordninger kreditinstitutet er omfattet af. Derudover skal kreditinstitutet bekræfte, at det anvendte grundlag er i over-

ensstemmelse med Finanstilsynets regler. Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge de anvendte nøgletal ved beregningerne af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster, kernekapital, ansvarlig kapital, fradrag m.v.

- 7) Skønnede oplysninger under nr. 6, litra a-c, med opgørelsesdato pr. 30. juni 2009 og 31. december 2009 med forklaring af udviklingen.
- 8) En erklæring fra kreditinstituttets bestyrelse om, at der i relation til de historiske oplysninger, der er fremlagt i henhold til nr. 6, ikke er sket nogen væsentlige ændringer i instituttets kapitalforhold eller i øvrigt i kreditinstituttets økonomiske situation, siden datoen fra afgivelsen af årsrapporten for 2008 henholdsvis det seneste kvartalsregnskab. Såfremt der er sket væsentlige ændringer i kreditinstituttets kapitalforhold eller økonomiske situation, skal sådanne ændringer specificeres, herunder med angivelse af ændringens karakter og konsekvenserne for oplysningerne afgivet i henhold til nr. 6.

Stk. 4. Redegørelsen, jf. stk. 3, nr. 1, skal endvidere indeholde de i nr. 1-9 anførte økonomiske nøgletal. Oplysningerne skal opgøres henholdsvis pr. 31. december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab samt indeholde skønnede oplysninger for regnskabsårene 2009, 2010 og 2011 (både med og uden tilførsel af hybrid kernekapital). Kreditinstitutter klassificeret i Finanstilsynets gruppe 3 og 4 kan undlade at fremlægge estimater for 2010 og 2011, hvis sådanne estimater ikke er tilgængelige. I medfør af stk. 8, kan der dog kræves estimater tillige for 2010 og 2011. Redegørelsen skal indeholde økonomiske nøgletal (før og efter indskuddet af hybrid kernekapital):

- 1) Egenkapitalprocent: Egenkapital i procent af samlede aktiver.
- 2) Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
- 3) Forrentning af egenkapitalen.
- 4) Indtjening pr. omkostningskrone
- 5) Udlån og garantier med nedskrivninger/hensættelser i forhold til samlede udlån og garantier.
- 6) Periodens nedskrivningsprocent.
- 7) Nedskrivninger i procent af udlån inklusive nedskrivninger.
- 8) Summen af store engagementer.
- 9) Vækst i udlån og garantier.

Stk. 5. Kreditinstituttet skal i ansøgningen afgive en erklæring om, at oplysningerne i ansøgningen er afgivet på tro og love.

Stk. 6. Udtalelsen fra revisor, jf. stk. 3, nr. 4, skal indeholde være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Desuden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. stk. 3, nr. 3 være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

Stk. 7. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, skal instituttet angive dette i ansøgningen med begrundelse af, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes.

Stk. 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger og dokumentation fra kreditinstituttet.

§ 3. Et kreditinstitut, som har en eller flere dattervirksomheder, skal afgive samtlige oplysninger i § 2 for såvel kreditinstituttet selv som på konsolideret basis, det vil sige inklusiv instituttets dattervirksomheder.

Stk. 2. Et kreditinstitut, der selv er en dattervirksomhed, skal i sin ansøgning medsende information om kreditinstituttets ejer- og koncernstruktur samt den seneste konsoliderede årsrapport for insti-

tuttets ultimative modervirksomhed. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger afhængigt af kreditinstituttets koncernforhold.

Indgåelse og ændring af aftale om statsligt kapitalindskud

§ 4. Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejder standardvilkår og betingelser (Term Sheet), der vil danne grundlag for den konkrete forhandling med det enkelte kreditinstitut. Økonomi- og Erhvervsministeren kan efter disse forhandlinger indgå endelig aftale med det enkelte kreditinstitut.

Stk. 2. Når Økonomi- og Erhvervsministeriet og kreditinstituttet har underskrevet en aftale om kapitalindskud, anses Økonomi- og Erhvervsministeriet at have afgivet endeligt tilsagn.

Stk. 3. Staten kan efter aftaleindgåelsen kræve, at aftalegrundlaget med kreditinstituttet ændres med henblik på at give staten bedst mulig adgang til at sælge eller i øvrigt disponere over hybrid kernekapital, som er tilført jf. § 8, stk. 7, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Konvertering af kapitalindskud

§ 5. Udgør et kreditinstituts hybride kernekapital på tidspunktet for aftaleindgåelsen mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, kan Finanstilsynet kræve den del af kapitalen, der udgør mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, omdannet til aktie-, garanti- eller andelskapital, såfremt kreditinstituttet kommer i vanskeligheder, herunder hvor kreditinstituttet ikke længere opfylder lovens solvenskrav, eller hvor Finanstilsynet vurderer, at der er nærliggende risiko herfor, jf. § 8, stk. 6, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 2. Udgør et kreditinstituts hybride kernekapital mere end 35 pct. af den samlede kernekapital på tidspunktet for aftaleindgåelsen, skal samtlige stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter m.v. ophæves af kreditinstituttets generalforsamling eller repræsentantskab. 1 pkt. finder anvendelse på alle kreditinstitutter, der er omfattet af lov om statsligt kapitalindskud, jf. § 1, stk. 3, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 3. Ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter m.v. skal være besluttet og registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen før aftaleindgåelsen og skal senest have virkning fra konverteringstidspunktet, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 4. Uanset eventuelle vedtægtsmæssige omsættelighedsbegrænsninger, kan hybrid kernekapital, som er tilført et kreditinstitut frit sælges og disponeres over, jf. § 8, stk. 7 i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Tilsagnsprovision for statsligt kapitalindskud

§ 6. Et kreditinstitut, der har indgået aftale om statsligt kapitalindskud, skal betale tilsagnsprovision til staten. Tilsagnsprovisionen skal betales for en periode, der løber fra 30 kalenderdage efter datoen for aftaleindgåelsen, jf. § 4, stk. 2, til og med udstedelsesdatoen eller datoen for kreditinstituttets meddelelse om, at kreditinstituttet ikke ønsker at gøre brug af kapitalindskuddet.

Stk. 2. Tilsagnsprovision betales månedsvis forud, opgjort på daglig basis.

Stk. 3. Eventuel for meget betalt tilsagnsprovision refunderes.

Stk. 4. Tilsagnsprovisionen beregnes som en procentdel af udstedelsens totale beløb på følgende måde: tilsagnsprovision = 0,40 x (Fast rente – RFR). Den faste rente er den aftalte rente. RFR er den risikofri rente, der fastsættes som den 5-årige statslige nul kuponrente.

Beregning af rentebetaling til staten

§ 7. Kreditinstituttet skal betale en individuelt fastsat rente til staten, jf. § 8, stk. 2, nr. 10, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 2. Økonomi- og Erhvervsministeriet fastsætter på dagen for indgåelsen af aftalen renten individuelt for de enkelte kreditinstitutter ud fra deres kvalitet målt ved bl.a. kapitaloverdækning og risikoprofil. Der lægges i den forbindelse vægt på anerkendte kreditvurderingsbureauers kreditvurdering. Kreditinstitutterne indplaceres i følgende kategorier:

- 1) Kategori I: Institutter der vurderes at have en god kreditvurdering.
- 2) Kategori II: Institutter der vurderes at have en middel kreditvurdering.
- 3) Kategori III: Institutter der vurderes at have en lavere kreditvurdering.

Stk. 3. Kreditinstitutter i kategori II, jf. stk. 2, nr. 2, vil blive opdelt i yderligere tre underkategorier, der afspejler spredningen i kvalitet og risiko.

Stk. 4. Ikke-kreditvurderede kreditinstitutter vil blive indplaceret i en af de tre kategorier ved sammenligning med allerede kreditvurderede institutter ud fra en række parametre, herunder kernekapital, forholdet mellem egen- og fremmedkapital (gearing), indlånsunderskud, adgang til kapitalmarkederne, likviditetsrisiko, indtjening, kreditkvalitet, ejerforhold og institutionstype.

Stk. 5. Den individuelt fastsatte rente, jf. stk. 1, vil blive fastlagt på baggrund af en referencerente i form af statens 5-årige nul kuponrente på dagen for indgåelsen af aftalen, en fast risikopræmie på 6 pct. point, samt et for hvert kreditinstitut fastsat yderligere rentetillæg. Institutter i kategori II og III, jf. stk. 2, nr. 2 og 3, vil få et rentetillæg på henholdsvis 0,75 pct. point og 2,25 pct. point i forhold til institutter i kategori I, jf. stk. 2, nr. 1. Det vil således for eksempel gælde, at med en referencerente på 3, vil den faste rente for kreditinstitutter i kategori I, jf. stk. 2, nr. 1, udgøre 9 pct., for kreditinstitutter i kategori II, jf. stk. 2, nr. 2, vil den faste rente udgøre henholdsvis 9,375 pct., 9,75 pct. og 10,875 pct. i de tre underkategorier, jf. stk. 3, og for kreditinstitutter i kategori III, jf. stk. 2, nr. 3, vil den faste rente udgøre 11,25 pct.

Stk. 6. Stigning eller fald i Statens 5-årige nul kuponrente vil medføre tilsvarende ændringer i den fastsatte rente.

Kapitel 3

Ansøgning om afgivelse af en statslig tegningsgaranti

§ 8. Til brug for ansøgning om statslig tegningsgaranti skal Økonomi- og Erhvervsministeriets ansøgningsskema anvendes, hvori ansøgeren skal anmode om en tegningsgaranti. Ansøgningsskemaet findes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside eller kan rekvireres ved henvendelse til ministeriet.

Stk. 2. Ansøgningen skal fremsendes behørigt underskrevet enten elektronisk ved brug af krypteret e-mail og elektronisk signatur, eller pr. almindelig post til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 3. Ansøgningen skal tillige med udfyldt ansøgningsskema indeholde følgende:

1) En redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidssigter. Redegørelsen skal være godkendt af bestyrelsen og indeholde følgende:

- a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling.

- b) En begrundet angivelse af den forventede økonomiske udvikling frem til den 31. december 2011.
- c) En vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.
- d) En vurdering af konsekvenserne af kapitalindsuddet, herunder i forhold til rentabilitet, effektivitet, solvens- og kernekapitalkrav.
- e) En beskrivelse af hvordan udlån og garantier fordeler sig på private og erhvervs kunder, herunder brancher, samt på kredittyper og lånestørrelser.
- f) En beskrivelse af kreditinstituttets udlånspolitik, herunder ændringer i udlånsbetingelser og vilkår.
- g) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabsrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.
- h) En beskrivelse af hvorledes tilbagebetaling af den hybride kernekapital forventes at ske.
- i) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver eller aktiviteter, andre kapitalfremskaffelser eller lignende.
- j) En beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital, herunder samlet gæld, udstedelsesdato, rentevilkår og eventuelle step-up klausuler og seneste noterede kurs og effektive rente, hvis udstedelsen er noteret på et reguleret marked.
- k) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kursrisici samt andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstituttets balance m.v.
- l) En oversigt over kreditinstituttets aktiver opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
- m) En oversigt over kreditinstituttets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, erhverv og geografi opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
- n) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009, 2010 og 2011.
- o) En oversigt over kreditinstituttets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
- p) En oversigt over kreditinstituttets samlede beholdning af strukturerede produkter opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstituttets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, rating og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris.
- q) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald, opgjort på tidspunktet for ansøgningen. De ikke-efterstillede passiver opdeles i sikrede og usikrede poster.
- r) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer som har kreditvurderet kreditinstituttet, hvis sådanne findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).
- s) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter, sammenskrevet resumé fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke registrerede ændringer hertil.
- t) Oplysninger om økonomiske, juridiske eller andre rådgivere, som kreditinstituttet anvender i forbindelse med den foreslåede kapitalfremskaffelse.

- 2) En opgørelse af kreditinstituttets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation. Opgørelsen skal foretages i henhold til bilag 1 i Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning, jf. nærmere bilaget til bekendtgørelsens pkt. 97-99.
- 3) En revideret årsrapport for 2008 og det seneste kvartalsregnskab, som ligeledes skal være revideret.
- 4) En udtalelse fra kreditinstituttets godkendte revisor, jf. stk. 5.
- 5) Kopi af de til Finanstilsynets senest indgivne indberetninger eller opgørelser vedrørende store engagementer, opgørelse af likviditet, kapitaldækningsopgørelse og opgørelse af lån med nedskrivninger.
- 6) Oplysninger om kapitaldækning pr. 31. december 2008 og pr. udgangen af seneste kvartal efter 31. december 2008, herunder:
 - a. Solvensprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - b. Kernekapitalprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - c. Størrelsen af instituttets samlede hybride kernekapital opgjort som en procentdel af den samlede kernekapital før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - d. Kreditinstituttet skal forklare grundlaget for opgørelsen af kapitaldækningen, herunder hvilken metode der er anvendt, om der anvendes en standardmetode eller mere avancerede metoder (IRB, Value at risk, AMA mv.), og hvilke overgangsordninger kreditinstituttet er omfattet af. Derudover skal kreditinstituttet bekræfte, at det anvendte grundlag er i overensstemmelse med Finanstilsynets regler. Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge de anvendte nøgletal ved beregningerne af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster, kernekapital, ansvarlig kapital, fradrag m.v.
- 7) Skønnede oplysninger under nr. 6, litra a-c, med opgørelsesdato pr. 30. juni 2009 og 31. december 2009 med forklaring af udviklingen.
- 8) En erklæring fra kreditinstituttets bestyrelse om, at der i relation til de historiske oplysninger, der er fremlagt i henhold til nr. 6, ikke er sket nogen væsentlige ændringer i instituttets kapitalforhold eller i øvrigt i kreditinstituttets økonomiske situation, siden datoen fra afgivelsen af årsrapporten for 2008 henholdsvis det seneste kvartalsregnskab. Såfremt der er sket væsentlige ændringer i kreditinstituttets kapitalforhold eller økonomiske situation, skal sådanne ændringer specificeres, herunder med angivelse af ændringens karakter og konsekvenserne for oplysningerne afgivet i henhold til nr. 6.
- 9) Dokumentation for at der kan tiltrækkes andre investorer.

Stk. 4. Redegørelsen, jf. stk. 3, nr. 1, skal endvidere indeholde de i nr. 1-9 anførte økonomiske nøgletal. Oplysningerne skal opgøres henholdsvis pr. 31. december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab samt indeholde skønnede oplysninger for regnskabsårene 2009, 2010 og 2011 (både med og uden tilførsel af hybrid kernekapital). Kreditinstitutter klassificeret i Finanstilsynets gruppe 3 og 4 kan undlade at fremlægge estimater for 2010 og 2011, hvis sådanne estimater ikke er tilgængelige. I medfør af stk. 8 kan der dog kræves estimater tillige for 2010 og 2011. Redegørelsen skal indeholde økonomiske nøgletal (før og efter indskuddet af hybrid kernekapital):

- 1) Egenkapitalprocent: Egenkapital i procent af samlede aktiver.
- 2) Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
- 3) Forrentning af egenkapitalen.
- 4) Indtjening pr. omkostningskrone
- 5) Udlån og garantier med nedskrivninger/hensættelser i forhold til samlede udlån og garantier.

- 6) Periodens nedskrivningsprocent.
- 7) Nedskrivninger i procent af udlån inklusive nedskrivninger.
- 8) Summen af store engagementer.
- 9) Vækst i udlån og garantier.

Stk. 5. Dokumentationen for at der kan tiltrækkes andre investorer, jf. stk. 2, nr. 8, skal bestå af skriftlige positive tilkendegivelser fra andre investorer om, at de vil være interesserede i at investere i hybrid kernekapital i form af obligationer. Derudover skal kreditinstituttet vedlægge en detaljeret beskrivelse af det foreslåede udbud af obligationer, herunder f.eks. størrelsen af udbuddet, forventet tidsplan, forventet rating, markedet for obligationerne, forventede investorer, renteindikationer afgivet af sådanne investorer samt udpegede og forventede rådgivere.

Stk. 6. Udtalelsen fra revisor, jf. stk. 3, nr. 4, skal være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Desuden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. stk. 3, nr. 3 være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

Stk. 7. Kreditinstituttet skal i ansøgningen afgive en erklæring om, at oplysningerne i ansøgningen er afgivet på tro og love.

Stk. 8. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, skal instituttet angive dette i ansøgningen med begrundelse af, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes.

Stk. 9. Til brug for behandlingen af en ansøgning kan Økonomi- og Erhvervsministeriet indhente enhver yderligere oplysning, der anses som relevante for vurderingen af kreditinstituttet og dets ansøgning.

§ 9. Et kreditinstitut, som har en eller flere dattervirksomheder, skal afgive samtlige oplysninger for såvel kreditinstituttet selv som på konsolideret basis, det vil sige inklusiv instituttets dattervirksomheder.

Stk. 2. Et kreditinstitut, der selv er et dattervirksomhed, skal i sin ansøgning medsende information om kreditinstituttets ejer- og koncernstruktur samt den seneste konsoliderede årsrapport for instituttets ultimative modervirksomhed. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger afhængigt af kreditinstituttets koncernforhold.

Indgåelse af aftale om statslig tegningsgaranti

§ 10. Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejder standardvilkår og betingelser (Term Sheet), der vil danne grundlag for den konkrete forhandling med det enkelte kreditinstitut.

Stk. 2. Når Økonomi- og Erhvervsministeriet og kreditinstituttet har underskrevet en tegningsgarantiaftale, anses Økonomi- og Erhvervsministeriet at have afgivet endeligt tilsagn.

Stk. 3. Kreditinstituttet skal snarest muligt indenfor en af Økonomi- og Erhvervsministeriet fastsat frist indsende den forventede tidsplan for udbuddet til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 4. Kreditinstituttet skal udbyde obligationerne til andre investorer inden for en bestemt periode.

Stk. 5. I det omfang samtlige obligationer ikke aftages af andre investorer vil den af økonomi- og erhvervsministeren afgivne tegningsgaranti kunne blive udløst i overensstemmelse med aftalegrundlaget.

Stk. 6. Udstedelsesdagen for obligationerne skal senest være den 31. december 2009. Økonomi- og Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at fristen for udstedelse i 1. pkt. forlænges.

Stk. 7. Obligationerne skal, medmindre andet er aftalt, tilbydes andre investorer på identiske vilkår med de, der indgår i aftalen mellem kreditinstituttet og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

§ 11. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan efter anmodning og efter drøftelse med Danmarks Nationalbank afgive en statslige tegningsgaranti for obligationsudstedelser i anden valuta end danske kroner, herunder f.eks. Euro.

§ 12. Kreditinstituttet er fuldt og helt ansvarlig for gennemførelsen af obligationsudbuddet. Staten eller statens rådgivere påtager sig intet og har intet ansvar overfor kreditinstituttet, investorer eller andre for gennemførelsen af obligationsudbuddet eller resultatet heraf.

Tegningsgarantiprovision for statslig tegningsgaranti

§ 13. Kreditinstituttet skal i perioden fra 30 dage efter datoen i henhold til § 11, stk. 2, og indtil datoen for udstedelsen af obligationerne, eller datoen for kreditinstituttets meddelelse om, at kreditinstituttet ikke ønsker at benytte tegningsgarantien, betale tegningsgarantiprovision efter samme principper som gælder for tilsagnsprovision, jf. § 6.

Kapitel 4

Indhold af redegørelse om udlånsudviklingen i kreditinstituttet

§ 14. Et kreditinstitut, der modtager statsligt kapitalindskud, skal hvert halve år offentliggøre en redegørelse om udlånsudviklingen i instituttet, jf. § 8, stk. 2, nr. 2, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter. Redegørelsen skal bestå af følgende:

- 1) En redegørelse for instituttets udlånspolitik og ændringer i udlånspolitikken, herunder priser og vilkår.
- 2) En beskrivelse af udviklingen i udlånene fordelt på virksomhedskunder, herunder en opdeling på henholdsvis eksisterende kunder og nye kunder samt en brancheopdeling af virksomhedskunder, og private kunder, herunder en opdeling på henholdsvis eksisterende kunder og nye kunder samt en opdeling på henholdsvis boligfinansiering og anden forbrugsfinansiering.
- 3) En beskrivelse af ændringer i praksis med hensyn til kreditvurdering af kreditinstituttets kunder.

Stk. 2. Redegørelsen skal offentliggøres samt indsendes til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Kapitel 5

Afholdelse af statens udgifter til ordningen

§ 15. Et kreditinstitut, der tilføres hybrid kernekapital eller opnår statslig tegningsgaranti, skal i tillæg til gebyrerne efter §§ 6, 14 og 15 betale et individuelt stiftelsesgebyr, som skal dække alle statens omkostninger til udarbejdelse, planlægning og administration af de to ansøgningsordninger, herunder brug af eksterne rådgivere. Stiftelsesprovisionen vil bestå af et grundbeløb samt et tillægsbeløb, der afhænger af størrelsen af det statslige kapitalindskud eller af den statslige tegningsgaranti.

Stk. 2. I tilfælde af at der opkræves for meget i stiftelsesgebyr, jf. stk. 1, i forhold til de faktiske afholdte udgifter, vil dette blive tilbagebetalt til kreditinstitutterne.

Stk. 3. Gebyrer, jf. stk. 1, skal betales til Økonomi- og Erhvervsministeriet senest 1 uge efter afslutningen af indgåelsen.

Kapital 6
I krafttræden

§ 16. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. april 2009.

Slettet §

Bilag 1 – Uafhængig revisors udtalelse om kreditinstituttets fremtidsudsigter og opgørelse af det individuelle solvensbehov

Til Økonomi- og Erhvervsministeriet

Som en del af instituttets ansøgning til Økonomi- og Erhvervsministeriet om statsligt kapitalindskud af # har instituttet udarbejdet en redegørelse for instituttets forventede økonomiske udvikling, i form af budget og fremskrivninger for perioden 1. april 2009 - 31. december 2011 samt en opgørelse af instituttets individuelle solvensbehov.

Vi har efter aftale undersøgt de i redegørelsen indeholdte økonomiske fremtidsudsigter omfattende drifts- status- og likviditetsbudgetter og -fremskrivninger med tilhørende beskrivelse af væsentligste forudsætninger, forklarende noter, anvendt regnskabspraksis samt stresstest af væsentligste forudsætninger. Budgetter og fremskrivninger udarbejdes på baggrund af den reviderede balance pr. 31. marts 2009 og i overensstemmelse med den med ansøgningen fremsendte beskrivelse af budget- og fremskrivningsproceduren.

Instituttets ledelse har ansvaret for de i redegørelsen indeholdte oplysninger om fremtidsudsigterne herunder budget og fremskrivninger samt for de anførte forudsætninger, som redegørelsen er baseret på. Instituttets ledelse har herudover ansvaret for solvensbehovsopgørelsen, herunder de væsentligste forudsætninger der er grundlag for denne opgørelse. Vores ansvar er på grundlag af vores undersøgelser at udtrykke en konklusion herom.

Udtalelsen er alene udarbejdet til brug for Økonomi- og Erhvervsministeriets behandling af instituttets ansøgning om statsligt kapitalindskud og må ikke anvendes af andre eller til andet formål.

De udførte undersøgelser

Vi har udført vores undersøgelser i overensstemmelse med den danske revisionsstandard om undersøgelse af fremadrettede finansielle oplysninger. Denne standard kræver, at vi tilrettelægger og udfører undersøgelserne med henblik på at opnå **begrænset** sikkerhed for, at de anvendte forudsætninger, herunder vedrørende kreditrisici og markedsrisici, er velbegrundede og ikke indeholder væsentlig fejlinformation herunder, at solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet på grundlag af disse forudsætninger samt en **høj** grad af sikkerhed for, at redegørelsen og dermed budget og fremskrivninger er udarbejdet på grundlag af forudsætningerne. Desuden har vi for så vidt angår instituttets udlån og garantier samt beholdning af værdipapirer pr. 31. marts 2009 tilrettelagt og udført vores undersøgelse med henblik på at opnå **høj** grad af sikkerhed for at solvensbehovsopgørelsen er baseret på det reviderede perioderegnskab pr. 31. marts 2009.

Vores undersøgelser har omfattet en gennemgang af redegørelsen med henblik på at vurdere, om de af ledelsen opstillede forudsætninger er dokumenterede og velbegrundede. Vi har endvidere efterprøvet, om budget, fremskrivninger og solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet i overensstemmelse med de opstillede forudsætninger, ligesom vi har efterprøvet den indre talmæssige sammenhæng i budget og fremskrivninger samt efterprøvet, at der ved opgørelsen af solvensbehovet er taget hensyn til de forhold, der er fastlagt i bekendtgørelse om kapitaldækning § 5, stk. 1.

Det er vores opfattelse, at de udførte undersøgelser giver et tilstrækkeligt grundlag for vores konklusion.

Konklusion

Ved vores undersøgelse er vi ikke blevet bekendt med forhold, der afkræfter, at forudsætningerne giver et rimeligt grundlag for redegørelsen for den forventede økonomiske udvikling samt for solvensbehovsopgørelsen. Vi er endvidere ikke bekendt med forhold der afkræfter, at de af ledelsen opstillede forudsætninger er dokumenterede og velbegrundede. Det er vores opfattelse, at budget, fremskrivninger og solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet på grundlag af de opstillede forudsætninger samt, at der ved opgørelsen af solvensbehovet er taget hensyn til de forhold, der er fastlagt i bekendtgørelse om kapitaldækning § 5, stk. 1. Desuden er det vores opfattelse, at solvensbehovsopgørelsen, for så vidt angår instituttets udlån og garantier samt beholdning af værdipapirer, er baseret på det reviderede perioderegnskab pr. 31. marts 2009.

Vi skal supplerende oplyse, at de faktiske resultater og solvensbehovet for instituttet sandsynligvis vil afvige fra det forventede, idet forudsatte begivenheder sjældent indtræder som forventet, og afvigelserne kan være væsentlige.

#, den [dato]

Revisionsvirksomhed XX

Statsautoriseret revisionsvirksomhed

Bilag 2 – Den uafhængige revisors erklæring vedrørende perioderegnskabet

Til Økonomi- og Erhvervsministeriet

Vi har revideret perioderegnskabet for <Institut NN A/S> for perioden 1. januar -31. marts 2009 omfattende hoved- og nøgletal, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter. Perioderegnskabet aflægges i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU samt yderligere danske oplysningskrav til børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed].

Vi har endvidere revideret [instituttets/koncernens] indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 i overensstemmelse med [IFRS som godkendt af EU / lov om finansiell virksomhed].

Ledelsens ansvar for perioderegnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge perioderegnskabet, herunder at sikre korrekt indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009, i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU samt yderligere danske oplysningskrav til børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed]. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et perioderegnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om perioderegnskabet, herunder indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder. Disse standarder kræver, at vi lever op til etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at perioderegnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i perioderegnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i perioderegnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevante for virksomhedens udarbejdelse og aflæggelse af et perioderegnskab, med henblik på at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige og en vurdering af den samlede præsentation af perioderegnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at

- Perioderegnskabet for perioden 1. januar - 31. marts 2009 er aflagt i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU og yderligere danske oplys-

ningskrav til delårsregnskaber for børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed].

- Indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 er i overensstemmelse med [IFRS som godkendt af EU / lov om finansiell virksomhed].

Kontorsted, dato

Revisionsfirmaet [XX], Statsautoriseret revisionsvirksomhed

STATSAUTORISERET REVISOR

|

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Att.: Michael Dithmer
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Direktionen
Havnegade 5
1093 København K
Tlf: 33 63 63 63
Fax 33 63 70 01
kma@nationalbanken.dk
www.nationalbanken.dk

→ 4
23. marts 2009
MO

Kære Michael

Vi har modtaget bekendtgørelsen, som uddyber lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter, i høring.

Vi har ikke kommentarer til bekendtgørelsen inden for de rammer, som loven udstikker.

Nationalbanken lægger dog vægt på, at såfremt den hybride kernekapital overstiger 35 pct. af kreditinstituttets samlede kernekapital konverteres den overskydende del af den hybride kernekapital til aktie-, garanti- eller andelskapital.

Med venlig hilsen

Jens Thomsen

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: at@lopi.dk
Sendt: 2. marts 2009 09:54
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Emne: Re: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov

Vedhæftede filer: pic29893.jpg; Bekendtgørelse til lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter 27022009 præhøring.doc

pic29893.jpg (12 KB)

Bekendtgørelse til lov om stat...

Kære Ida Bo Jørgensen,

Tak for lejligheden til at afgive bemærkninger til bekendtgørelsen.

Vi vil koordinere vores bemærkninger med Finansrådet, og skal her alene gøre opmærksom på en særlig sparekasse-problemstilling i relation til bekendtgørelsens § 5:

Det fremgår af stk. 2, at "samtlige stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter mv." skal ophæves. Det bør formentlig præciseres, at det alene er aftalemæssigt fastsatte begrænsninger mv, der skal ophæves.

Sparekasserne er i henhold til Lov om finansiel virksomheds § 81 underlagt en lovfastsat stemmeretsbegrænsning, og sparekasser, der er omdannet til aktieselskaber er i henhold til lovens § 210 underlagt en stemmeretsbegrænsning i de første 5 år efter omdannelsen.

Med venlig hilsen

Astrid Engel Thomas
Chefjurist
Lokale Pengeinstitutter
tlf. 33418419

|----->
| From: |
|----->

>-----
-----|
|Ida Bo Jørgensen (DEP) <ibj@oem.dk>
|

>-----
-----|
|----->
| To: |
|----->

>-----
-----|
|<at@lopi.dk>, <hho@realkreditforeningen.dk>, <msh@rkr.dk>, <sdo@finansraadet.dk>,
<psc@skibskredit.dk>, <hrl@skibskredit.dk> |

>-----
-----|
|----->

| Date: |
|----->

>-----
-----|
|27-02-2009 14:51
|

>-----
-----|
|----->
| Subject: |
|----->

>-----
-----|
|Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter
til administration m.v. ved statsligt |
|kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud
|

>-----
-----|

Kære alle,

Tak for et godt møde i dag, og tak for I kunne deltage med så kort varsel.

Som aftalt på mødet fremsendes hermed i præhøring bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

Jeres bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede snarest muligt og senest 2. marts 2009, kl. 12.00.

Det skal bemærkes at bekendtgørelsen grundet den hastende karakter vil blive sendt i høring i næste uge med en relativ kort høringsfrist.

Bekendtgørelsen bedes behandlet fortroligt.

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

(Embedded image moved to file: pic29893.jpg)OEM Logo

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement Område 4, Task Force Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50 E-mail ibj@oem.dk

(See attached file: Bekendtgørelse til lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter 27022009 præhøring.doc)

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: at@lopi.dk
Sendt: 2. marts 2009 09:54
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Emne: Re: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov

Vedhæftede filer: pic29893.jpg; Bekendtgørelse til lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter 27022009 præhøring.doc

pic29893.jpg (12 KB)

Bekendtgørelse til lov om stat...

Kære Ida Bo Jørgensen,

Tak for lejligheden til at afgive bemærkninger til bekendtgørelsen.

Vi vil koordinere vores bemærkninger med Finansrådet, og skal her alene gøre opmærksom på en særlig sparekasse-problemstilling i relation til bekendtgørelsens § 5:

Det fremgår af stk. 2, at "samtlige stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter mv." skal ophæves. Det bør formentlig præciseres, at det alene er aftalemæssigt fastsatte begrænsninger mv, der skal ophæves.

Sparekasserne er i henhold til Lov om finansiel virksomheds § 81 underlagt en lovfastsat stemmeretsbegrænsning, og sparekasser, der er omdannet til aktieselskaber er i henhold til lovens § 210 underlagt en stemmeretsbegrænsning i de første 5 år efter omdannelsen.

Med venlig hilsen

Astrid Engel Thomas
 Chefjurist
 Lokale Pengeinstitutter
 tlf. 33418419

|----->
 | From: |
 |----->

>-----
 -----|
 |Ida Bo Jørgensen (DEP) <ibj@oem.dk>
 |

>-----
 -----|
 |----->
 | To: |
 |----->

>-----
 -----|
 |<at@lopi.dk>, <hho@realkreditforeningen.dk>, <msp@rkr.dk>, <sdo@finansraadet.dk>,
 <psc@skibskredit.dk>, <hrl@skibskredit.dk>
 |

>-----
 -----|
 |----->

| Date: |
|----->

>-----
-----|
|27-02-2009 14:51
|

>-----
-----|
|----->
| Subject: |
|----->

>-----
-----|
|Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter
til administration m.v. ved statsligt |
|kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud
|

>-----
-----|

Kære alle,

Tak for et godt møde i dag, og tak for I kunne deltage med så kort varsel.

Som aftalt på mødet fremsendes hermed i præhøring bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

Jeres bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede snarest muligt og senest 2. marts 2009, kl. 12.00.

Det skal bemærkes at bekendtgørelsen grundet den hastende karakter vil blive sendt i høring i næste uge med en relativ kort høringsfrist.

Bekendtgørelsen bedes behandlet fortroligt.

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

(Embedded image moved to file: pic29893.jpg)OEM Logo

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement Område 4, Task Force Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50 E-mail ibj@oem.dk

(See attached file: Bekendtgørelse til lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter 27022009 præhøring.doc)

Bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

I medfør af § 5, stk. 2, § 6, stk. 3, § 8, stk. 5, 6 og 8, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse på kreditinstitutter i Danmark, jf. § 1, stk. 1 og 3, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter, der ansøger om statsligt kapitalindskud i form af hybrid kernekapital eller om statslig tegningsgaranti for kapitalrejsning.

Slettet: §

Kapitel 2

Ansøgning om statsligt kapitalindskud

§ 2. Til brug for ansøgning om statsligt kapitalindskud skal det af Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejdede ansøgningsskema anvendes. Ansøgningsskemaet findes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside eller kan rekvireres ved henvendelse til ministeriet.

Stk. 2. Ansøgningen skal fremsendes behørigt underskrevet enten elektronisk ved brug af krypteret e-mail og elektronisk signatur eller pr. almindelig post til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 3. Ansøgningen skal tillige med udfyldt ansøgningsskema indeholde følgende:

- 1) En redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsudsigter. Redegørelsen skal være godkendt af bestyrelsen og indeholde følgende:
 - a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling.
 - b) En begrundet angivelse af den forventede økonomiske udvikling frem til den 31. december 2011.
 - c) En vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.
 - d) En vurdering af konsekvenserne af kapitalindskuddet, herunder i forhold til rentabilitet, effektivitet, solvens- og kernekapitalkrav.
 - e) En beskrivelse af hvordan udlån og garantier fordeler sig på private og erhvervs kunder, herunder brancher, samt på kredittyper og lånestørrelser.
 - f) En beskrivelse af kreditinstituttets udlånspolitik, herunder ændringer i udlånsbetingelser og vilkår.
 - g) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabsrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.
 - h) En beskrivelse af hvorledes tilbagebetaling af den hybride kernekapital forventes at ske.
 - i) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver, andre kapitalfremskaffelser eller lignende.

- j) En beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital, herunder samlet gæld, udstedelsesdato, rentevilkår og eventuelle step-up klausuler og seneste noterede kurs og effektive rente, hvis udstedelsen er noteret på et reguleret marked.
 - k) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kursrisici samt andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstitutets balance m.v.
 - l) En oversigt over kreditinstitutets aktiver opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
 - m) En oversigt over kreditinstitutets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, erhverv og geografi opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
 - n) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009, 2010 og 2011.
 - o) En oversigt over kreditinstitutets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
 - p) En oversigt over kreditinstitutets samlede beholdning af strukturerede produkter opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstitutets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, rating og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris.
 - q) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald, opgjort på tidspunktet for ansøgningen. De ikke-efterstillede passiver opdeles i sikre og usikre poster.
 - r) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer som har kreditvurderet kreditinstituttet, hvis sådanne findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).
 - s) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter, sammenskrevet resumé fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke registrerede ændringer hertil.
- 2) En opgørelse af kreditinstitutets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation. Opgørelsen skal foretages i henhold til bilag 1 i Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning, jf. nærmere bilaget til bekendtgørelsens pkt. 97-99.
 - 3) En revideret årsrapport for 2008 og det seneste kvartalsregnskab, som ligeledes skal være revideret.
 - 4) En udtalelse fra kreditinstitutets godkendte revisor, jf. stk. 6.
 - 5) Kopi af de til Finanstilsynets senest indgivne indberetninger eller opgørelser vedrørende store engagementer, opgørelse af likviditet, kapitaldækningsopgørelse og opgørelse af lån med nedskrivninger.
 - 6) Oplysninger om kapitaldækning pr. 31. december 2008 og pr. udgangen af seneste kvartal efter 31. december 2008, herunder:
 - a) Solvensprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - b) Kernekapitalprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - c) Størrelsen af instituttets samlede hybride kernekapital opgjort som en procentdel af den samlede kernekapital før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - d) Kreditinstituttet skal forklare grundlaget for opgørelsen af kapitaldækningen, herunder hvilken metode der er anvendt, om der anvendes en standardmetode eller mere avancerede metoder (IRB, Value at risk, AMA mv.), og hvilke overgangsordninger kreditinstituttet er omfattet af. Derudover skal kreditinstituttet bekræfte, at det anvendte grundlag er i over-

ensstemmelse med Finanstilsynets regler. Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge de anvendte nøgletal ved beregningerne af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster, kernekapital, ansvarlig kapital, fradrag m.v.

- 7) Skønnede oplysninger under nr. 6, litra a-c, med opgørelsesdato pr. 30. juni 2009 og 31. december 2009 med forklaring af udviklingen.
- 8) En erklæring fra kreditinstituttets bestyrelse om, at der i relation til de historiske oplysninger, der er fremlagt i henhold til nr. 6, ikke er sket nogen væsentlige ændringer i instituttets kapitalforhold eller i øvrigt i kreditinstituttets økonomiske situation, siden datoen for afgivelsen af årsrapporten for 2008 henholdsvis det seneste kvartalsregnskab. Såfremt der er sket væsentlige ændringer i kreditinstituttets kapitalforhold eller økonomiske situation, skal sådanne ændringer specificeres, herunder med angivelse af ændringens karakter og konsekvenserne for oplysningerne afgivet i henhold til nr. 6.

Stk. 4. Redegørelsen, jf. stk. 3, nr. 1, skal endvidere indeholde de i nr. 1-9 anførte økonomiske nøgletal. Oplysningerne skal opgøres henholdsvis pr. 31. december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab samt indeholde skønnede oplysninger for regnskabsårene 2009, 2010 og 2011 (både med og uden tilførsel af hybrid kernekapital). Kreditinstitutter klassificeret i Finanstilsynets gruppe 3 og 4 kan undlade at fremlægge estimater for 2010 og 2011, hvis sådanne estimater ikke er tilgængelige. I medfør af stk. 8, kan der dog kræves estimater tillige for 2010 og 2011. Redegørelsen skal indeholde økonomiske nøgletal (før og efter indskuddet af hybrid kernekapital):

- 1) Egenkapitalprocent: Egenkapital i procent af samlede aktiver.
- 2) Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
- 3) Forrentning af egenkapitalen.
- 4) Indtjening pr. omkostningskrone
- 5) Udlån og garantier med nedskrivninger/hensættelser i forhold til samlede udlån og garantier.
- 6) Periodens nedskrivningsprocent.
- 7) Nedskrivninger i procent af udlån inklusive nedskrivninger.
- 8) Summen af store engagementer.
- 9) Vækst i udlån og garantier.

Stk. 5. Kreditinstituttet skal i ansøgningen afgive en erklæring om, at oplysningerne i ansøgningen er afgivet på tro og love.

Stk. 6. Udtalelsen fra revisor, jf. stk. 3, nr. 4, skal indeholde være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Desuden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. stk. 3, nr. 3 være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

Stk. 7. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, skal instituttet angive dette i ansøgningen med begrundelse af, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes.

Stk. 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger og dokumentation fra kreditinstituttet.

§ 3. Et kreditinstitut, som har en eller flere dattervirksomheder, skal afgive samtlige oplysninger i § 2 for såvel kreditinstituttet selv som på konsolideret basis, det vil sige inklusiv instituttets dattervirksomheder.

Stk. 2. Et kreditinstitut, der selv er en dattervirksomhed, skal i sin ansøgning medsende information om kreditinstituttets ejer- og koncernstruktur samt den seneste konsoliderede årsrapport for insti-

tuttets ultimative modervirksomhed. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger afhængigt af kreditinstituttets koncernforhold.

Indgåelse og ændring af aftale om statsligt kapitalindskud

§ 4. Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejder standardvilkår og betingelser (Term Sheet), der vil danne grundlag for den konkrete forhandling med det enkelte kreditinstitut. Økonomi- og Erhvervsministeren kan efter disse forhandlinger indgå endelig aftale med det enkelte kreditinstitut.

Stk. 2. Når Økonomi- og Erhvervsministeriet og kreditinstituttet har underskrevet en aftale om kapitalindskud, anses Økonomi- og Erhvervsministeriet at have afgivet endeligt tilsagn.

Stk. 3. Staten kan efter aftaleindgåelsen kræve, at aftalegrundlaget med kreditinstituttet ændres med henblik på at give staten bedst mulig adgang til at sælge eller i øvrigt disponere over hybrid kernekapital, som er tilført jf. § 8, stk. 7, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Konvertering af kapitalindskud

§ 5. Udgør et kreditinstituts hybride kernekapital på tidspunktet for aftaleindgåelsen mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, kan Finanstilsynet kræve den del af kapitalen, der udgør mere end 35 pct. af den samlede kernekapital, omdannet til aktie-, garanti- eller andelskapital, såfremt kreditinstituttet kommer i vanskeligheder, herunder hvor kreditinstituttet ikke længere opfylder lovens solvenskrav, eller hvor Finanstilsynet vurderer, at der er nærliggende risiko herfor, jf. § 8, stk. 6, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 2. Udgør et kreditinstituts hybride kernekapital mere end 35 pct. af den samlede kernekapital på tidspunktet for aftaleindgåelsen, skal samtlige stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter m.v. ophæves af kreditinstituttets generalforsamling eller repræsentantskab. 1 pkt. finder anvendelse på alle kreditinstitutter, der er omfattet af lov om statsligt kapitalindskud, jf. § 1, stk. 3, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 3. Ophævelse af stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter m.v. skal være besluttet og registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen før aftaleindgåelsen og skal senest have virkning fra konverteringstidspunktet, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 4. Uanset eventuelle vedtægtsmæssige omsættelighedsbegrænsninger, kan hybrid kernekapital, som er tilført et kreditinstitut frit sælges og disponeres over, jf. § 8, stk. 7 i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Tilsagnsprovision for statsligt kapitalindskud

§ 6. Et kreditinstitut, der har indgået aftale om statsligt kapitalindskud, skal betale tilsagnsprovision til staten. Tilsagnsprovisionen skal betales for en periode, der løber fra 30 kalenderdage efter datoen for aftaleindgåelsen, jf. § 4, stk. 2, til og med udstedelsesdatoen eller datoen for kreditinstituttets meddelelse om, at kreditinstituttet ikke ønsker at gøre brug af kapitalindskuddet.

Stk. 2. Tilsagnsprovision betales månedsvis forud, opgjort på daglig basis.

Stk. 3. Eventuel for meget betalt tilsagnsprovision refunderes.

Stk. 4. Tilsagnsprovisionen beregnes som en procentdel af udstedelsens totale beløb på følgende måde: tilsagnsprovision = 0,40 x (Fast rente – RFR). Den faste rente er den aftalte rente. RFR er den risikofri rente, der fastsættes som den 5-årige statslige nul kuponrente.

Beregning af rentebetaling til staten

§ 7. Kreditinstituttet skal betale en individuelt fastsat rente til staten, jf. § 8, stk. 2, nr. 10, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter.

Stk. 2. Økonomi- og Erhvervsministeriet fastsætter på dagen for indgåelsen af aftalen renten individuelt for de enkelte kreditinstitutter ud fra deres kvalitet målt ved bl.a. kapitaloverdækning og risikoprofil. Der lægges i den forbindelse vægt på anerkendte kreditvurderingsbureauers kreditvurdering. Kreditinstitutterne indplaceres i følgende kategorier:

- 1) Kategori I: Institutter der vurderes at have en god kreditvurdering.
- 2) Kategori II: Institutter der vurderes at have en middel kreditvurdering.
- 3) Kategori III: Institutter der vurderes at have en lavere kreditvurdering.

Stk. 3. Kreditinstitutter i kategori II, jf. stk. 2, nr. 2, vil blive opdelt i yderligere tre underkategorier, der afspejler spredningen i kvalitet og risiko.

Stk. 4. Ikke-kreditvurderede kreditinstitutter vil blive indplaceret i en af de tre kategorier ved sammenligning med allerede kreditvurderede institutter ud fra en række parametre, herunder kernekapital, forholdet mellem egen- og fremmedkapital (gearing), indlånsunderskud, adgang til kapitalmarkederne, likviditetsrisiko, indtjening, kreditkvalitet, ejerforhold og institutionstype.

Stk. 5. Den individuelt fastsatte rente, jf. stk. 1, vil blive fastlagt på baggrund af en referencerente i form af statens 5-årige nul kuponrente på dagen for indgåelsen af aftalen, en fast risikopræmie på 6 pct. point, samt et for hvert kreditinstitut fastsat yderligere rentetillæg. Institutter i kategori II og III, jf. stk. 2, nr. 2 og 3, vil få et rentetillæg på henholdsvis 0,75 pct. point og 2,25 pct. point i forhold til institutter i kategori I, jf. stk. 2, nr. 1. Det vil således for eksempel gælde, at med en referencerente på 3, vil den faste rente for kreditinstitutter i kategori I, jf. stk. 2, nr. 1, udgøre 9 pct., for kreditinstitutter i kategori II, jf. stk. 2, nr. 2, vil den faste rente udgøre henholdsvis 9,375 pct., 9,75 pct. og 10,875 pct. i de tre underkategorier, jf. stk. 3, og for kreditinstitutter i kategori III, jf. stk. 2, nr. 3, vil den faste rente udgøre 11,25 pct.

Stk. 6. Stigning eller fald i Statens 5-årige nul kuponrente vil medføre tilsvarende ændringer i den fastsatte rente.

Kapitel 3

Ansøgning om afgivelse af en statslig tegningsgaranti

§ 8. Til brug for ansøgning om statslig tegningsgaranti skal Økonomi- og Erhvervsministeriets ansøgningsskema anvendes, hvori ansøgeren skal anmode om en tegningsgaranti. Ansøgningsskemaet findes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside eller kan rekvireres ved henvendelse til ministeriet.

Stk. 2. Ansøgningen skal fremsendes behørigt underskrevet enten elektronisk ved brug af krypteret e-mail og elektronisk signatur, eller pr. almindelig post til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 3. Ansøgningen skal tillige med udfyldt ansøgningsskema indeholde følgende:

1) En redegørelse fra kreditinstituttet om instituttets økonomiske stilling og fremtidsigter. Redegørelsen skal være godkendt af bestyrelsen og indeholde følgende:

- a) En beskrivelse af kreditinstituttets økonomiske stilling.

- b) En begrundet angivelse af den forventede økonomiske udvikling frem til den 31. december 2011.
- c) En vurdering af kreditinstituttets fremtidsmuligheder med oplysninger om, hvilke initiativer der forventes foretaget under hensyn til den forventede, økonomiske udvikling.
- d) En vurdering af konsekvenserne af kapitalindskuddet, herunder i forhold til rentabilitet, effektivitet, solvens- og kernekapitalkrav.
- e) En beskrivelse af hvordan udlån og garantier fordeler sig på private og erhvervs kunder, herunder brancher, samt på kredittyper og lånestørrelser.
- f) En beskrivelse af kreditinstituttets udlånspolitik, herunder ændringer i udlånsbetingelser og vilkår.
- g) En beskrivelse af kreditinstituttets indtjening, omkostninger, tabsrisici, nedskrivninger og den generelle udvikling i ind- og udlån.
- h) En beskrivelse af hvorledes tilbagebetaling af den hybride kernekapital forventes at ske.
- i) En beskrivelse af planlagte eller godkendte transaktioner eller lignende, der sandsynligvis vil have en væsentlig betydning for kreditinstituttets nuværende og fremtidige økonomiske situation, herunder fusioner, udskillelse eller frasalg af væsentlige aktiver eller aktiviteter, andre kapitalfremskaffelser eller lignende.
- j) En beskrivelse af udstedt hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital, herunder samlet gæld, udstedelsesdato, rentevilkår og eventuelle step-up klausuler og seneste noterede kurs og effektive rente, hvis udstedelsen er noteret på et reguleret marked.
- k) Oplysninger om potentielle risici, garantier og andre eventualforpligtelser, herunder væsentlige søgsmål, skattemæssige forhold, ikke-realiseret kapitaltab, valuta-, rente- og kursrisici samt andre forpligtelser, der ikke er optaget i kreditinstituttets balance m.v.
- l) En oversigt over kreditinstituttets aktiver opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
- m) En oversigt over kreditinstituttets udlån og garantier opdelt på typer af låntagere, erhverv og geografi opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
- n) En opgørelse over forventede tab på udlån og garantier i 2009, 2010 og 2011.
- o) En oversigt over kreditinstituttets beholdning af værdipapirer opdelt på kreditvurdering fra kreditvurderingsbureauerne, udsteder og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris opgjort på tidspunktet for ansøgningen.
- p) En oversigt over kreditinstituttets samlede beholdning af strukturerede produkter opgjort på tidspunktet for ansøgningen. Hvis beholdningen overstiger 0,5 pct. af kreditinstituttets samlede aktiver, skal der udarbejdes en oversigt med opdeling efter produkttype, rating og geografi, herunder om muligt med angivelse af nominel værdi og markedspris.
- q) En oversigt over rentebærende aktiver og passiver opdelt på restløbetid; mindre end 1 måned til forfald, 1-3 måneder til forfald, 3-12 måneder til forfald, 1-5 år til forfald, mere end 5 år til forfald, opgjort på tidspunktet for ansøgningen. De ikke-efterstillede passiver opdeles i sikrede og usikrede poster.
- r) Kopi af seneste kreditvurderingsrapport fra kreditvurderingsbureauer som har kreditvurderet kreditinstituttet, hvis sådanne findes, samt forventningerne til fremtidige kreditvurderinger (ratings).
- s) Organisationsdiagram, koncerndiagram, gældende vedtægter, sammenskrevet resumé fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt oplysning om eventuelle vedtagne men endnu ikke registrerede ændringer hertil.
- t) Oplysninger om økonomiske, juridiske eller andre rådgivere, som kreditinstituttet anvender i forbindelse med den foreslåede kapitalfremskaffelse.

- 2) En opgørelse af kreditinstituttets individuelle solvensbehov med den underliggende dokumentation. Opgørelsen skal foretages i henhold til bilag 1 i Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækning, jf. nærmere bilaget til bekendtgørelsens pkt. 97-99.
- 3) En revideret årsrapport for 2008 og det seneste kvartalsregnskab, som ligeledes skal være revideret.
- 4) En udtalelse fra kreditinstituttets godkendte revisor, jf. stk. 5.
- 5) Kopi af de til Finanstilsynets senest indgivne indberetninger eller opgørelser vedrørende store engagementer, opgørelse af likviditet, kapitaldækningsopgørelse og opgørelse af lån med nedskrivninger.
- 6) Oplysninger om kapitaldækning pr. 31. december 2008 og pr. udgangen af seneste kvartal efter 31. december 2008, herunder:
 - a. Solvensprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - b. Kernekapitalprocenten før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - c. Størrelsen af instituttets samlede hybride kernekapital opgjort som en procentdel af den samlede kernekapital før og efter tilførsel af hybrid kernekapital.
 - d. Kreditinstituttet skal forklare grundlaget for opgørelsen af kapitaldækningen, herunder hvilken metode der er anvendt, om der anvendes en standardmetode eller mere avancerede metoder (IRB, Value at risk, AMA mv.), og hvilke overgangsordninger kreditinstituttet er omfattet af. Derudover skal kreditinstituttet bekræfte, at det anvendte grundlag er i overensstemmelse med Finanstilsynets regler. Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge de anvendte nøgletal ved beregningerne af kapitalgrundlaget, herunder risikovægtede poster, kernekapital, ansvarlig kapital, fradrag m.v.
- 7) Skønnede oplysninger under nr. 6, litra a-c, med opgørelsesdato pr. 30. juni 2009 og 31. december 2009 med forklaring af udviklingen.
- 8) En erklæring fra kreditinstituttets bestyrelse om, at der i relation til de historiske oplysninger, der er fremlagt i henhold til nr. 6, ikke er sket nogen væsentlige ændringer i instituttets kapitalforhold eller i øvrigt i kreditinstituttets økonomiske situation, siden datoen fra afgivelsen af årsrapporten for 2008 henholdsvis det seneste kvartalsregnskab. Såfremt der er sket væsentlige ændringer i kreditinstituttets kapitalforhold eller økonomiske situation, skal sådanne ændringer specificeres, herunder med angivelse af ændringens karakter og konsekvenserne for oplysningerne afgivet i henhold til nr. 6.
- 9) Dokumentation for at der kan tiltrækkes andre investorer.

Stk. 4. Redegørelsen, jf. stk. 3, nr. 1, skal endvidere indeholde de i nr. 1-9 anførte økonomiske nøgletal. Oplysningerne skal opgøres henholdsvis pr. 31. december 2008 og pr. datoen for det seneste kvartalsregnskab samt indeholde skønnede oplysninger for regnskabsårene 2009, 2010 og 2011 (både med og uden tilførsel af hybrid kernekapital). Kreditinstitutter klassificeret i Finanstilsynets gruppe 3 og 4 kan undlade at fremlægge estimater for 2010 og 2011, hvis sådanne estimater ikke er tilgængelige. I medfør af stk. 8 kan der dog kræves estimater tillige for 2010 og 2011. Redegørelsen skal indeholde økonomiske nøgletal (før og efter indskuddet af hybrid kernekapital):

- 1) Egenkapitalprocent: Egenkapital i procent af samlede aktiver.
- 2) Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån. Beregningen skal foretages uden konsolidering med eventuelle realkreditvirksomheder.
- 3) Forrentning af egenkapitalen.
- 4) Indtjening pr. omkostningskrone
- 5) Udlån og garantier med nedskrivninger/hensættelser i forhold til samlede udlån og garantier.

- 6) Periodens nedskrivningsprocent.
- 7) Nedskrivninger i procent af udlån inklusive nedskrivninger.
- 8) Summen af store engagementer.
- 9) Vækst i udlån og garantier.

Stk. 5. Dokumentationen for at der kan tiltrækkes andre investorer, jf. stk. 2, nr. 8, skal bestå af skriftlige positive tilkendegivelser fra andre investorer om, at de vil være interesserede i at investere i hybrid kernekapital i form af obligationer. Derudover skal kreditinstituttet vedlægge en detaljeret beskrivelse af det foreslåede udbud af obligationer, herunder f.eks. størrelsen af udbuddet, forventet tidsplan, forventet rating, markedet for obligationerne, forventede investorer, renteindikationer afgivet af sådanne investorer samt udpegede og forventede rådgivere.

Stk. 6. Udtalelsen fra revisor, jf. stk. 3, nr. 4, skal være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 1. Desuden skal revisors erklæring på perioderegnskabet jf. stk. 3, nr. 3 være affattet i overensstemmelse med erklæringen i bilag 2.

Stk. 7. Kreditinstituttet skal i ansøgningen afgive en erklæring om, at oplysningerne i ansøgningen er afgivet på tro og love.

Stk. 8. Såfremt der er oplysninger, som kreditinstituttet ikke kan tilvejebringe, skal instituttet angive dette i ansøgningen med begrundelse af, hvorfor oplysningerne ikke kan tilvejebringes.

Stk. 9. Til brug for behandlingen af en ansøgning kan Økonomi- og Erhvervsministeriet indhente enhver yderligere oplysning, der anses som relevante for vurderingen af kreditinstituttet og dets ansøgning.

§ 9. Et kreditinstitut, som har en eller flere dattervirksomheder, skal afgive samtlige oplysninger for såvel kreditinstituttet selv som på konsolideret basis, det vil sige inklusiv instituttets dattervirksomheder.

Stk. 2. Et kreditinstitut, der selv er et dattervirksomhed, skal i sin ansøgning medsende information om kreditinstituttets ejer- og koncernstruktur samt den seneste konsoliderede årsrapport for instituttets ultimative modervirksomhed. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan i forbindelse med behandlingen af ansøgningen kræve yderligere oplysninger afhængigt af kreditinstituttets koncernforhold.

Indgåelse af aftale om statslig tegningsgaranti

§ 10. Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejder standardvilkår og betingelser (Term Sheet), der vil danne grundlag for den konkrete forhandling med det enkelte kreditinstitut.

Stk. 2. Når Økonomi- og Erhvervsministeriet og kreditinstituttet har underskrevet en tegningsgarantiaftale, anses Økonomi- og Erhvervsministeriet at have afgivet endeligt tilsagn.

Stk. 3. Kreditinstituttet skal snarest muligt indenfor en af Økonomi- og Erhvervsministeriet fastsat frist indsende den forventede tidsplan for udbuddet til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Stk. 4. Kreditinstituttet skal udbyde obligationerne til andre investorer inden for en bestemt periode.

Stk. 5. I det omfang samtlige obligationer ikke aftages af andre investorer vil den af økonomi- og erhvervsministeren afgivne tegningsgaranti kunne blive udløst i overensstemmelse med aftalegrundlaget.

Stk. 6. Udstedelsesdagen for obligationerne skal senest være den 31. december 2009. Økonomi- og Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at fristen for udstedelse i 1. pkt. forlænges.

Stk. 7. Obligationerne skal, medmindre andet er aftalt, tilbydes andre investorer på identiske vilkår med de, der indgår i aftalen mellem kreditinstituttet og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

§ 11. Økonomi- og Erhvervsministeriet kan efter anmodning og efter drøftelse med Danmarks Nationalbank afgive en statslige tegningsgaranti for obligationsudstedelser i anden valuta end danske kroner, herunder f.eks. Euro.

§ 12. Kreditinstituttet er fuldt og helt ansvarlig for gennemførelsen af obligationsudbuddet. Staten eller statens rådgivere påtager sig intet og har intet ansvar overfor kreditinstituttet, investorer eller andre for gennemførelsen af obligationsudbuddet eller resultatet heraf.

Tegningsgarantiprovision for statslig tegningsgaranti

§ 13. Kreditinstituttet skal i perioden fra 30 dage efter datoen i henhold til § 11, stk. 2, og indtil datoen for udstedelsen af obligationerne, eller datoen for kreditinstituttets meddelelse om, at kreditinstituttet ikke ønsker at benytte tegningsgarantien, betale tegningsgarantiprovision efter samme principper som gælder for tilsagnsprovision, jf. § 6.

Kapitel 4

Indhold af redegørelse om udlånsudviklingen i kreditinstituttet

§ 14. Et kreditinstitut, der modtager statsligt kapitalindskud, skal hvert halve år offentliggøre en redegørelse om udlånsudviklingen i instituttet, jf. § 8, stk. 2, nr. 2, i lov nr. 67 af 3. februar 2009 om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter. Redegørelsen skal bestå af følgende:

- 1) En redegørelse for instituttets udlånspolitik og ændringer i udlånspolitikken, herunder priser og vilkår.
- 2) En beskrivelse af udviklingen i udlånene fordelt på virksomhedskunder, herunder en opdeling på henholdsvis eksisterende kunder og nye kunder samt en brancheopdeling af virksomhedskunder, og private kunder, herunder en opdeling på henholdsvis eksisterende kunder og nye kunder samt en opdeling på henholdsvis boligfinansiering og anden forbrugsfinansiering.
- 3) En beskrivelse af ændringer i praksis med hensyn til kreditvurdering af kreditinstituttets kunder.

Stk. 2. Redegørelsen skal offentliggøres samt indsendes til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Kapitel 5

Afholdelse af statens udgifter til ordningen

§ 15. Et kreditinstitut, der tilføres hybrid kernekapital eller opnår statslig tegningsgaranti, skal i tillæg til gebyrerne efter §§ 6, 14 og 15 betale et individuelt stiftelsesgebyr, som skal dække alle statens omkostninger til udarbejdelse, planlægning og administration af de to ansøgningsordninger, herunder brug af eksterne rådgivere. Stiftelsesprovisionen vil bestå af et grundbeløb samt et tillægsbeløb, der afhænger af størrelsen af det statslige kapitalindskud eller af den statslige tegningsgaranti.

Stk. 2. I tilfælde af at der opkræves for meget i stiftelsesgebyr, jf. stk. 1, i forhold til de faktiske afholdte udgifter, vil dette blive tilbagebetalt til kreditinstitutterne.

Stk. 3. Gebyrer, jf. stk. 1, skal betales til Økonomi- og Erhvervsministeriet senest 1 uge efter afslutningen af indgåelsen.

Kapital 6

Ikrafttræden

§ 16. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. april 2009.

Slettet: §

Bilag 1 – Uafhængig revisors udtalelse om kreditinstituttets fremtidsudsigter og opgørelse af det individuelle solvensbehov

Til Økonomi- og Erhvervsministeriet

Som en del af instituttets ansøgning til Økonomi- og Erhvervsministeriet om statsligt kapitalindskud af # har instituttet udarbejdet en redegørelse for instituttets forventede økonomiske udvikling, i form af budget og fremskrivninger for perioden 1. april 2009 - 31. december 2011 samt en opgørelse af instituttets individuelle solvensbehov.

Vi har efter aftale undersøgt de i redegørelsen indeholdte økonomiske fremtidsudsigter omfattende drifts- status- og likviditetsbudgetter og -fremskrivninger med tilhørende beskrivelse af væsentligste forudsætninger, forklarende noter, anvendt regnskabspraksis samt stresstest af væsentligste forudsætninger. Budgetter og fremskrivninger udarbejdes på baggrund af den reviderede balance pr. 31. marts 2009 og i overensstemmelse med den med ansøgningen fremsendte beskrivelse af budget- og fremskrivningsproceduren.

Instituttets ledelse har ansvaret for de i redegørelsen indeholdte oplysninger om fremtidsudsigterne herunder budget og fremskrivninger samt for de anførte forudsætninger, som redegørelsen er baseret på. Instituttets ledelse har herudover ansvaret for solvensbehovsopgørelsen, herunder de væsentligste forudsætninger der er grundlag for denne opgørelse. Vores ansvar er på grundlag af vores undersøgelser at udtrykke en konklusion herom.

Udtalelsen er alene udarbejdet til brug for Økonomi- og Erhvervsministeriets behandling af instituttets ansøgning om statsligt kapitalindskud og må ikke anvendes af andre eller til andet formål.

De udførte undersøgelser

Vi har udført vores undersøgelser i overensstemmelse med den danske revisionsstandard om undersøgelse af fremadrettede finansielle oplysninger. Denne standard kræver, at vi tilrettelægger og udfører undersøgelserne med henblik på at opnå **begrænset** sikkerhed for, at de anvendte forudsætninger, herunder vedrørende kreditrisici og markedsrisici, er velbegrundede og ikke indeholder væsentlig fejlinformation herunder, at solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet på grundlag af disse forudsætninger samt en **høj** grad af sikkerhed for, at redegørelsen og dermed budget og fremskrivninger er udarbejdet på grundlag af forudsætningerne. Desuden har vi for så vidt angår instituttets udlån og garantier samt beholdning af værdipapirer pr. 31 marts 2009 tilrettelagt og udført vores undersøgelse med henblik på at opnå **høj** grad af sikkerhed for at solvensbehovsopgørelsen er baseret på det reviderede perioderegnskab pr. 31. marts 2009.

Vores undersøgelser har omfattet en gennemgang af redegørelsen med henblik på at vurdere, om de af ledelsen opstillede forudsætninger er dokumenterede og velbegrundede. Vi har endvidere efterprøvet, om budget, fremskrivninger og solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet i overensstemmelse med de opstillede forudsætninger, ligesom vi har efterprøvet den indre talmæssige sammenhæng i budget og fremskrivninger samt efterprøvet, at der ved opgørelsen af solvensbehovet er taget hensyn til de forhold, der er fastlagt i bekendtgørelse om kapitaldækning § 5, stk.1.

Det er vores opfattelse, at de udførte undersøgelser giver et tilstrækkeligt grundlag for vores konklusion.

Konklusion

Ved vores undersøgelse er vi ikke blevet bekendt med forhold, der afkræfter, at forudsætningerne giver et rimeligt grundlag for redegørelsen for den forventede økonomiske udvikling samt for solvensbehovsopgørelsen. Vi er endvidere ikke bekendt med forhold der afkræfter, at de af ledelsen opstillede forudsætninger er dokumenterede og velbegrundede. Det er vores opfattelse, at budget, fremskrivninger og solvensbehovsopgørelsen er udarbejdet på grundlag af de opstillede forudsætninger samt, at der ved opgørelsen af solvensbehovet er taget hensyn til de forhold, der er fastlagt i bekendtgørelse om kapitaldækning § 5, stk. 1. Desuden er det vores opfattelse, at solvensbehovsopgørelsen, for så vidt angår instituttets udlån og garantier samt beholdning af værdipapirer, er baseret på det reviderede perioderegnskab pr. 31. marts 2009.

Vi skal supplerende oplyse, at de faktiske resultater og solvensbehovet for instituttet sandsynligvis vil afvige fra det forventede, idet forudsatte begivenheder sjældent indtræder som forventet, og afvigelserne kan være væsentlige.

#, den [dato]

Revisionsvirksomhed XX

Statsautoriseret revisionsvirksomhed

Bilag 2 – Den uafhængige revisors erklæring vedrørende perioderegnskabet

Til Økonomi- og Erhvervsministeriet

Vi har revideret perioderegnskabet for <Institut NN A/S> for perioden 1. januar -31. marts 2009 omfattende hoved- og nøgletal, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter. Perioderegnskabet aflægges i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU samt yderligere danske oplysningskrav til børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed].

Vi har endvidere revideret [instituttets/koncernens] indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 i overensstemmelse med [IFRS som godkendt af EU / lov om finansiell virksomhed].

Ledelsens ansvar for perioderegnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge perioderegnskabet, herunder at sikre korrekt indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009, i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU samt yderligere danske oplysningskrav til børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed]. Dette ansvar omfatter udførelse, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et perioderegnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om perioderegnskabet, herunder indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder. Disse standarder kræver, at vi lever op til etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at perioderegnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i perioderegnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i perioderegnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor interne kontroller, der er relevante for virksomhedens udarbejdelse og aflæggelse af et perioderegnskab, med henblik på at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige og en vurdering af den samlede præsentation af perioderegnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at

- Perioderegnskabet for perioden 1. januar - 31. marts 2009 er aflagt i overensstemmelse med [IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU og yderligere danske oplys-

ningskrav til delårsregnskaber for børsnoterede finansielle virksomheder / lov om finansiell virksomhed].

- Indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer pr. 31. marts 2009 er i overensstemmelse med [IFRS som godkendt af EU / lov om finansiell virksomhed].

Kontorsted, dato

Revisionsfirmaet [XX], Statsautoriseret revisionsvirksomhed

STATSAUTORISERET REVISOR

|

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Heidi Holmberg [HHO@realkreditforeningen.dk]
Sendt: 2. marts 2009 11:01
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Vedhæftede filer: FR01-214760-v1.DOC

Økonomi- og erhvervsministeriet
Att. Ida Bo Jørgensen

Præhøringsvar angående Bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet.

Hermed fremsendes Realkreditforeningens præhøringsvar vedrørende Bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet.

Med venlig hilsen

Heidi Holmberg

Direkte 3370 1116
hho@realkreditforeningen.dk

Realkreditforeningen
Finansrådets Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3336 1311
Fax 3393 0260

mail@realkreditforeningen.dk
www.realkreditforeningen.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Att. : fuldmægtig Ida Bo Jørgensen
ibj@oem.dk

2. marts 2009

Finansrådets Hus
Amallegade 7
1256 København K

Telefon 3336 1311
Fax 3393 0260

mail@reakreditforeningen.dk
www.reakreditforeningen.dk

Præhøring af Bekendtgørelsen om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet

Realkreditforeningen har modtaget udkast til bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti efter lov om finansiel stabilitet i høring.

I bekendtgørelsen foreslås krav til indhold af ansøgning om individuel statsgaranti.

Indledningsvis bemærkes, at der generelt set kræves en meget udførlig og omfattende information, og at man bør overveje om disse krav er i overensstemmelse med lovens oprindelige formål. Såfremt kravene bliver for omfattende, kan det frygtes, at statsgarantien fravælges, og at dette i sidste ende kan svække ønsket fra lovgiveres side om en styrkelse af den finansielle stabilitet.

Særligt hæfter foreningen sig ved, at der i § 2 nr. 2b og 2n kræves dokumentation, der vil forudsætte valid budgettering og rating for hele garanti-perioden. Det vurderes ikke sandsynligt, at dette krav kan opfyldes tilfredsstillende, da der normalt ikke budgetteres med så lang en tidshorisont. Særligt på nuværende tidspunkt hvor markedet er meget ustabil, er det vanskeligt med valid forecasting over så lang en periode.

Vedrørende opgørelsesniveau, er det Realkreditforeningens generelle holdning, at der bør være valgfrihed mellem opgørelse på koncern- eller institutniveau. Valget bør dog foretages ud fra, hvilket opgørelsesniveau der giver det bedste overblik over den aktuelle aktør, og dennes reelle økonomiske situation. Hvilket niveau der vil være tale om, kan afhænge meget af fx hvilket afhængigheds- og samarbejdsniveau der er tale om helt ned på kundniveau. Netop på dette område er der store forskelle i den finansielle sektor, forskelle der bør tages højde for i forbindelse med disse opgørelser.

Journalnr. 115/77
Dok. nr. 214760-v1

Der ønskes endvidere en nærmere specifikation i loven af dels den revision der kræves jf. § 2 nr. 4, samt rammerne for hvilke øvrige oplysninger Finanstilsynet kan tænkes at kræve jf. § 2 stk. 2. Samtidig ønskes kravene som følge af § 4 vedrørende den løbende oplysningsforpligtigelse, samt Kreditinstitutternes forpligtigelser i de tilfælde hvor de underliggende lån misligholdes og garantien forfalder, nærmere præciseret.

Journalnr. 115/77
Dok. nr. 214760-v1

Afslutningsvis bør det genovervejes, om det er rimeligt, at Afviklingsseksbet til sikring af finansiel stabilitet A/S offentliggøre oplysninger om de udstedte garantier på deres hjemmeside.

Realkreditforeningen står naturligvis til rådighed for uddybende kommentarer til ovennævnte, såfremt der måtte være behov herfor.

Med venlig hilsen

Heidi Holmberg

Direkte 3370 1116
hho@realkreditforeningen.dk

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Heidi Holmberg [HHO@realkreditforeningen.dk]

Sendt: 2. marts 2009 11:35

Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)

Emne: RE: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud

Kære Ida

Tak for fremsendte materiale vedrørende præhøring bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

På indeværende tidspunkt har Realkreditforeningen ingen bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet, men vil meget gerne deltage på den officielle høring senere på ugen.

Med venlig hilsen

Heidi Holmberg

Direkte 3370 1116

hho@realkreditforeningen.dk

From: Ida Bo Jørgensen (DEP) [mailto:ibj@oem.dk]

Sent: 27. februar 2009 14:52

To: at@lopi.dk; Heidi Holmberg; msp@rkr.dk; Susanne Dolberg; psc@skibskredit.dk; hrl@skibskredit.dk

Subject: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud

Importance: High

Kære alle,

Tak for et godt møde i dag, og tak for I kunne deltage med så kort varsel.

Som aftalt på mødet fremsendes hermed i præhøring bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

Jeres bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede snarest muligt og senest 2. marts 2009, kl. 12.00.

Det skal bemærkes at bekendtgørelsen grundet den hastende karakter vil blive sendt i høring i næste uge med en relativ kort høringsfrist.

Bekendtgørelsen bedes behandlet fortroligt.

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement
Område 4, Task Force
Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50
E-mail ibj@oem.dk

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Hanne Råe Larsen [hrl@skibskredit.dk]
Sendt: 2. marts 2009 11:53
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Emne: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav m.v.
Vedhæftede filer: img-302125306-0001.pdf

Vedlagt fremsendes Danmarks Skibskredits bemærkninger til udkastet til ny bekendtgørelse.

Med venlig hilsen

Hanne Råe Larsen
Vice President
Danmarks Skibskredit

**DANMARKS
SKIBSKREDIT**

Sankt Annæ Plads 3
1250 København K
Email: hrl@skibskredit.dk
Phone: +45 33 33 93 33
Fax: +45 33 33 96 66

www.skibskredit.dk

This message contains information that may be privileged or confidential and is the property of Danmarks Skibskredit / Danish Ship Finance. It is intended only for the person to whom it is addressed. If you are not the intended recipient, you are not authorized to read, print, retain, copy, disseminate, distribute, or use this message or any part thereof. If you receive this message in error, please notify the sender immediately and delete all copies of this message.

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Område 4, Task Force
Att.: Specialkonsulent Ida Bo Jørgensen

Sendt pr. e-mail til ibj@oem.dk

2. marts 2009
HRL

Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud

Danmarks Skibskredit har følgende bemærkninger til det foreliggende udkast til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud ("Bekendtgørelsen"). Vore bemærkninger er nævnt i samme rækkefølge som de fremgår af Bekendtgørelsen:

1. I §2, stk. 4 er der oplyst en række nøgletal, som instituttet skal oplyse om, før og efter indskuddet af hybrid kernekapital. Visse nøgletal baserer sig på opgørelser, der følger af lov om finansiel virksomhed. For institutter, der er undtaget fra disse opgørelser, må det samtidig følge, at der ikke skal gives oplysninger om disse nøgletal. Dette bør eksplicit fremgå af bestemmelsen.
2. Af §3, stk. 1 følger det, at kreditinstitutter, der har datterselskaber, skal afgive oplysningerne i §2 for instituttet selv og på konsolideret niveau. Det er vor formodning, at det kun er relevant at konsolidere datterskaber, der er finansielle virksomheder og som drives med fortsat drift for øje. Dette bør præciseres, så eksempelvis datterselskaber, der alene er overtaget med henblik på afvikling af nødlidende engagementer, ikke er omfattet af bestemmelsen om afgivelsen af oplysningerne i §2 på konsolideret niveau.
3. Det fremgår af §7, stk. 6 at en stigning eller et fald i statens 5-årige nul kuponrente vil medføre en tilsvarende ændringer i den fastsatte rente. Det er ikke nærmere oplyst i hvilken periode der kan ske ændringer i den fastsatte rente. Det er ikke hensigtsmæssigt at det kan ske senere end frem til dagen for aftaleindgåelsen om tilførsel af statsligt kapitalindskud. Særligt i forbindelse med en udbetaling, der tidsmæssigt ligger væsentligt forskudt i forhold til tidspunktet for aftaleindgåelsen,

kan der ske ændringer i referencerenten. Det bør derfor præciseres, at renten kun kan ændres frem til tidspunktet for aftaleindgåelsen.

4. Et kreditinstitut, der modtager statsligt kapitalindskud, skal ifølge §14, stk. 1 offentliggøre en redegørelse om udlånsudviklingen i instituttet. Redegørelsen skal offentliggøres hvert halve år. Der lægges op til at redegørelsen skal indeholde oplysninger af stærkt konkurrencemæssig karakter samt meget detaljerede oplysninger om udviklingen i udlånsporteføljen.

I relation til §14, stk. 1 nr. 1 vil det for et kreditinstitut som Danmarks Skibskredit, der alene beskæftiger sig med én udlånsaktivitet - skibsfinansiering - og som har en antalmæssigt begrænset kundeportefølje, være skadeligt for konkurrenceevnen, hvis der skal gives oplysninger om priser og vilkår i relation til långivningen. Det bør derfor præciseres, at redegørelsens detaljeringsgrad skal tilpasses det enkelte instituts særlige forhold.

Af §14, stk. 1 nr. 2 fremgår det, at redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af udviklingen i udlånene fordelt på brancher og fordelt på nye og eksisterende kunder. Som anført under vore bemærkninger til §14, stk. 1 nr. 1 vil en høj detaljeringsgrad kunne afdække udviklingen i Danmarks Skibskredit i en grad, så det for en læser med indgående kendskab til shippingbranchen kan udledes, hvilke kunder der har modtaget finansiering. Dette kan være skadeligt for vor konkurrenceevne, og det kan være i modstrid med vore kunders interesse. Det bør derfor også her præciseres, at redegørelsens detaljeringsgrad skal tilpasses det enkelte instituts forhold.

5. Efter §15 skal statens omkostninger til udarbejdelse, planlægning og administration af de to ansøgningsordninger samt brug af eksterne rådgivere dækkes via et individuelt stiftelsesgebyr, der skal afholdes af de kreditinstitutter der tilføres statsligt kapitalindskud. Så vidt vi er orienteret, er der ikke sat et loft over hvor store omkostninger – hverken som fast beløb eller i procent – et institut kan blive belastet med i forbindelse med anvendelse af ordningen. Omkostningsdelen vil indgå i beslutningsgrundlaget forud for en eventuel ansøgning om tilførsel af statsligt kapitalindskud. Det vil derfor være rimeligt, hvis der på forhånd defineres et maksimum for stiftelsesgebyret. Alternativt bør instituttet forud for den endelige aftaleindgåelse som minimum kunne få et indikativt tilsagn, hvoraf blandt andet omkostningerne er specificeret.

I tilfælde af at der opkræves for meget i stiftelsesgebyr, jf. §15, stk. 2, i forhold til de faktisk afholdte udgifter, vil dette blive tilbagebetalt til kreditinstitutterne. Vi går ud fra at der heraf kan sluttes, at kreditinstitutterne ikke kan blive pålagt ekstraomkostninger i tilfælde af, at de faktisk afholdte udgifter overstiger summen af opkrævede beløb.

Med venlig hilsen

Danmarks Skibskredit

Per Schnack

Hanne Råe Larsen

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Mette Saaby Pedersen [msp@realkreditraadet.dk]
Sendt: 2. marts 2009 12:56
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Cc: Nina Valsted
Emne: SV: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud
Prioritet: Høj
Vedhæftede filer: S45C-109030212510.pdf

Kære Ida

Jeg vedlægger vores bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

Med venlig hilsen

Mette Saaby Pedersen

Afdelingschef

Realkreditrådet

Zieglers Gaard, Nybrogade 12, 1203 København K

Tel.: 33 12 48 11 - Direkte 33 73 01 83

Website: www.rkr.dk

Fra: Mette Saaby Pedersen
Sendt: 2. marts 2009 11:33
Til: 'Ida Bo Jørgensen (DEP)'
Emne: SV: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud

Kære Ida

Jeg arbejder på fuld kraft på vores bemærkninger til bekendtgørelsen. Jeg kan ikke nå at sende bemærkninger inden kl. 12, men forhåbentlig omkring kl. 12.30. Håber at det er OK.

Med venlig hilsen

Mette Saaby

Med venlig hilsen

Mette Saaby Pedersen

Afdelingschef

Realkreditrådet

Zieglers Gaard, Nybrogade 12, 1203 København K

Tel.: 33 12 48 11 - Direkte 33 73 01 83

Website: www.rkr.dk

Fra: Ida Bo Jørgensen (DEP) [mailto:ibj@oem.dk]
Sendt: 27. februar 2009 14:52
Til: Astrid Thomas; hho@realkreditforeningen.dk; Mette Saaby Pedersen; sdo@finansraadet.dk;

12-08-2010

psc@skibskredit.dk; hrl@skibskredit.dk

Emne: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud

Prioritet: Høj

Kære alle,

Tak for et godt møde i dag, og tak for I kunne deltage med så kort varsel.

Som aftalt på mødet fremsendes hermed i præhøring bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud.

Jeres bemærkninger til bekendtgørelsen bedes sendt til undertegnede snarest muligt og senest 2. marts 2009, kl. 12.00.

Det skal bemærkes at bekendtgørelsen grundet den hastende karakter vil blive sendt i høring i næste uge med en relativ kort høringsfrist.

Bekendtgørelsen bedes behandlet fortroligt.

Med venlig hilsen

Ida Bo Jørgensen
Specialkonsulent, cand.jur

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement
Område 4, Task Force
Direkte telefon 33 92 36 71
Mobil telefon 41 28 89 50
E-mail ibj@oem.dk

REALKREDITRÅDET

Pr. e-mail

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Att.: Ida Bo Jørgensen

2. marts 2009
E 110 - msp

Bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Vi har den 27. februar modtaget jeres udkast til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti i præhøring. Vi har gennemgået udkastet og knytter nedenfor bemærkninger hertil.

Generelle bemærkninger

Vi lægger - som det også blev fremført på mødet i Økonomi- og Erhvervsministeriet den 27. februar - vægt på, at der bliver mulighed for, at det statslige kapitalindskud kan udbetales i flere omgange over året 2009. Det vil sige, at det skal være muligt dels, at konvertible og ikke-konvertible trancher kan udbetales på forskellige tidspunkter, dels at der i andre situationer er mulighed for at lave flere trancher, som udbetales på forskellige tidspunkter. En sådan mulighed bør indarbejdes i bekendtgørelsen.

I bekendtgørelsens oplysningskrav er der ikke taget højde for, at kreditinstitutternes virksomhed er forskellig. Det er således ikke alle krav, som er relevante eller mulige at opføre for alle institutter. Der kan specifikt peges på nøgletallet i § 2, stk. 4, nr. 2 og § 8, stk. 4, nr. 2, som ikke er relevant for realkreditinstitutter. Kravene i § 14, stk. 1, nr. 2 om opdeling af virksomhedskunder på brancher og opdeling på boligfinansiering og anden forbrugsfinansiering er ikke mulig for realkreditinstitutter.

Informationer og nøgletal vil derfor alene indgå i ansøgningen i det omfang, det er relevant for det enkelte kreditinstitut.

§ 2, stk. 3 og 4

Begrænset administrativ byrde

Vi kan konstatere, at kravene til oplysning i ansøgningen om statsligt kapitalindskud er ganske omfattende. Samtidig er vi bekendt med, at der i ansøgningen om statslig garanti for udstedelse af junior covered bonds og ikke-efterstillet, usikret gæld også stilles ganske omfattende krav til dokumentation.

Med henblik på at begrænse de administrative byrder for kreditinstitutterne ser vi gerne, at instituttet kan indsende én ansøgning, som omfatter begge ordninger. En form for standard-ansøgning, som kan suppleres af specifikke oplysninger afhængig af, om instituttet ansøger

om statsligt kapitalindskud eller statslig garanti for udstedelse af junior covered bonds og ikke-efterstillet, usikret gæld.

En mulighed er også, at institutter, som ønsker at benytte begge ordninger, kan aftale med Økonomi- og Erhvervsministeriet, hvad én samlet ansøgning skal indeholde.

Vi lægger også vægt på, at de omfattende krav til oplysninger ved ansøgningen helt eller delvist kan erstattes af fremsendelse af revideret årsrapport med tilhørende risikoreport samt det seneste kvartalsregnskab fra kreditinstitutter og et tilsynsgodkendt prospekt med tilhørende endelige vilkår.

Der bør også tages behøringt hensyn til, at nogle institutter allerede har godkendte MTN-programmer.

Forventninger og detaljeringsgrad

Der er på en række punkter lagt op til, at kreditinstituttet skal give forventninger til 2010 og 2011. Vi skal bemærke, at det vil være ganske vanskeligt at fremlægge sådanne estimater og vil nødvendigvis indeholde betydelige forbehold. Henset til de nuværende markedsforhold er det umiddelbart svært at se formålet med dette krav.

I øvrigt er der lagt op til en detaljeringsgrad i dataene, som muligvis vanskeligt kan opfyldes.

§ 2, stk. 6

I 1. punktum skal "indeholde" slettes.

§ 3 - generelt

Kravet i § 3, stk. 1 forekommer meget voldsomt. Det er næsten dobbelt op. Vi finder, at der bør være mulighed for, at man konkret forholder sig til, hvilke af punkterne i § 2, der var absolut behov for særskilte redegørelser/opgørelser, og hvilke steder moderselskabets oplysninger er tilstrækkelige.

§ 4, stk. 3

Vi ser stk. 3 som værende ny i forhold til loven om statsligt kapitalindskud, og med en udformning, som reelt giver en fri ret til staten til at ændre et indgået aftalegrundlag. Det er uacceptabelt.

Vi ser ikke hjemmel i loven til en så bred bestemmelse. I øvrigt er statens adgang til at sælge og disponere over den hybride kernekapital fastlagt i § 8, stk. 7 i loven, og den hybride kernekapital er frit omsættelig. Vi ser derfor ikke noget behov for stk. 3 i bekendtgørelsen.

§ 5, stk. 2

I stk. 2 stilles krav om, at samtlige stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter mv. skal ophæves. Det kan overvejes, om der alene skal stilles krav om, at der skal ske ophævelse i nødvendigt omfang.

§ 5, stk. 4

I vores læsning af stk. 4 fremstår muligheden for salg af det statslige kapitalindskud, som værende mulig før konvertering af kapitalindskuddet. Men hvad er begrundelsen for at denne adgang er indeholdt i § 5, som generelt omhandler konvertering af kapitalindskud?

§ 7 - renteberegning

I fortsættelse af drøftelserne på mødet den 27. februar i Økonomi- og Erhvervsministeriet om term sheet finder vi, at der er behov for, at spørgsmålet om anvendelse af rentekonvention afklares.

§ 7, stk. 5

Vi skal foreslå, at der i 2. punktum efter "rentetillæg" tilføjes "i gennemsnit".

§ 7, stk. 6

Vi skal foreslå, at stk. 6 udgår. Det er begrundet i, at med den nuværende udformning af stk. 6 får man indtryk af, at den individuelt fastsatte rente er variabel. I stk. 5 er der allerede taget højde for, at referencerenten varierer fra dag til dag.

§ 8 - uklarhed

Det er uklart, om udsteder ved ansøgningen tillige skal vedlægge et egentligt prospekt (EMTN og lign). Principielt bør et sådant krav herom vel først kunne stilles, når staten har udstedt tegningsgarantien.

§ 13

Henvisningen til § 11, stk. 2 skal formentlig være til § 10, stk. 2.

§ 14

Kravet i § 14 (redegørelsen for udlånspolitikken) om bl.a. oplysning om priser og vilkår er efter vores opfattelse meget bredt formuleret. Der ses ikke belæg for et sådant krav i bemærkningerne til lovens § 8, stk. 2. Baggrunden for kravet om den halvårslige redegørelse er vel heller ikke en nøjagtig gennemgang af det enkeltes instituts prispolitik, men mere et ønske om at kunne følge udlånstendensen.

§ 15, stk. 1

I 1. punktum referes til "§§ 6, 14 og 15". Referencen må være til "§§ 6 og 13".

§ 15, stk. 1 og 2

Med hensyn til størrelsen af stiftelsesgebyr går vi ud fra, at stiftelsesgebyret alene skal dække rimelige omkostninger til eksterne rådgivere. Den nuværende formulering af bestemmelserne indeholder ingen "bagkant" i forhold til eksterne rådgiveres honorar, hvilket principielt kan give en risiko for meget høje omkostninger. Vi finder derfor, at der bør indlægges en rimelighedsvurdering overfor sådanne omkostninger.

I øvrigt har vi vanskeligt ved at se, at omkostningerne (tillægsbeløbet) skal være afhængig af størrelsen af det statslige kapitalindskud. Administrationen må formentlig være den samme for alle kapitalindskud uanset størrelse. Under alle omstændigheder må tillægsbeløbet være af minimal størrelse.

Det bør også præciseres, om "individuel stiftelsesgebyr" og "stiftelsesprovision" er det samme.

Bilag 1

Bilaget bør i afsnit 2 ensrettes med de øvrige ansøgningsdokumenter mv., således at udtalelsen baseres på den reviderede balance pr. 31. december 2008 eller på et eventuelt senere kvartalsregnskab. Dermed bør fremskrivning af økonomi mv. i afsnit 1 ligeledes gælde perioden fra 1. januar 2009. Hvis der efter aflevering af ansøgning til ministeriet udarbejdes et kvartalsregnskab er der jo pligt via loven til, at man skal forholde sig til, om det bør medføre ændringer i forhold til ansøgningen.

Bilag 2

Vi går ud fra, at der i kravene til aflæggelse af perioderegnskab og indregning og måling af udlån, garantier og værdipapirer tages hensyn til, at nogle institutter følger IAS, mens andre institutter følger kravene fastlagt i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse for kreditinstitutter.

Der er som udgangspunkt ikke krav om revision af kvartalsregnskaber for alle kreditinstitutter. Vi finder derfor, at et "review" af kvartalsregnskaber må være tilstrækkeligt.

Med venlig hilsen

Mette Saaby Pedersen

Kristian Bo Nielsen (DEP)

Fra: Susanne Dolberg [SDO@finansraadet.dk]
Sendt: 3. marts 2009 11:01
Til: Ida Bo Jørgensen (DEP)
Emne: Præhøring af bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti efter lov om statsligt kapitalindskud
Prioritet: Høj
Vedhæftede filer: FR01-214826-v1.DOC

Kære Ida Bo Jørgensen

Finansrådet kvitterer for at være blevet inviteret til at give bemærkninger i præhøring vedrørende bekendtgørelse om ansøgningskrav m.v.

Vedlagt fremsendes brev med vore bemærkninger, og Finansrådet deltager meget gerne i et møde, hvor vi kan udbyde bemærkningerne.

Med venlig hilsen

Susanne Dolberg

Direkte 3370 1061
sdo@finansraadet.dk

Finansrådets Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000
Fax 3393 0260

mail@finansraadet.dk
www.finansraadet.dk

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Att.: Ida Bo Jørgensen, ibj@oem.dk

Udkast til bekendtgørelse om ansøgningskrav, renteberegning samt dækning af statens udgifter til administration m.v. ved statsligt kapitalindskud eller tegningsgaranti

Finansrådet har modtaget udkast til ovenstående bekendtgørelse og skal i det følgende fremkomme med vore bemærkninger.

Generelle bemærkninger

For så vidt angår oplysninger om kreditinstituttets økonomiske forhold, bør der i videst muligt omfang være overensstemmelse med de krav, der stilles i forbindelse med bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti. I den forbindelse henvises til de af Finansrådet afgivne bemærkninger til sidstnævnte bekendtgørelse, dels i notat af 27. februar 2009 og dels på mødet med Økonomi- og Erhvervsministeriet den 2. marts 2009.

I det omfang, der er tale om oplysninger, som normalt fremgår af årsrapport eller kvartalsrapport, bør afgivelse af disse oplysninger således kunne gives ved henvisning til relevante steder, enten i seneste årsrapport eller den senest udgivne kvartalsrapport suppleret med erklæring om eventuelle senere, væsentlige ændringer frem til ansøgningstidspunktet. Bekendtgørelsens bestemmelser om, at oplysningerne skal gives "pr. ansøgningsdatoen" bør ændres i overensstemmelse hermed.

Det bør fremgå af bekendtgørelsen eller som minimum bekræftes af ministeriet, at oplysninger, der afgives til ministeriet i henhold til bekendtgørelsen, f.eks. om efterfølgende mindre tab, der ikke i sig selv skal indberettes til fondsbørsen, ikke får afledte konsekvenser i form af en udvidet indberetningspligt efter de børsretlige regler.

De oplysninger, som skal afgives i henhold til bekendtgørelsen, er af meget fortrolig karakter og vil for nogle oplysningers vedkommende være af en karakter, der normalt er undergivet fortrolighedsbestemmelser i lov om finansiel virksomhed. Den fortrolighed, der er gældende i henhold til lov om finansiel virksomhed, bør derfor finde tilsvarende anvendelse på oplysninger, som gives i henhold til denne bekendtgørelse; der bør indsættes en udtrykkelig bestemmelse herom i bekendtgørelsen.

2. marts 2009

Finansrådets Hus
Amallegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000

Fax 3393 0260

mail@finansraadet.dk

www.finansraadet.dk

Kontakt Susanne Dolberg

Direkte 3370 1061

sdo@finansraadet.dk

Journalnr. 411/11

Dok. nr. 214826-v1

Bekendtgørelsen indeholder en forudsætning om, at kvartalsrapport er reviderede, hvilket de normalt ikke er. Et krav om revision af kvartalsrapporter vil indebære en uforholdsmæssig byrde, både arbejdsmæssig og økonomisk for kreditinstitutterne. Kravet bør derfor udgå, hvorved der også skabes overensstemmelse mellem lov om statsligt kapitalindskud og med bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti.

Side 2

Journalnr. 411/11

Dok. nr. 214826-v1

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

§ 2, stk. 3 indeholder en række krav, som svarer til de krav, der er opregnet i § 2, stk. 1, nr. 2 litra a-q i udkast til bekendtgørelse om ansøgning om individuel statsgaranti, hvortil Finansrådet har fremsat en række detaljerede kommentarer. For de bestemmelser, hvor der er sammenfald mellem de to bekendtgørelsesudkast henvises til Finansrådets kommentarer i notat af 27. februar 2009.

§ 2, stk. 3 litra e) og litra m) synes indholdsmæssigt ens og bør sammen skrives til én bestemmelse. Realkreditdatterselskaber holdes ude af opgørelsen i litra m) men ikke i litra e). Det bør tydeliggøres, hvilke opgørelser der skal foretages på institutniveau og på koncernniveau.

I § 2, stk. 5 stilles der krav om afgivelse af erklæring på tro og love. Der ses ikke i lov om statsligt kapitalindskud at være hjemmel til at kræve tro og love erklæring, hvilket må være en forudsætning, når konsekvensen er, at afgivelse af en ukorrekt erklæring vil være i strid med straffeloven.

I § 2, stk. 3, nr. 6, litra d), 3. pkt. bør formuleringen "Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge de anvendte nøgletal.." ændres til "Endvidere skal kreditinstituttet fremlægge det anvendte grundlag for beregningen af".

Alle ovennævnte kommentarer gælder for de tilsvarende bestemmelser i bekendtgørelsens kapitel 3 om ansøgning om afgivelse af statslig tegningsgaranti.

I § 4, stk. 3 gives staten en vidtgående og ikke nærmere defineret adgang til at kræve ændringer i aftalegrundlaget med henblik på at optimere mulighederne for statens mulighed for at sælge eller i øvrigt disponere over kapitalen. En sådan ændringsadgang ses der ikke hjemmel til i lov om kapitalindskud. Det bør fremgå af bestemmelsen, præcis hvilke forhold staten kan kræve ændret, og det bør i øvrigt kun være forhold, der relaterer sig til muligheder for at syndikere lånene til en række institutter. Dette bør stå klart af såvel bekendtgørelse som aftale med kreditinstitut.

Af § 5, stk. 1 fremgår, at hvis hybrid kernekapitalen udgør mere end 35% på tidspunktet for aftaleindgåelsen, kan staten kræve denne del konverteret til aktiekapital. I forbindelse med drøftelserne af term sheet har ministeriet tilkendegivet, at konverteringsretten kun kan udnyttes, hvis den hybride kernekapital også på tidspunktet for udnyttelsen udgør mere end 35%. Dette bør afspejles i bekendtgørelsen. Det bør endvidere udtømmende fremgå

af bekendtgørelse som af aftalen med det enkelte institut, hvilke vanskeligheder der kan udløse en konvertering. Dette følger tillige af Aktieselskabslovens § 41, stk. 2, der, jf. Lov om statsligt kapitalindskud § 10, finder anvendelse på konvertible gældsbreve udstedt institutter i aktieselskabsform.

Side 3

Af § 5, stk. 2 fremgår, at stemmeretsbegrænsninger og ejerlofter skal ophæves. Det bør præciseres, at dette alene gælder sådanne begrænsninger, der ikke er lovbestemte. Lov om finansiel virksomhed § 81 og § 210 indeholder således bestemmelse om stemmeretsbegrænsninger, der fortsat skal være gældende. Endelig bør det præciseres, at krav om ophævelse af værnene kun gælder, så længe staten har kapitalindskud i kreditinstituttet.

Journalnr. 411/11
Dok. nr. 214826-v1

I de tilfælde, hvor den indskudte hybride kernekapital konverteres til aktiekapital, ser vi gerne en tilkendegivelse fra ministeriet om, hvorledes aktieposten ses afviklet igen.

Af bekendtgørelsen fremgår det, at der skal betales en tilsagnsprovision for perioden der løber fra 30 dage efter at instituttet har indgået aftale om statsligt kapitalindskud med staten og indtil kapitalinskuddet udstedes. Tilsagnsprovisionen består ifølge bekendtgørelsen af en aftalt rente med et fradrag af RFR. Den "aftalte rente" bør defineres ex. gennem en henvisning til § 7.

§ 7 angiver kreditvurderings kategorier og rentesatser. En række rentesatser er angivet, idet det samtidig er angivet i stk. 6, at renten kan variere med udviklingen i Statens 5-årige nul kuponrente. For at skabe klarhed over de enkelte renter og mulighederne for ændring af samme, mener vi der bør indføres en klarere angivelse af, hvilken rente der kan anvendes på den enkelte kategori henholdsvis underkategori, hvilken del af renten der kan ændres, og hvis ændring kan ske, hvilket grundlag der i så fald vil danne udgangspunkt for ændringen (med angivelse af kildeaflysning). Skemaformen, der er anvendt i forarbejderne til lov om Statsligt kapitalindskud, er klar og utvetydelig og vil være at foretrække. I overensstemmelse med det term sheet, der senest er sendt i høring, lægger vi til grund, at der vil være tale om en fast rente for det enkelte kapitalindskud, hvorfor der ikke vil blive foretaget justeringer i renten efter det tidspunkt, hvor aftale om kapitalindskud er indgået med det enkelte institut.

I § 8, stk. 3, 1) litra t stilles krav om angivelse af rådgivere m.v. der benyttes ved udstedelsen. Da udstedelsen vil afhænge af, om staten giver tegningsgaranti bør det være muligt at vente med at give denne oplysning, indtil statens tilsagn foreligger.

I § 8, stk. 5 henvises til stk. 2 nr. 8, men hvilken hovedbestemmelse, drejer det sig om? Bestemmelsen i § 8, stk. 5 stiller krav om skriftlige tilsagn fra andre investorer om tegning af kapital. Det er ikke muligt at opnå en sådan binding fra investorer. Ved udbud af obligationer er det markedskutyme, at der indhentes interessetilkendegivelser, men disse er ikke juridisk bindende for afgiveren og er ikke offentligt tilgængelig. Investor kan således forvente

fortrolighed om sin interessetilkendegivelsen og kan trække sig fra tegning når som helt uden yderligere forpligtelser.

Side 4

Henvisningen i § 13 må være til § 10, stk. 2.

I § 15 henvises til gebyrerne i §§ 14 og 15; henvisningen giver ikke mening.

Journalnr. 411/11
Dok. nr. 214826-v1

I § 16 angives ikrafttrædelsestidspunktet til 1. april 2009; hvorledes håndteres institutter, der søger om statsligt kapitalindskud i marts 2009?

Bilag 1, revisorudtalelse, 4. afsnit. Det forekommer uhensigtsmæssigt, at revisorudtalelsen ikke må stilles til rådighed for andre investorer end staten, hvis kreditinstituttet har søgt om en tegningsgaranti. Denne begrænsning bør ophæves.

Bilag 2, der er flere formuleringer, som synes at forudsætte, at regnskaberne aflægges efter IFRS; blandt andet er der udtrykkelige henvisninger til IFRS, til IAS 34 (under delårsregnskaber), og det forudsættes, at der er sket en pengestrømsopgørelse. Der bør i henvisninger og krav tages højde for, at der også kan aflægges regnskab efter den danske regnskabsbekendtgørelse, hvilket bl.a. indebærer at der ikke vil foreligge en pengestrømsopgørelse, og at der tillige skal henvises til "bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter, fondsmæglerselskaber m.fl.". Teksten bør rettes i overensstemmelse hermed.

Med venlig hilsen

Susanne Dolberg

Direkte 3370 1061
sdo@finansraadet.dk